RAGIP PAŞA
2280

T. C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
RAGIP PAŞA KİTAPLIĞI
MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 2280

ضياء القلوب

وقف لكتبخانهٔ راغب پاشا

١٣٠١

نومرو
٢٦٠

R.Y
2631

بسم الله الرحمن الرحيم

فريضهٔ حمد وثنا اول واجب الوجودك دركاه الوهيتنه اتحافه
سزادر كه انوار كائنات پرتو تجلياتندن بر لمعه وكافهٔ موجودات
دريای بی پايان قدرتندن بر قطره در احددر شريك ونظيری
يوقدر صمددر بابا اوغل اولقدن منزهدر هو الله الذی لا اله
الا هو الملك القدوس السلام المؤمن المهيمن العزيز الجبار المتكبر
سبحان الله عما يشركون ووجيبهٔ تحيات وصلوات لاتحصی
اول رسول ذيشان ونبی آخر الزمان حضرت محمد المصطفی عليه
اتم التحايانك روضهٔ مقدسه‌سنه تقديمه احرادر كه عالمی ظلام
جهالتدن تخليص والی يوم القيام يريوزنده حكومت توحيدی
تأسيس ايچون قرآن كريم وفرقان عظيم ايله مبعوث و (قل
يا اهل الكتاب تعالوا الی كلمة سواء بيننا وبينكم الا نعبد الا الله
ولا نشرك به شيئا) ندای حقيقت انتماسيله مأموردر وتحف
تسليماتِ انك آل واصحابنك مضاجع عليه‌لرينه سزاوار ...

ماننـد نجوم هدی سالكان راه حق سرمنزل نجات وسعادته اهدا
وهر بری مال وجانلرينی اظهار دين مبين ايچون فدا ايله الله بردو
كلمهٔ حقنی ربع مسكونه تبليغ واسرا ايلديلر
(وبعد) ارباب تحقيق وعرفانه خفی اولمديغی اوزره بو عالم
كائناته نظر عبرتله باقلدقده كافهٔ امور واحوال بر قانون ممتنع
التغييره مربوط اولديغی كوريلور وهر فكردن اول اول قانونی
وضع وحفظ ايدن بر ذات واجب الوجودك وجوب وجودی
متبادر عقل سليم اولور اشته حق بو مبدأ اول وبو صانع بيچون
لم يزلدر وحقيقت انك مستجمع كمالات صفاتيه‌سی اولان صفت
واحديتيدر ايمدی حق بر ودائم وقديم وغير متغير اولديغی كبی
حقيقت دخی اويله‌در مادی وغير مادی هر شی بو عالم كون وفساده
مرور دهر ايله فساد وتغير بولور لكن حقيقت تغيردن مصوندر
بر ايله بر ايكی ايدر قضيه‌سنی تغيير ايده‌جك بر زمان كلمسی محال
اولديغی كبی وحدت الهيه‌يی دخی مرور اعصار وازمانك تغيير
ايده ميه‌جكی عقلا ثابت وبديهيدر حليهٔ عقل ايله ممتاز اولان
نوع بشر روی ارضده رونمای ظهور اوله‌ليدن برو بو مسئلهٔ
حقيقت موجود وهر نوع دين ومذهبده بر كسوهٔ مخصوصه ايله
ظاهر ومشهوددر لكن عقول بشر متخالف ودرجات ادراك
متفاوت اولمغله هر كس او حقيقتی اراديغنده كندينه مخصوص
اولان طبع ومشرب وتربيه وعلم وادراكه كوره بر طرز خاصده
تصور ايدوب اكا او شيوه‌ده بر كسوه اكسا ايدر عقل زيرا
بشر عجز ونقصانی حسبيله كلی جزؤ ايله احاطه‌يه چالشوب
اكثريا حقيقتی بولدم ديديكی زمانده اندن آيرو دوشر مجوس

وعبدهٔ اصنام هب بومزلقه‌دن کریوهٔ شرك وضلالته دوشدیلر
عبد عاجز کندی عقل ناقصی ایله او حقیقتی ادراکه مقتدر
اوله‌میه‌جغندن جناب ارحم الراحمین هر عصرده هر قومه
ارسال رسل ایله تعلیم حقیقت بیوردی سعادتمند اولنلر ایمان ایله
نائل حقیقت ونجات اولدیلر بدبختلر اعراض وانکار ایدوب
خذلان وخسرانده قالدیلر انجق هر پیغمبرك عصری وبولندیغی
اقلیم واقوامك احوال وعاداتی بشقه بشقه اولغله انلردن هربری
او حقیقتی بیان وتعلیم ایتدکاری صره‌ده بشرك سلامت دنیویه
واخرویه‌سنه وسیله اوله‌جق برطرز مخصوص اوزره من قبل
الرحمن بعض احکام ووظائف دخی بیان ایلدیلر بوندن اوچبیك
بشیوز سنه قدم حضرت موسی نبوتله بعث اولندقده اول کچن آدم
ونوح وادریس وابراهیم واسحاق ویعقوب علیهم السلامك کندی
زمانلرنده قوملرینه تعلیم ایتدکاری مسئلهٔ توحید الهی‌یی قوم بنی
اسرائیله بیان وافهام وبعض فرائض عبادات واحکام معاملات
دخی تمهید ایله شرکدن تحذیره مبالغه ایله اقدام ایلدی اندن صکره
قوم بنی اسرائیل انواع فترات واختلالاته اوغرایوب حضرت
موسانك تعلیم ایلدیکی اساس حقیقتی ترك ایله ضلالته دوشدکلرندن
جناب رب اکرم حضرت عیسایی بعث بیوردی او دخی
اول اساس حقیقتی نشر وتعلیمه واندن انحراف ایدنلری هدایته
سعی ایله دین موسایی تحکیم ایلدی اندن صکره اکا تابع اولنلر
دخی مقدما بنی اسرائیلك اوغرادقلری تشویشات ایله متشتت
وعصراً بعد عصر کوناکون اناجیل ومحررات یازیله‌رق وبلده
بلده رهابین جمعیتلری تشکل ایله یکدیکرینه متباین صورتده

اساس مذهب اوزرینه درلو درلو قرارلر ویریله‌رك مسئلهٔ حقیقت
کلیاً متروك ومستتر اولمغله الله تعالی حضرتلری حبیب محترمی
صلی الله علیه وسلمی بعث وارسال وشریعت موسویه‌نك اکثر
احکامی اعمال ظاهریه ودین مسیحك دخی تعلیماتی صرف احوال
باطنیه‌یه دائر اولدیغندن بونك ایکیسنیده شامل وجامع واتم
واکمل شرایع اولمق اوزره قرآن عظیم الشانی اکا انزال بیوردی
حضرت پیغمبر ذیشان وحی ربانی ایله شریعت موسویه وآداب
عیسویه‌دن مقتضای عصر وزمانه موافق اولنلری ابقا
واولمیانلری ترك والغا وظاهر وباطنی جامع نیجه حقایق واحکام
جلیله دخی ضم والحاق ایلمکله شریعت مطهرهٔ احمدیه شو
کوریلان حال اکملیتده ظهوره کلدی والحاصل مسئلهٔ وحدت
الهیه بودینلرك هیچ برنده بشقه درلو اولمیوب جمله‌سی بو اساسه
مبتنیدر یالکز اختلاف بو اصلك فرعی اولان احکام شرعیه
واصول عبادات جهتلرنده‌در شوقدر که مسئلهٔ توحید حضرت
عیسادن ایکی یوز سنه مرورینه قدر اصلا متنازع فیه اولمیوب
بالجمله حواریون وانلرك تابع وتبع تابعلری اعتقاد وحدت اوزره
کلوب کچمشلر وموجود اولان اوچ انجیلك هیچ بری تثلیثه دائر
حرف واحد سویلمامشلر ایکن ایکی یوز تاریخلرنده یوحنایه نسبت
اولنان دردنجی انجیل لسان یونانی اوزره میدانه چیقدی وبرنجی
دفعه اوله‌رق بونده حکمای یونانیه‌دن افلاطونك معهود اقانیم
ثلثه‌سنی تضمن ایدر بعض عبارات مبهمه کورلدی اول اثناده
ایسه اسکندریه مدرسه‌لرنده حکمای یونانیه‌نك وخصوصا
رواقیون واشراقیونك مذاهب واقوال متنوعه‌لری اوزرینه

مباحثات ومجادلات بر دوام اولمغله افلاطون مشربنه مائل اولنلر انجیل مذکورك ترویجنی التزام ایلدیلر انجق دین مسیحده اول زمانه قدر بویله برسوز ایشیدلمدیکندن مسیحیون بونی قبول ایتمیوب قطعاً رد ایتدیلر بووجهله مسیحیلر ایکی فرقه‌یه منقسم اولوب بر چوق زمانلر منازعات ومقاتلاتدن صکره برنجی قسطنطین زماننده ازنیقده عقد اولنان جمعیت رهبانیه اصل دین مسیح اولان وحدتی ترك ایله فکر فلاطون اولان اقانیم ثلثه‌نك قبولی اوزرینه قرار ویرمکله اوکوندن تثلیث مسئله‌سی تأسس ایدوب اصل مسیحیلر متفرق وپریشان ومذهب افلاطون میدانه کلوب دین مسیح متروك وپنهان اولدی بووجهله دین توحید یرینه اعتقاد تثلیث کچوب کیتدکجه قوت بولدی وموحدین نصارادن شوراده بوراده قالانلر دخی اهل تثلیث کلیسالری طرفندن لعنتلمه ایدیله‌رك دملری هدر طوتلمغله غیرتکشان متعصبین همتلری ایله آزوقت ایچنده محو ونابود اولدیلر میلادك طقوزنجی عصرنده شرق کلیساسی غرب کلیساسنك اوضاع تحمل کدازانه‌سنه طیانه‌میوب رومادکی پاپانك بطرس قائممقامی وحضرت عیسا وکیلی اولدیغنی انکار وپاپاسلرك تجردی کبی بعض مسائل اصلیه‌ده مخالفت ایدوب آیرلدیلر وقونسیل دیدکلری مجالس رهابیندن هربرینك عقدنده اصول اعتقادیه‌یه بردیکر صورتله قرار ویرلمکله مخالف اولان فرقه آیریله‌رق بویله‌لکله حسابسز مذهبلر ظهوره کلدی مع مافیه روما کلیساسی ینه بیلدیکندن شاشمیوب اولکی مسلکنده دوام ایتدی اول عصرلرده‌کی حکمداران دخی احوال عالمدن جاهل وبی خبر

اولدقلرندن تحت رعیتلرنده بولنان قویون کبی برسوری خلق استدکلری کبی صویمق وهرنه درلو ظلم ایدرلرسه کمسه مقابله ایتمامك ایچون پاپاسلرك جهلهٔ عوام ناس اوزرنده‌کی نفوذلرینی کندی منفعتلرنده استعمال مقصدیله عادتا پاپاسلرك زیر حکومتنه کیرمش درجه‌ده انلره مغلوب ایدیلر پاپاسلر دخی حکمدارانك بومطالعه‌لرینی وجهل وضعفلرینی پك اعلا بیلدکلرندن انلرك قوهٔ جسمانیه‌لرینی کندی منفعتلری خدمتنده استعمال ایدوب حقیقتده اوروپانك حاکم مستقلی انلر اولدیلر حتی اوائلده پاپالرك انتخاب ونصبی ایتالیا حکمدارینك رأی وتصدیقنه موقوف ایکن صکره‌لری پاپالرك نفوذی برحده بالغ اولدی که ایمپراطورلری عزل ونصبه مقتدر اولدیلر جهلهٔ ناس ایسه حیوان کبی برشی بیلمدکلرندن کرك حکومتك ظلم وتعدیاتی وکرك پاپاسلرك حرص وطمع واختلاساتی التنده ازلدکلری حالده اللهك امری بویله ایمش دیه‌رك صبر وسکوت ایدرلر ایدی بوحال ایله اوروپا قطعه‌سی باشدن باشه ظلام جهل وتعصب ایچنده خراب ویباب ایکن ممالك اسلامیه تمامیله اوروپانك عکسی براداره‌ده ایدی یعنی عربستان وعراق عرب وعجم ومصر وترکستان جهتلری خلفای امویه وعباسیه اداره‌سیله هر یوزدن ترقیات مدنیه اوزره اولدقلری کبی اندلس قطعه‌سی دخی ملوك امویه‌نك زیر حکومت حکیمانه‌سنده مراتب معموریت ومدنیتك ذروهٔ علیاسنه وارمش وعلم وصنعت وتجارت وفلاحت خصوصلرینه زیاده اعتنا اولنمغله اسپانیا اقلیمی مقدما غوطلر النده براورمان ایکن محمدیلرك قبضهٔ اداره‌لرینه کیردکده

نمونه نمای روضهٔ جنان اولمش ایدی اوروپانك ارباب علوم
وصنایعی دین اسلامك حقنی بر وقتده اوده یه میوب الی الابد
متشکر اولملیدرلر زیرا انلره شرارهٔ معارف ابتدا اندلس
مسلمانلرندن صچرامشدر قرون وسطاده اندلسده شعشعه نمون
اولان انوار مدنیت خارجه دخی طاشوب اوروپایه سرایت
ایتمکله اورالرده دخی بعض اصحاب ادراك سرنمای ظهور اولمغه
وانلرك تألیف ونشر ایلدکلری مؤلفات ایله جهالهٔ عوامدن
برطاقمنك کوزلری آچلمغه باشلایوب نهایت بشیوز تاریخلرنده
آلمانیاده لوتر ظهوره کلدی ومجدددین اولمق دعواسیله روما
کلیساسنك برچوق نامعقول اساسلرینه معارض اولدی وانك
عقیبنده قالوین دخی چیقوب لوترك اعتراضاتنی تصدیق وتأیید
ایله برابر بعض مسائلده اکا مخالفت ایلدی بونلرك ایکیسیده
قاتولیك دینك رسوم وعاداتنی رد ایله پاپانك خلافت ووکالتنی
انکار ایلدکلریله بو کروه پروتستانت تسمیه اولندی روما کلیساسی
مقدما شرق کلیساسنك افتراقنده تبعه سنك همان ثلثنی غائب ایتدیکی
کبی پروتستانلق ظهوریله برثلثی مقدارینی دها الندن چیقاردیغندن
جان باشنه صچرایوب برزمانلر قاتولیك قراللری قوتیله پروتستانلری
قلیجدن کچوروب مظفر اولمق تدبیر فاسدینه دوشدی لکن طریق
جبر ایله هیچ برزمانده اعتقاد وجدان تغیر ایتمك عادت اولمدیغندن
بوتدبیر عکسنه تأثیر ایدوب پروتستانلغك انکلتره وامریقایه
دخی نشرینه باعث اولدی بونك اوزرینه روما کلیساسی ادیان
سائره واقوام وحشیه نك جلبیله تکثیر نفوس سوداسنه دوشوب
مخصوص مکتبلر تشکیلی ایله دنیانك هرطرفنه کیدرك قاتولیك

دینینی نشر واعلان ایتمك اوزره میسیونر نامیله برصنف متعصب
پاپاسلر یتشدرمکه سعی ایلدی وامریقا یاپونیا چین وحبش
طرفلرینه بونلردن طاقم طاقم میسیونر کوندردی بونلرده نره یه
کتدیلر ایسه برطاقم ساده دل جاهللری انواع مواعید ایله اغفال
واناسی قزینك واوغلی باباسنك علیهنه تحریك واضلال ایله اول
مملکتلری رهین شورش واختلال ایلدیلر بالاخره حکومتلر
وخلق بونلرك فتنه وفسادندن بیزار اولوب هرمملکتدن سوروب
چیقاردیلر وبعض محللرده دخی اشد عقوبتله اعدام ایتدیلر اشبو
میسیونرلر نشر دین بهانه سیله عالم انسانیته اوقدر مضرت
ایتمشلردر که بتون جهانی خرستیانلقدن تنفیره سبب اولمشلردر
هله روما کلیساسنك دین تعصبی ومال طمعی ایله ترتیب واختراع
ایلدیکی وحشیانه تدبیرلر ایله نوع بشر خلق اولنه لی ایشیدلمامش
اسباب اشکنجه نك تفصیلاتی نامیله سن بارتلمی عالی جوا
انکزیسیون وقوعاتنه دائرینه قاتولیك پاپاسلرینك قلمیله یازلمش
اولان تاریخلرده اوقوندقده انسانك تویلری اورپرر قاتولیك
کلیساسنك منوال مشروح اوزره نشر دینه قیام ایتدیکنه مقابل
پروتستانلر دخی بوش طورمیوب طرف طرف جمعیتلر تشکیل
وکلیتلو سرمایه لر ترتیب ایله جهانك هرطرفنه کتابلر ومیسیونرلر
کوندردیلر حتی مؤخراً نشر اولنان برموازنه دفتری منطوقنجه
بیك سکزیوز درت سنهٔ میلادیه سنده تأسیس اولنان معهود
پروتستان جمعیتی معرفتیله تورات وانجیل نسخه لری ایکیوز
درت لسانه ترجمه ایدیلوب کچن بیك سکزیوز یتمش ایکی سنهٔ
میلادیه سی آخرینه قدر بو جمعیت واسطه سیله طبع ونشر

اولان کتابلرك عددی آلتمش سکز ملیون درتیوز یتمش یدی بیك اوتوز بر نسخه‌یه بالغ اولمش و یالکز سنهٔ مذکوره ظرفنده جمعیت ایکی یوز بشبیك اوچیوز اون اوچ انکلیز لیراسی صرف ایتمشدر لکن اوروپا دولت و ملتلری اولکی کبی اعمی اولمیوب کوزلری چوقدن آچمش و بو میسیونرلرك نه یادکار اولدقلرینی بالدفعات تجربه‌لرله بیلمش اولدقلرندن اوروپالولر بیننده اصلا قدر و اعتبارلری یوقدر بو کتابلر بادهوا اولدیغی حالده بیله اوروپاده صورلمیوب ممالك سائره‌یه کوندریلور و کندیلری دولتك قوانین مؤسسه‌سنه تابع اولمدجه یکدیکری ممالکنده اقامت و هله اصلا نشر دینه جرأت ایده‌میوب بویله بر حرکتده بولنان پاپاس همان ضبطیه معرفتیله طرد و اخراج اولنور بو ذاتلر اولوجهله هر مملکتده مستقل اولدقلری حالده دولت علیه‌نك اوته‌دنبرو سربستیٔ ادیان حقنده ملتزمی اولان اصول سمیحانه‌دن بالاستفاده قرق اللی سنه‌دنبری ممالك محروسه‌یه برر ایکیشر صوقلدیلر و شوراده بوراده مکتبلر احداث ایله کویا انسانیته خدمت ایچون خلقك چوجقلرینی بادهوا اوقودیورز دیه‌رك بعض جهله‌یی قاندردیلر اکرچه هر ملتك جهلاسی وظائف دینیه‌لرینی لایقیله بیلمدکلرندن و خصوصیله پروتستانت جمعیتلرینك سرمایه‌لری واسع اولمغله مذهبلرینی قبول ایدنلره آیلق یللق کبی نقداً معاونتدن ماعدا سفارتلر و قونسلوسلر واسطه‌لریله کندیلرینه تابع اولملری مظهر امتیاز ایتمکه‌دخی مقتدر اولدقلرندن اناطولی و روم ایلی جهتلرنده تبعهٔ خرستیانه‌دن بعض ساده‌دلانك اغفال و جلبنه مقتدر اولدیلر ایسه‌ده بونلرك

مذهبی ذهبی اولمغله اومدقلری درجه استفاده ایده‌مدیلر هله حمد اولسون ملت اسلامیه‌دن اسم و شهرتی معلوم بر شخصك بیله اغفالنه مقتدر اوله‌مدیلر واقعا تشویق امثال ایچون کچن بیك سکز یوز آلتمش آلتی سنه‌سنده استانبولده طبع ایتدکاری ترجمه انجیل نسخه‌سنك آخرنده (بو کتاب علی بکك ترجمه‌سی و ترابی افندینك همتی ایله مقدما باصلان نسخه‌نك مصححیدر) سوزیله محمدیلردن دخی بعض اشخاص جلبنه مقتدر اولدقلرینی بیان ایتمشلر ایسه‌ده اول تاریخلرده برقاچیوز آلتون اله‌رق انجیلی ترجمه ایدن و فقط پروتستانت دینه کیردیکی مجهول اولدیغی کبی علی بك نامنده بو ایشه اهل بر معروف آدم بولنمدیغندن ساخته بر اسم اولمسی احتمالدن بعید دکلدر زیرا اکر معروف برکسه اولسه شهرتی ایله یازلمق ایجاب ایدر ایدی اما ترابی افندی مصرده ساکن و بر پروتستانت قزی ایله متأهل اولدیغندن بویله بر خدمتده بولنمسی یکده مستبعد دکل ایسه‌ده کندوسنك بر وقتده پروتستانت آیینی تقدیر و ترویج ایتدیکی کورلمیوب بلکه بالعکس انلرك هر درلو قبایحنی میدانه قویدیغندن تحویل مذهب ایتدیکنه ایناناممز و بالفرض اویله‌ده اولسه ترابی افندی هر کسك معروفی اولمیوب چوجقلغنده مصر اداره‌سی طرفندن انکلتره‌یه کوندرلمش و اوراده پاپاسلر مکتبنده تحصیل لسان ایتمش اولمغله دین اسلامی بیلمدن اوته‌یه میل ایتمش دیمك اولور بو ایسه استبعاده شایان دکلدر اکر پروتستانلر دین محمدی‌یی عارف و تربیهٔ اسلامیه ایله حقایق شرع شریفه واقف اوله‌رق کلمهٔ توحیدك لذت روحانیه‌سیله تعطیر دماغ

ایتمش بر مسلم عاقلك کندی مذهبلرینی قبول ایتدیکنی کوستره‌
بیلورلر سه اوزمان اقچه وحمایت کبی اسبابدن برینك موجود
اولوب اولمدیغنی تفتیش اقتضا ایدر هم بو برامر طبیعیدر که
جناب واجب الوجودی شریك ونظیری اولمقدن تنزیه ایدن
برمذهب اهلنه الله بردر لکن اوچدر یاخود الله اوچدر لکن
بردر اعتقادینی القا ایتمك پك کوچ وبلکه متعذر اصول دینی
بیلن برمحمدی ایچون حکمیات ایله زیاده اشتغال ایدرك مشرب
فیلسوفانه یه میل ایتمك بلکه ممکندر لکن خرستیان اولمق
قطعیا ممکن دکلدر بو سببله ودین اسلامك حافظ حقیقیسی جناب
الله اولمغله اومقوله میسیونرلرك تشبثات فاسده لرندن اهالئ
اسلامیه ایچون هیچ جای احتراز وخطر اولمیوب بلکه او خاطره‌نك
خطوری بیله بزجه برنوع تنزلدر لکن بورایه کلان پاپاسلر
جمیتلر طرفندن موظف اوله‌رق حسب المأموریه بر وقتدن برو
دین اسلامك بطلانی ونصرانیتك رجحانی اوزرینه برطاقم
رساله‌لر یازوب مجاناً نشر ایتمکده وانلرده برطرز حیله کارانه
ایله دائما حقدن سکوت ایدوب باطلی حق کوسترمکه چالشمقده
اولدقلرندن امر مقابله هر مسلم مقتدر ایچون فرض کفایه اولدیغی
مثللو برطرفدن‌ده دینی سررشته ایدرك سائر ممالکده ایتدکاری
کبی زوج وزوجه واولاد واقربا بیننده القای عداوت واصلاح
مفسدلری وجهله عوامی اغفال ایله حکومت مشروعه‌لری
علیهنه تحریك وبوطریق ایله حکومت اسلامیه‌یی مخاطرات کونا
کونه القا ایتمکدن عبارت اولمغله دولت علیه‌نك سایۀ عاطفتنده
مستظل اولان تبعۀ خرستیانیه ارهسنده بوبولده تشتت ونفاق

دوشمکدن ایلروده دولتجه حصوله کله‌جك مضراتك دخی پیش
نظر دقته النمسی حکومت سنیه‌نك ذمت همتنه عائد فرائضدندر
اکرچه هر حکومت اسلامیه تحت تابعیتنده بولنان مذاهب
مختلفه اصحابنك امور دینیه‌لرینه مداخله ایتمیوب بونلری برزمانده
دینلرندن طولایی انجتمامش وبا خصوص سلطنت سنیۀ عثمانیه
التی یوز سنه‌دنبرو زیر دستنده بولنان تبعۀ غیر مسلمه‌نك امور
مذهبیه‌لرینه قطعا قارشمدقدن ماعدا هر درلو تسهیلات ومعاونته
دخی مظهر بیورلمش ایسه‌ده بومساعده حقوق مقدسۀ سلطنت
سنیه‌یه عدم تجاوز دائره‌سیله محدود اولوب هرنه‌زمان حقوق
دولته برعارضۀ مضرت ملحوظ اولور ایسه ینه احوال قدیمۀ
روحانیه‌لرینه تعرض ایتمکسزین دفع مضرت اسبابنه تشبث
وظائف حکومتدندر برادمك خانه‌سنده هم مسافر وهمده انك
مقدس اعتقاد ایتدیکی شیلری محقر اولمق دنیانك هیچ برطرفنده
کورلمش شیلردن اولمدقدن ماعدا بونلرك مضرات ملکیه‌لری
کچن شام وقعۀ متألمه‌سیله یقینلرده استانبولده وانقره وبروسه
وسائر طرفلرده حسون طرفدارانی ایله خلافکیرانی ارهسنده
ظهور ایدن جدال وقتال ایله دخی ثابتدر بوبابده بزه عائد اولان
جهت انلرك دین اسلام علیهنده نشر ایتدکاری اقوال سخیفه
ومفتریات صریحه حقنده هرکسك نظر دقتنی جلب ایتمك
وکندیلرینك صورت حقده درمیان ایتدکلری عقایدك نه مقوله
اساسلره مبتنی اولدیغنی عالمه کوسترمك قضیه‌سی اولمغله ومقدما
(شمس الحقیقه) نامیله قلمه آلوب نشر واعلان ایدیلان کتابده
مقدمجه درمیان ایتمش اولدقلری اسئله وتعریضاته جواب اوله‌رق

بر خیلی تفصیلات بیانیله عقاید مسیحیه اوزرینه برچوق اسئله دخی
ایراد اولنمش ایکن پروتستان راهبلری کویا آنی بونه ده هندستان
علمای متبحرینندن رحمة الله افندینك اولبابده لسان هندی ووجه
اکمل اوزره تصنیف ایله مؤخراً لسان عربیه وصکره دخی
ترکجه یه ترجمه قلنان (اظهار الحق) نامنده کی کتاب مستطابنی
هیچ کورمامش کبی تکرار برطاقم رساله لر نشر واسکی سویلدکلری
سوزلری بونلرده دخی درج ایله ذکر اولنان شمس الحقیقه واظهار-
الحقده درمیان اولنان سؤاللرك هیچ برینه جواب ویره میوب
عجز ایله سکوت ایتملریله بوکره دخی مستعیناً بالله تعالی بو رساله نك
تحریرینه شروع وقیام و (ضیاء القلوب) نامیله بنام قلندی
آنجق شوراسی معلوم اولملیدر که بزم بو رساله یی یازمقدن
مقصدمز تابعیت سلطنت سنیه ده بولنان ملل غیر مسلمه نك
مذهبلرینی برکونه تزییف وتحقیر اولمیوب مجرد پروتستانت
میسیونرلرینك دین اسلام علیهنده یازوب نشر ایتدکلری رساله لره
جواب ومقابله فریضه سنی ایفادن عبارت اولدیغنه ومذهبلرینی
وراحتلرینی محافظه ایتمك استیان خرستیان همشهریلرمز دخی
بو اجنبیلردن بیزار وانلرك اسکات ودفع مضرتلری خصوصنده
بزم ایله هم افکار اولدقلری امور معلومه دن بولندیغنه بناءً انلر
حقنده حرمت مخصوصه مزی تأکید ایله برابر بوبابده معذور تمیزی
قبول ایده جکلرینی امید ایدرز (وبالله التوفیق)

پروتستان راهبلری دین اسلام علیهنه دار الخلافة العلیه ده
نشر ایلدکاری رساله لردن برنده دین مسیحك فضل ورجحانی
ادعا و خرستیانلغك قوۀ حیاتیه ودنیایه غلبه ایدن تأثیرات
مظفرانه ایله طلوع وکمال سرعتله آدملر ارهسنده انتشار ایتمسی
الله تعالی حضرتلرینك شریعت سابقه دن افضل وارفع برحقیقتی
دنیایه احسان وعنایت بیورمش اولدیغنه وخرستیانلغك ظهوری
عقیبنده قوم یهود اوزرینه مدهش ومخوف بلالرك حلولیله برابر
هیئت ملیه لرینك اضمحلال وانقراضی قوم مرقومك حضرت
مسیح ودین مبیننی انکار ایلدکلرینه مبنی من طرف الله برمجازات
ایدوکنه سند وبرهان اولدیغنی بسط وبیان ایتدکدن صکره
مقایسه یه ابتدار ایله دیرلر که (اسلامیتك ظهوریله خرستیانلق
دخی منسوخ اولمش دینورسه عجبا اسلامیتك قوۀ حیاتیه سی
قلوب ناسی جذب وجلب ایتمك تأثیری جهتیله خرستیانلقدن
افضلیتی ظاهر اولمشمیدر ویاخود اسلامیتك ظهوریله خرستیانك
اوزرینه مدهش بلالر ظهور ایتمشمی جمله نك معلومیدر که
خرستیانلق اوچیوز سنه قدر پولتیقه قوتندن خالی اولوب اسلام
ایسه تاریخ هجرتدن صکره دین مجرد هیئتنی تجاوز ایله پولتیقه
قوتنه دخی مالك اولدی بوجهتله ایکیسنك قلوب ناسه اولان
درجۀ تأثیرات روحانیه ومعنویه لرینك نسبت حقیقیه سنی کشف
ایتمك امر عسیردر فقط حضرت مسیحك امر تبشیر ایله مشغول
اولدیغی اوچ سنه لك مدتدر اول امرده برچوق تابعینی ارهسنده
اون ایکی حواریون انتخاب وبر دیکر وقتده مبشرین انجیل نامیله
یتمش نفر دها ذواتی اختیار واهتدای ناسه بعث ایلدی وکذلك

یوز یکرمی قدر مریدلری دخی بریرده تجمع ایلمش اولدقلری اعمال
حواریونده مقید اولدیغی مثللو اول حضرتك سمایه عروجلرینه
قدر قرق کون اثناسنده بشیوزدن متجاوز اخوان مؤمنینه
کوندردیکی (پاولوسك) رسالهسنده مصرحدر ولکن
مورخین عربك مثلا ابن اسحاق و کاتب الواقدی و طبری و ابن
سعید وسائره قولنجه ابتدا حضرت محمده ایمان ایدنلر کندو ایالت
زوجهسی و ولد رضاعیسی زید و ابن عمی علی و یار غاری ابوبکر
ایله انك مستغرق احسانی اولان برقاچ نفر کولهلردن عبارت
ایدی و حضرت عمرك اسلامی قبول ایتدیکی تاریخه کانجهیه قدر
یعنی حضرت محمدك ادعای نبوتنك التنجی سنهسنه دکین جمله
اسلام اولانلر اللی نفردن و بر روایتده قرق و یا قرق بش ارایله
اون و یاخود اون بر عورتدن عبارت ایمشلر و کذلك مکهلولرك
مخالفت و معاداتی خوفندن ایکنجی دفعه حبشه فرار ایلدکلرنده
اسلاملرك عددی یوز بر نفره یعنی سکسان اوچ ار و اون سکز عورته
بالغ اولمش ایدی و کاتب الواقدینك هجرتدن اون طقوز ماه
صکره وقوعبولان بدر غزاسنده موجود بولنان مهاجرینك
سکسان اوچ نفردن عبارت اولدقلرینی بیان ایلدیکنه نظراً سال
هجرت یعنی اون اوچ سنهیه قدر مکهلولردن حضرت محمده
تبعیت ایدنلر انجق بالاده ذکر اولنان مقداره بالغ اولهبیلمشدر
و مدینهیه اثنای هجرتده دخی تابع اولانلر یتمش اوچ ار و ایکی
عورت اولدقلری اخبارات تاریخیهدندر اشبو قیاس اوزره
خرستیانلق و مسلمانلقدن هر بریسنك تأثیرات کلیهسی اولدیغی
ظاهر و آشکار اولور زیرا جناب مسیح ایله حضرت محمدك قوه

دنیویه و حاکمه اولمقسزین یالکز تبلیغات مجردهلری واسطهسیله
اهتدا ایلدکلری نفوس یکدیکرینه مقایسه اولندقده حضرت
محمدك اون اوچ سنهلك مساعیسنك ثمرهسی ار و عورت اولهرق
یوز سکسان نفره ابلاغ اولنهبیلدیکی و حضرت مسیحك ایسه
اوچ سنه ظرفنده اندن بشقه الثازی بشیوزدن زیاده نفوس اهتدا
ایلمش اولدیغی تبین ایدر اشبو ذکر اولنان مدتدن صکره مسیحیت
و اسلامیتك تناسب انتشاری دکشلمش و بو تحول و تبدل ایسه
محضا قوللانیلان اسباب و وسائلدن یعنی شبههسز غارتکرلك
و جنکاورلك محمدیلرك معتادلری اولدیغی حالده غلبه ایله ترقی
ایلدکلرندن نشأت ایلمشدر بوقسه دینلرینك خرستیان دینی کبی
قلوب ناسه اولان شدت تأثیراتندن دکلدر و مسیحیلر رومابت
پرستلرینك اذا و جفالرینه اوچیوز سنه تحمل و انواع موانعه
تصادف ایتدکلری حالده شول درجه تکثر ایلدیلر که بانی
قسطنطینیه اولان برنجی قسطنطین دین مسیحی قبول ایتدکده
برقاچ ملیونه بالغ اولمش ایدی و اکرچه ملل مغلوبه صورت
ظاهرهده اسلامك قبولنه پکده اجبار اولنمزلر ایدی ایسهده خیلی
تحقیر و امتیازات ملیهلرندن محرومیتله برابر انواع تعدیاته مصادف
اولدقلرندن بشقه کندی دین و آیینلرینی وقایه ایدهجك اسبابك
ممنوعیتی جهتیله دوچار تضییق و اضطراب اولدقلری کندولرینی
معنا اسلامك قبولنه اجبار دیمك ایدی مثلا عمر الفاروق
حضرتلرینك زماننده درت بیکدن متجاوز کنیسالر تخریب
اولندیغی مرویاتدندر بناء علیه بیکارجه جاهل و دنیا پرست
و حامیسز کسهلرك اول وقتده کی اختلالات اراسنده نائل مال

اوزرینه افضلیت و حقیتی و خرستیانلغك عدم منسوخیتی شوبر
قاچ دلیله بنا قلنمشدر یعنی دین مسیحك سرعتله انتشاری و یهود
اوزرینه نازل اولان بلالر مثللو خرستیان اوزرینه بلایای مدهشه نك
عدم نزولی و اسلامیت سیف ایله قوت بولوب خرستیانلق یالکز
تعلیم و نصیحت ایله قوت بولمسی و نفوسجه خرستیانك اسلامدن
اکثر اولمسی و دول نصارانك قوتلرینك زیاده اولمسی و حرفت
و صنایع و ثروت و معموریت بلادجه خرستیانلرك اسلام اوزرینه
تفوقی و خیرات و مبراته سعی و اهتماملرندن عبارتدر فقرهٔ اولانك
جوابنده علمای مسیحیوندن مترجم قرآن قسیس سیلك بیانی
کافیدر بیك سکز یوز اللی تاریخنده مطبوع اولان نسخه‌سنده
محرردر که مدینهٔ منوره خانه‌لرنده هجرتدن اول بر خانه قالمامش
ایدی که اندن مسلم چیقمیه یعنی اسلامیت هر خانه‌سنه کیرمش ایدی
اکر بر شخص اسلامیت بلدان و ممالك آفاقه انجق سیف قوتیله
منتشر و شایع اولدی دیو دعوا ایدرسه انك بو دعواسی صرف
تهمت و محض جهالتدر زیرا اسلامیت ایچلرینه کیردیکی نیجه
بلده‌لر بولندیکه سیفك اسمنی ایشتمامشلر ایدی صیت بلاغت قرآنله
اسلامیت انلره کیرمش ایدی (انتهی)

ابو ذر و برادری انس و مادرلری رضی الله عنهم اول
اسلامیتده داخل اسلام اولدیلر صکره ابوذرك دعوتیله قبیلهٔ
غفارك نصفی داخل اسلام اولدیلر و نبوتدن یدنجی سنه‌سی مکه‌دن
حبشه کیدن سکسان اوچ عدد رجال و اون سکز عدد نساء داخل
اسلام اولوب مکهٔ مکرمه‌ده دخی بر نیجه خلق مسلمین قالمشلر و نجران
نصارالرندن یکرمی قدر کمسنه داخل اسلام اولمشلر ایدی و کذالك

ضماد ازدی نبوتدن اونجی سنه‌دن اقدام اسلامیتی قبول ایدوب
طفیل ابن عمرو دخی هجرتدن اول [illegible] قبیله‌سیله برابر
داخل اسلام اولدیلر و بنی اسهل قبیله‌سی مدینهٔ منوره‌ده مصعب
ابن عمیرك وعظی برکاتیله هجرتدن اول داخل اسلام اولوب
عمرو ابن ثابتدن ماعدا مدینه‌ده ارکك و خاتون جمله اسلام اولوب
انجق عمرو احد غزاسندن صکره داخل اسلام اولدی فقط نجد
طرفنده بولنان قراده ساکن اولان بدویلر قالوب صکره هجرتده
بریدة الاسلمی یتمش عدد قومیله برابر داخل اسلام اولدیلر و نجاشی
دخی هجرتدن اقدم ایمانه کلوب کذلك ابوهند و تمیم و نعیم اقرباسیله
برابر و درت نفر دیکر ذوات شامدن تصدیقلرینی موجب هدیه‌لر
کوندروب اسلامیته کیردیلر حاصلی غزای بدره شروعدن اول
فخر کائنات علیه افضل الصلوات افندیمزك مشفقانه و مرحمانه
وعظ و نصیحتی و قرآن کریمك بلغای عرب تصدیقیله مسلم اولان
اعجازی ایله داخل دائرهٔ اسلام اولان زمرهٔ موحدینك عددی
کرك مدینه‌ده و کرك حوالیسنده ذکور و اناث بر قاچ بیك نفوسه
بالغ و حضرت عیسانك مدت دعوتنده تابع اولانلر ایسه انجیل
حسابنجه ایکی یوز ایکی نفردن عبارتدر و اعتقاد نصاری اوزره
بعد الصلب ظهور ایدن خارق عاده‌لری مشاهده ایدرك دین
عیسی ایله مشرف اولانلرله برابر جمله‌سنك عددی بشیوزه بالغ
اوله‌بیلور فخر کائنات علیه اکمل التحیات افندیمز ارتحال دار بقا
بیورمزدن اول اصحاب کزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
افندیمز حضراتنك مقداری یوز یکرمی درت بیك عدده بالغ
اولدیغی کتب موثوقه‌ده مقیددر وفات پیغمبری عقبنده مسیلمه

الكذاب وقعه‌سی ظهوره كلوب برنجی خلیفه حضرت صدیق
رضی الله عنه اون ایکی بیکدن متجاوز غزاة موحدین سوق ایلمش
وحتی بو غزاده طقوز یوز حفاظ قرآن نائل رتبهٔ شهادت اولمش
ایدی بش اون قوناقاق محله اون ایکی بیك مجاهد سوق ایلیان
خلیفه‌نك تحت اداره‌سنده نه قدر رجال و نسوان مسلمان اولمق
لازم کلور عقلاً مقایسه اولنسون ایمدی بو وفات پیغمبریدن اوچ
درت سنه صکره عمر ابن خطاب رضی الله عنه اوتوز قربیك عسکر
سوق ایدوب عجمستان مجوسیلرینی هنده و اناطولی‌یی قونیه‌یه قدر
وشام شریف ایالتنی واقطار مصریه‌یی دائرهٔ اطاعته الوب
بونلرك اکثر اهالیسی دخی شرف اسلام ایله مشرف اولدیلر ضلالت
قدیمه‌لرنده قلانلر پك نادر ایدی بو وجهله بش اون سنه ظرفنده
ممالك اسلامیه‌ده بولنان نفوس اسلامك مقداری یکرمی اوتوز
ملیونه بالغ اولوب حالبوکه معترضك بیانندن اکلاشلدیغنه کوره
حضرت عیسادن اوچیوز سنه صکره ایمپراطور قسطنطینك ایمان
ایدوب انك اعانه‌سی سببیله نفوس مسیحون انجق التی ملیونه بالغ
اوله بیلدی بش اون یلده حاصل اولان یکرمی اوتوز ملیون ایله
اوچیوز یلده حاصل اولان التی ملیون حساب ایدیلنجه بینلرنده
اولان تفاوت نسبتدن سرعت انتشار دین قنغی ملتده اولدیغی
خارجه چیقار

قوهٔ اسلامیه‌نك مجرد سیف جهاد واسطه‌سیله اولدیغی
دعواسی دخی بی اساسدر اولا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
فتح ایلدیکی محللر اهالیسنی بر مقتضای شرع محمدی قبول اسلام
ایله اعطای جزیه بیننده مخیر براقوب اهل بلده دخی جانی استدیکی

شقینك برینی اختیار ایلیه‌رك اطاعت و انقیاد ایدرلردی ویردکلری
جزیه‌نك دخی اك اعلاسی عصریمزك سکه‌سیله مقایسه اولندقده
قرق اللی غروشدن عبارت اولمغله اهل قدرت اولانلر ایچون
بو مقدار شیئك اعطا سنده ترك دین ایده‌جك درجه بر مشقت
یوغیدی واهل جزیه‌نك مالی مالمز و عرضی عرضمز کبی حقلرنده
کمال عدل و حقانیت اوزره معامله اولنوردی بش اون غروش
ویرکو خوفندن ناشی آبا و اجدادینك دینینی ترك ایلیان قاچ شخص
بولنه بیلور روسیه‌لولر یوز سنه‌دنبرو استیلا ایلدکاری قزان
واژدرخان و قریم و داغستان و ترکستان طرفلرنده بولنان نفوس
اسلامیه‌نك صبیلرندن شیخ فانیسنه وارنجه‌یه قدر هر بر شخص
ایچون سنه‌ده برر التون المش ایکن و عسکر ویرمك و مکتبلرنده
مسقو لسانی تعلیم ایتمك کبی انواع حقارات و ازعاج دخی کورمشلر
ایکن عجبا بو قدر مدتده بونلردن نه مقدار آدم تنصر ایلدی حتی
قریم محاربه‌سنده بر مقتضای معاهده طرفین تبعه‌سندن یکدیکری
ممالکنه هجرت ایدنلره مساعده اولندیغندن روسیه طرفندن ایکی
ملیونی متجاوز اهل اسلام هجرت ایلیوب روسیه‌لولر نفوس
باشنه یکرمی قاربون خرج راه ویرمش ایکن تبعهٔ دولت علیه
خرستیانلرندن عجبا قاچ بیك کشی روسیه ممالکنه کیتدیلر

حضرت عمر رضی الله عنه درتیوز کنیسا هدم ایلدی دیمك
ایسه بداهت تاریخیه‌یه قارشو بر بهتان عظیمدر خرستیان مورخلری
بیان ایدرلر که حضرت عمر قدس شریفی فتح ایلدکده قنغی
کنیسایی استرایسه کز معبد یاپك دیه‌رك خرستیانلر طرفندن عرض
اولندی ایسه‌ده برینی قبول ایتمیوب نیجه زماندنبرو سوپرندیلك

اولمش هیكل مقدس محلنی تطهیر ایله اوزرینه معبد بنا ایلدی

اهل كتاب حقنده محمدیلرك مكلف اولدقلری صورت‌نامه
حضرت پیغمبر ذیشان طرفندن كافهٔ مسلمینه خطاباً تحریر
وتوثیق اولنان نامهٔ سعادتده مندرج ومصر حدر نامهٔ مذكورك
اصلی فریدون منشآتنده مضبوط اولوب ترجمه‌سی دخی شویله‌در
(بو كتاب محمد ابن عبدالله‌ك كافهٔ نصارایه ویردیكی عهدنامه
صورتیدر كه حق تعالی انی رحمتیله بشارت ایدوب عذابیله خلقی
قورقتمغه كوندرمش وآنی خلقك اوزرنده اولان امانتنه امین
المشدر اول محمد بو كتابی جمله ملت نصرانیه‌یه منتسب اولانلره
عهد ایچون ویردی هر كیمكه او عهدی بوزه كرك سلطان وكرك
غیری اولسون حق تعالینك عهدین بوزمش ودینی استهزا ایتمش
اولور والله تعالینك لعنته لایق اولور بر راهب یا بر سیاح
بر طاغده یا بر دره‌ده یا بیابانده یا ابادانلقده یا آچق یرلرده یا قوم
ایچنده اوله‌رق احتما ایتمش اولورسه نفسمله اعوانمله اهل ملتمله
اتباعمله انلردن هر كوجی ازاله ایتدم انلر بنم رعیتم واهل ذمتمدر
بن انلری سائر معاهده‌لری اولان ذمیلرك مكلف اولدقلری تكالیفدن
خارج طوتدم خراج ویرمسونلر الا كوكللری خوش اولدیغی
مرتبه ویرسونلر انلره جبر واكراه اولنمسون وبر اسقف یعنی
رئیس روحانی منصبندن تغییر اولنمسون وصومعه یاپوب معتكف
اولانلر صومعه‌لرندن چیقارلمسون وسیاحت اوزره اولمر منع
ایدلمسون ومناستر وكنیسه‌لرندن بر نسنه هدم اولنمسون
وكنیسالری مالندن مال النوب مسلمك مسجدلری بناسنه صرف
اولنمسون هر كیم بوكا مخالف ایشلرسه اللهك ورسولك

عهدین بوزمش اولور وكسب ایتمیوب عبادته مشغول
اولان اسقفلرینه هر نه‌ده ایسه‌لر جزیه وغرامه تحمیل اولنمسون
كرك بر وبحرده ومغرب ومشرقده وشمال وجنوبده انلرك ذمتین
بن حفظ ایدرم انلر بنم ذمت ومیثاقمده‌در امانمله‌در وطاغلرده
اولوب عبادتله منفرد اولانلرك مزروعاتندن خراج وعشر النماز
ومشاطره اولنماز یعنی برقاچ پای ایدیلوب كیمی كندیلرینه
ویریلوب كیمی بیت الماله النماز زیرا انلرك زراعتلری كندی
بوغازلری ایچوندر تجارت ایچون دكلدر ودخی حرب ایچون
آدم اخراج اولنمق لازم كلسه انلره تكلیف اولنماز وجزیه النمق
لازم كلسه نقدر اموال وعقار صاحبی اولورسه اولسون ییلده
اون ایكی درهمدن زیاده نسنه النماز وزحمت ومشقت تكلیف
اولنماز ومجادله اولنسه رفقله وجه احسنله مجادله اولنور ومرحمت
وشفقت قنادی التنده حفظ اولنورلر هر قنده اولورلرسه ومسلمینك
تحت نكاحلرنده اولان نصرانیه‌یه جبر واكراه اولنماز ولوازم
دیننه رعایت وكلیسالرینه واروب عبادت ایتمكدن منع اولنماز
هر كیمكه اللهك بو عهدینه مخالفت وضدیله عمل ایتمكه قصد ایدر
حق تعالینك ورسولنك میثاقنه عصیان ایتمش اولور وكلیسا
مرمت اولنمقده معاونت اولنورلر بو عهدنامه قیامته دك باقی
اولوب دنیا منقضی اولنجیه دكین مؤبد اوله مخالفت اولنمیه)
اشبو عهدنامه هجرتك ایكنجی سنه‌سنده اولان محرمك اوچنجی
كونی مسجد سعادتده علی ابن ابی طالب حضرتلرینك قلمی ایله
یازیلوب آخری شو وجهله امضا واشهاد اولنمشدر (وشهد بهذا
العهد الذی كتبه محمد ابن عبدالله رسول الله صلی الله علیه وسلم ‘

بجميع النصارى والوفاء بجميع ماشرط لهم عليه من اثبت اسمه
وشهادته ابوبكر بن ابى قحافه عمر ابن الخطاب عثمان بن عفان على
بن ابى طالب ابو الدرداء ابو هريره عبدالله بن مسعود العباس
بن عبدالمطلب فضل بن عباس زبير بن العوام طلحه بن عبدالله
سعيد بن معاذ سعيد بن عباده ثابت بن نفيس زيد بن ثابت بو حنيفه
بن عيينه معظم بن قريش حارث بن ثابت عبدالعظيم بن حسن
عبدالله بن عمر و ابن العاص عامر بن ياسين

(حضرت عمرك اثناى خلافتنده ايليا اهلنه اعطا ايلديكى
امان نامه نك ترجمه سى دخى بودر)

(اشبو مكتوب امير المؤمنين عبدالله عمرك ايليا اهلنه
ويرديكى امان نامه دركه نفسلرى وكنائسلرى وصبيلرى وسقيمى
ومستقيمى وسائر ملتلرى ايچون يازلمشدر اسلام انلرك كنائسلرينه
كيره ميه جك وهدم ايدوب برشيلرى نقص وكسر واموالرندن
برحبه اخذ ايتميه جك دين اسلامه دخوللرينه وكندى آيينلرى
رفض وتركلرينه طرف اسلامدن جبر اولنميه جق برفرددن برشمه
ضرر كورميه جكلر انلردن كندو كندولرينه چيقوب كيدن
اولورايسه مقصد ومأوالرينه وارنجيه قدر نفسلرى ومالرى
وعرضلرى اوزرينه امان ويريلور اكر ايچلرنده ساكن اولورلر
ايسه امان اوزره اولوب ايليا اهلى كبى جزيه ويره لر واكر ايليا
خلقندن بعضيلرى روم ايله برابر عيال ومالرينى الوب كيدرلر
وكنائس وصليبلرينى تخليه ايدرلر ايسه ينه مأوالرينه وارنجه يه
قدر نفسلرى وبيعه لرى وصليبلرى ومالرى اوزرينه امان ويريلور
يرلى اولميانلر استرلر ايسه اوطور سونلر وديلرلر ايسه كندو

وطنلرينه كيتسونلر وقت حصاده قدر انلردن برشى اخذ
اولنميه جقدر دخى اشته الله عظيم الشانك ورسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينك وخلفاى محمديه سنك وعموم مؤمنلرك
عهد وميثاقلرى شو عهدنامه نك مضمونى اوزره در وصحابه دن
رضى الله عنهم خالد بن وليد وعمرو بن العاص وعبدالرحمن بن
عوف ومعاويه بن ابى سفيان دخى شاهدلردر (انتهى)

وحضرت عمر رضى الله عنه حضرتلرى ايليا محاصره سنده
بنفسه تشريف ايتديلر وقتا كه ملت نصرانيه قبول جزيه ايله
حمايهٔ اسلاميه يه دخالت ايلديلر كندو حكومتلرينك ثقيل ووخيم
اولان تعديات وتكليفاتندن ومقاتلات دائمه دن قورتيلوب برزمانده
كورمدكلرى عدل وانصافى دشمن ظن ايتدكلرى مسلمانلردن
كورمكله اسلاميتك محسنات وسعادت حالنى عين اليقين بالمشاهده
هيچ بر كيمسه دن جبر واكراه كورمكسزين الاى الاى محله محله
اسلاميتى قبول ايلديلر وقس عليه الحاصل شو تفصيلدن معلوم
اولدى كه اسلاميته هر طائفه نك بش اون سنه ظرفنده مليونلرله
دخولى جبر وسلاح واسطه سيله اولميوب بلكه شريعت مطهرهٔ
محمديه نك كمال درجه عدالت وحقانيته وقرآن كريمك معجز
من عند الله اوله رق جمله كتب سماويه اوزرينه تفوق وافضليتنه
مبنيدر تاريخ طبريده جلد ثالثك التمش يدنجى صحيفه سنده
مسطوردر كه حضرت عمرك عهد خلافتنده اصحاب كزيندن
مثنى بن حارثه عساكر اسلامه سردار اوله رق عجم لشكريله نويت
نام محلده محاربه اوزره ايكن طرف اسلام قليل وضعيف اولديلر
اول محلده ساكن ترسالر وار ايدى مثنى انلرك قاتنه واروب سزده

بزه یاردم ایدك دیمکله قبول ایلدیلر حتی انلرك ایچنده جوس نامنده
بردلی قانلی عجم لشکرینك سردارینی بکا کوسترك دیوب مهرانی
کوستردکلرنده همان براوق اتدی اوق مهرانك قارنندن اوروب
ارقه سندن چیقدی و دوشدی درحال عجملر بوزلدیلر (انتهی)

بوندن ده ثابت اولور که نصارا طائفه سی اول عصرده
اسلامدن جبر و تعدی کورمدکلرندن انلردن متنفر دکللر ایمش
ونفرت شویله طورسون انلردن اوقدر ممنون ایمشلر که آیلقسز
تعیینسز انلرك ترویج مقاصدی اوغورینه بذل جان ایتمشلر حتی
مسیحیلرك محمدیلر ایله بالاتفاق کندی دینداشلری مسیحیلر ایله
نیجه کره مقاتله ایلدکلری و بو حال دولت عثمانیه ایله دولت
چاساریه بیننده ظهوره کلان محاربات عدیده ده دخی وقوعبو-
لدیغی مطالعه کذاران تواریخه نهان دکلدر نصرانیتك اسلامیت
اوزرینه رجحانی ایچون پروتستانلرك ایراد ایلدکلری دلیللردن
ایکنجیسی ده دین مسیحك ظهورندن صکره یهودیلر اوزرینه
مدهش بلالرك نزولیله قیامته قدر ذل و حقارتده قالمسی و سعادت
ملیه لرندن محروم اولوب هیچ بر طرفده انلردن بر حکومت
بولنمامش اولدیغی حالده اسلامیتك ظهوریله خرستیانلره بر کونه
مصائب نازل اولمامسیدر

اشبو دلیلك مقدماتی تمامها وقوع حالك خلافیدر زیرا قوم
یهودك بلایه اوغرامسی یالکز دین مسیحك ظهورندن صکره
اولمیوب کتب عهد عتیقده و تواریخده محرر اولدیغی اوزره
بونلر بعثت عیسادن مقدم کونا کون بلالره اوغرادیلر عهد
یوسفدن زمان موسایه قدر مصر لولر النده اسیر قالوب انواع

حقارتلر چکدیلر صکره عهد ملوکه دکین و اندن صکره درلودرلو
فترت و اختلالات ایله بالدفعات پریشان اولدیلر ازجمله بخت
نصر قدس شریفی خراب و نیجه بیك بنی اسرائیلی قتل و اعدام
ایتدکدن صکره قلان قبائل یهودی و یتمش قدر انبیای بنی اسرائیلی
دخی حبس ناهرق بابله کوتوردی حتی اول فترت اثناسنده تورات
نسخه لری احراق اولنوب بر نسخه بیله قالمامش ایدی سلوسیلرك
حکومت ظالمانه سندن موسویلرك نه بلیه لره اوغرادقلری و ماقابه
قبیله لرینك عصیانی اثناسنده نه قدر قانلر دوکلدیکی و نهایت
میلاددن یوز التمش سنه اول مشهور رومالی پومپه ارض فلسطینی
قبضهٔ تسخیره کتوردیکی و بونلرك جمله سی بعثت عیسادن اول
اولدیغی تاریخلرده مشروحدر اما عروج عیسادن یتمش سنه
صکره رومالی تیتوسك قدس شهرینی تخریب و هیکلی احراق
و بنی اسرائیلی قتل عام ایتمسی ایچون سبب ارانورسه تاریخلره
مراجعت اولنسون برده قوم یهودك دنیاجه ذل و مسکنتلری
حضرت عیسی علیه السلامك عصر سعادتندن صکره جمیع
اقطار ارضده عموماً واقع اولمیوب بلکه بعض محللرده در زیرا
بعثت محمدیه ده مدینهٔ منوره ایله شام شریف اراسنده اولان خیبر
قلعهٔ متینه سی مثللو بر طاقم محللرك حکمدارلری کعب بن اشرف
و مرحب و سموئل کبی یهودی ایدی و وقتا که سید المرسلین و خاتم
النبیین افندیمز حضرتلرینه عداوت و اهانت ایتدیلر غضب
الهی یه مظهر اولوب (ضربت علیهم الذلة والمسکنة) آیت
کریمه سنك حکم جلیلنجه پریشان اولدیلر بر دها تشکیل حکومته
مقتدر اوله مدیلر همده بریکی دین و شریعت ظهورنده ادیان باطله

اصحابی اوزرینه بلایای مدهشه نزولی لازم اولمش اولسه بنی
اسرائیل برقاچ بیك سنه شریعت موسی ایله متشرع اولدقلری
زمانلرده کندولرندن اضعاف مضاعفه اکثر اولان مجوس وبت
پرستلر اوزرینه بلایای متعاقبه ورودیله یریوزنده محو وپریشان
اولملری لازم کلوردی حالبوکه چین وهند وترکستان وامریقا
اهالیسی حاللری اوزره قالدیلر حقیت دین مسیحی اثباتنه معرضنده
معترضك کثرت نفوس نصارایی ایراد ایلمسی دخی برقوی سند
دکلدر چونکه هرنقدر اوروپاده نشر اولنان استاتستقلرده
خرستیان نفوسی کثرت اوزره کوستریلور ایسه‌ده بونلرك هیچ
بریسی دیکرینه توافق ایتمیوب مقدار خصوصنده هر بری
ملیونلرجه اختلاف ایدرلر زیرا آسیا وافریقانك چوق محللری
هنوز تمامیله کشف وتحقیق اولنمدیغندن فن استاتستق اصحابی
بورالرده بولنان نفوسی جسامت ارضیه نسبتنده تخمین ایله یازارلر
حتی مصرلو سید رفاعه نك بالترجمه مصرده طبع ایلدیکی
جغرافیه سنده کرهٔ زمینده بولنان نوع بشرك جمله‌سی طقوزیوز
ملیون تخمین اولنوب نصفی مجوسی وسائر بت پرست ونصف
دیکری دخی مسلم ونصاری ویهود اولدیغنی واهل کتابك دخی
ثلثانی اهل اسلام ثلثی یهود ایله نصارا ایدوکنی بیان ایدر لکن
بو دخی برحساب تخمینی اولدیغندن سند اتخاذینه شایان عد
اولنه‌مز وبرده نفوس مسیحیه نك اکثریتنی تسلیم دخی ایتسه‌ك
دلیلك دعوایه مطابقتنی کوره‌میز زیرا کثرت نفوس بردینك
حقیتنه دلیل اولورسه الیوم روی زمینده بولنان اهل کتابك
مجموعی بشیوز ملیون نفوسدن ناقص اولدیغی حالده مجوس وبت

پرستلرك عددی انلردن ایکی قات زیاده اولمغله بونلرك دینلری حق
اولمق لازم کلور کذلك حضرت عیسی علیه السلامدن صکره
اوچیوز سنه‌یه دکین بت پرستان بالدفعات مسیحیونی قتل عام
ویدلرنده اولان کتب ورسائلی احراق ایدرك کونا کون تحقیر
واذا ایله پریشان ایلدیلر ایمدی اکر دلیل مذکور دعوایه مطابق
اولسه اوچیوز سنه ظرفنده دین مسیحك باطل ودین بت پرستانك
حق اولماسی لازم کلور

ینه پروتستانتلرك دین مسیحه دلیل رجحان اولمق اوزره
تعداد ایتدکاری دلائلدن بری دخی امور دنیویه‌ده نصارانك
اسلامدن زیاده ایلرولمش اولمسیدر بو بحث عریض وعمیق تحقیقه
محتاج اولوب چونکه اوروپانك علم ومعارف وصنایعده ایلرو
کیتمکه باشلامسی انجق اوچیوز سنه‌دن بریدر تاریخ میلاددن بیك
بشیوز سنه‌لرینه کانجه‌یه قدر اوروپا اهالیسنك نه حال وحشت
وبداوتده اولدقلری وانلر بو حال اوزره اولدیغی عصرلرده آسیا
وعراق وحجاز ومصر واندلس اقالیمنده بولنان ملل اسلامیه نك
اول زمانه کوره علوم ومعارف وصنایعده نه درجه‌یه قدر
ایلرویه کیتدکاری واوروپا ممالکنده الان جاری اولان قوانین
مدنیه وسیاسیه نك مأخذی اندلس ومصر کتبخانه‌لری اوله‌رق
حتی پاپالق مسندینی حائز اولان ایکنجی (سیلوستر) دخی اندلس
دار الفنوننده اساتذهٔ اسلامیه‌دن تحصیل علوم ایتدیکی تاریخلرده
کوریلنجه امور دنیه نك بو خصوصلرده تأثیراتی تسلیم اولنه‌جق
اولور ایسه خرستیانلردن اول اندن مسلمانلر مستفید اولورلر زیرا
اناجیل اربعه‌ده حکومت سیاست صنعت تجارت زراعت کبی

اسباب مدنیه‌یه قطعاً رخصت ویرلمیوب شدیداً نهی اولنمسنه مقابل دین محمدی علوم وصنایعه وتجارته وعدالتله حکومت واجرای سیاسته مساعد اولدیغندن اسباب مدنیت ومعموریت البته ادارهٔ اسلامیه وشریعت احمدیه حکمنده بولنان محللرده اولمق طبیعیدر لکن عصرمزده ایکی طرفده دخی مقتضای طبیعتك خلاف ظهوری ایچون بر سبب ارانلورسه ایکی جانبده‌ده احکام دینیه‌یه کمالیله تمسك اولنمامقدن غیری برشی بولنه‌ماز حتی اوروپا فیلسوفلرندن بریسی چند سنه مقدم نشر ایلدیکی بر رساله‌ده دیمشدر که دین اسلامك حق اولوب دین مسیحك عدم حقیتی امور دنیویه‌لرنده کوریلان آثار ایله ثابتدر زیرا محمدیلر شریعتلرینه اهتمامده قصور ایلدکجه ضعف بولدیلر تدنی ایتدیلر مسیحیلر دخی دینلرینی نقدر ترك واهمال ایتدیلر ایسه اوقدر قوت بولدیلر وعامه‌نك معلومیدر که دول مسیحیه‌نك طوتدقلری مسلك بتون بتون کتابلرینك خلافیدر

پروتستانلرك حقیت دین مسیح ایچون کتوردکاری دلیللردن بریده اوروپاده بت پرستان بولنمیوب حکومت اسلامیه‌نك هر بلده‌سنده ایسه یهود ونصارا بولنمسیدر که بو حالی دین مسیحك شدت تأثیرینه حمل ایدرلر حالبوکه بو دلیل دین مسیحك حقیتندن زیاده شریعت اسلامك عدالتنه شاهددر زیرا بر کمسنه قنغی دینده بولنورسه بولنسون ممالك اسلامیه‌نك هر طرفنده نائل حقوق ومظهر معدلت واستراحت اوله بیلور انك نه مذهبی اوزره اجرای آیین ایتمسنه نه‌ده مملکتده تجارت وصناعته کیرشمسنه کیمسه ممانعت ایتمز لکن اوروپانك اکثر محللرنده بت

پرست شویله طورسون نصارادن دیکر بر فرقه‌نك سربستی واستراحتله اقامت ایلمسی غایت متعسر وبعض مملکتلرده بلکه ممتنعدر ازجمله ارمنی وروم طائفه‌لری اسلامك هر بلده‌سنده بولندقلری حالده اوروپا مملکتلرنده شمدی‌یه قدر توطن ایتمدیلر یونانستان وسائر جزائر بحر سفید کبی روم طائفه‌سی توطن ایتدیکی بلادده ارمنی قتولك پروتستانت طائفه‌سندن تمکن وتقرر ایتمش بش اون خانه بولنه‌مز پترسبورغده رومه‌ده اسپانیاده پروتستانت پاپاسلری مکتبلر وکلیسالر ومناسترلر یاپه‌مزلر علناً مملکتك مذهبی علیهنه کتابلر نشر ایده‌مزلر کذلك اهالیسی پروتستانت وروم اولان بلده‌لرده دخی قاتولیك پاپاسلرینك حالی بویله‌در ممالك اسلامیه‌نك هیچ بر طرفنده سن‌پارطه‌لمی عالی جوا انکز سیون وقعه‌لری کبی برشی وقوعه کلمدی وهیچ بر تاریخده ملت اسلامیه جانبندن حرب صلیب کبی بر حادثهٔ دهشتنما میدانه قونلمدی شو وقعه‌لرك هر برنده اسلام وپروتستانت ویهوددن وحتی قتولکلرك کندو خصم واقربالرندن نیجه یوز بیك نفوس معصومه‌نك قانی دوکلدی خصوصا حرب صلیبك دوام ایتدیکی ایکیوز اللی سنه مدتده اوروپا خراب اولدی وبر یوزیکزه شمار اوررلرسه اوتکی یوزیکزی‌ده طوتك دیو توصیه ایدن حضرت عیسانك مملکتنده انك نامنه اوله‌رق متعصبین نصارانك جرأت ایتدکلری حرکات وحشیانه‌نك تفصیلاتی واول مدتده اوروپا وآسیاده نیجه ملیون نفوسك خون ناحقلری قصل ریزان وبو نیجه ممالك نصورت غدارانه ایله ویران اولدیغی تاریخلرده مسطوردر حالا اولاح وبغدانده واوده‌ساده بیچاره

یهودیلرك نه حقارتلر چكدكلری و انكلیزلرك و مسقولرك ممالكنده بولنان اهالئ اسلامیه نك نه حاللرده یشادقلری هر كسه معلومدر ارباب رشد و انصاف بر كره شونلری ملاحظه ایتسونلر و بر كره ده الیوم ممالك اسلامیه ده مظله نشین آرام اولان تبعهٔ مسیحیه نك رفاه و ثروتنه و سربستی و استراحتنه باقسونلرده بعده بو ایكی دیندن قنغیسنك تحت تابعیتنده بولنانلرك مظهر عدالت و استراحت اولدیغنه و قنغیسنك انسانیت و مدنیت ایچون خدمت و اشرفیتی اوله جغنه الله ایچون حكم ایتسونلر هله اوروپاده اولان علوم و صنایع ایله معموریت و ثروتی و اوراده خسته خانه و مكتبلر كبی امور خیریه نك كثرتیله دین مسیحك افضلیتنه استدلال پك غریبدر قرون وسطایه قدر اوروپا خرستیان اولمغله احوالی دخی تماماً اناجیلك تعلیماتنه موافق بر حال خرابیتده ایدی دلیل مقامنده ایراد اولنان علوم و صنایع و خسته خانه و مكاتب كبی آثار مدنیه دن بر اثر بولنمیوب روما و وقتندن قلانلر بیله محو و مندرس اولمشیدی اوروپالیلر او وقته قدر انجیللرده و خصوصیله لوقانك اون ایكنجی بابنده مبین اولدیغی اوزره صناعت و تجارت و زراعت طریقلرینه رغبت ایتمیوب هواده اوچان قوشلر كبی چكندكلرندن اوروپا قطعه سی باشدن باشه ظلام جهل و تعصبده و خسته خانه و مكتب و فقرا خانه كبی شیلرده بسبتون غفلتده ایدی لكن قرآن عظیم الشان امور دنیاده زیاده تهالكدن تحذیر ایله برابر (هل یستوی الذین یعلمون والذین لایعلمون) (یا ایها الذین آمنوا لاتأكلوا اموالكم بینكم بالباطل الا ان تكون تجارة عن تراض منكم) (واحل الله البیع وحرم الربوا) (واعبدوا الله ولا

تشركوا به شیئاً وبالوالدین احساناً وبذی القربی والیتامی والمساكین والجار ذی القربی والجار الجنب والصاحب بالجنب وابن السبیل وما ملكت ایمانكم) مثللو نیجه نصوص قاطعه ایله امت محمدیه تحصیل علوم و معارف و تجارته و بابایه انایه و خصم و اقربایه و یتیملره و عاجزلره و قوكشولره و یولجیلره و اسرایه احسان ایچون امر و ترغیب بیورلمغله اوروپالولرك اجدادی دها بو شیلردن خبردار دكل ایكن بلاد اسلامیه نك هر طرفنده مكاتب و مدارس منتظمه و فقرا و مساكینه مخصوص تابخانه لر و عمارتلر ایله سائر نیجه خیرات و مبرات بونلره كفایت ایده جك اوقاف مخصوصه موجود و هر بلدهٔ اسلامیه ده ارباب هنر و صنعت مشهود ایدی از جمله اوروپالو چالار ساعت ندر بیلمز ایكن بوندن بر عددی هارون رشید طرفندن شارلمانه اهدا اولندی پاپا (سیلوستر) اندلسده مكتب اسلامده تحصیل علوم ایتدی اسپانیا قراللرندن سانشو مبتلا اولدیغی علت استسقایه تداوی ایچون اندلسده كی مسلمان اطبایه مراجعتله كسب صحت ایلدی قرآن عظیمده فقرا و مساكین و ابنای سبیل مكرراً امر اولنمغله بو وظیفه اهل اسلامه مشرب حكمنه كیروب بو سببله الحالة هذه اوچ خانه لی بر اسلام قریه سنده بر مسافر كلدكده نه آچ و نه آچیق قالور حتی اهل اسلام ایله دنیاده آمیزش ایتملریله تبعهٔ غیر مسلمه دخی اشبو مشربده كیدرلر حالبوكه اوروپاده او قدر ثروت و معموریت او قدر خسته خانه و فقرا خانه ایله برابر خیلی آدمك آچلقدن هلاك اولدیغی و خصوصیله انكلتره و المانیا ممالك معموره سنده فقرا كروهی تعیشدن بیزار اولوب هر سنه اوچ درتیوز بیك نفوسی امریقایه و تركستانه و بلاد سائره یه

هجرت ايتدكلرى امور بديهيه دندر اشته اكر علوم ومعارف
وصنايع واسباب مدنيت ومعموريت دليل حقيت دين اولورسه
بو دليل دخى خرستيانلقدن زياده اسلاميتك حقيتنه سند قوى اولور

برقومك ثروت وسامانى دخى معتقد اولديغى دينك حقيتنى
اثباته كافى دليللردن اولەمز چونكه معترضك دين مسيحه ايمان
ايتمدكلرى ايچون انواع بلايه دوچار اولەرق مضمحل اولديلر
ديديكى قوم يهوددن (روتچايلد) ثروتده دنيانك برنجيسيدر
حالا انكلتره وكلاسندن بولنان لورد اسرائيلى دخى يهودى
اولديغى حالده پك زنكينلردن صاييلور والحاصل اوروپانك
معاملات صرافيه سى اليوم اكثريتله يهوديلر اللرنده اولمغله
چوق زمان كچمدن اوروپانك ثروت كليه سنه يهوديلر استيلا
ايده جكى شمديدن كورنمكده در بوحالده دين موسى دين مسيحدن
افضل اولمق واوروپانك اكثر محلنده وخصوصيله روسيه
ممالكنك هر محلنده صنعت وتجارت وثروتدن بى بهره اولەرق فقر
وفاقه يه مبتلا اولان نقدر خرستيان وار ايسه بونلرك اعتقادلرى
باطل و يالكز حقيت دين اهل ثروت اولنلره منحصر بولنمق
لازمكلور بوحال ايسه معترضك دليلنه قوت ويره جك شيلردن
دكلدر اوروپا مكتبلرينه كلنجه بونلر ايكى صنف اولوب برصنفى
پاپاسلر اداره سنده وديكرى عوام ناس وحكومتلر تحت
نظارتنده در پاپاسلر اللرنده بولنان مكاتبده هرشيدن اول عقايد
نصرانيت تعليم اولنديغندن برمدتدنبرو ملت مجلسلرنده بو
مكتبلرك پاپاسلر اللرندن آلنمسى ايچون مباحث جريان ايتمكده ويقين
زمانده تربيهٔ اطفال بسبتون پاپاسلردن چيقوب انلرك مكتبلرى

يالكز معترض كبى متعصب پاپاسلر يتشدرمكه منحصر قاله جغى
كورلمكده در اما حكومتلر ايله عوام نظارتنده بولنان مكتبلرك
هيچ برنده دينه متعلق برحرف اوقوتديرلميوب انلرده تعليم اولنان
يالكز فنون حكميه ورياضيه دن عبارت اولمغله انلردن چيقان ارباب
معلوماتك جمله سى ده دين مسيحك عليهنده درلر و بو مكتبلردن
يتشانلر كوندن كونه چوغالوب مخصوص جمعيتلر تشكيل ومرتب
غزته لر نشرايله دين مسيحك بطلاننى عالمه اعلانه سعى ايتدكلرينه
نظراً نصرانيتك حقيتنه دليل مقامنده معترضك درميان ايتديكى
مكتبلر بركون كلوب او دينك اضمحلالنه سبب اوله جغنده شبهه
يوقدر بين الاسلام علوم ومعارفك نه درجه مسلم طوتلديغى حسن
اداره نك فقدانندن ناشى محوومندرس اولانلردن ماعدا اليوم
ممالك اسلاميه ده موجود اولان لايعد ولايحصى مدارس عموميه
ومكاتبله بونلره مربوط بولنان اوقاف كليه وعمارات عامره يه
عطف نظر انصاف ايله تحقق ايدر خصوصيله دار الخلافة العليه ده
بولنان مدارس عموميه اوقافنك وقفنامه لرى مطالعه اولندقده
كوريلوركه تحصيل علوم ايدن طلبه نك پلاو زرده لرينه وارنجه يه
قدر مدار معيشتلرينى وهر مدرسه نك مدرس وبواب وساير
خدمه سنك وظائفنى متكفلدر عجبا اوروپا مكاتب عموميه سنك
هيچ برنده بوتسهيلات وارميدر اما بو مدارس ومكاتبك نيچون اسكى
رونق وانتظامى قالمامش دينور وبونك اسبابى تحرى اولنور ايسه
بونده دينه متعلق برشى بولنه ميوب خيرات ومبراته مخصوص
اوقافك حكومت اداره سنه كچه لى حسن استعماله مظهر اولمدقلرى
نظر تأسفله كورينور مع مافيه بونلردن يتشان طلبه اوروپا طلبه سى

كبی يالكز رياضيات وحكمياته حصر نظر ايتميوب علم كلام علم فقه وحديث وتفسير ايله دخی اشتغال ايتدكلرندن اصوليله درس كورمش اولان طلبه‌ده اويله اعتقاد قاچقلغی اولەمز زيرا دين اسلام معلومات تزايد ايتدكجه ذهنده تأسس ايدر يعنی بر آدم نقدر چوق اوقورسه او قدر قوی مسلمان اولور لكن نصرانيتده حال بونك عكسنه در بركمسنه اوچ بر اوچدر قضيه‌سنی بلا تفتيش تسليم ايده‌جك قدر احمق وجاهل اولمدقجه خالص خرستيان اولەمز

اما خرستيانلر هر بلده‌يه معلملر وكتابلر كوندروب نشر دين مسيح ايتدكلری حالده مسلمانلر طرفندن بت پرستلری وخرستيانلری دعوت ايچون نيچون غيرت وحميت اولنوب مليونلرجه قرآن ترجمه‌لرينی ومتعدد علما ومبشرلر كوندرلميور) سؤالنه كلنجه بونك برنجی جوابی دخی آنفاً بسط وبيان اولنان اجوبه داخلنده‌در يعنی بو وظيفهٔ دينيه‌نك اجراسی ادارهٔ اسلاميه‌نك دائرهٔ شرع نبويه‌ده جريانی مدتده معتبر طوتيلوب صكره‌لری اشبو وظائف دينيه‌يه وهن وخلل طاری اولديغی صره‌ده بو وظيفه دخی متروك قالمشدر ايكنجی درجه‌ده دين مبين اسلامك مدت قليله ظرفنده كرهٔ ارضك همان نصفنه انتشاری همتكاران اسلافه كافی كورينوب بعده مرور زمان ايله اخلاق دينيه‌يه تطرق ايدن ضعف سببيله بو وظيفه منسی براغلمشدر اوچنجی مرتبه‌ده دين اسلام بالسهوله اول مدتده تا بو قدر توسع ايدنجه بعد ازين عقلی اولان كوزی كورن سعادت استين كندی اراسون بولسون مال ميدانده‌در ديه‌رك امر دعوته صكره‌لری اهميت ويرلمامشدر نته‌كيم بر تاجرك ايكيوز قيراط بر پرلانطه‌سی اولسه انی مغازه مغازه كزديروب مشتری

ارامغه احتياجی اولمز زيرا مشتريلری انك اياغنه كلور لكن مال چورك اولورسه انی سورمك ايچون قاپو قاپو طولاشديروب بو اعلا مالدر بونی آلكز بر دها اله كچمز كبی عوامی اغفال ايده‌جك يالانلر سويلمك دخی اقتضا ايدر بو صره‌ده معترضه شونیده اخطار ايدرز كه بر مذهبك اصول عقايدی اوزرينه مباحثه ايتمك او مذهبك كتابلرينی اطرافيله مطالعه‌يه موقوف اولوب يوقسه صرف جهل وتعصب وياخود يالكز كندی ذهننده حقيتی ثابت اولان افكار مجرده ايله بحث ايديله‌مز دين اسلام اوزرينه حفظ عقايد ورفع شكوك ايدر علم كلام نامنده بر علم مخصوص واردر كه اكا دائر شمدی‌يه قدر پك چوق كتابلر يازلمشدر بو علم دلائل نقليه‌دن ماعدا ادلهٔ عقليه ايله حقيت دين محمديه‌يی اثبات ويالكز اهل كتاب ايله دكل فلاسفه ايله دخی بحث ايدر چونكه دين اسلامده عقل مستقيمك قبول ايتمديكی شیء ايله جناب حق تكليف ايتمز مذهب اسلام اوزرينه معقولانه بحث ايتمك ايچون هيچ اولمزسه علم مذكوره دائر مشهور اولان شرح مواقف وشرح مقاصد كبی بر ايكی كتابی كوزلجه اوقومق لازمدر يوقسه برهان اقناعی يرنده پاولوس بويله ديدی ياخود فلان انجيلده بويله يازمش وياخود بو مسئله اسرار الهيه‌دندر بو كا بويلجه اينانمق لازمدر ديمكله اثبات مدعا ايدلمش اولماز زيرا بو مأخذلرك صحت وامانتی بزجه شويله طورسون عقلای نصارا نزدنده دخی مسلم دكلدر نته‌كيم بيان اولنه‌جقدر

انااجيل اوزرينه تحقيقات

پروتستانت راهبلری نشر ايتدكلری رساله‌نك برنده

دیمشلردر که (مجموعهٔ انجیلك تاریخندن بی خبر اولان مسلمانلر یدمزده اولان انجیلك نسخهٔ اصلی اولمدیغنی یعنی خرستیانلرك کویا رسالت محمدیه حقنده وارد اولان مهم بر شهادتی کتم ایلمك غرضیله بعض ایات انجیلیه یی مؤخراً تحریف ایتمش اولدقلرینی ادعا ایدرلر ایسه یالکز شو جوابی اعطا ایدرلر ایسه امام اسماعیل بخاری وشاه ولی الله وامام فخر رازی وهندستان علماسندن سید احمد وسائرین الیوم مستعمل ومتداول اولان نسخ انجیلیه نك حضرت محمددن اقدم تداول ایدن نسخك عینی اولوب تحریف وتبدیلندن بری اولدیغنی تصریح ایلمشلردر والان اوروپانك بعض مشهور کتبخانه لرنده موجود بولنان نسخ عتیقه دخی قوللرینی تصدیق ایدرلر بنابرین اکر مسلمانلرك یدنده کتب مقدسه وانلرك عصر محمدیه دن اول السنهٔ متعدده یه اولان ترجمه لرینك تحریف ادعاسنی مثبت بر سند ویا برهانلری وار ایسه علی العموم ابرازینی طلب ایدرز)

بز انلرك بو دعوتنه کمال ممنونیتله اجابت ایدوب استدکلری سند وبرهانلری برر برر بیان ایدرز معلوم اولدیغی وجهله خرستیانلغك اساس اعتقاداتی اولان کتب دینیه عهد عتیق وعهد جدید عنوانیله ایکی فرقه یه منقسم اولوب عهد عتیق کتابلری تورات محرف ایله بعض انبیای بنی اسرائیله اسناد اولنان خرافات مجموعه لرندن وعهد جدید دخی درت حواریونه نسبت ایدیلان اناجیل اربعه ایله حواریوندن بعضیلرینك اطراف واکنافه کوندردکلری ادعا اولنان مکاتیب کبی اوفق تفك بعض رساله لردن عبارتدر عهد عتیق کتابلرینك محرف

اولدقلری علمای مسیحیونك تحت تصدیقلرنده اولمغله واولبابده تفصیلات لطیفه یه اطلاع مراد ایدنلر ایچون (اظهار الحق) مراجعت ممکن بولنمغله بز بوراده اندن چوقلق بحث ایتمیه جکز پروتستانت محققلرندن استراوز دیرکه بدایت انتشار نصرانیتده کتب عهد عتیق یونان لساننه ترجمه ایدیلوب اول اثناده یهودیلر کتب اسرائیلیه نك خلافیدر دیه رك مسیحیلره قوی اعتراضلر ایتدکارندن بونلره قارشو مسکت جوابلر بولمق ایچون متون کتب اوزرینه حین ترجمه ده بعض تحریفات وعلاوات ایله مثلا بر کوچك ضمیمه ایله عیسانك صلبی فقره سی زوره صوقلدی وعیسانك جهنمره کیرمسی فقره سی دخی ارمیا کتابنه یرلشدیرلدی یهودیلر ایسه بو تحریفاتی کوروب بونلر بزم کتابلریمزده یوقدر دیو باغردقجه پاپاسلر دها زیاده یایغره ایدوب کیدی اللهدن قورقمازلر سز کتب مقدسه یی ده تحریفه جسارت ایده یورسکز دیه رك یهودیلری اتهامه سعی ایتدیلر (انتهی) فقط صکره لری منازعه ایلرولیوب علمای مسیحیوندن بر طاقمی دخی اشتباه وترددده دوشملریله خرستیانلر فرق عدیده یه منقسم اولدیلر وارالرنده کی اختلافات منتج مقاتلات اولدی نهایت محلنده بیان ایده جکمز وجهله میلاد مسیحدن اوچیوز یکرمی سنه صکره استانبول ایمپراطوری بیوك قسطنطین امریله علماء مسیحیه بر مجلس عقد ایدوب بو کتب مشکوکه حقنده مشورت وتحقیق حاله مبادرت ایتدیلر اوراده عیسانك الوهیتنی تصدیق ایله برابر کتب اسرائیلیه نك مترجم اولدقلری حالاوزره صحتنه وماعدالری حال مشکوکیت اوزرینه ترك اولنمغه قرار

ویرلدی نتکم کتاب مربورك اوزرینه (جیروم) نام مؤلفك
یازدیغی مقدمه‌ده مبسوطدر بوندنصکره لودیسیا مجلسی نامیله
اوچیوز التمش درت سنه‌سنده برمجلس دخی عقد اولنوب انده
دخی کتب اسرائیلیه‌یی قبولدنصکره مقدمکی مجلسده مشکوك
بیراغیلان یدی عدد کتابلردخی قبول ایدلمك اوزره اتفاق اولندی
انلر کتاب (استیر) (رساله‌ٔ یعقوب) (رساله‌ٔ ثانیهٔ بطروس)
(یوحنانك رساله‌ٔ ثانیه وثالثه سی) (یهودانك رساله سی)
(عبرانیهٔ باولوس) رساله سیدر اشبو حکمی رساله‌ٔ عامه ایله
تأکید ایلدیلر (یوحنانك کتاب مشاهداتی) مذکور ایکی مجلسده
دخی خارج ومشکوك قالدی بوندنصکره اوچیوز طقسان یدی
سنه‌سنده (کارتهیج) مجلسی نامیله یوزیکرمی التی شخصدن
عبارت برمجلس عقد اولنوب اوراده اولکی مجلسلرك ردایلدیکی
کتابلردن برقاچی دخی قبول اولندی که انلر (کتاب طوبیا)
(کتاب باروخ)(کتاب کلیسائی) (کتاب المقابیین) (کتاب
مشاهدات) یوحنادر مجالس مذکوره‌نك اولوجهله انعقاد
وقرارندنصکره اشبو کتب مشکوکه جمهور مسیحیین عندنده
مقبول ومسلم اوله‌رق بوحال بیك ایکیوز سنه قدر باقی قالدی بعده
پروتستانت فرقه سی ظهور ایدوب (کتاب باروخ)و(کتاب
طوبیا) و(کتاب یهودیت) (وکتاب وزدم) و (کتاب
کلیسائی) و(کتاب مقابیین اول وثانی) حقلرنده اسلافه مخالفتله
اشبو کتابلر واجب الرددر ومسلم دکلدر دیدیلر وکتاب استیرك
بعض ابوابنده دخی اسلاف نصارانك حکمنی ردوبعض اقوالنی
تسلیم ایلدیلر واولوجهله ردوانکارلرنده وجوه عدیده ایله تمسك

ایدوب ازجمله بو کتابلرك اصلی عبرانی وکلدانی لسانلری اوزره
اولوب حالبوکه شمدی او کتابلر بولسانلر اوزره موجود دکلدر
(ویوس بیس) نام راهب مورخ کتاب رابعك یکرمی ایکنجی
بابنده کتب مذکوره‌نك وخصوصیله کتاب مقابیین ثانینك
محرف اولدیغنی تصریح ایلمشدر دیدیلر بووجهله پروتستانتلر
بیك ایکیوز سنه‌دنبری عامهٔ نصارانك روح القدس ایله ملهم
صاندقلری وویرمش اولدقلری قرارلری اساس دین اتخاذ ایتدکاری
(قونسیل) یعنی مجالس رهابین قدیمه‌نك خطا وباطل اوزره
اجماع واتفاق ایتمش اولدقلرینی تصدیق واعتراف ایله برابرینه
او مجلسلرك عقل واحتماله بعید اولان برطاقم قرارلرینی قبول
وتسلیم ایلدکلرندن حقیقتده مبنای تضاد اوزره برمذهب غریبه
اختراع ایتمشلردر ایمدی بویله اصل واساسی بیك درلو شك وشبهه
ایله مستور اولان بردینك نصل اولوبده بوقدر ملیون عقلای نصارا
نظرنده مدار اطمینان ووسیلهٔ نجات وغفران اعتقاد اولندیغنی
کورنلر (ان هذا الشئ عجاب) دیه‌رك سبابه کزین حیرت اولورلر
بونلردن بشقه کرك عهد عتیق وکرك عهد جدید کتابلرندن معتقد
نصارا اولانلرك شان واحوالی دخی ظلام واشتباهدن ازاده
اوله‌میوب هیچ بریسی سند متصل صحیح ایله ثابت الاساس دکلدر
چونکه معلوم اولدیغی اوزره برکتابك واجب التسلیم کتاب
سماوی اولدیغی شو کتاب فلان نبی واسطه‌سیله یازلمش وبلاتغییر
وتحریف سند متصل ایله بزه واصل اولمشدر دیو دلیل تام ایله اثبات
اولنمدقجه عقل سلیمه امنیت کلمز زیرا اویله ظن مجرد ایله برشخص
ملهمه اسناد اولنان کتاب اوشخصك تصنیفی اولدیغی اثباته

کافی اولهمدیغی مثللو برویا برفاج فرقه نك سوق غیرت وتعصبله
ادعای مجردی دخی بو بابده حد کفایه ده عد اولنه مز علمای مسیحیون
ایسه کتب مقدسه لرینك صحتنی یا انبیای سلفدن و یاحواریوندن
برینه اسناد مجرددن بشقه بر دلیل ایرادینه مقتدر اوله میوب
حالبوکه ادعای مجرد باعث اعتقاد و اطمینان اوله جق ادلهٔ مقنعه دن
اولمامغله هیچ برعاقل نجات اخرویه سنی اویله ضعیف اساسلره
بنا ایدرك امین و راحت اوله مز حتی کتب عهد عتیقدن برچوغنی
و کتب عهد جدیددن حضرت عیسی و مریمه منسوب اولان
یتمشدن متجاوز بر طاقلری الیوم موجود بولنان کتابلری مسیحیون
انکار ایدوب بونلر اکاذیب مصنوعه دندر دیرلر بونلرك تفصیلاتنی
مراد ایدنلر اظهار الحقه مراجعت ایتسونلر

علمای مسیحیونك قدما و متأخرینی اکثریتله اتفاق ایتمشلردرکه
(انجیل متی) اولا لسان عبرانیده ایدی فرق مسیحیه نك افتراقی
حسبیله صکره دن اصل نسخه یی غیب ایتدیلر الان موجود اولان
انك ترجمه سیدر و بو ترجمه یی دخی اسناد ایده جك عندلرنده بر
معلوم شخص موجود دکلدر حتی مترجمك اسمی بو آنه دکین
یقیناً معلوم اولمدیغنی افضل قدماء مسیحیه دن بولنان (جیروم)
اعتراف ایتمشدر

و وارد قتولك کتابنده دیدی که جیروم مکتوبنده تصریح
ایتمشدرکه متقدمیندن بعض علماء انجیل مرقسك باب اخیرندن
و بعض قدما دخی لوقه انجیلنك یکرمی ایکنجی بابنك بعض
آیتلرندن و بعضیسی دخی ایکی اولکی بابلرندن شك و اشتباهه
دوشدیلر بو ایکی باب مارس یوت فرقه سنك نسخه لرنده یوقدر

(انتهی) و محقق (نورتن) بیك سکز یوز اوتوز یدی سنه سی
بوستینده مطبوع اولان نسخه سنك یتمشنجی صحیفه سنده انجیل
مرقس حقنده دیمشدرکه بو انجیلده تحقیقه محتاج بر عباره واردرکه
طقوزنجی آیتدن باب آخرك آخرینه وارنجیه قدر آیتلردر کریباخه
تعجب ایدرمکه متنده بر علامت شك وضع ایتمیوب شرحنده
بو آیتلرك ملحقاتدن اولدیغنه ادله سرد ایلدکدن صکره دیمشدرکه
استنساخ کتب ایدن کاتبلرك عادت مألوفه لرینی ملاحظه
ایتدیکمز و انلری متنلردن عباره اخراج ایتمکدن زیاده ادخال
ایتمکه رغبت ایدر اولدقلرینی کوردیکمز حالده بو عباره نك
شبهه لو اولدیغی ثابت اولور (انتهی) کذلك یوحنایه نسبت
اولنان انجیل حقنده دخی سند کامل یوقدر بلکه خلافنه دلیل
اولان برنیجه امور موجوددر (اولکیسی) بو انجیلده یوحنا
عیناً کوردیکی حالات و وقایعی یازمش اولدیغنه دائر صراحت
یوقدر و برشیکه اکا ظاهر حال شاهد اوله خلافنه بر دلیل اولدقجه
نظر اعتباردن ساقط اولمز (ایکنجیسی) یکرمی برنجی بابك
یکرمی دردنجی آیتی بویله درکه (اشته بو کلماتی یازان و شهادت
ایدن شاکرد بودر بز دخی بیلورز که بونك شهادتی حقدر) (انتهی)
کوریلورکه بو سوزی یوحنا حقنده انجیل یوحنایی تصنیف ایدن
آدم دیمش و بو آیتده یوحنایه ضمیر غائب ارجاع اولنوب اصل
کاتب کندوسنی صیغهٔ متکلم ایله یاد و تذکار ایلمشدر بوندن
معلوم اولدیکه انجیل مربوری ترتیب ایدن یوحنا اولمیوب بر
دیکر کاتبدرکه کندی دخی یوحنانك حقانیت شهادتنه معلومات
ادعا ایتمشدر ظاهر اولان بو آدم یوحنانك بعض مکتوباتنی اله

چقوروب حذف وعلاوه ایله بو کتابی یازمش اولملیدر (اوچنجیسی)
قرن ثانیدن انجیل یوحنا اوزرینه اختلاف وانکار اولندیغی
زمانده یوحنانك تلامذه سندن (پولکارب)ك تلمیذی (اریوس)
برحیات وموجود ایدی نیچون منکرلرك مقابلنده نقلنی تصحیح
ایدوب سرد دلیل ایتمدی اکر صحت اولیدی باربار باغرر ایدی
اکر بو خصوصك صحتی (پولکارب) ایله تلمیذی (اریوس)
میانده چکمامشدر دینیلورسه بوخلیا چوق بعیددر که (اریوس)
برآلای لزومسز ضعیف بحثلری دائما استادندن صوروب
واوکرنوب طورر کن بو انجیل یوحنانککمیدر سؤالنی صورمامق
وفوق الغایه حفظا یتمامك ممکنمیدر اکر نسیان ایتدی دینیلورسه
بودها زیاده بعیددر زیرا ارینیوس) طریق عنعنه یی حقیله بیلمك
ومسموعاتنی لایقیله حفظ ایلمکله معروفدر حتی علمادن (یوسی
بلیس) ١٨٤٧ سنه سنده مطبوع اولان تاریخندن کتاب خامسك
یکرمنجی بابنده ٢١٩ صحیفه سنده اریوسك روایات لسانیه
حقنده اولان قولنی شو وجهله نقل ایلمشدر (بن بفضل الله تعالی
شو سوزلری ایشتدم ولوحهٔ سینه مه یازدم اوراق اوزرینه یازمدم
وقدیم ایامدن برو عادتم بودرکه اولو جهله یازدیغم شیلری دائما
تلاوت ایدرم) (انتهی) بوندن معلوم اولورکه قرن ثانیده
دخی بو انجیلی انکار ایدنلر اولمش وانلره قارشو مقابله ایدوب
اثبات ایدیله مامشدر علمای وثنیه دن سلسوس قرن ثانیده (مسیحیلر
انجیللرینی اوچ درت دفعه وبلکه دها زیاده معانیسی مختل ومبدل
اولور صورتله تبدیل وتحریف ایتدیلر) دیو فریاد ایتمش و(مانی
کیزکان) فرقه سنك اعظم علماسندن فاستس دخی قرن رابعده

بو مادهٔ تحریفیه واقع وصحیحدر بو عهد جدیدی نه مسیح ونه
حواریون تألیف ایتمیوب بلکه مجهول الحال برآدم تألیف ایله
ناسك اعتبارینی جلب ایچون حواریونه وانلرك رفیقلرینه نسبت
ایتمش وبرطاقم اغلاط وتناقضی حاوی کتابلر تألیفیله عیسویلری
زیاده سیله انجتمشدر دیمش ایدی (دردنجیسی) (قتولك هرلد)
١٨٤٤ سنه سنده طبع اولنان کتابندن جلد سابعك ٢٥٠
صحیفه سنده (استادلن) نام مؤلفدن روایتله بو انجیل یوحنایی
اسکندریه مدرسه سنك طلبه سندن بریسی یازمش اولدیغنده
شبهه اولمدیغنی ذکر وبیان ایدر (بشنجیسی) محقق (برطشنیدر) که
بو انجیلك کلیسی ورسائل یوحنانك کافه سی یوحنانك اولمیوب
بلکه قرن ثانیده انلری مجهول برشخص یازمش اولدیغنه قائلدر
(التنجیسی) (کیردنیس) دیمشدر که بو انجیل یکرمی باب ایدی
صکره (افسوس) کلیساسی اکا یکرمی برنجی بابی الحاق ایلمشدر
(یدنجیسی) بو انجیلی ویوحنانك کافهٔ تصانیفنی قرن ثانیده
(وجین) فرقه سی انکار ایتدیلر (سکزنجیسی) یوحنا انجیلنك
سکزنجی بابنده واقع ابتداکی اون بر ایتی جمهور علما رد ایلمشدر
وترجمهٔ ژپانیه ده دخی موجود دکلدر (طقوزنجیسی) اناجیل
اربعه نك تألیفلری زماننده دخی بلاسند برچوق روایات واهیه
موجوددر که بونلرله دخی شو کتابلرك صحت وسلامتنه دائر
هندلرنده برکونه سند اولمدیغی ثابت اولور ازجمله ١٨٢٢ سنه سنده
مطبوع اولان تفسیرندن جلد رابعك باب ثانیسنده هورن
دیمشدر که (تألیف اناجیلك زمانلری حقنده بزلره واصل اولان
نقول واخبار بتون ناقص ونتیجه سزدر بزلری برامر معینه ایصال

ایده‌مز حالبوکه قدماء اولین مشایخی شو روایات واهیه‌یی تصدیق
وتسلیم ایله همان طورمیوب یازدیلر وانلردن صکره کلانلر دخی
انلره تعظیماً او مکتوباتی کیف ما اتفق قبول ایتدیلر اشته بویله یالان
یاکلش روایتلر بر کاتبدن دیگر کاتبه انتقال ایده کلدیکندن واو
زمانلردن بری خیلی مدتلر کچدیکندن ارتق نقد وتمییزی متعذر
اولمشدر (انتهی)   تکرار جلد مزبورده دیمشدر که انجیل
اول میلاددن یا ۳۷ ویا ۳۸ ویا ٤١ ویا ٤٨ ویا ٦١ ویا ٦٢ و یا ٦٣
ویا ٦٤ ویا ٦٥ سنه سنده وانجیل ثانی ایسه میلادك
یا اللی التنجی سنه سنده ویاخود اندن صکره التمش بشنجی سنه سنه
قدر اولان سنه‌لرك برنده تألیف اولنمشدر لکن اغلب اولان
٦٠ ویا ٦٣ سنه سنده تألیف اولنمشدر و انجیل ثالث‌ده ٥٣
ویا ٦٣ ویا ٦٤ سنه سنده تألیف اولنمشدر وانجیل رابع
دخی ٦٨ ویا ٦٩ ویا ٧٠ ویا ٩٧ ویا ٩٨ سنه سنده
یازلمشدر (انتهی) ورسالهٔ عبرانیه وبطرسك رسالهٔ ثانیه‌سی
ویوحنانك رسالهٔ ثانیه وثالثه‌سی ورسالهٔ یعقوب ورسالهٔ یهودا
ومشاهدات یوحنا ورسالهٔ یوحنانك بعض فقره‌لری من حیث
المجموع بونلرك حواریونه اسنادی بلاسند اولوب بونلر ٣٦٣
سنه سنه قدر مشکوك ایدی وبعض فقره‌لری ایسه الی الان عند
الجمهور غلط ومردوددر حتی او فقره‌لر لسان سریانی اوزره ترجمه
اولنانلرنده غیر موجود وعرب کلیسالرینك کافه‌سنده بطرسك
رسالهٔ ثانیه‌سی ویوحنانك ایکنجی واوچنجی رساله‌لری ورسالهٔ
یهودا ومشاهدات یوحنا مطروح ومردوددر وکنیسهٔ سریانیه
ایسه ابتدادن الی الان ردایدر مفسر (هورن) تفسیرنده جلد

ثانی و ٢٠٧ و ٢٠٦ صحیفه‌لرنده دیمشدر که بطرسك رساله‌سی
ورسالهٔ یهودا ویوحنانك ایکنجی واوچنجی رساله‌سیله مشاهداتی
کذلك انجیل یوحنادن باب ثامنك ایکنجی آیتندن اون برنجی
آیتنه دکین آیتلر ویوحنانك رسالهٔ اولاسندن بشنجی بابندن
یدنجی آیت ترجمهٔ سریانیه‌ده قطعا موجود دکلدر (انتهی)
دیمك که ترجمهٔ سریانیه مترجمی عندنده بومذکوراتك حجت
وصحتی اولمدیغندن اثنای ترجمه‌ده اسقاط المشدر (وارد)
قتوللك ١٨٤١ سنه‌سی کتابنك اوتوز یدنجی صحیفه‌سنده
پروتستان اعلم علماسندن (راجرس) (رسالهٔ عبرانیه)
ورسالهٔ یعقوبی و یوحنانك ایکنجی و اوچنجی رساله‌سیله
مشاهداتنی کتب مفصله‌یی اعتقادا تکذیب ایلیان فرقهٔ علما
کتب مقدسه جمله‌سندن اخراج ایلدکلرینی بیان ایتمش وپروتستان
علماسندن (واکثریسی) دخی مؤلف یوس بیسك عصرینه قدر
هر کتاب واجب التسلیم اولمدیغنی ادعا ایله برابر رسالهٔ یعقوب
ورسالهٔ یهودا و بطرسك رسالهٔ ثانیه‌سی و یوحنانك رسالهٔ
ثانیه وثالثه‌سی تصانیف حواریوندن اولدیغی سوزنده دخی
اصرار کوسترمشدر ورسالهٔ عبرانیه دخی برمدته قدر مردود
اولدیغی مثللو بطرسك رسالهٔ ثانیه وثالثه‌سیله مشاهداتی ویهودا
رساله‌سی سریانی وعرب کلیسالرنده واجبة التسلیم دکل ایسه‌لرده
یونلرجه مسلمدر دیمشدر (انتهی)
مفسر (لاردنر) تفسیرینك جلد رابعنده ١٧٥ صحیفه‌سنده
(سرل) لكوانك عصرنده اولان (اورشلیم) قدس شریف
کنیسه‌سنك عندلرنده کتاب مشاهدات تسلیم اولنمدیغنی ذکر

وتوضیح ونومی الیه (سرل) ك یازدیغی فهرست قانونده بو کتابك اسمی دخی بولنمدیغنی تصریح ایلدکدن صکره ۳۲۳ صحیفه سنده بو مشاهدات یوحنا ترجمهٔ سریانیهٔ قدیمه ده موجود دکلدر وبونك اوزرینه نه (وبارهی بریوس) ونه ده (یعقوب) نام مؤلفلر طرفلرندن شرح یازلمشدر (وای بدجسو) نام مؤلف دخی کندی کتابی فهرستنده رسالهٔ ثانیه بطرس ورسالهٔ ثانیه وثالثهٔ یوحنایی و مشاهدات یوحنایی و رساله یهودایی بالکلیه ترك ایلمشدر وبوبابده سریانیلرك رأیلری ده بودر دیو بیان وتشریح ایتمشدر (انتهی)

قتولك هرلد جلد سابعك ۲۰٦ صحیفه سنده دیرکه (روز) نام مؤلف کتابنك ۱٦۰ صحیفه سنده پروتستان علماسنك اکثریلری کتاب مشاهداتك واجب التسلیم اولدیغنی تسلیم ایلمزلر و (پروفر ایوالد) شهادت قویه ایله اثبات ایدرکه بو انجیل یوحنا ورسائل و مشاهداتی یالکز برمصنفك تصنیفاتی اولمق ممکن اوله مز دیمشدر ویوس بیس تاریخنك کتاب سابعندن یکرمی بشنجی بابنده (وبونیسی شن) دن نقلا قدما کتاب مشاهداتی کتب مقدسه دن چیقاروب رد وجرحنه سعی ایلدکلرینك بیانی صره سنده (اشبو کتاب مشاهدات باشدن اشاغی یه معناسزدر وآنی حواریوندن اولان یوحنایه نسبت صرف غلط اولوب جهالت وعدم رویت اثریدر وانك مصنفی نه حواری ونه مسیحی ونه ده برصالح آدمدر بلکه بو مشاهداتی (سرن تهسن) نامنده ملی تصنیع ویوحنایه نسبت ایلمشدر) فقره لرینی ایراد ایتدکدنصکره کندیسی دیرکه (لکن بو کتابی

کتب مقدسه دن چیقارمغه مقتدر اوله مم زیرا بی نهایه اخوانمز کتاب مذکوره تعظیم ایدیورلر وبن بو کتابك مصنفی بر رجل الهامی اولدیغنی تسلیم ایدرم اما یعقوبك قرنداشی وزبدینك ولدی وانجیلك مصنفی بولنان یوحنای حواری اولدیغنی پك قولایلقله تسلیم ایده مم بلکه محاورهٔ واقعه سندن وغیری سوزلرندن معلوم اولان حواری اولمامسیدرو کتاب مذکورك مصنفی کتاب اعمالده مذکور اولان یوحنا دخی دکلدر زیرا انك ایشیا مملکتنه کلدیکی ثبوت بولمدی بوادم ایشیا اهالیسندن بر دیکر یوحنادرکه هر ایکیسنك اوزرینه یوحنا اسمی ویرلمشدر وکذلك انجیل ورساله ایله کتاب مشاهداتك عباره و مضمونلرندن معلوم اولورکه انجیل ورساله مؤلفی اولان یوحنا بو کتابك مصنفی دکلدر زیرا انجیل ورساله نك عباره سی لهجهٔ یونانیده حسن انتظام اوزرینه در ایچنده الفاظ مغلقه یوقدر اما کتاب مشاهداتك عباره سی بویله اولمیوب محاورهٔ یونانیه یه مخالف برغیر متعارف اسلوب اوزره در وحواری اولان یوحنا انجیلده ورسالهٔ عامه سنده اسمنی اظهار ایتمیوب بلکه کندی نفسندن متکلم ویا غائب صیغه لریله تعبیر ایدر وبرشی تمهید ایتمکسزین مقصوده شروع ایدی ویرر بو شخص ایسه بویله اولمیوب بشقه برمسلکده در ازجمله باب اولك برنجی آیتی (شول یسوع مسیحك اعلانی که الله تعالی انی مسیحه اعطا ایتدی یقینده اولمسی محقق اولان شیلری قوللرینه کوسترسون ایچون وانی کندی قولی یوحنایه ایله کوندردی) ودردنجی آیتی (یوحنانك واسطه سیله یدی کلیسایه بیان احکام ایتدی) وطقوزنجی آیتی (بن سزك مضایقه ده اخوانکز وملکوت یسوع المسیحده

وانك صبرو تحملنده شريك ورفيقكز اولان يوحنايم) وكذلك
يكرمى ايكنجى بابك سكزنجى آيتى (بن وقايعى كوروب وايشيدن
يو حنايم) نهج واسلو بلرنده اولوب اشته بوايتلر ده طريقت
حوارينك خلافنه اوله‌رق اسمنى اظهار ايلمشدر اكر خلاف عادت
قديمه اوله‌رق قومنه كنديني بيلدرمك ايچون بوراده اسمنى اظهار
ايلدى دينورسه جواب ويريلور كه اكر مرادى بو ايسه كنديسنه
مخصوص اولان كنيه وصفاتى يازمليدى مثلا بن يعقوبك قرنداشى
وزيدى اوغلى يوحنايم وياخود حضرت مسيحك مريدى وانك
محبوبى اولان يوحنايم امثالى تعبيرات ايتمليدى اوايسه وصف
خاصندن احتراز ايدوب اصلا امتيازويرميه‌جك شركت واخوت
تعبيرلريله افاده ايلدى بنم قصدم عقلايى استهزاد كلدر بلكه ايكى
شخصك عباره‌لرى بيننده بولنان فرق جلى‌يى اظهار ايتمكدر)
مقالاتنى درج ايلدى (انتهى) ينه يوس بيس تاريخندن كتاب
ثالثك باب ثالثنده ديمشدر كه بطرسك اولكى رساله‌سى طوغريدر
لكن ايكنجيسى بر زمانده كتب مقدسه‌دن اوله‌ماز انجق بولوسك
اون درت رساله‌لرى قرائت اولنور فقط بعض ناس رسالهٔ عبرانيه‌يى
كتب مقدسه‌دن اخراج ايتدى (انتهى) وينه كتاب مزبورك
يكرمى بشنجى بابنده رسالهٔ يعقوب ورسالهٔ يهودا وبطرسك
ايكنجى رساله‌سى و يوحنانك ايكنجى واوچنجى رساله‌لرنده
اختلاف اولنوب حقيقة مؤلفلرى مجهول اولديغنى تصريح
ايلمشدر وكذلك تاريخ مذكورك كتاب سادسندن يكرمى بشنجى
بابنده بيان اولنديغنه كوره رسالهٔ عبرانيه حقنده ارجنك قولى
بودركه المسنهٔ ناسده دوران ايدن بو رساله‌يى (شبروم) ده اولان

(كانخت) نام كمسنه يازمشدر وبعضيلرى دخى انى لوقا ترجمه
ايتدى ديورلر انتهى) ١٧٨ تاريخى رجالندن (ارنيس بيشب
بيس) و ٢٢٠ سنه سنده كچن (وهپ پولى نيس) و ٢٤١ سنه سنده
كچن (پونتيس برسيراله وم) نام مؤلفلر رسالهٔ مذكوره‌يى كاملا انكار
ايتمشلردر وايكيوز تاريخى رجالندن (ترتولين برستپر كارنهيج)
ديمشدر كه رسالهٔ مذكوره برنبانك رساله‌سيدر و ٢١٢ رجالندن
(كيس برستپردوم) دخى پولسك رساله‌لرينى اون اوچ عدد صايوب
رسالهٔ عبرانيه انلردن دكلدر ديمش ٨٤٢ رجالندن (سائى پرن بشب
كار نهيج) دخى بو رساله‌يى هيچ ذكر ايتمامشدر سريانى كليساسى
دخى بوآنه قدر بطرسك رسالهٔ ثانيه‌سنى و يوحنانك رسالهٔ ثانيه
وثالثه‌سنى تسليم ايتمامشدر علمادن (اسكالجن) ديدى كه بطرسك
رسالهٔ ثانيه‌سنى يازان آدم زمانينى ضايع ايلمشدر و ١٨٥٠
تاريخنده مطبوع اولان (بيبل) تاريخنده مذكوردر كه رسالهٔ
يهودا حقنده (كروتيس) نام مؤلف (ايدريك) سلطنتى
زماننده (اورشليم) اسقفلرندن اون بشنجى اسقف اولان
يهودا ايكدر ديمشدر (انتهى) انجيل يوحنايى شرح ايدن مؤلف
قديم ارجن شرح مذكورك جلد خامسنده پولوسك هر كليسايه
تحريراتى اولميوب بعض كليسالره يازديغى شى دخى ايكى نهايت درت
سطردن عبارتدر) ديمشدر ارجنك بو قولنه كوره پولوسه منسوب
اولان رساله‌لرك جمله‌سى كندى تأليفى اولميوب بلكه سائرلرينك
تصنيفاتى اولديغى حالده اكا نسبت اولنديغى اكلاشيلور پولوسك
غلاطيه‌لولره رساله‌سندن ايكنجى بابده شو وجهله محرردر
(اما انطاقيه‌يه كلديكى زمان بطرس تعزيره مستحق اولمغله

بن انك يوزينه قارشو قالقدم زيرا (عيسانك بوامرى) يعقوب
طرفندن بعض كمسنه‌لر كلمزدن مقدم بطرس طائفه‌لرله برابر طعام
ايدردى لكن انلر كلدكده ختانلو اولنلردن قورقغله انلردن
اجتناب ايدوب آيرلدى وسائر يهوديلر دخى بطرس ايله برابر مدارا
ايدرلر ايدى اول صورتده كه (بارناباس) بيله انلرك مدارالرينه
موافقت كوستررايدى لكن انجيلك حقيقتنه كوره استقامتله سلوك
ايتمدكلرينى كورديكمده جمله‌نك حضورنده بطرسه خطاباً اكر
سن يهودى ايكن طائفه‌لر كبى كچنورسه‌ك نيچون طائفه‌لره يهودى
كبى كچنمكه زور ايدرسين بز طائفه كنهكارلرندن اولميوب ذاتاً
يهوديلر بولنه‌رق تبرئهٔ انسان اعمال شريعت واسطه‌سيله دكل
انجق عيسى المسيحه ايمان كتورمكله اولديغنى بيلورلر ايكن
كنديمز اعمال شريعتله انجق مسيحه ايمان ايتمكله تبرير اولنمامز
ايچون عيسى المسيحه ايمان ايلدك زيرا اعمال شريعتله برجسد
تبرير اولنماز) بو عباره‌لرك مقدمه‌سى نتيجه‌نك خلافى اولمغله
ايكيسنك برى‌سى صكره‌دن علاوه اولنمق مأمولدر چونكه
پولوس مكتوبنده بطرسى انطاكيه‌ده نصل تعزير ايتديكنى
بيان ايتديكى حالده اكا عزو ايتديكى قباحت (اكر بطرس كبى
برروح القدس ملهمى ومسيحك همدمى ذاته بو تعبير سوء ادب
دكل ايسه) بت پرستلرله برابر خلاف آيين بنى اسرائيل طعام
ايتمسى ايدى حتى انى ازارلديغنده سن يهودى اولديغك حالده
بت پرستلر كبى مبالات دينيه‌ده بولنمزايسه‌ك انلرى نه صلاحيتله
يهودى شريعتنه دعوت ايدرسين ديمشيدى لكن اندن صكره
پولس حضرتلرى اغزى دكشديروب اعمال شريعتك لزومسز-

لغندن بحثه باشلار واوچنجى بابده اكادائر برقاچ صحيفه لقردى
سويلرده صكره كنديسى شريعت موسايى تماماً اجرا ايدر
نته كيم رسوللر اعمالنك برنجى بابنده شويله يازيلودر (پاولوس
اورشليمه كلوب شاكردانى ايله يعقوبك يانه كيردكده جمله
اختيارلر كلديلر و پاولوسه خطاباً اى قرنداش ايمان ايتمش
يهوديلردن قاچ بيك كمسه اولديغنى كوريورسين بونلرك جمله‌سى
شريعتك يعنى شريعت موسانك غيرتنى چكرلر سنك حقنده
دخى طائفه‌لرك اراسنده بولنان بالجمله يهوديلره اولادينى ختان
ايتميوب آيينلرى اوزره سلوك ايتمامكله موسادن ارتداد ايتملرينى
سن تعليم ايدرسين ديو خبرالديلر ايمدى نه اوله خلقك جمع
اولمسى هر وجهله ايجاب ايدر زيرا سنك كلديكنى ايشيدرلر
ايمدى بو بزم سكا سويلديكمزى ياپ بزده نذرى اولان درت
آدم وار بونلرى الوب انلر ايله برابر كنديكى تطهير ايدوب
باشلرينى تراش ايتسونلر ديو انلر ايچون مصرف ايله كه سنك
حقكده ايشتدكلرى نسنه‌لرك اصلى اولميوب انجق كندك دخى
شريعته اتباع ايدرك موجبنجه سلوك ايتديككى جمله‌سى اكلاسونلر
ايمان ايتمش طائفه‌لر ايسه بز مكتوب كوندروب بويله نسنه‌لرك برينه
امتثال ايتميه‌رك يالكز بتلره ذبح اولناندن وقاندن وبوغلمشدن وزنادن
اجتناب ايتسونلر ديو حكم ايلدك ديديلر اوزمان پاولوس بوادملرى
آلوب ايرتسى كون انلر ايله تطهير اولنه‌رق تطهير كونلرينى اتمام
ايتديكنى خبرويروب هر برلرى ايچون قربان تقديم اولنجيه‌دكين
هيكله كيردى) اشته كوريلور كه قوجه پاولوس شريعت ايله بدن
تبرير اولنمز مسيح بزم ايچون ملعون اولمغله بزى شريعت لعنتندن

خلاص ایتدیروب طوررکن کندیسنی توبیخ و اختیارلرك نصیحیله عامل اولەرق شریعت اوزره تطهیر اولنور هیكله كیردر

ایمدی پاولوسك بو رسالەسندەکی شو فقره بزی دین نصارانك اسرارندن بر قاچ نکتەیه واقف ایدر (برنجیسی) پاولوسك ختانه لزوم یوقدر دیدیکی ایمان ایدن یهودیلر بیننده شایع اولەرق بونلر ایسه شریعت موسادن انحراف ایتمامك اوزره مسیحه ایمان کتورمش اولدقلرندن شریعتك تغییر و تحریفنه راضی اولمدقلریدر (ایکنجیسی) اول اثناده شریعتك دوام و زوالی پك ملتزم اولمیوب حضرت عیسانك برادری اولان ذات نه اوله خلقك جمع اولمسی هر وجهله ایجاب ایدر دیەرك اصل مقصد هر نه طریق ایله اولورسه اولسون خلقی کندی مذهبلرینه جمع ایتمك اولدیغی اکلاشیلور مجرد خلقی جمع ایچون عیسانك برادری پاولوسه بویله بر تکلیف ایتمك درجەسنده بولنورسه ارتق دین مسیحك نه قوی اساسلر اوزرینه مبنی اولدیغی قیاس اولنملیدر (اوچنجیسی) میلادك عصر ثانیسی اواسطنده (هیراپولیس) پسقپوسی بولنان مشهور (پاپیاس) کتابنده حضرت عیسانك اقوال و افعالنه دائر یالکز ایکی نمیقهٔ مختصره ذکر ایدوب بونك بری حواریوندن بطروسك ترجمانی اولان مرقسك و دیکری دخی لسان عبرانی اوزره بعض اوامر و احکامی مشتمل بر مجموعەسی متانك اولدیغی و مرقسه منسوب اولان نمیقه غایت مختصر و ناقص و ترتیب ازمنه اوزره یازلمیوب فقط بعض حکایات و مقالاتدن عبارت ایدوکنی بیان ایدر بوندن اکلاشیلان عصر ثانی اواسطنده متی ایله مرقسك بر نمیقهٔ مختصرەلری موجود اولوب (پاپیاس) انلری کورمش

و اوصاف محرره ایله بربرندن فرقلرینی دخی سویلمشدر الیوم الده بولنان متی و مرقس انجیللری ایسه عادتا یکدیکرندن استنساخ اولنمشجه بربرینه مشابه و مفصل اولدقلرندن پاپیاسك کوردیکی نسخەلرك بونلر اولمدیغی ویاخود صکرەدن علاوات ایله بیودلمش اولدقلری ظاهردر لوقا و یوحنا انجیللرینه کلنجه (پاپیاس) بونلردن اصلا بحث ایلمز خصوصیله (پاپیاس) (هیراپولیس) ده بولندیغی و یوحنانك شاکردانی ایله ملاقات ایدوب انلردن اخذ معلومات ایلدیکی حالده یوحنا انجیلنه دائر حرف واحد سویلامسی بو انجیلك او تاریخدن صکره یازلدیغنی اثبات ایدر متی انجیلنك طقوزنجی بابنده واقع اوننجی آیتده شویله یازیلودر (و عیسی اورادن ایلرو کچوب کمرکده متی نام بر آدم کوروب اکا بکا تابع اول دیدکده او کیمسه قالقوب اکا تابع اولدی) ایمدی بو سوزی یازان متی کندیسی ایسه نیچون بیان ایتمیوب بر بشقه متی کبی سویلمشدر متی انجیلنده حضرت عیسا لساندن سویلنان هر مقاله او قدر اوزوندر که بونلرك هر برینی بر مجلسده و بر نفسده سویلمك ممکن دکلدر ازجمله اوننجی بابده کی مبعوثلره ویردیکی نصایح و تعلیمات و بشنجی التنجی یدنجی بابلرنده مسلسل متصل سویلدیکی مقالات و یکرمی اوچنجی بابده فریسیلره خطاباً تعداد ایتدیکی تزییرات و سکزنجی بابده متوالیا سویلدیکی تمثیلات شبهه یوقدر که بر مجلسده واقع اولمش شیلر دکلدر و بونك دلیلی دخی بو مقالات و تمثیلاتك سائر اناجیلده مجالس عدیدەیه تقسیم اولنمشیدر اشته بوندن ثابت اولیور بو انجیلك مؤلفی حضرت عیسانك رفیق دائمیسی اولان کمرکجی متی

دكلدر متى انجيلنده اعمى وابرص وجنلو فقره‌لرى ومعجزه
ايله اشخاص كثيره يى اطعام حكايه‌سى هب ايكيشر محلده
بيان ايدلمش وحالبوكه مرقس ولوقا انجيللرنده بووقعه‌لرى يالكز
بر محلده ذكر ايتمشلردر بوندن معلوم اولوركه متايه نسبت
اولنان انجيلك مؤلفى بو كتابى يازاركن ايكى مأخذه مراجعت
ايدوب بر وقعه‌يى ايكيسنده ده ازبر تغير ايله فرقلى كوردكده
بشقه بشقه ظن ايدرك كتابنه درج ايلمشدر خصوصا متى انجيلنده
عيسانك رسوللرينى بت پرست طائفه‌لر طرفنه كتمامك وسامر-
يه‌لولر شهرينه كيرمامك اوزره تنبيه ايتدكدن صكره كنديسى
بت پرست يوزباشينك اوشاغه‌و كنعانلو عورتك قزينه شفا وبرر
ويدنجى بابنده مقدس نسنه‌لرى كوپكاره ويرميك وانجولريكزى
خنزيراوكلرينه اتميك دبو يكرمى سكزنجى بابده جميع طائفه‌لرى
تعميد ايدك دير واونجى بابده ابن الانسان كلدكجه سز بنى
اسرائيل شهرلرينى تمام دور ايتميه‌جكسكز ديوب يكرمى دردنجى
بابده انجيل بتون طائفه‌لره وعظ اولندقدن صكره آخر كله
كله‌جكدر دير بونلر وبونلرك امثالى لا يعد ولا يحصى اختلاف
وتناقضلر بو انجيلك مرة بعد اخرى علاوات وتحريفاته اوغراديغنى
شبهه ويرميه‌جك صورتده اثبات ايدرلر بعض وقوعات
اساسيه سائر انجيللرده موجود اولديغى حالده متى انجيلنده
يوقدر مثلا يتمش شاكردك انتخابى عيسانك ملاء حواريونده
عروجى واجراى عيد ايچون ايكى كره اورشليمه كلمسى ولعازرك
مزاردن قالقمسى فقره‌لرى بونده اولمامغله كتابك حواريوندن
متايه اسنادى مشكوكدر مرقس ايسه جمله مورخينك اتفاقى

اوزره حواريوندن اولميوب بلكه حواريوندن اولان بطرسك
ترجمانيدر (پاپياس) دير كه مرقس بطرسك ترجمانى ايدى
عيسانك اقوال وافعالنى ممكن مرتبه صحت وجهله از بر ندن
يازدى لكن عيسانك اقوال وافعالنى انتظام اوزره يازمدى
زيرا كنديسى نه حضرت عيسادن ايشتدى نه ده انك يانده
بولندى ديديكم كبى مرقس يالكز بطرسك رفقاسندن ايدى
بطرس ايله سويلديكى شيلرى كلام عيسايى حاوى بر كتاب
اولسون مقصديله مرتب سويليوب ايجاب وقت ومجلسه كوره
سويلديكندن اكر مرقس كتابنده بعض خصوصاتى استاندن
ضبط ايتمش كبى يازارسه تعييب اولنمامليدر چونكه مرقس
ايشتديكى شيلرى اوتميه‌رق وتغييرا يتميه‌رك يازمغى التزام ايتمشدى)
بونك اوزرينه متقدمين علماى نصارا كونا كون شرحلر يازديلر
بونلردن (ايرەنه) ديديكه مرقس محفوظاتنى بطرسك وپاولوسك
وفاتلرندن صكره يازدى اسكندريه‌لى (قلمان) قولنجه دها بطرس
رومادە وعظ ايدركن بطرسك اصحابى رجا ايتمكله يازدى وبطرس
كتابك يازلديغنى ايشتدى لكن يابوب ياپمامسى ايچون برشى ديمدى
مورخ (اوسب) بالعكس ديديكه بطرس كيفيتى ايشتدكده
شاكردانك بويله غيرتلرندن ممنونيت كوستردى وكليسالرده انك
اوقونمسنى تنبيه ايلدى) حالبوكه مرقسك انجيلى بطرسك
رساله‌لرندن زياده متانك انجيلنه مقلددر بو تقديرجه پاپياسك
مرقس يازدى ديديكى كتاب الده بولنان ايكنجى انجيلك بشقه‌سيدر
مرقس انجيلنك التنجى بابنده (زيرا هيرودوس كندى قرنداشى
فيلبسك زوجه‌سى هيروديايى تزوج ايتمش اولمغله يحيايى طوتدردى

وزندانده حبس ایلدی) معناسنده اولان اون یدنجی آیت غلطدر زیرا یوسیفیس نام مورخك تاریخنده اون سکزنجی کتابك بشنجی بابنده هیرودیانك زوجنك اسمی فیلبس اولمیوب هیرورس اولدیغی مصرحدر بوغلطمتاده دخی واردر حتی (١٨٢١) (١٨٤٤) سنه‌لرنده طبع اولنان ترجمهٔ عربیه نك مترجملری آیتی تحریف ایدوب متی ولوقانك عباره‌لرنده اولان فیلبس لفظنی اسقاط ایلدیلرسه‌ده سائر نسخه و ترجمه‌لرده موجوددر

ینه مرقس انجیلنك باب ثانیسنده (حضرت عیسی انلره دیدیکه داودك کندی ویاننده اولانلر آچ و محتاج اولدیغی زمان امامل‌ك رئیسی ابیاثارك کونلرنده بیت الالهه نصل داخل اولدیغنی و اکلی امامله مخصوص اولوب غیریلره حلال اولمیان نان تقدمه‌یی اکل ایلدیکنی و یاننده بولنانلره‌ده ویردیکنی اوقومدیکزمی) معنالرنده اولان یکرمی بشنجی و یکرمی التنجی آیتلر دخی ایکی وجهله غلطدر (برنجیسی) اول وقت حضرت داود یالکز ایدی یاننده کیمسه یوغیدی (ایکنجیسی) اول کونلرده امامل‌ك رئیسی ابیاثار اولمیوب بلکه ابیاثارك باباسی اخیملك ایدی

لوقانك دخی حواریوندن اولمدیغی متفق علیهدر لوقا انجیلنك ابتداسنده دیرکه (ای فضیلتلو تاوفیلوس کلامك وکیللری اولوب رأی العین مشاهده ایتمش اولنلرك بزه تسلیم ایتدکاری وجهله میانه‌مزده صحت اوزره معلوم اولان نسنه‌لرك بیانی ترتیب و تحریر ایتمکه نیجه کیمسه‌لرك مباشرتندن ناشی بن دخی اساسندن جمیع خصوصاته کمال دقتله کسب اطلاع ایتدیکم وجهله سکا تعلیم اولنان نسنه‌لری حقیقت اوزره بله‌سین دیو صره ایله سکا

تسطیر ایتمك بکا مناسب کورندی) اشبو عباره‌دن برقاچ معنا اکلاشیلور (برنجیسی) مؤلفك زماننده دها برچوق کیمسه‌لر انجیللر یازدقلری صره‌ده لوقا بو انجیلی یازمشدر (ایکنجیسی) حواریون الیله یازلمش هیچ بر انجیل بولنمدیغنی لوقا ضمناً بیان ایدر زیرا کلامك وکیللری ورأی العین مشاهده ایدنلر ایله انجیل یازانلری تفریق ایدر (اوچنجیسی) کندیسی ایچون حواریوندن برینك شاکردیم دیمز چونکه حواریوندن برینه اسناد ایله اول عصرده پك چوق مؤلفات بولندیغندن اویله برسندك کندی کتابنجه مدار امنیت اوله جغنی امید ایتمیوب بلکه جمیع خصوصاتی کندیسی اساسندن تحقیق ایله کسب اطلاع ایتدیکنی دها قوتلی برسند مقامنده کوسترر (دقیقه) پروتستان پاپاسلرینك هر انجیل طبع ایتدکارنده محل اعتراض اولان عباره‌لری برکلمهٔ مناسبه ایله تحریف و تغییر ایتمك عادتلری اولدیغی کبی ١٨٦٦ سنه‌سنده استانبولده باصدقلری ترکجه انجیل نسخه‌سنده دخی بو عباره‌یی بشقه شکله قومشلر یعنی (جمیع خصوصاته کمال دقتله اطلاع ایتدیکم وجهله) یرینه (بنم دخی ابتدادن جمیع خصوصاته دائر وقوف تام بولنمش اولمغله) عباره‌سنی وضع ایله معنایی مقصدلرنجه دکشدرمشلردر لکن فرانسزجه نسخه‌لرده و المانیاده باصیلان مؤلفاتده بو عباره بزم ترجمه‌مز اوزره‌در لوقا انجیلنك اوچنجی بابندن یکرمی یدنجی آیتی (ابن یوحنا بن ریسا بن زوربابل بن شلتئیل بن نیری) صورتنده محرر اولوب اوچ غلطی حاویدر (برنجیسی) اخبار ایامك سفر اولندن باب ثالثده زوربابل اولادی تصریح اولنمشدر اوراده بو اسم ایله برکیمسه یوقدر وشو صورت

متانك يازديغنه دخی مخالفدر (ایکنجیسی)زوربابل فدایااوغلیدر شلتئیل اوغلی دکلدر شلتئیلك برادر زاده‌سیدر (اوچنجیسی شلتئیل یوحنااوغلیدر یوقسه‌سیری اوغلی دکلدر متی دخی بویله تصریح ایلدی

ینه لوقاانجیلنك باب ثالثنده شالح بن قینان بن ارفخشددیو مندرج اولمسی دخی غلطدر زیرا شالح ارفخشدك اوغلیدر اوغلنك اوغلی دکلدر اخبارایام سفر اولنك باب اولنده وسفر تکوینك اون برنجی بابنده بویله مصرحدر ولوقانك ایکنجی بابنده (اول کونلرده قیصراوغسطوس طرفندن بتون ممالك مسکونه‌نك تحریر اولنمسنه فرمان صادراولدی شوایلك تحریر (قرنیوس) نام ذاتك سوریه والیسی اولدیغی زمانده ایدی)معناسنی مبین اولان برنجی وایکنجی آیتلر دخی غلطدر زیرا رومالولر بتون ممالك مسکونه‌یه هیچ برزمانده متصرف اولمدیلر که تحریرینه فرمان صادراوله بیلسون حتی پروتستان پاپاسلری معتادلری اوزره بوسؤالی دفع ایچون ١٨٦٦ سنه سنده درسعادتده باصدردقلری عهدجدید نسخه سنده عباره‌یی تحریف ایدوب (اول کونلرده واقع اولان قیصراوغسطوس طرفندن جمیع مسکون دفتره قیداولنمق بابنده فرمان صادراولدی) صورتنده یازدیلر لکن ١٨٢٧ سنه سنده انکلتره جمعیتنك پارسده طبع ایتدیکی ترکجه نسخه‌ده بوعباره (واول کونلرده واقع اولدی که قیصراوغسطوسك طرفندن بتون دنیایی تحریر ایتمکه فرمان چیقدی) صورتنده محرردر بوندن‌ده صرف نظرله بیان اولنان تحریر ماده‌سنك تحقیقنه کیریشلدکده نه لوقایه معاصر اولان یونان مورخلری قدماسندن برکیمسه نه‌ده لوقادن براز اول

یکجن مورخلر شو تحریره دائر برسوز سویلمدکلرندن وقرنیوس ایسه حضرت مسیحك ولادتندن اون‌بش سنه صکره سوریه‌یه والی اولدیغندن امر تحریرك وقوعی مشکوك‌ووقوعبولمش ایسه دخی قرنیوس زماننده اوله‌میه‌جغی بدیهی الثبوتدر

یوحنایه کلدیکمزده معلوم اولدیغی اوزره اکانسبت اولنان انجیل رابعك ظهورینه قدر دین مسیح اساساً شریعت موسادن ایرلمیوب توحید الهی اوزره مبتنی ایدی زیرا اقانیم ثلثه‌دن ابتدا بحث ایدن ومسیحیون ارەسنه اعتقاد تثلیثی صوقوب انلری دین مسیحدن تفریق ایلیان بوکتابدر بنابرین بوکتابك اصل حقیقتی اوزرینه اجرای تحقیقات ایدلمك غایت مهمدر انجیل مذکور حقنده قدمای مسیحیون آثارنده بولنان اقوال عدیده بالاده بیان اولنمشیدی بوکتاب زیدی اوغلی یوحنانك اولمیوب بلکه ایکنجی عصردن صکره مجهول الاصل برشخص طرفندن قلمه النديغنی عصرحاضر رجالندن بولنان اوروپا محققلری دلائل عدیده ایله اثبات ایتمشلردر (دلیل اول) انجیل مذکورك ابتداسنده (ابتداده کلام وارایدی وکلام اللهك عندنده ایدی وکلام الله ایدی) سوزلری یازیلودر بوسوزلر علم کلامك مسائل دقیقه‌سندن اولوب دیکر انجیللرك هیچ برنده یوقدر اکر بوسوزلر عیسی‌دن ایشیدلمش اولیدی اناجیل سائره‌ده دخی بولنوردی بوندن ظاهر اولور که بونی یازان حواریوندن یوحنا اولمیوب بلکه روما واسکندریه مکتبلرنده افلاطونك اقانیم ثلثه‌سی بحثنی اوقومش برآدمدر نته‌کیم انفابیان اولنه‌جقدر (دلیل ثانی) انجیل رابعك سکزنجی بابنده برنجی آیتدن اون برنجی‌یه قدر مذکور اولان زانیه عورت فقره‌سنی جمله

خرستیان کلیسالری قبول ایتمیوب رد ایدرلر و بو فقره انجیلدن
دکلدر دیرلر بوندن اکلاشیلور که بونی یازان دردست ایلدیکی
برچوق اناجیل مقبوله و غیر مقبوله دن طوپلایوب کوزینه ایلیشن
شیئی کتابنه قویمش و یاخود کندندن صکره بشقه سی بو فقره یی
علاوه ایلمشدر حالبوکه وجه اوله کوره مؤلف حق و ناحقی تفریق
ایتمیه رك بر مجموعه یازمش اوله جغندن انده قبوله غیر شایان سائر
شیلر اولمق دخی ممکندر وجه ثانی یه نظراً بو انجیلك محرف اولدیغی
اعتراف ایتمك لازم کلور ایکی صورتده کوره دخی اصلی مشکوك
و اعتقاده غیر شایاندر (دلیل ثالث) سائر انجیللرده بولنان تمثیلات
و بعض احوال و معجزات بونده بولنمیوب بالعکس انلرده بولنمیان
برچوق شیلرك بونده بولنمسیدر لعازرك احیاسی و صولرك شرابه
تحویلی و چارمیخده ایکن سودیکی شاکردی ایله والده سنی بربرلرینه
توصیه سی کبی نه کم تفصیلاتی انفاً کله جکدر (دلیل رابع)
متقدمیندن نه (نه پاپیاس) نه ده (جوستن) بو انجیلی
کوردکلرینه دائر بحث ایتمامشلردر خصوصا جوستن دخی
یوحنا کتابی یوحنانك تألیفی اولدیغنی تصدیق ایتدیکی حالده
انجیل رابعه دائر بر سوز سویلماز (دلیل خامس) اناجیل
ثلثه ده مندرج و محکی اولان احوالك طرز و شیوه سی ایله انجیل
رابعك اداسی بوسبتون متخالفدر مثلا اناجیل ثلاثه ده حضرت
عیسی عادتا خلقك تربیه سنی التزام ایدر بر معلم صورتنده فریسیلرك
احوال ریاکارانه لرینه معترض کوریلور تصفیهٔ قلب و تقرب
الی الله و محبت نوع بشر ایچون وعظ و حسن اخلاق و شرع
موسایه مغایر اولان تمایلاتدن شدیداً نهی ایدر والحاصل خلقه

تعلیم ایتدیکی درس و نصایح غایت آچیق و طبیعی و هر صنف
اهالینك ادراکنه موافقدر بو اوچ انجیل هر نقدر بعض احوالده
یکدیکره ضد و مخالف ایسه لرده متفق اولدقلری خصوصاتده
جمله سنك بر منبعدن منشعب اولدیغی اکلاشیلور لکن انجیل
رابع بویله اولمیوب کرك صورت افاده ده و کرك اخلاق و اطوار
مسیحیه ده بام بشقه بر وادی اتخاذ ایدر بونده حضرت عیسی
یونانك علم کلامنه واقف غایت دقیق بر متکلم اولوب سوزلری
خوف الله و اکتساب حسن اخلاق جهتلرینه معطوف اوله جق
برده کندی اکثریا شخصنك علویتندن بحث ایدر و بونی دخی
بین الملة متعارف اولان فکر مسیح الفاظ و تعبیراتیله سویلیوب
بلکه اسکندریه مدرسه لرنده متداول اولان کلمه و کلام مباحثی
اوزرینه بنا قیلر و سوزلری اناجیل ثلثه ده نقدر ساده و آچیق
ایسه بونده او قدر قپالو و مبهم و اکثریا ایکی معنایی مشتمل و
مخصوصا دوزلمش صورتده منتظم و مکررات ایله مملودر و انده
استعمال اولنان شیوه قاطعا نه قلبی جلب ایده جك برده رد
و تنفیر ایدر حتی اناجیل ثلثه ایله بونك فرقی او رتبه ده در که اکر
بو انجیل شمدی یه قدر میدانده بولنمیوبده بر محلده کیزلنمش
و بوکون اکسزین ظهور ایتمش اولسه بونك حواریون تألیفی
اولدیغنه کیمسه اینانمزدی لکن نیجه عصرلردنبرو قوللنلمش
الشمش اولدیغندن بو غرائبی نصارا کورمزلر (دلیل سادس)
انجیل مذکورده کوریلان غلطات عدیده در از جمله یوحنا
انجیلنك باب اولندن التی ایکنجی آیت (حقا حقا سزه سویلرمکه
شمدیدن صکره سمانی آچلمش و ابن الانسانك اوزرینه الله ك

ملائكه سنك چيقوب ايندكارينى كوره سكز) مألنده اولوب
حالبوكه عيسانك بو قولى تعميد اولندقدن و روح القدسك
نزولندن صكره واقع اولوب اندنصكره سمانك آچلديغنى
وملائكه نك حضرت عيسى اوزرينه نزول وصعودينى بركيمسه
كورمامشدر وانجيل مذكورك اوچنجى بابنده (هيچ كيمسه سمايه
چيقمامشدر مكر سمادن نازل اولان يعنى سماده اولان ابن
الانساندر) نهجنده اولان آيت برقاچ وجهله غلطدر (اولا) سفر
تكوينك بشنجى بابنده وسفر ملوك رابعك ايكنجى فصلنده
مصرح اولديغى وجهله اخنوخ وايليا عليهما السلام دخى سمايه
صعود ايتديلر (ثانيا) يعنى ايله تفسير اولنان عباره صكره دن
علاوه ومآل آيت تحريف اولنمشدر چونكه آيتك اصل معناسى
سمادن نازل اولاندن غيرى كيمسه سمايه چيقمامشدر ديمك ايكن
انجيلك مؤلفى ياخود مستنسخلردن برى بوندن مقصد حضرت عيسى
اولديغنى تصريح ايچون بر عبارۀ مفسره صوقشدرمش ايسه ده
ارشنى ارغاجنه اويدره ميه رق حيله سنى كنديسى ميدانه قويمشدر
بوايسه عباريه نظر دقتله باقلدقده كوريلور زيرا ايتى عبارۀ
تفسيريه دن وارسته ايتديكمزده سمادن نازل اولان ملائكه دن
ماعدا نوع بشردن كيمسه سمايه صعود ايتمامشدر مفهوم تامى
تحقق ايدر فقط سمادن نازل اولان ابن الانساندر دينلدكده
حضرت عيسا سمادن نازل اولميوب رحم مريمه روح القدس
واسطه سيله القا اولنديغندن و بوسوزى سويلر ايكن عيسى ير
يوزنده اولوب سماده بولنمديغندن والحاصل سمادن نازل اولان
تركيبيله سماده اولان تركيبى برانده حضرت عيسانك سويلمسى ممكن

اولمديغندن ايت مذكوره نك محرف اولديغنده هيچ اشتباه اولنه من

وبونلردن ماعدا اناجيل موجوده ده مشهود اولان اغلاط
وتناقضات وتحريفاتك حد وحسابى اولميوب انلردن برچوغى
بر ترتيب دلنشين اوزره اظهار الحقده والمانيا محققلرندن (چويزر)
(دايس) (ميل) (چبلرماچه) (برچنايدر) (غريشباح)
(هوغ) (لسينغ) (هردر) (استراوز) (هاز (توبينغ)
(تيول) (جاربوچر) وسائر نيجه اصحاب تدقيقك يازدقلرى
وحالا يازوب نشر ايتمكده اولدقلرى كتابلرده مفصل ومشروح
اولمغله بز انلردن بر مقدارينك ذكريله اكتفا ايدرز ازجمله نسب
مسيح حقنده متى ولوقا انجيللرنده كى اختلاف عظيمدر بونلرده محرر
اولان شجرۀ انساب بديهة معلوم اولمق ايچون عينيله بورايه
درج اولندى

(متى) ابراهيم اسحق يعقوب يهوذا فارص حصرون
ارام عميناداب نحشون سلمون بوعز عوبيد يسى داود
سليمان رحبعام ابيا اسا يهوشافاط يورام عزيا يوثام احاز
خزقيا منسى امون يوشيا يكينا شألتيئل زربابل ابيهود
اقاليم عازور صادوق اخيم اليود اليعازر متان يعقوب
يوسف زوج مريم

(لوقا) ابراهيم اسحق يعقوب يهوذا فارص حصرون
ارام عميناداب نحشون سلمون بوعز عوبيد يسى داود
ناثان متاثا مينان مليا الياقيم يونان يوسف يهوذا
شمعون لاوى مثتات يوريم اليعازر يوسى عير المودام
قصم ادى ملكى نيرى شألتيئل زربابل ريسا يوحنا

يهوذا يوسف شمعى متاثيا مأث نجاى حسلى ناحوم
عاموصى متاثيا يوسف نيا ملكى لاوى مشتاث هالى
ياخود على يوسف زوج مريم

روجه محرر متانك شجره سنده حضرت عيسانك بابالغى
اولان يوسف يعقوبك اوغلودر ولوقاده هالينك اوغلودر متى
حضرت عيسايه مقارن اولوب لوقا دخى بطرس شاكردانندن اولمغله
ارباب تحقيقدن اولمجقلردن بونلر عيسانك بولك پدرى كيم اولديغنى
تحقيق ايده مدكلرى حالده باقى روايتلرينه نصل اعتبار اولنه بيلور
لوقاده داود اوغلو ناثانك نسلندندر متاده داوددن جلاء بابله
وارنجيه دكين حضرت عيسانك اجدادى ملوك اسرائيلدندر
لوقاده محرر اولنلر ناثاندن ماعدا مجهول الاحوال كيمسه در متاده
شألتيل يكينا اوغليدر لوقاده نيرى اوغلودر ينه متاده
زور بابيلك اوغلنك ادى ابيهوددر لوقه ده ايسه ريسادر تعجب
اولنور كه زور بابل اوغللرينك اسملرى اخبار ايامك سفر اولنك باب
ثالثنده مكتوبدر لكن ايچلرنده ابيهود وريسا يوقدر متانك بيانينه
كوره داوددن مسيحه قدر اوچ اون درت حسابيله قرق ايكى بطندر
حالبوكه بالاده شجره سى تعداد اولندقده يالكز قرق عددى
موجوددر اما لوقانك بيانينه كوره اللى بش بطنه بالغ اولور علماء
مسيحيه ايسه انجيللرينك ابتداى ظهورندن بو آنه دكين بو بحثده
حيران قالديلر بعضيسى هيچ بر عقل سليمك قبول ايده ميه جكى
توجيهات ضعيفه ايله تأويل ايتديلر بو كامبنى اكهارن وكيدسر
وهيسى وغبوط وويتز وفرسن وغيريلرى مثللو محققلر اعتراف
ايلديلر كه بو انجيللر اختلاف معنوى ايله مختلفدرلر حق دخى بودر

وعين انصافدر زيرا هر بر مواضعده اختلاف واغلاط اولديغى
كبى بو محلده دخى موجوددر (نكته) حضرت عيسانك بابا سز
دنيايه كلديكى دعوا اولنور و يهوديلر ايسه افترالرنده اصرار
ايدوب طورركن بابا طرفندن كندوسنه بر نسبت اثباتنه قالشمق
وحضرت عيسانك باباسى اوليان يوسفى اكا بابا صايمق پك
شاشله جق بر غفلت وتناقضدر حتى عيسى حقنده قرآن كريمده
وارد اولان آياتده عيسى ابن مريم تعبير بيورلوب پدرى جهتنه
التفات اولنمامشدر متانك باب اولنده (ايمدى بونلرك جمله سى
انك ايچون واقع اولدى كه پيغمبرلرك واسطه سيله سويلنان ربك
كلامى اتمام اولنه چونكه رب ديدى كه اشته باكره حامل اولوب
بر اوغل توليد ايدر وانك اسمنه الله بزمله در معناسنه اولان
عمانوئل تسميه ايده لر) معناسنى مفيد اولان ايتلر مندرج اولوب
علماى نصارى عندنده پيغمبرلردن مراد اشعيا عليه السلام
اولور بونى دخى اشعيا كتابنك يدنجى بابنده (بونك ايچون رب
كندوسى سزه بر علامت ويره جكدر علامت بودر كه باكره حامل
اولوب بر اوغل طوغوره جقدر عمانوئل اسميله چاغريله جقدر)
معناسنى متضمن اولان اون برنجى ايتله استدلال ايدرلر رحمة الله
افندى بو بحثى كوزل توضيح وتشريح ايدوب اظهار الحقده
ديركه بو استدلال وجوه ايله غلطدر (وجه اول) انجيلى ترجمه
ايدنلرك وكتاب اشعيا مترجمنك عذرا يعنى باكره ايله ترجمه ايلديكى
(علمة) لفظيدر كه علم لفظنك مؤنثيدر علماى يهود عندنده
بو لفظك معناسى كنج خاتون ديمكدر باكره اولسون اولمسون وانلر
شو لفظ تزويج اولنمش كنج خاتون معناسنه اوله رق سفر امثالك

اوتوزنجی بابنده دخی واقع اولدی دیرلر وکلام اشعیانك (ایکوئلا)
و (تهیودوشن) و (سیمکس) نام ذاتلرك لسان یونانی یه
اوله رق اوج عدد ترجه لرنده شو لفظ کنج خاتون ایله تفسیر اولندی
اشبو ترجه لر دخی علمای نصارا عندنده پك قدیم اولوب برنجیسنك
یوز یکرمی طقوز و ایکنجیسنك یوز یتمش بش و اوچنجیسنك ایکیوز
سنهٔ میلادیه لرنده ترجه اولندیغی روایت ایدرلر بو ترجه لرك
جمله سی خصوصیله (تهیودوشن) ترجه سی قدمای مسیحین
عندلرنده غایت معتبردر بو یله اولنجه علماء یهود ایله تراجم ثلثه نك
تفسیرلری اوزرینه کلام متانك فسادی ظاهردر فری نام مؤلف
لغات عبرانیه نك بیانی حقنده تصنیف ایدوب پروتستان علماسی
بینده مشهور و معتبر اولان کتابنده لفظ مذکور عذرا و امرأة
شابه معناسنه در دیدی . بو قوله کوره لفظ مذکور شوایکی معنی
بینده مشترکدر انجق اهل لسان که یهوددر انلرك تفسیرینه
قارشو (اولا) متانك قولی مسلم دکلدر (ثانیا) بو تسلیم
اولندقدن صکره یهود تفاسیرینك تراجم قدیمه سنه مخالف اوله رق
لفظ مذکوری خاصة عذرا معناسنه حمل ایتمك دلیله محتاجدر
امامیزان الحق صاحبنك (حل الاشکال) اسملی کتابنده
بو لفظك معناسی مطلقا عذرادر دیدیکی دخی غلطدر بونك ردی
خصوصنده انفاً سرد اولنان دلیل کافیدر (وجه ثانی)
عیسی علیه السلامه پدر و مادرندن برایسی عمانوئل تسمیه ایتمدی
بلکه یسوع تسمیه ایتدیلر سن انك اسمنی یسوع تسمیه ایده جکسین
دیو باباسنه رؤیاسنده ملك تلقین ایتمش اولدیغی متاده و (قریبا
حامل اولوب براوغل تولید ایده جکسین و اسمنی یسوع تسمیه

ایده سین) دیه رك جبریل علیه السلامك والده سنه خبر ویردیکی
لوقاده صراحة مندرج اولدقدن بشقه عیسی علیه السلام دخی
کندی اسمنك عمانوئل اولدیغنی هیچ برزمانده سویلمامشدر
(وجه ثالث) عیسی علیه السلامك قول مذکوره مصداق
اولمسنه قصهٔ آتیه دخی مانعدر شویله که ارام پادشاهی (راصین)
واسرائیل پادشاهی (فاقاح) ملك یهوذا اولان (احازبن یوثان)
ایله محاربه ایچون قدس شریفه کلدکلرنده احاز بونلرك اتفاقندن
زیاده سیله خوفه دوشدیکندن اکا تسلیت ویرلمسی ایچون جناب
حق اشعیا علیه السلامه وحی ایتدی اول دخی خوف ایتمه بونلر
سنك اوزرینه غالب اوله مازلر وقریباً بونلرك سلطنتلری محوو زائل
اولور دیو احازه تبشیر و بوکا علامت اولمق اوزره بر امرأهٔ شابه
حامل اولوب براوغل طوغوره جق و طوغه جق چوجق شردن
خیری فرق و تمییز ایتمزدن اول شوایکی ملکك ملکی خراب
اوله جقدر دیه رك (راصین) ایله (فاقاحك) ملکلرینك زوالنی
بیان ایلدی و فاقاحك خرابیت ملکی شو خبردن یکرمی برسنه
صکره وقوعه کلدیکی محقق و ثابت اولدیغنه نظراً کله جك
مولودك اومدت ظرفنده یعنی فاقاح ملکینك خراب اولمسندن
اول تولد ایتمسی لازمدر حالبوکه حضرت عیسانك ولادتی اندن
یدی یوز یکرمی برسنه صکره در بناء علی ذلك خبر مذکورك
مصدوقنده اهل کتاب اختلاف ایدوب بعض علما ایله دوقتور
(نیس) نام مورخ اشعیا علیه السلام امرأه ایله کندی زوجه سنی
مراد ایدرك وقوعات مذکوره یی اکا بنا ایتمش اولدیغنی اختیار
ایلردیلر شو اختیار قبوله الیق و قیاس عقله اوتقدر (انتهی)

ینه انجیل متانك ایكنجی بابنده محرر اون بشنجی ایت
(هیرودوسك وفاتنده اوراده ایدی تاكه بنی قائل واسطه سیله
سویلنلان ربك كلامی تمام اولمق ایچون مصردن اوغلی دعوت
ایلدم) مآلنده اولوب بونده بنی قائلدن مراد حضرت یوشعدر
وكتابنك اون برنجی بابندن برنجی ایته صاحب انجیل اشارت
ایتمشدر اشته بودخی غلطدر زیرا بوایتك حضرت عیسی یه
مناسبتی یوقدر اصل آیت ١٨١١ سنه سنده طبع اولنان ترجمهٔ
عربیه سنده محرر اولدیغی وجهله (ان اسرائیل منذ كان طفلا
انا احببته ومن مصر دعوت اولاده) نهجنده اوله رق بن بنی
اسرائیلی حال طفولیتدنبر و سودم وانك اولادینی مصردن
دعوت ایلدم دیمكدر واشبو ایت حضرت موسی زماننده بنی
اسرائیل اوزرینه واقع اولان احسان الهی یی متضمندر صاحب
انجیل تحریف ایدرك صیغهٔ جمع اولان (اولاد) لفظی مقامنه
مفرد اولان (ابن) لفظنی كتورمش وضمیر غائب یرینه ضمیر
متكلم ایراد ایلمشدر و بوكا اتباع ایله ١٨٤٤ تاریخنده طبع
اولنان نسخهٔ عربیه مترجمی دخی اولوجهله تحریف ایتمشدر لكن
شو باب اشاغی طوغرو مطالعه اولندقده محرفك خیانتی ظاهر
اولور چونكه ایت مذكوره یی ولی ایدن ایتلر (انلر دعوت
اولندقجه اعراض ایتدیلر وبعله ذبح قرابین ایلدیلر واصنامه
قریب اولدیلر) مئالرینی متضمن اولدیغندن شو احوال حضرت
عیسی اوزرینه صادق اولمق نره ده قالدی جناب مسیحه معاصر
بولنان ومیلاد عیسادن بشیوز سنه اول موجود قوم یهود حقنده
بیله صادق اوله ماز زیرا تواریخ موثوقه ده مصرح اولدیغی

وجهله طائفهٔ یهود میلاد عیسادن بشیوز اوتوز التی سنه اول یعنی
بابل اسارتندن اطلاق اولندقدنصكره اوثانه عبادت ایتمدن
توبهٔ صحیحه ایله توبه ورجوع ایدوب بعده اصنامك سمتنه
بیله اوغرامدقلری ثابتدر

ینه انجیل متانك ایكنجی بابندن یكرمی اوچنجی ایتی
(ناصرتلی اسمی كندوسنه ویریله جكنه دائر پیغمبرك كلامی
اتمام اولنمق ایچون ناصره دینیلان قصبه یه كلوب ساكن اولدی)
معناسنی مفید اولوب بودخی غلطدر كتب انبیادن هیچ برنده
بویله برسوز یوقدر طائفهٔ یهود شوخبره تزویر وبهتان دیوب اشد
انكار ایله انكار ایدرلر پروتستانت پاپاسلرینك بو بابده زیاده
عللری وار ایسه بیان ایتملیدرلر متانك دردنجی بابنده محرر اولدیغی
اوزره شیطان عیسایی امتحان ایتمك ایچون روح انی بریه یه
كوتورر قرق كون قرق كیجه اوروج طوتوب صكره آچیقر بعده
شیطان عیسایی هیكلك قبه سند چیقارر طاغ باشنه كوتورر امتحانلر
ایدر امامرقسك برنجی بابنده یازیلودر كه عیسایی روح بربریه یه
سوق ایدر اوراده قرق كون قالور شیطان امتحان ایدر وحتی
حیوانلرله برابر بولنوب ملائكه اكا خدمت ایدرلر بونده شیطانك
صورت امتحاننه وقرق كون وقرق كیجه اورج طوتدیغنه دائر
برسوز یوقدر متانك یكرمی التنجی ومرقسك اون دردنجی بابنده
یازیلودر كه عیسی بیت عنیاده جذاملو سمعونك اونده بولنوب
سفره ده اوطورركن حقه ایچنده پك قیمتلو مرصافی یاغیله بر
عورت كلوب وحقه یی قیروب انك باشی اوزرینه دوكدی اما
لوقه نك یدنجی بابنده یازلدیغنه كوره فریسیلردن بری برلكده

طعام ایتمك ایچون عیسایه رجا ایتمکله انك اوینه واروب سفره یه
اوطوردی واول شهرده بر کنهکار عورت بولنوب فریسینك
خانه سنده عیسانك سفره ده اولدیغنی خبر الدقده بر حقه
مرصافی یاغنی کتوروب واردندن ایاقلرینك یاننده طوروب
اغلایه‌رق ایاقلرینی کوز یاشیله اصلا تمغه باشلدی وکندی
باشنك صاچیله سیله‌رك ایاقلرینی اوپوب مرصافی یاغیله تدهین
ایدردی عیسی انك اوزرینه عورتك کناهلرینی عفو ایتدی
یوحنا انجیلنده ایسه کیفیت دیکر صورتده محرردر شویله که
عیسی فصحدن التی کون اول بیت عنیایه یعنی موتندن صکره
عیسانك احیا ایتدیکی لعازرك محلنه کاوب اوراده اقشام طعامنی
ترتیب ایتدیلر لعازرك همشیره سی مریم بر رطل ذی قیمت مرصافی
یاغنی الوب عیسانك ایاقلرینه سوردکده کندی صاچیله
ایاقلرینی سیلدی اشبو اوچ انجیلده مذکور اولان اختلافات
بدیهة ثابتدر یوحنانك باب اولنده یازلدیغی اوزره کهنه یهود
ولاویلولر سؤال ایچون یحیایه ادم کوندردیلر بوادملر یحیایه
صوردقلرنده بن مسیح دکلم دیو اقرار ایلدی ایمدی سن کیمسین
ایلیامیسین دیدکلرنده یحیی دخی ایلیابن دکلم دیدی اما انجیل
متانك اون برنجی بابندن اون دردنجی ایتده حضرت عیسی
خلقه خطاباً یحیی حقنده دیمشدر که اکر سزلر قبول ایتمك استر
ایسه کز کله جك ایلیا بودر وانجیل متانك اون یدنجی بابنده
محرر اولدیغی اوزره حضرت مسیحه تلمیذلری سؤال ایدیلر که
عجبا کاتبلر نیچون دیورلر که اولا ایلیا کله جکدر وحضرت مسیح
جوابنده انلره دیدی که بلی اولا ایلیا کلوب هرشیئی مجدداً

تنظیم ایدر ولکن بن سزه دیرمکه حالا ایلیا کلمش ایسه ده انی
طانیموب انجق جمله استدکلرینی اکا ایتدیلر وکذلك انسان اوغلی
دخی انلرك یوزندن الم چکه جکدر اوزمان تلمیذلر اکلادیلر که
یونی انلره تعمید ایدیجی یحیی حقنده سویلدی اشته شو ایکی
عباردن معلوم اولدیکه یحیی موعود اولان ایلیادر بو صورتده
یحیی ایله عیسی قوللری بیننده تناقض لازم کاور

لوقا انجیلنك برنجی بابنده زکریایه ولادت یحیایی تبشیر
ایدن ملك اوصاف یحیایی بیان ایدرکن سکا ویریله جك اوغل
ایلیانك حکمت وفضیلتیله وروحده اوله‌رق بابالرك قلبلرینی
اولاده واطاعتسزلری صلحا علمنه دوندرمك ایچون بنی اسرائیل
اوکنده یوری یه جکدر دیمشدر بو روایت آنفاً ذکر اولنان متی آیتنه
مخالفدر زیرا یحیی هم کندی ایلیا اولوب همده ایلیانك حکمت
وفضیلتی ایله اوله‌مز وینه لوقانك دردنجی بابنده عیسی دیمشدر که
تحقیقا سزه دیرمکه ایلیانك کونلرنده سما اوچ ییل والتی آی
طوتیلوب جمیع ارضده عظیم قحط واقع اولدیغی زمان اسرائیلده
چوق طول عورتلر وار ایدی لکن ایلیا انلردن برینه کوندرلمدی
فقط صیداده صارفته شهرنده بر طول عورته کوندرلدی) بو
احوال یحیی زماننده اولمدیغندن متی روایتنه مخالفتی دركاردر
ینه لوقانك طقوزنجی بابنده عیسی اورشلیمه کلورکن سماریه لولر
انی قبول ایتمامکله شاکردلرندن یعقوب ایله یوحنا عیسایه خطاب
ایله استرمیسین که ایلیانك ایتدیکی کبی بزدخی کوکدن آتش اینوب
انلری تلف ایتسون دیو امر ایده‌لم دیدیلر بوندن اکلاشیلور که
شاکردان دخی ایلیانك مقدم کلدیکنی ویحیی ایلیا اولمدیغنی

بیلورلر ایدی بودخی متانك روایتیله متناقضدر

متی یکرمی یدنجی بابنده یازدیکه عیسی قریه یه ایکی تلمیذ کوندردی که بر دیشی حمار ایله صپاسنی کتورسونلر سائر انجیللر دیشی اشکی سویلمیوب یالکز بر صپا کتورسونلر دیدیکنی بیان ایدرلر مرقوس باب اولده یازمشکه یحیی چکرکه و یبان بالی اکل ایدردی ومتی اون برنجی بابنده یازمشکه یحیی اصلا یمز و ایچمز ایدی

متانك اونجی بابنده یازیلی اولدیغی وجهله حضرت عیسی (بن یره صلح وضعنه کلدم صانمیك صلح دکل قلج وضعنه کلدم زیرا ادمی باباسندن وقزی اناسندن وکلنی قاین آناسندن آیرمغه کلدم وادمك دشمنلری کندی او ینك اهالیسی اوله) دیمشدر و لوقانك اون ایکنجی بابنده یازلدیغنه کوره حضرت عیسی (بن یره صلح و یرمکه کلدم ظن ایدرمیسکز سزه دیرمکه اویله دکلدر الا شقاق قومغه کلدم زیرا بوندن صکره بر خانه ده اولان بش کشی مخالفت ایدوب اوچی ایکیسنك ایکیسی دخی اوچنك علیهنده اولورلر بابا اوغلنه اوغل باباسنه انا قزینه قیز دخی اناسنه قاین انا کندی کایننه کاین دخی کندی قاین اناسنه مخالفت ایده‌لر بوایکی عباره ارەسنده اختلاف بدیهیدر

متانك باب ثالثده یازمشکه عیسی یحیی علیه السلامه تعمید ایچون کلدکده یحیی منع ایدوب بلکه بن محتاجم سندن تعمید اولنه‌یم سن ایسه بکا تعمید ایچون کله‌یورسون بواولورمی دیدی عیسی اکا جواب ویروب براق شمدی زیرا بالجمله شرعی بویله اتمام ایتمز کرکدر دیدی اوزمان انی براقدی صکره عیسی

یحیادن تعمید اولندقدن صکره صودن چیقدیغی آنده روح کوکرجین کبی اکا ایندیکنی کوردی ینه متانك اون دردنجی بابنده یازلدیغنه کوره یحیی زندانده ایکن مسیحك اجرای معجزات ایتدیکنی ایشتدکده ایکی تلمیذ کوندروب اکا اول کله‌جك ذات سنمیسین یوقسه غیریسنه انتظار ایدلملمی دیدی حالبوکه یحیی زنداندن چیقمیوب اوراده قتل اولندی و یحیانك عیسایی تعمید ایتمسی زندانه دخولندن اول اولمشدی ایمدی متایه کوره یحیی عیسایی تعمیددن اول بیلوردی لکن زندانده ایکن بیلمزدی بوواقعه یوحنا انجیلنده بوسبتون بشقه صورتده‌در اوراده یازلدیغنه کوره یحیی شهادت ایدوب دیدی که بن روحك سمادن کوکرجین ایزر کبی ایندیکنی کوروب روح انك اوزرنده قرار ایتدی بن دخی انی بیلمزدم لکن بنی صوایله تعمید ایتمکه کوندرن بکا دیدی که روح کیمك اوزرنده قرار ایتدیکنی کوررسه‌ك روح القدس ایله تعمید ایدن اودر بو روایته کوره یحیی عیسایی اول بیلمزدی روحك نزولنده بیلدی بو ایسه متی روایتنه مناقضدر

انجیل یوحنادن باب خامسده عیسی دیرکه اکر بن کندی نفسم ایچون شهادت ایدرسه‌م شهادتم حق اوله‌مز و باب ثالثده ینه عیسی دیرکه اکر بن کندی نفسم حقنده شهادت ایدرسم شهادتم حقدر وبوایکی قول اراسنده‌کی تناقض محققدر

متانك اونجی بابنده محررکه (بنم سزه قرانلقده دیدیکمی سز ایدنلقده سویلیك و قولاقله ایشتدیککزی طاملر اوزرنده وعظ ایدك) لوقانك اون ایکنجی بابنده دخی (قرانلقده هرنه دیمش اولورسه‌کز ایدنلقده ایشیدیلور و خلوتلرده قولاغه

هر نه سویلمش اولورسه کز نامرا اوزرنده وعظ اولنور) کوریلورکه
سوز بر منبعدن اخذ اولنمش وصکره دن تحریف وتغییر ایدلمشدر
انجیل متانك یکرمی التنجی بابنده یازیلودرکه طعام ایدرکن
حضرت مسیح حواریونه خطاباً سزدن بریکز بنی تسلیم
ایده جکدر دیدی انلر زیاده محزون اولوب برر برر عجبا ای
سیدمز او کمسنه بن میم دیمکه باشلادیلر حضرت مسیح انلره بنم ایله
برابر النی صحنه باتوران تسلیم ایده جکدر دیدی انی تسلیم ایده جك
اولان یهودا جواب ویروب ای معلم بنمی ایم دیدکده حضرت مسیح
دخی سن سویله دك دیدی) ویوحنا انجیلنك اون اوچنجی بابنده
محرردرکه حضرت عیسی سفره ده ایکن شاکردانه وعظ ایدرکن
روحنده اضطراب کوره رك حقا حقا سزه دیرمکه سزدن بریکز
بنی اله ویره جکدر دیدی ایمدی شاکردلر کیمك حقنده سویلیور
دیو شبهه ده اولوب بر برینه باقدیلر ایچلرندن بطرس مسیحك الڭ زیاده
سودیکی تلمیذه او آدمك کیم اولدیغنی عیسادن صورمق ایچون
اشارت ایلدی او دخی صورمغله حضرت عیسی جوابنده بن
لقمه یی باتروب کیمه ویرر ایسه م اودر دیدی و یهودایه ویردی)
بو ایکی روایت اراسنده کی اختلاف آشکاردر

ینه متانك یکرمی التنجی بابنده عیسی یی نصورتله قبض وحبس
ایتدکلرینی بیان صره سنده یازمشکه (عیسی یی اخذ و قبض
ایچون مأمور اولنلره یهودا بن کیمی اوپرسم آنی طوتك دیمش ایدی
و درعقب عیسانك یانه کلوب السلام علیك یامعلم دیه رك انی
اوپدی عیسی دخی اکا ای دوست نیه کلدك دیدی اوزمان مأمورلر
تقرب ایدوب طوتدیلر) اما انجیل یوحنانك اون سکزنجی بابنده

یازلمشدرکه یهودا بر کروه ایله باش کاهنلر وفریسیلردن محضر
الوب فنارلر و مشعله لو و سلاحلو اوله رق حضرت مسیحك
شاکردانیله برابر بولندیغی بستانه کلدکلرنده عیسی دخی کندی
باشنه بالجمله کله جکلری بیلدکله چیقوب انلره کیمی ارهیورسکز
دیدی ناصرتلو عیسایی دیو جواب ویردکلرنده عیسی انلره بنم
دیدی و انی اله ویرن یهودا دخی انلر ایله برابر حاضر ایدی
مسیحك بو جوابندن انلر کیرویه چکیلوب یره دوشدیلر تکراراً
حضرت عیسی انلره کیمی ارایورسکز دیو سؤال ایتدکده ناصرتلو
عیسایی دیدیلر عیسی جواب ویروب بن ایدوکمی سزه سویلدم
ایمدی بنی ارهیور ایسه کز بونلری صالیویرك کیتسونلر دیدی)
اشبو ایکی روایت بیننده کی اختلاف کونش کبی نمایاندر

بطرسك انکار عیسی خصوصنده اناجیلك اختلافات
عدیده سی واردر متی انجیلنده شویله یازیلودر (بطرس طشره
حولیده اوطورر کن یانه بر جاریه کلوب سن دخی جلیللو عیسی
ایله برابر ایدك دیدی لکن اول جماعتك حضورنده انکار ایدوب
سنك سویلدیکنی بن بیلمم دیدی و حولی قپوسنه چیقنجه بر غیری قیز
آنی کوروب اوراده انلره بو ناصرتلو عیسی ایله برابر ایدی دیدی
اول دخی بن اول آدمی بیلمم دیو یمین ایله تکرار انکار ایتدی
و برازدنصکره اوراده طورانلر یاناشوب بطرسه کرچك
سن انلردن سین چونکه سویلیشك دخی سنی بیان ایدر دیدیلر
اوزمان بطرس لعنتله یمین ایتمکه باشلیوب بن او آدمی بیلیورم
دیدی و او آنده خروس اوتدی بطرس دخی عیسانك خروس
اوتمزدن اول اوچ کره بنی انکار ایده جکسین دیدیکنی خاطرینه

کتورمکله خارجه چیقوب آجی آجی اغلدی) مرقسده دخی
شویله یازیلودر بطرس اشاغیده حولیده ایکن باش کاهنك
جاریه لرندن بری کلوب بطرسی ایصینیور کوردیکنده اکا باقوب
سن دخی ناصرتلو عیسی ایله برابر ایدك دیدی لکن او انکار
ایدوب سنك سویلدیکنی بن بلمیورم و اکلامم دیدی و خارجه‌کی
دهلیزه چیقدقده خروس اوتدی جاریه ایسه ینه انی کوروب
اوراده حاضر اولنلره بودخی انلردندر دیمکه باشلدی لکن او ینه
انکار ایتدکده برازدن صکره تکرار اوراده طورانلر بطرسه
کرچکدر سن انلردنسین زیرا سن جلیللو اولوب سویلیشك اکا
بکزر دیدیلر اما او لعنت ایدوب بو دیدیککز آدمی بن بلمیورم
دیو یمین ایتمکه باشلادی و ایکنجی کره خروس اوتدکده عیسانك
خروس اوتمزدن اول بنی اوچ کره انکار ایده جکسین دیدیکی
بطرسك خاطرینه کلمکله اغلامغه باشلادی) لوقاده دخی شویله
یازیلودر (حولینك اورته‌سنده آتش یاقوب اوتوردقلرنده
بطرس دخی ارالرنده اوتورمغله بر جاریه انی آتش یانده کوردکده
اکا دقتله باقوب بو دخی انکله برابر ایدی دیدی او ایسه انکار
ایدوب ای عورت بن انی طانیمم دیدی و برازدنصکره غیری کمسنه
انی کوروب سن دخی انلردنسین دیدکده بطرس ای آدم دکلم دیدی
وتخمیناً ارەسی برساعت مرورندنصکره بر غیر کمسنه دخی اثبات
ایدوب بودخی انکله برابر ایدی زیرا جلیللودر دیدی اما بطرس
ای آدم سنك سویلدیکنی بلمم دیدی درعقب اودها سویلرکن
خروس اوتمکله رب دونوب بطرسه بقدقده ربك اکا خروس
اوتمزدن اول سن بنی اوچ کره انکار ایده جکسین دیدیکی بطرسك

خاطرینه کلدی و خارجه چیقوب اغلدی) یوحناده دخی شویله
یازیلودر (بطرس اوراده طوروب ایصینور ایکن اکا خطاباً سنده
انك شاکردلرندن دکلمیسك دیدیلر او دخی انکار ایدوب دکلم دیدی
باش کاهنك خدمتکارلرندن بریسی بن سنی بوستانده انکله برابر
کورمدممی دیدی بطرس ینه انکار ایدنجه درعقب خروس اوتدی
ایمدی شودرت نوع روایتده نقدر اختلاف اولدیغی ارباب دقته
عیاندر (اون بشنجیسی) لوقانك یکرمی ایکنجی بابنده حضرت
عیسی اخذ اولنه جغی کون حواریونه خطاباً کیمك قلیجی یوغیسه
کندی لباسنی بیله صاتوب بر دانه السون دیدی انلر دخی بوراده ایکی
قلیج وار دیدیلر اولدخی انلره کفایت ایدر دیدی و آنی طوتدقلرنده
اطرافنده اولنلر یارب قلیج اورالم دیدیلر وحتی بریسی باش
کاهنك خدمتکارینه اوروب صاغ قولاغنی دوشوردی عیسی
جواب و یروب سزقو یو یرك بوقدر یتشوردیدی و انك قولاغنه
طوقنوب شفا و یردی سائر اناجیلده قلیج صاتون آلمق و صکره
اوشاغك کسیلان قولاغنه شفا و یرمك فقره لری اولمیوب متی
انجیلنده یازدیغنه کوره اول عربده اثناسنده شاکردلرندن بریسی
اوشاغك قولاغنی قلیجی ایله دوشوردکده عیسی اکا قلیجنی یرینه
قوی زیرا قلیج چکنلر قلیج ایله هلاك اولورلر یوقسه بن پدرمه رجا
ایتسه‌م شمدی بکا اون ایکی الایدن زیاده ملکلر یتشدرەمی
ممکنسزمی ظن ایدرسیکز لکن بویله اولمق کرکدر اولمسه کتابلر
نتیجه اتمام اولنه‌لر دیدی لکن سائر اناجیلده اشبو عساکر مغاونه
مادەسی مسکوتدر (اون التنجیسی) متی مرقس لوقا انجیللرنده
عیسی چارمیخ اولنمق ایچون کوتوریلورکن خاچنی قرنیالو

سمعون نامنده بر کیمسه یه انقاریه اوله‌رق تحمیل ایتدیلر اما
یوحنادیر که عیسی کندی خاجنی کندی یوکانوب طاشیدی (اون
یدنجیسی) متی ومرقوس یازدیلر که انکله برابر اصیلان مجرملر
مسیحه سوکرلر ایدی ولوقا انجیلنده بری سوکدی ودیکری سوکنی
منع ایتدی مسیحدن استشفاع ایلدی مسیح دخی فردوسه بنم ایله
برابر کیدرسین دیدی (اون سکزنجیسی) حضرت مسیحك اموادتن
قیامی حقنده اناجیل اربعه‌ده کورینلان تناقصاتدر بونلرك برر
برر تعدادی موجب کلال اوله‌جغندن هر بر انجیلك متناقض
اولان ایاتی اصحاب عبرته منظور اولمق ایچون درت انجیلك
عباره‌لری ملخصاً یازلدی

متی انجیلنده بووجهله یازیلمشدر (عیسانك چارمیخ اوزره
وفاتی کوننك اقشامی رامه‌دن عیسی شاکردانندن یوسف نامنده
بر زنکین ادم کلوب پلاطوسه واروب عیسانك جسدینی طلب
واخذ ایدر وانی بر پاك کتان بزینه صاروب قیاده کسدرمش
اولدیغی کندی مزارینه وضع ایلیوب مزارك قپوسنه بر بیوك
طاش یووارلیوب کیدر ومریم المجدلین ایله دیکر مریم اوراده
بولنوب مزارك قارشوسنده اوطورورلر ایرتسی کون جمعه ایرتسی
کونی باش کاهنلر ایله فریسیلر پلاطوسك یاننه جمع اولوب عیسی
ایچون اول نصل صاغلغنده اوچ کوندنصکره قیام ایده‌جکم
دیمشدی اوچ کونه قدر مزاری حفظ اولنمسی ایچون امر ایله
شاید شاکردلری کیجه‌لین کلوب انی سرقت ایتدکده موتادن
قیام ایتدی دیو خلقه اشاعه ایله صکره‌کی اضلال اولکندن فنا
اولور دیدیلر پیلاطوس دخی انلره سزك بکجیلر یکز واردر واروب

بیلدیککز کبی محکم محفوظ قیلك دیدی انلر دخی واروب طاشی
مهرلیوب بکجیلر تعیینی ایله محفوظ ایتدیلر و سبتك صوکنده
هفته‌نك برنجی کونی صباح اغارر کن مریم المجدلین ایله دیکر مریم
مزاری کورمکه کلدیلر بر شدید زلزله اولدی زیرا ربك ملکی
سمادن نزول ایله کلوب طاشی قپودن یووارلیوب اوزرنده اوطوردی
اندن قورقولرندن بکجیلر دترشوب اولو کبی اولدیلر ملك عورتلره
خطاباً سز قورقیك زیرا چارمیخ اولنمش عیسایی ارادیغکزی
بیلورم بوراده دکلدر زیرا دیدیکی کبی قیام ایتدی کلك یاتدیغی
یره باقك و تیز واروب شاکردلره خبر و یرك او سزدن اول
جلیله کیدر انی اوراده کوره‌جکسیکز دیك دیدی انلر دخی
درعقب قورقه‌رق کمال سرور ایله مزاردن چیقوب شاکردلره
خبر و یرمکه سکرتدیلر اما یولده عیسی انلره قارشو کلوب سلام
سزه دیدی انلر دخی یقین کلوب ایاقلرینه صاریله‌رق سجده ایتدیلر
اوزمان عیسی انلره قورقیك قرنداشلرمه خبر و یرك جلیله کتسونلر
اوراده دخی بنی کوره‌جکلردر دیدی بکجیلرده بعضیلری شهره
کلوب وقوعاتی باش کاهنلره نقل ایتدیلر بونلر دخی اختیارلر ایله
جمع اولوب مشاوره ایتدکده عسکرلره وافر اقچه و یروب دیدیلر که
سز اویورایکن انك شاکردلری کیجه‌لین انی سرقت ایتدیلر دیه سیکز
انلر دخی اقچه‌یی الوب تعلیماتلری کبی ایلدیلر اول سوز دخی
بوکونه دك یهودیلر ارهسنده شایع اولمشدر ایمدی اون برشاکرد
عیسانك انلره امر ایتدیکی طاغه واردیلر و انی کورمکله اکا
سجده قیلوب بعضیسی دخی شبهه ایتدیلر وعیسی یانلرینه کلوب
دیدیکه سماده وزمینده بالجمله حکومت بکا ویرلدی ایمدی سزلر

واروب جمیع طائفه‌لری اب وابن وروح القدسك اسمنه تعمید وایتدیکم وصایایه امتثال ایتمکی انلره تعلیم ایدك)

مرقس انجیلنده کیفیت بو صورتله محرردر (عیسانك چارمیخ اولندیغی جمعه کونی هنوز اقشام اولمغله ارباب شورادن اولوب کندوسی دخی اللهك ملکوتنه منتظر بولنان رامه ده طوغمه یوسف نامنده بر ذات جسارت ایله پیلاطوسه واروب عیسانك جسدینی استدی مساعده ایتمکله اول دخی کتان بزینه صاروب انی قیاده کسدیرلمش مزاره وضع ایله قپوسنه بر طاش یوارلدی مریم المجدلیه ایله یوسانك اناسی مریم دخی وضع اولندیغی یره بقارلر ایدی سبت کونی کچدکده ایکی مریم ایله سالومی کلوب انی تدهین ایتمك اوزره بهار صاتون المشلر ایدی هفته‌نك ایلك کونی کونش طوغارکن مزاره کلوب بر برینه مزارك قپوسندن طاشی کیم یوارلیه‌جق دیرلر ایدی اما طاش یوارلنمش کوردیلر و مزاره کیروب بیاض اوزون لباس ایله کیمش صاغ طرفده بر جوان طوردیغنی کوردکلرنده پك قورقدیلر اول دخی قورقیك سز چارمیخ اولنان ناصرتلو عیسایی ارایورسکز اول قیام ایتدی بوراده دکلدر ایشته انی وضع ایتدکلری یر لکن سز واروب انك شاکردلریله بطرسه سویلیك اول سزدن اول جلیله کیدر سزه دیدیکی کبی انی اوراده کوره‌جکسکز دیك دیدی انلر دخی مزاردن چیقوب قاچدیلر و دترمه ایله حیرت کندیلرینه غلبه ایدوب هیچ بر کمسه‌یه سویلمدیلر زیرا قورقارلر ایدی و عیسی هفته‌نك ایلك کوننده صباحلین قیام ایتدکده ابتدا مریم المجدلیه کوروندی اول ایسه واروب اقدمجه رفاقتنده

بولنمش اولان حالا اغلیوب ماتم چکنلره خبر و یردی انلر اینانمدیلر و صکره بر کویه کیدر ایکن انلرك ایکیسنه بشقه شکلده کوروندی بونلرده واروب سائرلرینه خبر و یردکده انلر دخی اینانمدیلر صکره سفره‌ده اوطوران اون ایکی‌یه بیله کورینوب ایمانسزلقله قسوت قلبلری و قیام ایتمش اولدیغنی کورنلره اینانمدقلری ایچون انلری تعزیر ایدرك انلره دیدیکه بتون دنیایه وارب هر مخلوقه انجیلی وعظ ایلیك ایمدی رب انلره بویله سویله‌دکدن صکره سمایه رفع اولنوب اللهك صاغنه جلوس ایتدی

لوقا انجیلنده دخی بو وجهله مسطوردر شوری اعضاسندن یوسف نامنده صالح و صادق بر ذات یهودیلرك رامه شهرندن اولوب کندیسی دخی ملکوت اللهك انتظارنده ایدی بو ذات انلرك مشورتیله عملنه رضا ویرمامش اولمغله پلاطوسه واروب عیسانك جسدینی استدی وانی ایندیروب بر کتان بزینه صاروب قیادن کسلمش و ایچنه بر کمسنه قونلمامش بر مزاره وضع ایتدی و اول کون جمعه اولوب سبت کونی دخی قریب ایدی ایمدی جلیلدن انکله کلان عورتلر دخی اردنجه مزاره واردیلر و جسدینك نصل وضع اولندیغنه باقدیلر و دونوب بهارلر ایله مرصافی یاغلری حاضرلیوب وصیت موجبنجه سبت کوننده استراحت ایتدیلر اما هفته‌نك ایلك کوننده علی السحر مزاره کلوب حاضرلدقلری بهاری کتوردیلر یانلرنده بعض کمسنه‌لر دها وار ایدی ایمدی طاشی مزاردن یوارلنمش بولوب ایچرو کیردکلرنده عیسانك جسدینی بوله‌مدیلر انلر حیرتده ایکن یانلرنده نورانی لباسلر ایله ایکی آدم طوردیلر آنلر دخی قورقولرندن یوزلرینی یره اکدکلرنده

ملائکه انلره دیدی که نیچون حیاتده اولانی اموات ارەسنده
ارەیورسکز اول بورادەدکلدر قیام ایتمشدر جلیلدەایکن کندوسی
سزلره نیجه سویلدیکنی خاطره کتورك بونلر مزاردن دونوب
بوو قوعاتی اون برەسویلدیلر و غیر کسنەلرەنقل ایتدیلر بو احوالی
رسوللره سویلیانلر ایکی مریم وانزلەاولان سائرلری ایدی لکن
اینانمدیلر ایمدی بطرس قالقوب مزارەسکرتدی واکیلوب طوران
کفنلری کوردکده تعجب ایدرك کتدی انلردن ایکیسی اول کونده
اورشلیمدن التمش اوق آتیمی مسافەده بر قریەیه کیدرکن عیسی
بالذات یاقلاشوب انلر ایلەبرابر کیدیور ایدی اما آنلرك کوزلری
طوتیلوب انی تشخیص ایدەمدیلر اوایسه انلره محزون اولوب
یوررکن بر بریکز ایله سویلشدیککز سوزلر ندر دیدی انلردن
اکلاو یا نامنده بریسی جواب ویروب اورشلیمده یالکز سن
غریب اولوب بوکونلرده واقع اولنلری طویمدکمی دیدی اوایسه
انلره قنغیلرینی دیدکده بونلر دیدیلر که اللهك و بالجمله قومك
حضورنده قولا و فعلا قدرتلی بر پیغمبر اولان ناصرتلو عیسایه
دائر وقوعاتی انی نصل چارمیخ ایتدیلر بزلر ایسه اسرائیلی خلاص
ایدەجك اولدر دیو مأمول ایدیوردق و بونلر اولەلی بوکون اوچ
کوندر بزدن بعض عورتلر علی السحر مزاره واروب انك جسدینی
بولەمامغله کلوب ملائکەنك عیسی دیریدر دیان بر ظهورینی
کوردك دیملریلەبزی حیرتده براقدیلر بزلردن بعضیلری دخی مزاره
واروب همان عورتلرك دیدیکی کبی بولدیلر سەده کندیسنی
کورەمدیلر اول ایسه بونلره خطاب ایله ای فهمسزلر و پیغمبرلرك
بالجمله سویلەدکارینه ایمان ایتمکده اغر قلبلولر مسیحك بونلری

چکوب کندی جلالنه کیرمسی واجب دکلیدی دیدی اوزمان
موسادن و هم جمیع انبیادن باشلایوب بالجمله کتابلرده کندینك
حقنده مسطور اولنلری تفسیر ایلدی اما وارەجقلری کویه
یاقلاشدقلرنده کندیسی دها اوزاق یره کیدر کبی اولدی انلر
دخی اکا ابرام ایدوب بزم ایله برابر قال زیرا اقشام یقین کون
زوالدەدر دیدکلرنده انلر ایله برابر قالمق اوزره ایچرو کیردی
انلر ایلەسفرەیەاوطوردیغنده اتمکی الوب برکت دعاسنی اوقودقدن
صکره پارەلیوب انلره ویردی بونلرك کوزلری دخی اچیلغله انی
تشخیص ایلیوب کندیسی انلردن ایسه نابدید اولدی انلر بر برینه
سویلیەرك اثنای راهده او بزه تکلم ایدوب کتابلری تفسیر
ایدرکن قلبمز ایچمزده یانمزمی ایدی دیدیلر و همان اورشلیمه عودت
ایدرك اون بر آی و همده انلر ایله برابر اولنلری تجمع ایتمش
بولدقلرنده رب تحقیقا قیام ایتمشدر و سمعونه کوروندی دیدیلر
انلر دخی اثنای راهده واقع اولنلری و اتمکی پارەلمسندن انی
تشخیص ایلدکارینی نقل ایتدیلر ایمدی انلر بونسنەلری سویلر
ایکن عیسی بالذات کندیسی اورتەده طوروب انلره سلام علیکم
دیدی انلر ایسه شاشوب و قورقوب برروح کوردکلرینی ظن
ایتدیلر او دخی انلره دیدیکم نیچون اضطراب چکرسکز و قلبلرکزده
انکار نیچون قوپارالرم ایله ایاقلریمه باقك بن بالنفس کندمم بکا
یاپشك باقك بنده لحم و استخوان وارروحدە ایسه اولەمز بونی
سویلیوب انلره کندی اللریله ایاقلرینی کوستردی انلر دخی
سروردن هنوز اینانەمیوب تعجب ایتدکلرنده انلرەده بوراده
ییەجك نسنه کزوارمی دیدی ایمدی بر پارچه بالق کبابی ایله بر مقدار

كوج بالى و يرديلر او ايسه الوب انلرك حضورنده يدى و بعض
وصايا اجراسندن صكره انلرى ثابت عنايه دكين طشره يه
كتوررك اللرينى قالديروب انلره خير دعا ايتدى و اول اثناده
آيريلوب سمايه عروج ايلدى

يوحنا انجيلنده دخى شو صورتله مقيددر (اول كون جمعه
اولوب ايرتسى سبت دخى بر عظيم كون اولديغندن چارميخ اوزره
اولان جسدلر سبت كوننده خاچ اوزره قالمامق ايچون انجكلرى
قطع اولنوب جسدلرى رفع اولنه ديو پلاطوسه يالوارديلر بونك
ايچون عسكرلر كلوب ايكيسنك انجكلرينى قطع ايلديلر اما
عيسانك فوت اولديغنى كورمكله انجكلرينى قطع ايتمديلر لكن
عسكرلردن برى انك بوكرينه مزراق صوقوب درعقب قان ايله
صو چيقدى بو نسنه لردن صكره رامه دن اولوب اما يهوديلردن
خوف ايتمكله كيزلوجه اوله رق عيسانك شاكردى بولنان يوسف
عيسانك جسدينى قالدرمق ايچون پلاطوسه رجا ايتدكده اذن
ويرمكله جسدى قالديروب مقدما عيسايه كيجه لين كلمش اولان
نيقوديموس دخى كلوب يوز لترة مقدارى مر صافى ايله صبر مخلوطنى
كتوردى انى عادت يهودا اوزره بهارلر ايله كفنلره صارديلر و چار
ميخ اولديغى يرده بر بستان اولوب بوستانده هنوز كمسنه قونمامش
يكى بر مزار وار ايدى يهوديلرك جمعه كونى اولمغله مزار دخى
يقين اولديغندن عيسايى اورايه وضع ايتديلر ايمدى هفته نك
ايلك كوننده دها قرانلق ايكن صباحلين مريم المجدليه مزاره
كلوب طاش مزاردن قالديرلمش كورمكله سكردوب سمعون بطرس
ايله عيسانك سوديكى شاكرده كلدى انلره ربى مزاردن قالدرمشلردر

انى نره يه قويدقلرينى بلمزز ديدى بطرس ايله اول شاكرد مزاره
وارديلر ايكيسى دخى برابر سكرتديلر اول بر شاكرد ايسه بطرسدن
اول قوشوب مزاره واصل اولدى و اكيلوب ايچرو باقدى كفنلرى
قونلمش كوردى ايسه ده ايچرويه كيرمدى اما اردنجه بطرس
كلوب مزارك ايچنه كيردى كفنلرى قونلمش عيسانك باشنده اولان
مقرمه دخى كفنلر ايله برابر قونلميوب آيريجه بر يرده صارلمش
كوردى اول زمان اول بر شاكرد دخى كيروب كوردكده ايناندى
زيرا عيسى امواتدن ينه قيام ايتمك كركدر و بو كتابى هنوز
اكلامازلر ايدى ايمدى بو شاكردلر اولرينه كتديلر اما مريم
مزارك يانينده طوروب اغلاردى و مزارك ايچنه اكيلوب
باقديغنده جسد عيسانك ياتديغى يرده برى باشنده ديكرى دخى
اياغنده بياضلر كيمش ايكى ملائكه او طورر كوردى بونلر
اكا يا عورت نه اغلايورسين ديديلر اول دخى ربمى قالدردقلرى
ونره يه قويدقلرينى بيلمديكم ايچون اغلايورم ديدى بونى سويلر
ايكن كيرويه دونوب و عيسايى طورر كوروب عيسا ايدوكنى
بيلمز ايدى عيسى اكا يا عورت نه اغلايورسين كيمى ارايورسين
ديدى مذكوره ايسه بوستانجيدر ظن ايدوب اى اغا اكر سن
انى قالدردك ايسه نره يه قويديغنى بكا سويله بن دخى قالديروب
كوتوره يم ديدى عيسى اكا يا مريم ديدى اول دخى دونوب يا معلم
ديدى عيسى اكا بكا طوقنمه زيرا پدرمه هنوز عروج ايتمدم لكن
قرنداشلرمه واروب انلره سويله كه بنم پدرم و سزك پدريكز
و بنم الاهم و سزك اللهكزه بن عروج ايدرم ديدى مريم واروب
بن ربى كوردم و بو نسنه لرى سويلدى ديو شاكردلره خبر ويردى

و اخشام اولدقده اول کون هفته‌نك ایلك کونی اولوب
یهودیلردن قورقدقلری حسبیله شاکردلرك جمع اولدقلری یرك
قپولری قپالو بولندیغی حالده عیسی کلوب اورته‌ده طوروب
سلام علیکم دیدی و کندینك اللرینی و بوکرینی کوستردی
شاکردلری ایسه ربی کورمکله مسرور اولدیلر عیسی انلره سلام
علیکم پدر بنی ارسال ایتدیکی کبی بنده سزی ارسال ایدرم دیدی
و بونی دیدکدنصکره اوزرلرینه اوفوروب انلره اشته روح القدس
اخذ ایلیك هر کیمك کناهلرینی عفو ایدرسکز انلر عفو اولنور
اولنور و هر کیمك کناهلرینی توقیف ایدرسکز توقیف اولنور
دیدی اما اون ایکیدن طوما عیسانك کلدیکی زمان انلر ایله برابر
دکل ایدی شاکردلر بز اکا ربی کوردك دیدیلر اول دخی جواباً انك
اللرنده میخلرك اثرینی کوروب پرمغمی میخلرك اثرینه قویوب الیمی
انك بوکرینه صوقینجه اینانمم دیدی و سکز کون صکره شاکردلری
ینه اول یرده بولنوب طومادخی برابر اولدیغی حالده قپولر قپالو
ایکن عیسی کلوب و اورته‌ده طوروب سلام علیکم دیدی اندنصکره
طومایه پرمغکی بورایه صوقوب اللریمه باق و الکی صونوب
بوکریمه صوق و ایمانسز اولمه ایمانلی اول دیدی بعده بطرس ایله
شاکردلردن برطاقمی طبریه کولنده بالق طوتمق ایچون قایغه بندیلر
اول کیجه برشی طوته‌مدیلر . صباح اولدقده عیسی دکز کنارنده
طور یور ایدی اما شاکردلری عیسی ایدوکنی بیلدیلر ایمدی
عیسی انلره چوجقلر بر یه‌جککز وارمی دیدکده اکا یوقدر
جوابنی و یردیلر اول دخی آنلره آغی قایغك صاغ طرفنه براغك
و بولورسکز دیمکله آغی براقدقلرنده بالقلرك کثرتندن ارتق آغی

چکمکه قادر اوله‌مدیلر اوزمان عیسانك سودیکی شاکرد بطرسه
ربدر دیدی بطرس دخی ایشتدکده صویمش اولمغله خفتانینی
قوشانوب دکزه اتلدی سائرلر بالقلر ایله آغی چکوب قایق ایله
کناره کلدیلر قره‌یه چیقدقلرنده برآتش قوری و اوسته ده قونلمش
بالق ایله اتمك کوردیلر عیسی انلره شمدی طوتدیغکز بالقلردن
کتورك دیدی بطرس بنوب یوز اللی اوچ بالق ایله طولو اغی
قره‌یه چکدی و بوقدر چوق ایدیلر ایسه‌ده اغ یرتلمدی) اشبو
درت نوع روایت چارارکان بنای نصرانیت اعتقاد اولنان اناجیل
اربعده بو صور مختلفه ایله مذکور و مسطوردر و از دقتله
کورینور که هر روایت اخر ایله متناقض اولدقدن ماعدا برینك
نقل ایتدیکی بر ماده دیکرلرنده و دیکرلرنده بولنان بر یکنده
بولنمز انجق بو تناقضات و اختلافات یالکز عیسانك امواتدن
قیامی حقنده اولمیوب اکثر خصوصاتده اناجیلك حالی بودر
اتفاق ایله ذکر ایلدکاری پك از شی واردر مثلا عیسانك
صورت ولادتی هرودك قتل اطفال ایتمسی شرقدن کاهنلرك کلمسی
عیسانك صباوتنده مصره کیتمسی ناصرتلولرك عیسایی رد ایتملری
کفرناحومده یوزباشنك خسته اوشاغنه صحت ویرمسی حاکمك
وفات ایدن قزینی احیا ایتمسی و شاکردانه قلیچ مبایعه ایتملری
ایچون تنبیهی متنوع نصایح و تمثیلاتی عیسی چارمیخده ایکن
(الی الی لما شبقتانی) دیو چاغرمسی خاچنی طاشیمسی مزارینی
عسکر بکلمسی امواتدن قالقوب شاکردانه صور متنوعه ده
کورنمسی و امثالی کبی شیلر بعضیلرنده وار بعضیلرنده یوقدر
خصوصا یوحنایه منسوب اولان دردنجی انجیل دیکر اوچ انجیلك

مسلك و طرزلرنده اولمیه‌رق بسبتون بشقه بر یولده و ازجمله
ایکنجی بابنده‌کی عیسانك بر ضیافتده والده‌سین تحقیر ایله صولری
شرابه تحویل ایتمسی دردنجی بابنده‌کی قویی باشنده بر عورتله
مکالمه‌سی و بشنجی بابنده‌کی بیت خدا حوضی یاننده اوتوزسکز
ییلدن برو یاتان بر علیلی ایو ایتمسی و التنجی بابنده‌کی مسیحك
لحم ودمی اوزرینه یهودیلرله معارضه ایتمسی وسکزنجی بابنده‌کی
زانیه عورت محاکمه‌سی و مسیحك اصل و نسلنه دائر یهودیلرله
مباحثه‌سی طقوزنجی بابنده‌کی بر اعمانك کوزینی توکریکیله
یاپدیغی چامورله آچوب سلوحا حوضنده یقانمغه کوندردیکی
وانك اوزرینه فریسیلرك تشبثاتی و عیسا ایله منازعه‌لری اونجی
بابده‌کی یهودیلرك عیسایی رجمه تصدیلری و آنلر ایله الوهیت
مباحثه‌سی اون برنجی بابنده‌کی لعازرك احیاسی اون ایکنجی ده‌کی
عیسی شاکردانك ایاقلرینی یقامسی اون دردنجی بابنده‌کی
فیلبوس و یهودا ایله مکالمه‌سی اون یدنجی بابنده‌کی عیسانك
مناجات غریبه‌سی اون طقوزنجی بابنده‌کی حین صلبده کوکسنه
تعلیق اولنان یافته‌نك عبرانیجه و یونانیجه و لاتینجه یازلمش اولمسی
و خاچنك یاننده کندی والده‌سی مریم ایله والده‌سنك قیز
قرنداشی امینی اکلاو یانك زوجه‌سی مریم و مریم المجدلیه
طوررلر ایکن عیسی والده‌سنی و کندینك سودیکی شاکردینی
یاننده کورمکله کندی والده‌سنه ای خاتون اشته اوغلك دیوب
شاکرده دخی اشته والدهك دیمسی و چارمیخده ایکن بوکرینه
مزراق صوقلمسی و چارمیخك بوستانده مرکوز اولمسی عیسی
مزاردن قالقوب مریم المجدلیه‌یه بکا طوقنمه بن دها بابامه کیتمدم

دیمسی و اوچ کره شاکردانه بشقه یرلرده کورنمسی و سائرنیجه
خصوصات متی و مرقس و لوقا انجیللرینك هیچ برنده یوقدر
و ینه انلرده بولنان تمثیلات عدیده یوحناده بولنمز و عشاء
ربانی که اساس دین نصرانیدر اناجیل ثلثه‌ده وار یوحناده
یوقدر کذلك بطرسك عیسایه قارشو صو اوزرنده یورمسی
بالغك اغزنده اقچه بولنمسی پیلاطوسك زوجه‌سنك رؤیاسی
عیسانك حین فوتنده اعزهٔ موتانك مزارلرندن قالقملری و عیسانك
مزارینه بکجیلر قونلمسی و سائر بعض شیلر دخی یالکز متی انجیلنده
اولوب سائر اناجیلده یوقدر اناجیل اربعه تمامندن اولان کتب
مقدسهٔ ملحقه‌یه عطف نظر اولندقده بونلرك دخی کرك یکدیکرینه
وکرك اناجیل اربعه ایله اولقدر تناقض و اختلافاتی کوریلور که
بربر ایراد اولنسه کتب مقدسه‌نك مجموعندن بیوك مجلدات
یازلمق لازم کلور ازجمله پاولوسك صورت ایماننده‌کی اختلافات
رحمة الله افندی اظهار الحقده دیرکه پاولوسك ایمانی اوزرینه
کتاب الاعمالك طقوزنجی و یکرمی ایکنجی و یکرمی التنجی بابلرنده
اختلافات کثیره موجوددر بن بو اختلافاتی (ازالة الشکوك)
نام کتابمده اون وجهله بیان ایلدم ایسه‌ده اشبو کتابده وجوه
مذکوره‌دن یالکز اوچنك ذکر و ایرادیله اکتفا ایلدم (وجه
اول) کتاب اعمالك طقوزنجی بابنده (اما انکله برابر اولان
یولجیلر اوازی ایشیدوب کیمسه‌یی کورەمدکلرندن سس چیقارمیوب
خاموش قالدیلر) یازلمش یکرمی ایکنجی بابده دخی (اما بنمله
برابر اولنلر نوری کوروب قورقدیلر ایسه‌ده بکا لقردی سویلینك
اوازینی ایشتمدیلر) عباره‌سی محرر بولنمش اولوب ایمدی قول

اولده (ایشتدیلر کوره مدیلر) قول ثانیده (ایشتمدیلر) دنیلدی
یکرالتنجی بابده ایسه آوازک ایشیدیلوب ایشیدلمدیکی خصوصی
مسکوت عنه براقلدی (وجه ثانی) کتاب مذکورک طقوزنجی
بابنده (رب اکا دیدی که قالق شهره کیر نه یاپمق لازم کلورسه
سکا سویلنور) و یکرمی ایکنجی بابنده (رب بکا دیدی که قالق
دمشقه کیت اوراده نه یاپلمسی لازم کله جکی سکا سویلنور)
و یکرمی التنجی بابنده (قالق ایاقده طور زیرا سن کوزلرینی
آچوب ظلمتدن نوره و شیطانک تسلطندن اللهه انلری چورمکله
بکا اولان ایمانک واسطه سیله کناهلرک عفوینی و مقدسلرک ارهسنده
میراثه نائل اولملری ایچون سن شمدی کوندره جکم طائفه لردن
و قومدن کرک کوردیکک و کرک سکا کوستره جکم نسنه لرک موکل
و شاهدلری اولمق اوزره سنی تعیین ایتمکله سکا کورندم) فقره لری
مندرج اولدیغندن ایمدی ایکی اولکی ایتلردن انک یاپه جغی
شهره وصولندن صکره بیان اولنمق موعود ایکن اوچنجی قوله
کوره اوازی ایشدیکی یرده نه یاپه جغی کندویه تلقین اولنمشدر
(وجه ثالث) یکرمی التنجی بابده (نورک ظهورنده جمله مز
یره دوشدک) قول اوله کوره برابر اولنلر خاموش اولورلر قول
ثانیده ایسه سکوت وسقوط بحثی کلیاً مسکوت عنهدر
و ینه اظهار الحقه دیر که کتاب اعمالک دیکر بابلرنده اولان
اختلافات بونلردن اشنعدر ازجمله پاولوسک قورنطوسلره اولان
رساله ٔ اولاسنک اونجی بابنده سکزنجی آیتی (و زنا ده ایتمیه لم
نته کیم انلردن بعضلری زنا ایدوب بر کونده یکرمی اوچ بیکی
یردن دوشمشدر) مألنده و سفر العددک یکرمی بشنجی بابندن

طقوزنجی آیتی (اولنلرک عددی یکرمی درت بیک ایدی) مفهومنده
اوله رق بونلرک ارهسنده عددجه بیک قدر تفاوت کورندیکندن
ایکیسندن بریسی البته غلطدر کذلک کتاب الاعمالک یدنجی
بابندن اون دردنجی ایتی (یوسف ادم کوندروب باباسی یعقوب
ایله بالجمله اقرباسی یعنی یتمش بش نفری دعوت ایلدی) نعجنده
اولوب اشبو عباره حضرت یوسفک قبل الاستدعا مصرده کندی
نزدنده اولان ایکی مخدومیله کندوسنک اشبو یتمش بش عدده
داخل اولمیوب بلکه عدد مذکورک مقداری انجق کلان عشیرت
یعقوبه انحصارینی افاده ایدر حالبوکه سفر تکوینک قرق
التنجی بابندن یکرمی برنجی ایت (ال یعقوبدن اولوب مصره
داخل اولنلرک عددی یتمش نفوس ایدی) مضمونده اولمغله
انجیلک عباره سی یاکلش اولدیغی ظاهردر
اناجیل اربعه برچوق مسائلده یکدیکرینه ضد و مخالف
اولدقدن ماعدا هر انجیلک ایچنده دخی بری برینه مباین و متناقض
نیجه مسئله لر بولنور ازجمله متی انجیلنده حضرت عیسی اون ایکیلری
ایلک دفعه مأموریته کوندردکده بت پرستلره و سماریه لولره
کیتمکدن و آنلره بولنمقدن نهی ایدر و حتی طاغده کی وعظنده دخی
اعزه یه مخصوص اولانی کوپکاره ویرمکدن و انجولرینی خنزیرلره
آتمقدن انلری منع یعنی اشخاص مرقومه ایله اختلاطدن تحذیر
ایلر و انلرینی اسرائیل مملکتلرینک جمله سنی طولاشمزدن اول
کندوسنک عودتنی کوره جکلرینی وعد ایدر متی باب ۷ و باب
۱۰ دیکر محلده بالعکس بت پرستلری یهودیلرک یرینه دعوت
ایده رک یهودیلری ایمانسزلقلرندن طولایی تهدید ایدر متی باب ۸

و باب ٢١ و دیکر موقعده انجیل یر یوزنده بولنان اقوامك
جمله‌سنه اخبار اولنمدقچه عودت ایتمیه‌جکنی اعلان ایدر متی
باب ٢٤ و دیکر محلده یالکز بر تعمید ایله بلا تفریق کندی
جماعتنه قبول ایتمك ایچون حوار یونه تنبیه ایدر متی باب ٢٨
کفرناحومده‌کی یوزباشی متی باب ٨ فقره ایله کنعانیه بر خاتونك
متی باب ١٥ وقعه‌سنده دخی مباینت واردر زیرا یوزباشی بت
پرست اولدیغی حالده عیسی ع م اکا وهلهٔ اولاده و بلا تکلف
معاونت ایدر و اما کنعانی خاتون بت پرست اولمدیغی حالده
اول امرده عیسی ع م آنی آچیقدن رد ایدر و صکره‌دن خاتون
پك زیاده رجا ایتمکله بر لطف مخصوص صورتنده اعانه ایدر
یوحنانك یدنجی بابنده مسطور اولدیغی اوزره عیسی ع م
جلیلده کزر ایکن یهودیلرك چادر بیرامی یقین اولمغله قرنداشلری
اکا خطاب ایله شاکردلرك دخی ایتدیکك عملری کورسونلر
دیو بوردن چیقوب یهودیه‌یه کیت زیرا اشکار اولمق استیان
کمسنه کیزلوجه برشی ایشلمز اکر بو نسنه‌لری اجرا ایدرسه‌ك
کندینی دنیایه اظهار ایله دیدیلر زیرا قرنداشلری بیله اکا ایمان
ایتمزلر ایدی ایمدی عیسی ع م آنلره جواباً بنم وقتم دها کلمدی
لکن سزك وقتکز دائما حاضردر دنیا سزه بغض ایده‌مز اما
بکا بغض ایدر زیرا عملری فاسددر دیو بن انلرك حقنده شهادت
ایدرم سز بو بیرامه کیدك بن بو بیرامه دها کیتمم زیرا بنم وقتم
دها تمام اولمامشدر دیدی اما قرنداشلری چیقدقدنصکره آشکاره
اولمیه‌رق کیزلوجه کبی کندوسی بیرامه کیتدی اکر یوحنا
انجیلی محرف دکلدر دینورسه بو کذبی اکا عزو ایتمش نصل تأویل

اولنور پولوسك اهل قورنیتوسه یازدیغی رسالهٔ اولیدن اونجی
بابده دیرکه زنا ایتمیه‌لم نیجه که آنلردن بعضیلری زنا ایدوب بر کونده
یکرمی اوچبیك نفوس دوشدی و سفر عددك یکرمی بشنجی
بابنده طقوزنجی آیتنده ایسه یکرمی درت بیك محرردر ایشته
ایکیده بریسی غلطدر طقسان سکزنجی کتاب اعمالك یدنجی
بابنك اون دردنجی آیتی شویله‌درکه یوسف ع م باباسی یعقوب
ع م ایله بالجمله کندی اقرباسنی یعنی یتمش بش جان دعوت ایلدی
و بو عباره دلالت ایدرکه یوسف ع م و مصرده بولنان ایکی
اوغللری شو یتمش بش نفوسك ایچنده داخل دکلدر و سفر
تکوینك قرق التنجی بابنده ایسه یعقوب ایله مصره کلان جمله
جانلر که صلبندن چیقدیلر یعقوب ع م اوغللرینك عورتلرندن
ماعدا جمله‌سی التمش التی جان ایدیلر دیو مسطوردر اعمال رسولك
دوقوزنجی و اون ایکنجی و اون التنجی بابلرنده پاولوس ایمانه کلمسی
حقنده ظهوره کلن احوال عجیبه‌سی محرردر بونلرك اولکیسی
اثنای راهده پاولوسه نور سماوی ظاهر اولوب کندیسی یره
دوشدیغنی ورفقاسی ایاقده قالدقلرینی سویلر ایکنجی و اوچنجی
بابلرده سوزلر پاولوسك کندینك اولدیغی حالده بونلرك برنده
هر کس یره دوشدیکی ورفقاسی برسس ایشیدوب کمسه کورمدی
دیکرنده نوری کوروب سس ایشتمدکاری و ایکنجی پاولوسه وجد
کلدیکی و اوچنجی حضرت عیسانك سویلدکاری سوزلر ده
سائرلردن زیاده علاوات بولدیغی کوریلور حالبوکه بو کتاب
سراپا بر شخصك قلمندن چیقمشدر دینور متی یهودانك موتی
قصه‌سنی انجیلنك یکرمی یدنجی بابنده بیان ایدرکن دیرکه اوزمان

آنی تسلیم ایدن یهودا قتله حکم اولندیغی کورمکله پشیمان اولوب
آلمش اولدیغی اوتوز نقل کومشی باش کاهنلر له اختیارلره کیرو
کوتوروب بن صوچسز قان تسلیم ایتمکله کناه ایشلدیم دیدی
آنلردن دخی بزم نه علاقه مز وار سن کوره سن دیدیلر اول دخی
کومش نقللری هیکلده براغوب کیتدی وواروب کندیسنی
آصدی باش کاهنلر کومش نقللر الوب بونی هیکلده خزینه سنه قومش
شرعی دکل زیرا قان بهاسیدر دیدیلر ومشاوره ایتدکدنصکره
غریبلره مزارلق اولمق ایچون آنکله چولمکجی ترلاسنی صاتون
آلدیلر انک ایچون اول ترلایه بوکونه قدر قان ترلاسی دیرلر ولوقا
ایسه بطرسدن نقل ایله اعمال رسولک برنجی بابنده دیرکه یهودا
فسق اجرتیله بر ترلا قزانوب کندیسی باش اشاغی دوشمکله
اورته دن چاتلیه رق هب باغرساقلری دوکولدی و بوسنه جمله
اورشلیم اهالیسنک معلومی اولوب حتی اول ترلا انلرک لسانی
حقل و مالا یعنی قان ترلاسی دیو تسمیه اولندی ایمدی شو ایکی روایته
کوره ایکی وجه ایله متباین اولدقلری ظاهردر (اولا) متی نک
قولنجه یهودا نادم اولوب الدیغی کومشی رد ایتمش و کاهنلر انکله
بر ترلا المشلر لوقانک روایتی ایسه اوکوش ایله یهودا بر ترلا قزانمش
(ثانیاً) متی نک قولنجه یهودا کندینی آصمش اما لوقاروایتنجه باش
اشاغی دوشوب قارنی پاتلامشدر یوحنانک رساله ٔ اولیسنک باب
ثانیسنده ایکنجی آیتندن معلوم اولورکه جمله عالمک خطالرینک
جنس ذنوبدن مصون اولان مسیحدر سفر امثالک یکرمی برنجی
بابنک اون سکزنجی آیتندن مفهوم اولورکه فاسق صادقک و منافق
طوغریلرک یرینه فدا اوله رساله ٔ عبرانیه نک یدنجی بابنک اون

سکزنجی آیتندن و باب ثامنده یدنجی آیتندن معلوم اولورکه شریعت
سابقه ضعیف و منفعتسز و غیر مکمل اولمغله ورود عیسی ع م ایله
فسخ و ابطال اولندی و متاده ایسه حضرت عیسانک بن شریعت
و پیغمبرلری فسخ و ابطاله کلدیم بلکه تحکیم و اکماله کلدم دیدیکی
صریحدر و بطروسک حقنده متی انجیلنک اون التنجی بابنده
حضرت عیسی دیه سی که سن بطروس سین و کلیسامی بو قیا
اوزرنده بنا ایده یم ابواب جحیم انک اوزرینه غالب و قوی اوله مزلر
هم سکا ملکوت السمواتک مفتاحلرینی و یره یم یرده هرنه باغلار
ایسه ک سمواتده باغلانمش اولورو یرده هرنه چوزر ایسه ک سمواتده
چوزلمش اولور ینه بوبابده محرردرکه قتل اولنوب اوچنجی کونده
قیام ایده جکنی شاکردلرینه سویلدیکنجه بطرس دخی آنی بریانه
الوب آزارلمغه باشلایوب حاشا یارب بوسکا واقع اولمسون دیدی اول
دخی طوتوب بطرسه کیرو چکل ای شیطان بن سندن بیزارم زیراسن
الله ایچون اولان مقاصدی حس ایتمیوب خلق ایچون اولان شیلری
حس ایدرسین دیدی و ینه بو بطرسدرکه حضرت عیسی ع م کندینه
خروس اوتمدن بو کیجه بنی اوچ کره انکار ایدرسن دیو خبر ویرمش
و اودخی بینلر ایله انکار ایتمیه جکنی تعهد ایتمش ایکن بومقاوله یی
اونودوب حقیقة اول کیجه اوچ کره وایمان غلیظه و لعنتله عیسایی
ع م انکار ایلدی و ینه بو بطرسدرکه الحالة هذه روماده تخت نشین
سلطنت عالم اولمق ادعاسنده بولنان پاپا حضرتلری انک وکیلی اولمق
و یریوزنده استدیکی کبی چوزوب باغلمق و لا یخطی اولمق دعواسنده
و نیجه ملیون اوصلو عقللو انسانلرده پاپا حضرتلرینه ایمان ایله
جنته کتمک سوداسنده درینه انجیل لوقانک یکرمی ایکنجی بابنده

وانجیل متانك یکرمی التنجی بابنده وانجیل مرقسك اون دردنجی بابنده اولان عشاء ربانی قصه سی تطبیق ومقابله اولنسه کورولور که بریسی عشادن اول وبریسی عشادن صکره ایکی کاسه ذکر ایدر مرقس ومتی ایسه بر کاسه ذکر ایتمشلردر یوحنا دخی بو وقعه نك ظهوره کلدیکی طعامی نقل ایله برابر ایتمك شراب قضیه سنی اصلا لسانه المز حالبوکه نصرانینك اساس عقایدندن بریده بودر ویوحنانك بومقوله اساسلرده کی دقت واهتمامی مسلمدر ایشته نصارانك عروهٔ وثقای عقائدی اولان اناجیل اربعه نك حالی بودر وبوقاروده دینلدیکی کبی کرك اشبو انجیللرده وکرك کتب عهد عتیق وجدیده ده ورسالات ملحقه ده بولنان اختلافات یالکز بونلردن عبارت اولمیوب هر بری ذکر وبیان اولنسه نیجه مجلداته بالغ اوله جغندن وبونلردن برطاقلری اظهار الحق وشمس الحقیقت نام کتابلرده ودها تفصیلات مکمله وتدقیقات عمیقه پروتستان علماسندن (جیرلر) نام مؤلفك بیك سکز یوز اون سکز سنه سنده طبع اولنان وتحریرات اناجیل نامنده بولنان کتابده وسلیرماجر بیك سکز یوز اون یدی سنه سنده طبع ایدیلان ومقدمهٔ کتاب عهد جدید نامنده اولان کتابنده وسیفر نام مؤلفك ١٨٣٢ سنه سنده باصلان وبرنجی انجیلك اصلی نامنده اولان کتابنده ومعاصرلردن یور نام عالمك اناجیل اوزرینه مؤخذات اسمنده کی کتابلرنده وشویزر نام ذاتك بیك سکز یوز قرق بر سنه سنده نشر اولنان یوحنا انجیلی اوزرینه تحقیقات اسمنده کی کتابنده وینه معاصرلردن کوستاو ایحتال نام ذاتك احوال مسیح حقنده یازدیغی کتابنده وینه معاصریندن اشتراوز ورنان وسائر

مؤلفلرك آثارنده موجود اولمغله تحقیق مراد ایدنلر انلره مراجعت ایتسونلر اما اهل اسلامك متمسك اولدقلری قرآن کریم (انا نحن نزلنا الذکر وانا له لحافظون) آیهٔ کریمه سی منطوق جلیلنجه هجرت نبویه دن بو آنه کلنجه یه قدر یعنی بیك ایکیوز طقسان اوچ سنه سی درمذاهب مختلفه یدنده بولندیغی حالده بر نقطه سی دخی زیاده ونقصان اولمیه رق حفظ الهیده کید اعدادن مصون اولدیغی جمله نك مسلمیدر حال بویله ایکن بش اون التون وظیفه الەرق ممالك اسلامیه یه کلوب اللرنده کی شو چوروك سرمایه یی بویله براساس صحیحه مستند اولان مذهب محمدی ایله مقایسه ایدرك حق قرانیق خلیاسنده بولنان برقاچ راهب دعوالرینه تعجبدن بشقه نه دینور واقعا بونلرك تشبثاتی دیدکاری کبی مجرد اظهار حق اولسه کتب اسلامیه یی لایقیله مطالعه ایتمدکلرندن بر درجه معذور طوتیله بیلورلر لکن حقیقة حال بویله اولمیوب انلرك مقصدی اظهار حقدن بور یمدن مغالطه لر ایله جهلهٔ عوامی اضلال ایتمك اولدیغی مقدما طرف اسلامیاندن یازیلان کتابلره جواب ویرمیوب کویا انلری کورمامشلر کبی ینه اولکی جهل اوزره نابجا دین اسلامه اعتراضات ایله مملو هر بار کیرلو کیرلو رساله لر تألیف وال آلتندن نشر ایتدکلرندن ظاهردر

غذاء الملاحظاتك باب ثانیسنده واقع فصل ثالثنده در که بو فصل خرستیانلغك بنی اسرائیل آره سندن اولدیغی مثللو حضرت محمد علیه الصلاة والسلام ودین دخی خرستیانلق افقندن ظاهر اوله جغی یرده عربستان بت پرستلری ایچنده بروز ایلدیکی غریبه سی بیانده اولوب جمیع عالم ربك اولوب کندی ملکنده

فعاللماير يداولديغنه اصلاشبهه مز يوق ايسه ده افعال الهيه سنك
جمله سى بر حكمتلو سببله اولمغله حكمت بالغهٔ ربانيه سنده اوله رق
حضرت مسيحك روحانى و مكمل دينى ايچون حضرلق اولمق
اوزره ابتداشريعت موسويه يى اعطا بيوردى اول ذات بخشك
مأمول اولنان يرده بولندقلرى وقتده ظهور بيورمسنك وكندى
كليسانك يعنى جماعتنك بناسى بوكا كسب استعداد وقابليت ايتمش
اولان اساس اوزرينه طرح ووضع ايتمسنك حكمت بالغهٔ سبحانيه يه
موافق اولمسى جزئى ملاحظه ايله فهم اولنه بيلور بر كيفيتدر
كذلك اكر خرستيانلغك فسخ والغا اولنمسى مرادات الهيه دن
اولمش اولسه ايدى هم قاعدهٔ قياس وهم طبيعت مصلحتك ايجابنجه
انك يرينه غرس اولنه جق شجرهٔ كامله نك خرستيانلق اصلنده
يعنى قبولنده حضر ومستعد بولنان يردن ظهور ايتمسى اقتضا ايلر
ايدى امااسلاميتك بانى ومؤسسى ايسه نه خرستيان مملكتنده
تولدونه ده بنى اسرائيل آره سندن ظهور ايتمشدر بلكه توار يخك
تصريح وتوضيحى وجهله بيت كعبه يى اوچيوزه يقين اصنام ايله
تزيين وتشحين ايدن جهلهٔ اعراب آره سندن خروج ايتمشدر
وعرب توار يخندن خبردار اولان اهل وقوف نزدنده پوشيده
ونهان اولمديغى وجهله حضرت محمد عليه الصلاة والسلام ادعاء
نبوته قيام ودين جديدينى اعلانه اقدام ايلديكى وقت مكه اهاليسى
شول درجه دين مذكوره قبولنه غير مستعد اولوب كمال ضديتله
ادعاسنه اعتراض وتبليغاتنه مخالفت وذاتنه حقارت ايدرديكه
اكر مشار اليه حضرتلرى ابوطالب وانك قوت خاندانى تصحبنه
مظهر اولمامش ومؤخراً مكه اهاليسى بينده نشأت ايدن رقابت

وخصومتك اجراء مرامى ايچون حصوله كتورديكى فرصت
يوز سنه ده انجق تداركى ممكن اوله بيله جك بر سلامى انك قبضهٔ
استعدادينه ويرمامش اولسه ايدى دين مذكور هنوز غنچه ده ايكن
صرصر تعرض مخالفيندن خزانه زده و پريشان اولور كيدر
ايدى ودين جديد مذكوره تقويت ويرمك ايچون بونجه اسباب
جسمانيه و وسائل دنيويه يى سر بستجه قوللانمق كرك اسلامك
خرستيان دينى قدر روحانى اولمديغنه وكرك انك ظهورى ايچون
عربستانك حاضر ومستعد بولنمديغنه بر دليل قو يدرز يرا عربستان
اكر قبولنه مستعد و دين مذكور دخى روحانى بر دين اولمش
اولسه ايدى بومثللو اسباب جسمانيه و وسائل دنيويه يه اصلا
حاجت مس ايتمكسز ين خرستيانلغك سابقا اولديغى مثللو اولدخى
حليمانه و سليمانه منتشر اولور ايدى اكر بت پرست وجهلانك
كسب استعداد ايتملرى ايچون توراتك شريعتى و انجيلك حقيقتى
واسطه سيله اولا بر تدارك و تهيه نك لزومى اولمقسزين نتيجهٔ اصليهٔ
مرادات الهيه اولان دين افضل و اكملك دفعة اعطاسى ممكن
ايديسه يا نيچون ارحم الراحمين اولان الله عظيم الشان حضرتلرى
اسلامى التيوز سنه اول خرستيانلغك وايكى بيك سنه اول شريعت
موسانك يرينه بيورمدى و بوقدر زمان اول تبليغى ممكن ايكن
تأخيرينه سبب نه ايدى مسلمانلر بو بله جه كندو تصورلرنده بومسئله
اوزرينه ترتيب ايلدكلرى دينك حق و من جانب الله اولوب
اولمامسنى درك واستدلال ايده بيلورلر (جواب) غداء الملاحظاتك
اشبو اعتراضى خلاصه ايلدكده اوچ مدعايى مشتمل اولوب
برنجيسى دين مسيحك موجب افضليتى قبولنه مستعد تربيهٔ

شريعت كورمش بنی اسرائيلدن ظهور ايتمه‌سی و حضرت محمد
صلی الله عليه وسلمك دينی تربيهٔ شريعت كورمين و قبولنه مستعد
اولميان بت پرستلر آره‌سنده ظهوره كلمسی ايكنجيسی دين مسيح
حليانه و سليمانه منتشر اولديغی حالده دين محمدينك اسباب
جسمانيه و وسائل دنيويه ايله انتشار بولمسی و اوچنجيسی دخی
مادامكه جناب حق بعث نبوت ايتمسی ممكن ايكن ذات باری ارحم
الراحمين در افضل اولان بويله بر شريعتی اوته كيلردن اول
كوندرمامسی عدالتنه منافی بولنميدر اولكی مدعايه وجوه كثيره
ايله جواب ويرمك ممكندر اولا حضرت عيسی عليه السلامك
تبليغ ايلديكی احكام الهيه‌يی بنی اسرائيل قبولنه مستعد بولنمشلر
و شريعت تربيه‌سی دخی كورمشلر ايكن مدة عمرنده مجموعی سكسان
ايكی آدم ايمان قبول ايتمش ايدی بروده هيچ بر دين قبولنه مستعد
اولميان و اصلا شريعت تربيه‌سی كورميان عرب بت پرستلری
آبا و اجدادلرينك دينه مغاير و حظوظ نفسانيه‌لرينه بتون بتون
مخالف اولان دين اسلامی مدة حيات پيغمبريده يوقاروده تفصيل
اولنديغی وجهله يوز يكرمی درت بيك صحابه قبول و ايمان ايتمشلر
ايدی ايمدی افضليت قنغی طرفده اولديغی عقلای مستمعينك ميدان
ادراك و انصافنه حواله اولنور ابو طالبك حمايت جناب پيغمبريده
بر درجه‌يه قدر بذل مقدور ايتديكی مسلم اولديغنه مقابل دين
اسلامك نشر و ترويجنه ظن اولنديغی درجه مداری اولمديغی
اول اثناده اصحابدن بر كروهك ديار حبشه هجرتلری و حضرت
پيغمبرك اوچ سنه مدت شعب ابو طالبده قلان اصحاب ايله برابر كافهٔ
اختلاطدن ممنوع اولەرق محبوس كبی قالملری و ايكی دفعه جنابه

پيغمبر اقربا و عشيرتنی جمع و جلب ايله (وانذر عشيرتك الاقربين)
امر الهيسی موجبنجه ايمانه دعوت ايلديكنده ايچلرنده هيچ
برينك قبول ايتماسی و عمی ابو لهب ايله زوجه‌سی حمالة الحطبك
اول حضرتی ازعاجده مرتبهٔ افراطه وارمه‌لری و حتی صناديد
قريش بر دفعه ابو طالبه واروب جناب نبوتك اوضاعندن شكايت
و مطلقا رفع حمايت ايتمسنی تكليف ايتملری اوزرينه ابو طالب دخی
حضرت رسول اكرمی جلب ايله ترك دعوته دائر نصايحده بولنمسی
كبی و سائر كونه يوز درلو دلائل ايله ثابت و محققدر
حضرت محمد صلی الله تعالی عليه وسلم ايسه قبولنه مستعد
اولميان بر قوم اراسندن ظهور ايليوب سائر جمله انبياء عظام
حضراتی مثللو زحمت و مشقت چكديلر ايسه‌ده دشمنلری كندی
حياتنده مقهور و مدمر اولديلر و ذات نبوتلری مدينهٔ منوره‌ده
اجل مسما ايله جوار رحمته انتقال بيورديلر دين قبولنه مستعد اولان
قومدن بطروس و سائر حواريون حضرت عيسايی طوتدقلرنده
ياشلری قيدينه دوشوب همان يانندن فرار ايتديلر و او كيجه خروس
اوتمزدن اول برنجی مصاحبی اولان بطروس ايمان غليظه ايله
اوچ كره جناب عيسايی انكار ايلدی دين قبولنه غير مستعد
بت پرستلردن ايكن دين اسلامه كلان و صحبت رسول الله ايله
مشرف اولان اصحاب كزيندن حضرت ابی بكر اثنای هجرتده
جناب پيغمبر ذيشانه يار غار اولدی و جمله مالنی دين مبين اغورنده
بذل ايلدی مرتدين اعراب ايله جهاد ايدوب ايمانه كتوردی
حضرت عمر ايمانه كلديكی كون اصحابك اوكنه دوشوب مكه‌ده
دين اسلامی اعلان ايلدی و مدت خلافتده فتوحات اسلاميه‌يی

تاریخلرده معلوم اولان درجه ده توسیعه موفق اولدی امر
عدالتده ایسه اکا مماثل هیچ بر قومدن بر مرد عادل ظهور ایتمدیکی
کتب تواریخده مصرحدر حضرت علی دخی لیلهٔ هجرتده
فراش جناب پیغمبریده یاتوب نفسنی انك اغورنده فدا و نیجه
محاربات‌ده اسد الله لقبنك حقنی ادا ایلدی جناب عثمان ذی النورین
نقدر ثروتی وار ایسه تقویت دین مبین ایچون بذل ایتدی وسائر
اصحاب کزینك هر بری جان ومالارینی دینلری اغورنده فدا
ایتدیلر قضیهٔ افضلیت شو ایکی جهتك موازنه سندن دخی کونش
کبی آشکار اولور حضرت محمد علیه السلامك بنی اسرائیل آراسندن
ظهور ایلمیوب اولاد اسماعیل علیه السلام اولان عربدن ظهور
ایلمسنده دخی موجب افضلیت و حکمت منفعتی نیجه وجوه واردر
برنجیسی الله تعالی حضرتلرینك ملکی هاجره کاوب (یا هاجر ساره
سکا نفسانیت ایلدیکندن من طرف الله تبشیر ایدرم که سنك اوغلك
اسماعیل امت عظیمه صاحبی اوله جقدر وسنك نسلکك اللری
ساره نسلینك بوینی اوزرنده اوله جقدر) دیو مژده ایلدی ایشته
جناب حقك بو وعد کریمنه بناء حضرت محمد صلی الله علیه وسلم
نسل اسماعیل ع م دن ظهور ایلیوب حضرت ساره نك نسلندن
یوزیکرمی درت بیك پیغمبر ظهور ایتمش ایکن نسل اسماعیلدن یالکز
محمد علیه السلام ظهور ایدوب بنی اسرائیلی مقهور ایلدی و وعد
الهی یرینی بولدی بوندن حضرت نبی ذیشانك افضلیتی ثابت
اولمزمی میزان الحق مؤلفی بو تبشیری بشقه جهته صرف ایله تأویل
ایتمك استیوب بوندن مقصد عرب بکلرینی هاجره تبشیردر دیمش
نه غریب سوز ادنا غیرت وحمیتی اولان بر خرستیانه سنك اولادك

زنکین بك اوله جقلر لکن مجوسی بت پرست اوله جقلر دنیلسه
او کمسنه بو تبشیر ایله مسرور اولورمی جناب حقك هاجره مقام
تسلیتده سندن مشرك اولاد کله جك دیو تبشیر ایتمسی دخی عینیله
بو حاله مماثلدر برده عبارهٔ تبشیرده عرب بکلری سوزلری اولمیوب
فقط نسل اسماعیلك امت عظیمه اوله جغی و بنی اسرائیل اوزرینه
غلبه ایده جکی مصرحدر قبل ظهور الاسلام مشرکین عرب
طرفندن بنی اسرائیلی مقهور ایده جك بر وقعهٔ عظیمه اولمدیغی
و یهودی ذلیل ایدن انجق دین اسلام اولدیغی بدیهیاتدندر
ایکنجیسی بنی اسرائیل پیغمبرلری حضرت عیسی علیه السلامه
کلنجه یه قدر تورات وزبورك احکامنی تعلم و تعلیم ایدرلر ایدی
اکر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم بنی اسرائیلدن ظهور ایلمش
اولیدی قرآن کریمی وبالجمله احکام الهیه یی علماء بنی اسرائیلدن
تعلم ایلدی دیه رك افترا ایدیله جکنده شك وشبهه وارمیدر زیرا
افضل المرسلین افندیمز قومی ایچنده بر زمانده غائب اولمامش
و بر کمسه دن بر حرف تعلم ایتمیه رك ید سعادتنه دخی قلم المامش
و قومی ایچنده دخی علماء یهود و نصارادن بر فرد بولنمامش ایکن
نشر اولنان میزان الحق وسائر کتابلرده حضرت محمد صلی الله
علیه وسلم تجارت ایله شام شریفه تشریفلرنده بحیرا نام راهبدن
و یاخود علمای نصارادن علومی اخذ ایلدی دیو اعلان ایدلمشدی
حالبوکه جناب پیغمبر عمی ابو طالب ایله شامه سفر ایتدکده اتفاق
اهل سیر اوزره اون ایکی یاشنده ایدی و راهب بحیرا ایله ملاقات
دخی انجق برقاچ ساعتدن عبارت اولوب راهب عارف بشرهٔ
جناب محمدی یه چشم دقتله نظر ایتدکدنصکره کندینك نبی

آخر الزمان اوله جغنه واقف اولمغله شايد علماء يهود و نصارى
حس ايدرلر ايسه سوء قصد ايتملرى مظنوندر ديمسى اوزرينه
ابوطالب حضرتلرى راهب مومى اليهك كلامى ايله عامل
ولاجل التجارة كتورمش اولديغى اموالى اول جوارده بولنان
مدينهٔ بصراده بيع من يريد ايدوب شام شريفه كيتمكسزين مكهٔ
مكرمه يه راجع اولدى هايدى ولوسلم شام شريفه داخل اولوب
بش اون كون علماى يهود و نصارى ايله ملاقات ايتمش اولسون بو يله
مدت قليله ده او ياشده علوم اولين وآخرينى اخذ ايلمش اولسه
ينه برنجى معجزه لردن عد اولنمغه شايان ديكلميدر ثمه بو تقديرجه
ايكى مشكل سؤال وارد اولور برنجيسى بوكه حضرت پيغمبره
تعليم ايليان راهب بو قدر علومى حضرت پيغمبره تعليم ايده جكنه
كندوسى ادعاى نبوت ايتسه اولمزمى ايدى ايكنجيسيده شوكه
معلم دنيلان بحيرا حضرت پيغمبردن ظهوره كلان علوم بى نهايه يى
عجبا قنغى منبع ومأخذدن آلمش ايدى چونكه حضرت نبى ذيشانك
جانب حقدن تبليغ ايلديكى علوم احكام انجيل وتوراتى مشتمل
اولدقدنصكره برقاچ يوز مثلى دخى زياده در زيرا قرآن كريم التى
بيك التيوز التمش التى آيت اوله رق احكام الهيه ومعارف ربانيه يى
حاوى اولدقدن ماعدا لسان الهام بيان جناب نبوتدن علوم ومعارف
وسننه وواجبات ومستحبات ومندوبات ومنهيات ومكروهات
ومأثوراته دائر يديبوز بيك حديث شريف صحيح السند ظهور
ايلديكى عند المحدثين ضبط وروايت اولنمشدر حتى بونى مؤيد
امام نسائى ديركه يديبوز اللى بيك حديث شريف جمع ايتمشدم لكن
اللى بيك حديثك سندنده ضعف اولديغى جهتله ترك ايليوب فقط

يديبوز بيكنى حفظ ايلدم حالا صحيح بين اليهود والنصارى مصدق
ومعتقد اولان تورات وانجيل درونده قصص ماعدا امر ونهيه
وسائر احكام دينيه يه متعلق اولان آياتك جمله سى بريره جمع ايدلسه
يديبوز بيك دكل يدى يوز ه بيله بالغ اولمز انشاءالله تعالى زيرده قرآن
كريم ايله انجيلى موازنه ومقايسه بابنده بوكا دائر تفصيلات بيان
ايدرز حالبويله ايكن حضرت محمد صلى الله عليه وسلم رهابين
نصارانك قنغيسندن نه مقوله علم اخذ ايده بيلور بر حوض صغيردن
بحر محيط منشعب اولمق ممكنميدر بوندن معلوم اولور كه قومى
ايچنده بر راهب يوق ايكن بو افترايه جرأت اولنديغى حالده
اكر بنى اسرائيلده بعث اولنسيدى كيم بيلور دها كونا كون
افترالره جرأت اولنوردى ايشته جناب واجب الوجود نبى محترمى
او مقوله افترادن صيانت ايچوندركه بنى اسرائيلدن بعث ايتمدى
اوچنجيسى تواريخ قديمه يى اله آلهلم ونسللرى منقرض ويا هنوز
موجود اولان اقوامك احوال وعادات وافعالنى نظر تحقيق
وامعاندن كچوره لم حال بداوتده ايكن حميت وطنيه غيرت مليه ايله
برابر مهمان نوازلق غريب پرورلك كبى خصائل ممدوحه ده
وشجاعت وفروسيت وطهارت عرق ونسب وكرم وسخاوادبده
والتزام حريت وعلو همت ونجابتده وفطانت وكياست وطلاقت
وبلاغتده عربه معادل هيچ بر قوم وارميدر هله قوم بنى اسرائيلك
نه مقوله اخلاق ذميمه ايله متصف اولدقلرى سراپا توراتده مسطور
اولمغله انلر ارذل اقوام اولدقلرى متفق عليهدر ايمدى افضل
مخلوقات اولان فخر المرسلين افندمز افضل قبائل اولان عربدن
كلمسى اولى اولور ويا خود ارذل نوع بشر اولان يهود طائفه سندن

واقعا قوم بنی اسرائیل انبیای عظام حضراتنه اتباع ایلیوب
شریعت موسی علیه السلام ایله عامل اولدقلری مدتده مظهر
عواطف ربانیه اوله‌رق اقوام سائره‌دن کسب امتیاز ایتمشلر ایدی
لکن صکره‌دن انبیا حقنده ایلدکلری اهانت سببیله ارذل ناس
منزله‌سنه تنزل ایلدکلری خرستیانلرجه دخی معترفدر زیرا حضرت
عیسی علیه السلامك بد دعاسیله ذل مسکنت اوزره یشایوب
حقارتدن الی الابد قورتیله میه جقلردر ایمدی حضرت محمد علیه
السلام اکر افضل انبیا اولیدی بو ذل مسکنتدن قورتیله میه جق
اولان بنی اسرائیلدن کلوردی دیو اعتراض ایتمك نه عجب غافلانه
تناقضدر فاعتبروا یا اولی الالباب دردنجیسی حضرت عیسی علیه
السلام معجزات معلومه ایله بنی اسرائیل کبی بر احمق قوم ایچندن
بعث اولندیغندن کلام شریفنده بولنان بش اون قدر مجازی تأویل
ایده میوب تثلیث کبی هیچ بر عقل سلیمك اصلا قبول ایتمیه جکی
عقائد قدیمهٔ هندیه‌دن بر اعتقاد قبولنه مستعد بولندیلر حالبوکه
حضرت محمد صلی الله علیه وسلمك معجزات کثیره‌سی ایله تبلیغ
ایلدیکی آیات متشابهات واحادیث قدسیه وسائر تبلیغات کتب
تفاسیر واحادیثده مبسوط اولدیغی اوزره نیجه معانیٔ حکمت
وحقیقتی شامل وبونلرك عددی تبلیغات جناب مسیحی بر قاچ بیك
مثلی متجاوز اولدیغندن اکر جناب رسالت پناه افندمز بنی
اسرائیلدن بعث اولمش اولیدی آرتق ذات الوهیتی بتون بتون
انکار ایله حضرت محمددن غیری اله یوقدر دیه جکلرینه هیچ اشتباه
اولنه بیلورمی ایکنجی مدعا که دین مسیحك حلیمانه وسلیمانه نشر
اولندیغنه مقابل دین محمدینك اسباب جسمانیه ووسائل دنیویه ایله

منتشر اولمسی بحثیدر بو دخی بالوجوه مجروحدر اولا دین مسیح
انجیلك بیانی وحضرت عیسانك اقراری اوزره دین موسادن
یشقه بر دین اولمیوب بلکه انك مکملی اولمغله انده جهاد فی سبیل الله
فرضی یوغیدی لکن دین موساده موجود ایدی ودین عیساده
بولنماسی انك کمالندن زیاده نقصانینی اثبات ایدر بر دلیلدر اکر
اسباب جسمانیه ایله نشر اولنان دینك حق اولماسی زعم اولنور ایسه
جمله‌دن اول دین موسانك وبالاطراد انك مکملی ادعا اولنان
دین مسیحك بطلانی اعتراف اولنمش اولور ثانیا اکر اسباب
جسمانیه بر دینك وسیلهٔ انتشاری اولمق او دینك بطلانه دلیل
کتوریله جك اولورسه دین مسیح انتشاری ایچون تابداینده
بو کونه قدر اتخاذ اولنان اسبابه عطف نظر ایتمك اقتضا ایدر مثلا
حضرت عیسانك اثنای دعوتنده مخالفینك سوء قصدلرندن خوف
ایله اختفا ایتمسی وهر معجزه اظهارنده کتمنی توصیه ایلمسی
وکندیسنك مسیح اولدیغنی کیمسه‌یه سویلماملری ایچون حواریونه
تنبیهی وکیمك قلیجی یوغیسه لباسنی بیله صاتوب بر دانه صاتون
السون دیو حضرت عیسانك شاکردانه تنبیهی وکندوسنك
بت پرست اولان قیصر حکومتنه کردن دادهٔ اطاعت اوله‌رق
جزیه ویرمسی وشاکردانه دخی جزیه ویرمك ایچون امر ایتمسی
وحضرت عیسادنصکره اختلافات مذهبیه یوزندن نیجه محاربات
وقوعه کلوب ملیون ملیون قانلر دوکلمسی وپاپالرك حکومتلری
دأسندن بری اوروپا قطعه‌سنده ظهوره کلان اختلالات ومقاتلات
وتامپلیه وسن بارتله‌می وانکزیسیون کبی حادثاتده نقدر ملیون
نفوس معصومه‌نك تلف اولمسی وآمریقا قطعه‌سنده مؤخرا

کشف اولنان سائر جزایرده مسیونرلر همتیله نیجه ملیون آدمك
قلبحدن چکرلمسی کبی احوال عدیده بر کره تاریخلرده کورلملی دە
اندنصکره دین مسیحك اسباب جسمانیه و وسائل دنیویه واسطه‌لری
اولمقسزین نصل حلیمانه و سلیمانه نشر اولندیغی ادعا اولنملی
فقط بز غداء الملاحظاتك صاحبی حقنده بو تاریخلردن وقوفسزلق
قدر جهلی لائق کورمدیکمزدن اولسه اولسه شاید بو احوالدن
مسلمانلرك خبرلری یوقدر ظنیله ترویج مدعا ایچون تجاهل کوستریور
ظن ایدرز بو غفلتی ده کندینه یاقشدرمیورز ثالثا اکر یالکز
اسباب جسمانیه بر دینك انتشارینه کفایت ایدیدی بو قدر مقالات
اوزرینه بتون بتون دنیا خرستیان اولمق و خصوصا عالمده یهودیلردن
بر کسه قالمامق لازم کلوردی رابعا دین محمدینك امر ایتدیکی
جهاد فی سبیل الله تلمیح زوریله عالمی مسلمان ایتمکه اجبار ایچون
اولمیوب بلکه کلمهٔ توحیدك جهانه اعلان و اسماعی و دین حقك ادیان
سائره اوزره اعلا و اظهاری ایچوندر بوندن ناشی مغلوب اولان اقوامه
اول امرده دین اسلام عرض اولنور قبولندن استنکاف ایدرلرسه
جزیه تکلیف ایدیلور و جزیه کزار اولان اهل ذمت اولوب هیچ
بر وقتده تبدیل دین ایتمسی ایچون اکا جبر و ابرام اولنمز بلکه
کندی دینك اجرای آیننده اکا مساعده و انك مال و جان و عرضی
مسلمانلرك مال و جان و عرضی مثابه‌سنده محافظه ایدیلور و کافهٔ
حقوقده مسلم و غیر مسلم نظر شریعتده مساوی طوتیلور کله‌لم
اوچنجی مدعایه بونك دخی خلاصه‌سنده مادامکه بلاتهیئه شریعت
جناب حقك بعث نبوت ایلمسی ممکن ایدی بویله بر افضل شریعتی
حضرت عیسی و موسادن اول ارسال ایلمامسی ارحم الراحمین

اولان جناب واجب الوجود حضرتلرینك عدالتنه منافیدر دیمك
استلمور بونك دخی جوابی وجوه عدیده ایله بیان اولنور اولا
بزم اعتقادمزده الله جلت عظمته حضرتلرینك قدرت الهیه‌سی
شول درجه‌درکه یدی قات یرلری و کوکاری خلق ایتمکاه
بر قرنجه‌یی خلق ایتمك اکا کوره مساویدر حاشا شریك باری کبی
ممتنع بالذات اولان شیلردن ماعدا عندالهیده هیچ بر محال شیء
یوقدر اکر ادعا اولندیغی کبی تهیئه اولنمقسزین نبی کوندرمك
محالات عادیه‌دن اولمش اولسه حضرت محمد صلی الله علیه وسلم
افندمز حضرتلرینك بو دخی معجزاتنه بر ضمیمه اولمش اولور
زیرا قبولنه مستعد اولان بنی اسرائیلدن حضرت عیسی علیه
السلامه سکسان ایکی نفر تابع اولمش ایکن شریعت تربیه‌سی
کورمیوب قبولنه غیر مستعد عربدن ظهور ایدن فخر کائنات علیه
افضل التحیات افندمزك انلردن یوز یکرمی درت بیك کیمسه‌یی ایمانه
کتورمسی محالی ممکن قلمق قدر بر معجزه‌در هله افضلی اول
کوندرمامسی جناب حقك رحم و شفقت و عدالتنه منافیدر دیمك
هیچ معقول دکلدر زیرا مسیحیلرك اعتقادنجه حضرت عیسی
علیه السلامك حقارت ایله قتل اولنوب اوچ کونده جهنمده
احراق اولنمسی حضرت آدم ایله حوادن جنتده ایکن ظهوره کلان
ذله‌دن ناشی جمله نوع بشر حتی جمیع انبیا و مرسلین دخی داخل
اولدقلری حالده آلوده لوث معصیت اولمه‌لری حسبیله سوکیلی
اوغلنك قاننی دوکه‌رك انلری عفو و مغفرت ایتمك ایچون ایدی
ایمدی بز سؤال ایدرز که حضرت عیسی علیه السلام اعتقاد
نصارایه کوره اللهك اوغلی و بلکه عینی ایکن حضرت آدم علیه

السلامك عقبنده بعث اولنوب بوقدر انبياء عظام و معصومين
نوع بشر داخل جهنم اولمامش اولسه دها اولا اولمز میدی وعلی
الخصوص تشریفات ملوكده اعاظم سلطنت كیرودن كلك وعادات
بشر اقتضاسنجه دخی هر بر خطب جسیمده اهم اولان صوكده
كورینوب مثلا صنعتلرنده كامل اولان اوستادلر مصنوعاتك قباسنی
اول امرده شاكردلری معرفتیله تاصلاق ایتدیردكدن صكره الك
نازك اولان ایشلری صوكنده كندیلری یاپه‌رق اكمال ایتمك امور
طبیعیه‌دن اولمغله جناب حكیم مطلق جل شانه دخی افضل الانبیاء
اولان حضرت سید المرسلینی الك صوكنده ارسال ایلیوب شریعت
مطهره‌سنی تأییدو تكمیل ایلمسی حكمت الهیه‌یه اوفق اوله‌جغی
بدیهی و نمایاندر

غداء الملاحظات مؤلفی باب ثانینك فصل رابعنده
حضرت محمدك صاحب اعجاز اولوب اولمدیغی بحث ضمننده
دیر كه حضرت عیسی المسیح و موسی كندولرینك مرسل عند الله
اولدقلرینی خلقه اثبات ایلمك اوزره آیات معجزات اظهار
بیورمشلر درچونكه اراده بویله محك امتحان اولمامش اولسه ایدی
پك چوق ریاكار و بی انصاف كمسنه‌لر ادعای رسالت و نبوته اجتسار
ایتمكله الله عظیم الشانك كیمه كلامنی تودیع ایدوب ایتمدیكنی
تفریق و تمییز ایلمكه بر واسطه بوله‌میه‌جق ایدی بناء علیه اكر
حضرت محمدك ادعای رسالتنی بو معیاره تطبیقاً معاینه ایلر ایسه‌ك
حضرت موسی و عیسی المسیحك ادعالری كبی ثابت و مبرهن
اوله‌میه‌جغی تبین ایدر و بو اصحاب سیر و اخبارك اشهادینه اعتماداً
حضرت محمدك كندی اثبات رسالتی ایچون بر چوق معجزات

اجرا ایلمش اولدیغنی فرض و تسلیم ایلسه‌ك بیله ینه كاملا اقناع
اوله‌میز زیرا آنلرك كندی پیغمبرلرینه اسناد ایلدكلری عجیبات
و غرائباته حضرت مسیح و سائر انبیا حضراتی معجزاتیله مقایسه
ایلدیكمزده ظهور ایدن اختلاف و مباینتلری جهتیله غرائبات
مذكوره‌نك من جانب الله اولدقلرینی اعتقاد و تسلیم ایلمك پك
مشكلدر مثلا حضرت محمدك امریله بر شجرك یرندن حركت
وانك طرفینه مسارعت و بلند آواز ایله اشهد ان لا اله الا الله
واشهد ان محمداً عبده ورسوله دیو رسالتنه شهادت ایلدیكنی
و كذلك حیوانات و جبال و احجار و بر خورمه صانقمینك بیله
سیاق مذكور اوزره شهادت ایتدكلرینی و هر كیندیكی اثواب
ایستر اوزون و قیصه اولسون اندامنه موافق كلدیكنی استماع
ایلدیكمزده شبهه‌مزی دعوت ایتمامك ممكنمی زیرا بو كبی شیلرك
شعبده و مخیلاته مشابهتی دركار و انبیاء ماضیه حضراتنك
اظهار بیوردقلری آیات و علاماته كلیاً مباینت و منافاتی آشكاردر
حاصلی راهب اوزون اوزادی كلامنك نتیجه‌سنده سائر انبیاء
عظامك معجزه‌لری اولدیغی حالده حضرت محمد صلی الله علیه
وسلمك معجزه‌سی یوقدیمك ایستر معلوم اوله كه شمدی‌یه قدر كروه
رهابین جهلهٔ نصارایی دین محمدی علیهنده اغفال ایتدكلری
اسبابدن بری دخی حضرت پیغمبر ذیشانك اظهار معجزات بیورمامش
اولمسیدر بونك اجوبهٔ مقنعه‌سی اظهار الحق و شمس الحقیقتده
ادلهٔ قطعیه‌لرله درمیان اولنمش و هر بر سؤاللرینه بش اون یكرمی
وجهله جواب ویرلمش ایكن كویا بو كتابلری اصلا كورمامش
واعطا اولنان اجوبه‌یی هیچ ایشتمامش كبی كورینه‌رك و دها

طوغريسى ايراد اولنان اجوبه وادله يى جرحه دركار اولان عدم قدرتلرينى تغافل وتجاهل پرده سيله اورته لك ينه ميزان الحقده ومفتاح الاسرار وغذاء الملاحظات وسائر اهل اسلامه قارشو نشر ايتدكلرى كتب اغفالاتده اعتراض سابقلرينى درج ويالكز كتابك اسمنى تغييرايله عوام ناسى اختلال نيت فاسده سنده بولنورلر بناء عليه بزلر دخى ذكر اولنان ايكى كتابده اعطا اولنان اجوبه دن برقاچنك ملخصا بو محلده تحريرينه مبادرت ايلرز معلومدر كه جميع انبياى ذيشان مأمور اولدقلرى خطب جليل نبوتك صدقنه شاهد اولمق اوزره مبعوث اولدقلرى اقوامك معتبر ومسلمى اولان افعال واحواله دائر مقدور بشرك فوقنده ومقتضاى طبيعتك خلافنده بولنان بعض خارق عاده لريعنى ناسى اتيان مثلدن عاجز قويه جق معجزه لر اظهار بيورمشلردر حضرت محمد صلى الله عليه وسلمدن ظهوره كلان معجزات سنيه نك عددى اوچ بيكى تجاوز اولديغى كتب سيرده مسطور ايسه ده قرآن كريم واحاديث شريفه ده مندرج اولان وعنعنهٔ روايات ايله بزه واصل اولان معجزات جليله هركونه شبهه دن وارسته اولمغله آنلردن برنبذه درميان وآنى دخى ايكى نوع اوزره بيان ايده لم نوع اول احوال ماضيه ومستقبله يه دائر حضرت محمد صلى الله عليه وسلمدن صادر اولان اخبار بياننده در مغيبات ماضيه ده ذات پيغمبريلرى قصص انبياء عليهم السلامى كتب عهد قديم وجديدى كيمسه دن تدرس وتعلم ايتمكسزين نيجه بيكلرجه سنه لردنبرو محو ومندرس اولمش امم سالفه احوالندن خبرويردى نته كيم اظهار حقك باب خامسنده فصل اولدن امر رابعده مبسوط در ايشته بو قوهٔ معجزه يه (تلك من انباء الغيب نوحيها

اليك ما كنت تعلمها انت ولا قومك من قبل هذا) نص جليلى اشارتدر اما قرآن مجيد ايله كتب سالفه بيننده كوريلان بعض مخالفتلرك تحقيقى اظهار الحقك باب خامسنده فصل ثانيده مندرجدر ومغيبات مستقبله دن اخبار قتى چوقدر نته كم كتاب مذكورك باب خامسدن فصل اولك امر ثالثنده قرآن كريمده مندرج اولان اخباردن يكرمى ايكى عددى بيان اولنمشدر (ام حسبتم ان تدخلوا الجنة ولما يأتكم مثل الذين خلوا من قبلكم مستهم البأساء والضراء وزلزلوا حتى يقول الرسول والذين امنوا معه متى نصر الله الا ان نصر الله قريب) نص جليلى مسلمينه وعد نصرت ايلمدى وظهوره كلدى وغزاى بدردن اول (سيهزم الجمع ويولون الدبر) آيت جليله سى نازل اولدى وفى الحقيقه معركهٔ مذكوره ده احزاب قريش منهزم ومدبر اولديلر (الم غلبت الروم فى ادنا الارض وهم من بعد غلبهم سيغلبون فى بضع سنين لله الامر من قبل ومن بعد ويومئذ يفرح المؤمنون) آيت كريمه سنده اهل تفسير وسيرك متفقا بيانى اوزره روملرك بعد المغلوبية اهل فارسه غالب اوله جقلرى اخبار بيورلمغله عينيله وقوعه كلدى وحتى بو آيتك نزولنده كفرهٔ قريشدن ابى بن خلف انكار وابابكر الصديق حضرتلريله معارضه ده اصرار ايتمكله اوچ سنه ايچون انتظار اولنوب طرفيندن كيمك ديديكى چيقارسه آخره اون بش ديشى دوه ويرمسى اوزره بينلرنده مقاوله ايلمديلر وحضرت ابوبكر بونى جناب پيغمبره عرض ايلدكده آيت كريمه ده بولنان بضع كلمه سى اوچدن طقوزه قدر شامل اولمغله كيدوب هم مدتى هم بدلى ضم ايتمك ايچون امر بيورديلر انك اوزرينه حضرت ابو بكر

مقاوله‌یی تجدید ایله مدتی طقوز سنه‌یه وبدلی یوز دوه‌یه ابلاغ
ایلدی ویدنجی سنه‌ده رومك فارسه غلبه ایتدیکی خبری حدیبیه‌ده
ایکن واصل اولوب فقط ابی بن خلف احد غزاسنده قتل اولنمش
اولمغله حضرت ابوبکر انك ورثه‌سندن ذکر اولنان یوز دوه‌یی
آلدی واحادیث نبویه ایله واقع اولان اخبارات غیبیه ومعجزات
نبویه‌یه دخی حد ونهایت اولمیوب ازجمله جناب نبی ذیشان
بدایت دعوتنده مخاصمت مشرکینه مبنی اصحابی ایله شعب ابو
طالبده اوچ سنه مدت اختلاطدن ممنوع اولدقلری حالده
بوخصوص ایچون مشرکینك قرار واتفاقنی حاوی یازدقلری
وثیقه جوار کعبه‌یه تعلیق اولنمش ایدی حضرت قادر مطلق
ارضه تعبیر اولنان قوردی اول وثیقه‌یه حواله ایتمکله درونده
محرر اولان الفاظدن یالکز باسمك اللهم عباره‌سندن ماعداسی
عرضه دندان ارضه اولدی وکیفیت جبریل امین واسطه‌سیله پیغمبر
ذیشانه اعلام وآنلر دخی عم محترملری ابو طالبه افهام ایلملری
اوزرینه ایرتسی کون ابو طالب ملأ قریشه کلوب محمدك ربی
اکا شویله برخبر ویرمش اکر دیدیکی صحیح ایسه سزده لایق
اولان کف ید ستم ایدوب کما فی السابق اختلاطنه مانع اولمامق
واکر دیدیکی صحیح دکل ایسه بن دخی انك اوزرندن رفع ید
حمایت ایتمك صورتیدر دیمسیله صنادید قریش بوتکلیفی قبول
ایله مجمع ناسده وثیقه کعبه‌دن ایندیریلوب آچلدی وحضرت
پیغمبرك دیدیکی کبی عباره مذکوره‌دن ماعدا جمله حروفك
محو اولدیغی کورلدی وخیبر قلعه‌سی علی بن ابی طالب
ایله فتح اولنور ومسلمین ملك فارسی وملك رومك کنوزنی

تقسیم ایدرلر وبنات فارس آنلره خدمت ایدر دیو خبر ویردی
وبو وقایعك کافه‌سی خبر ویردیکی کبی وجوده کلدی وامتم یقینده
یتمش اوچ فرقه اولور انجق بریسی فرقهٔ ناجیه اولوب سائری
اهل ضلال اولور وفارس اسلامی بر وایکی چارپار بعده ابداً
فارسی یوقدر وروم نیجه قرون دوران سوررلر هر بر قرون
هلاك اولدقده دیکر قرن یرینه خلف اولور دیدی تمامی ایله خبر
ویردیکی کبی کافه‌سی وجوده کلدی وکذلك اراضیٔ شرق
وغرب طی اولنوب کندوسنه کوسترلدی مشاهده ایتدیکی
حدودلره قدر امتنك تملك وانتشارینی خبر ویردی بعینه خبر
ویردیکی کبی شرقه وغربه انتشار ایلدی وکذلك حضرت عمر
حیاتده اولدیغی مدتجه بین الامة فتنه ظهور ایتمزدیدی ودیدیکی
کبی مشار الیهك خلافتی آخر اولنجه‌یه قدر ملت اسلامیه‌دن
امن اوزره یاشایوب بعده فتنه‌لر ظهوره باشلادی وظهور
مهدیدن خبر ویردی وعیسی علیه السلامك ظهورینی ودجالك
خروجنی خبر ویردی وحضرت عثمانك قرآن قرأت ایدر ایکن
شهید اوله‌جغنی وحضرت علینك محاسن جمیله‌سی خنجر ابن
ملجم ایله زخمدار اوله‌رق نائل شهادت اوله‌جغنی خبر ویردی
حتی حضرت علی ابن ملجمی کوردکجه محاسن شریفه‌سنی
کوستروب بونی نه وقت ملعون ایده‌جکسن دیر ایدی وابن ملجم
استعاذه ایله مادامکه بندن بویله بر بادرهٔ شنیعه ظهوری قبل
بنوتدن اخبار بیورلمشدر یاعلی سن بنی قتل ایت تاکه بوشناعته
آلت ظهور اولوبده قیامته قدر مظهر لعنت اولمیم دیو رجا
ایتدکجه جناب علی دخی قبل الجنایه جزا اولمز بعد الوقوع

قصاص اولنورسين جوابنى ويردى بونلر ده تماميله وقوعه
كلدى وغزوهٔ خندقده عمار بن ياسر حضرتلرينه بل تقتلك
الفئة الباغية بيورلمشدى اصحاب معاويه بعده آنى قتل ايلدى
وبراء بن مالك حقنده (رب اشعث اغبر ذى طمرين لا يؤبه له لو
اقسم على الله لابره منهم البراء بن مالك) بيورمشدى يعنى نيجه
كمسه‌لر واردر كه انك صاچى بربرينه قارشمش طوز طپراق رنكنده
شكلى متغير اولوب ايكى بلوك اولمشدر انى كيمسه بيلمز اكر
يمين ايلسه حق تعالى انى يالان چيقارمز براء بن مالك انلردر
اهواز محاربه‌سنده عسكر اسلام تستر قلعه‌سنى التى آى محاصره
وسكسان كون قلعه قپوسنده جنك ايتديلر طرفيندن چوق آدم
قيرلدى بين الاصحاب حضرت رسولك بو كلام شريفى معلوم
اولمغله برانك حضورينه طوپلانديلر و قلعه‌نك فتحى ايچون يمين
ايتمسنى رجا ايلديلر اودخى هم قلعه‌نك فتحى هم ده كنديسنك
شهادتى ايچون يمين ايتمكله او كون كنديسى نائل مرتبهٔ شهادت
واول كيجه قلعه‌يه وصول ايله اهل اسلام مظهر فوز و نصرت
اولدى و بعينه اويله اولدى و امت اسلاميه‌نك دكزلرده غزا
ايتملرى صورتنى عالم رؤياده مشاهده بيوروب خاله‌لرى ام حرام
بنت ملحانه خبر ويرمكله مومى اليها اشتياق ايدرك بعدزمان عصر
معاويه‌ده عساكر اسلاميه ايله برابر قبريسه قدر كلدى و اوراده
دابه‌سندن دوشوب وفات ايلدى و كريمهٔ محترمه‌سى حضرت
فاطمه رضى الله عنها ايچون سن بكا جمله‌دن اول لاحق اولورسين
ديدى التى آى مرورنده مشار اليها وفات ايلدى و اباذر غفارى
حضرتلرينك تك وتنها وفات ايده‌جكنى خبر ويردى اويله‌جه

اولدى بركون حضرات اصحاب كزيندن سراقه حضرتلرينه
كسرانك زينتنى كيديكك وقتده نه كونه اولورسين بيورمش
ايدى بعده زمان خلافت عمرده غنايم فرس وقوعه كاوب عينيله
بيورديغى كبى اولدى اما نوع ثانى حضرت محمد ص ع دن فعلا
صادر اولان معجزات بياننده‌در بونلرك دخى جمله‌سنى تعداده
بو مجله‌نك تحملى اولمديغندن بر مقدارى ايله اكتفا اولنور (اولا)
معراج شريف وقعه‌سيدر كه جسد شريفى ايله برابر وقوعه كلمشدر
بو كا دخى نيجه كفار استبعاد و نيجه ضعفاء اسلام عقللرى اداره
ايتمديكندن فتنه‌يه دوشوب بعد الامتحان تصديق ايلديلر كيفيت
امتحانك تفصيلنه اطلاع مراد ايدن اظهار الحقه مراجعت ايلسون
چونكه يالكز روحانى اولسه استبعاده اصلا وجه يوقدر زيرا
حين منامنده بر آنده روح شرق و غربه كيدر چوق كره كورديكى
شيلرك عينى واقع اولديغندن استبعاد اولنمز معراج جسمانى
خصوصنده دخى جناب قادر ذو الجلال حضرتلرى فوق الغايه
سرعت حركته قادر اولمغله عقلا و نقلا استحاله و استبعاد ايدلمز
خلاصه بو حركت خلاف عادت ديمكدر معجزاتك كافه‌سى دخى
خلاف عادت قبيلندر و بو خلاف عادتك امكانينى و وقوعنى اكابر
حكمادن ابن سينا ادلهٔ عقليه ايله شفا نام كتابنده اثبات ايلمش
اولديغندن شبهه ايدن اكا مراجعت ايده بيلور اما نقلا جسم
عنصرينك افلاكه چيقمسى اهل كتاب عندنده ممتنع دكلدر كه
اخنوخ و ايليا و اليسع جسما سمايه چيقديلر و على الخصوص
پاولوس اهل قورنطوسه يازديغى رسالهٔ ثانيه‌سنك اون ايكنجى
بابنده ديمشكه (بن مسيحده اوندرت سنه‌دنبرو بر آدم بيلدم

جسدده می ویا جسددن خارجده می بیلم الله بیلور که اول کمسنه
اوچنجی سمایه دکین خطف اولنوب الخ ایشته جناب مسجده
دخی معراج واقع اولمش اولور (وثانیاً) قرآن کریم ایله ثابت
اولان شق قمر معجزه‌سیدر ایشته بو خصوصده طرف مخالفیندن
ایراد اولنان اعتراضات وطرف مسلمیندن اعطا اولنان اجوبه‌یه
اطلاع مراد ایلین اظهار الحق ایله اسئلهٔ حکمیه نام کتابلره
مراجعت ایلسون (وثالثاً) رمی تراب معجزه‌سیدر که بدر غزاسنده
معرکهٔ قتال شدة بولوب عساکر اسلام ایسه مشرکینه نسبتله
ربع منزله‌سنده اولمغله هجوم ایتدکلرنده حضرت نبی اکرم
صلعم عریش ایچنده جبهه‌سای سجدهٔ مناجات اولوب ای رب متعال
اکر بو بر آوج مسلمینی نائل نعمت فوز وظفر ایتمز ایسه‌ك یر یوزنده
سنی توحید ایدر بر احد قالمزدیو استدعای فتح و نصرت ایلدکدن
صکره بر لحظه غنودهٔ وسادهٔ سکون اولدی همان فتح دیدهٔ
سرور ایله یانده بولنان یار غاری ابوبکر الصدیق حضرتلرینه
من قبل الرحمن نصرت ایله مبشر اولدقلرینی تبشیر بیوردیلر
و عریشدن چیقوب عزم میدان کارزار ایتدکلرنده یردن بر
قبضه سنك ریزهٔ ریك آلود آلوب معسکر کفاره طوغری آتدیلر اول
دانه‌لرك هر بری کروه اعدانك کوزلرینه بر صاعقهٔ بلا و انهزام
اولوب بلا سبب ظاهر در حال پریشان اولدیلر وما رمیت اذ رمیت
ولکن الله رمی آیهٔ کریمه‌سی بو معجزهٔ شریفه حقنده وارد
اولوب محضر یار و اغیارده زبانکذار ترتیل اولدی و طرف
کفاردن بزم کوزیمزه او مثللو طپراق اصابت ایتمدی دیه‌رك انکاره
تصدی ایتمك شویله طورسون حاشا بلکه سحره حمل ایتمشلردی

(رابعاً) مواطن متعدده اصابع محمدیه‌دن نبع میاه وقعه‌سیدر که
اول میاه مبارکه‌یی نوش ایدوب برقاچ یوز اصحاب دفع عطش
واحتیاج ایلدیلر و یوم حدیبیه‌ده حاضر بولنوب ایچن اصحاب
بیکدن متجاوز اولوب مطهره‌لرك دخی طولدیردیلر بو معجزهٔ نبویه‌نك
امثالی سوق مدینه‌ده زوراده غزوهٔ بواطده جیش عسرتده دخی
وقوعبولدیغی حتی حدیبیه‌ده آب روان مبارك پرمقلرینك
اوجلرندن چشمه اوله‌رق کبی نبعان ایدوب عطشان حضاری
سیراب ایتدکدنصکره حیواناته دخی سقایه بخش کفایت اولدیغی
مضبوط ثقات اهل سیردر
(خامساً) برکات طعام معجزه‌سیدر که برقاری ایله قوجه‌سنه
بر اولچك اربه و یردی مسافر واولادلریله چوق زمان اکل ایتدیلر
بر دفعه‌ده بر اربه قرصندن سکسان بر اولچك اربه و بر اوغلاق ایله
بیك عدد رجالی اشباع ایتدی و طعام نقصان اولمدی دیکر دفعه‌ده
بر قطعه طعام ایله یوز سکسان رجالی دلسیر و بر خمیر و بر پشمش
غنم ایله یوز اوتوز کشی‌یی اشباع ایدوب بقیه‌سنی دوه‌یه تحمیل
ایتدیلر و بر مقدار خرما ایله بر حبشی‌یی اشباع ایلدی و بو دخی
بالدفعات اولدی و برچوملك طعام ایله دائره‌سی خلقنی وعیال
و اقربالرینی اشباع ایلدی
(سادساً) تکثیر دراهم معجزه‌سیدر حضرت سلمان بر یهودینك
مملوکی ایکن شرف اسلام ایله سرفراز اولدقده کتابته کسیلوب
تقدیر اولنان اوچیوز نخل جدیدیه مؤید جناب نبوی ایله غرس
اولنمغله بر سنه ظرفنده خوشه نمای کمال اولدقدن فضله مالکنه
و یرلمسی مقرر اولان قرق قیه زر خالص دخی بر مال غنیمت

ارەسندە ظهور ایدن بر پارچە آلتونك معجزۀ نبویە اولەرق
عندالوزن موافق مقدار مطلوب اولمسیلە حضرت سلمان فك
رقبۀ رق ایدوب داخل زمرۀ احرار مسلمین اولدی (سابعاً)
تکثیر برکات تمر معجزەسیدر کە بر مقدار خرمایی جم غفیر اکل
وتناول ایتدکلرندنصکرە بعض صحابی شهادتی عثمانی زماننە
قدر اکل وتناول ایلمشلردر وبونك امثالی دخی مجامع مشهورەدە
وقوعە کلدی وبو معجزاتك بعضلری الیسع علیە السلامدن دخی
ظهورە کلدیکی سفر ملوك ثانیدن باب رابعدە مصرحدر وعیسی
علیە السلامە دخی واقع اولوب برقاچ رغیف وسمك ایلە درت
بشبیك کیمسەنك اطعام اولندیغی اناجیل جملەسندە مصرحدر
(ثامناً) سلام وشهادت اشجار معجزەسیدر کە وادینك کنارندە
موجود وقائم اولان شجر امر نبوی ایلە معجزە طلب ایدن اعرابینك
حضورندە کوکلرینی طوپلیوب و سوریەرك حضور سعادتە
کلدی و نبوتنە شهادت ایلدکدنصکرە مکاننە رجعت ایلدی
وبر دفعە بر خرما اغاجی کلوب تصدیق نبوتلە مکاننە رجعت ایلدی
و بر دخی مسجد سعادتدە منبر عتیقك نالە وانین ایتمسیدر کە منبر
شریف تجدید اولندقدە ترك وتعطیل اولنان خشب قدم سعادتدن
افتراقی حسبیلە آە و افغانە باشلادی حضار مسجد بو آوازی
ایشیدوب جوش و خروشە کلدیلر تا حضرت پیغمبر ذیشان
ید شریفیلە مسح ایتدکجە سکوت ایتمدی (تاسعاً) اصنام کعبەنك
اشارت نبویە ایلە سقوطیدر شویلە کە بیت شریفك اطرافندە
مر کوز اوچیوز آلتمش بت وار ایدی فتح مکەدە حضرت نبی محترم
حرم شریفە داخل اولدقلرندە یدندەکی خرما دالی ایلە هر برینە

اشارت بیوروب (قل جاء الحق وزهق الباطل) دیدکجە سرنکون
اولدی (عاشراً) احیاء موتی ورد عین وکشف بصر معجزاتیدر کە
اسلامە دعوت اولنان بر شخص قیزینك قبرینی کوستردیکی اندە
حضرت پیغمبر خطاب ایتمسی عقبندە لبیك دیەرك قالقدی تکرار
دنیایە رجوع ایدرمیسك دیو سؤال بیوردقلرندە قز جوابندە
لا والله یارسول الله بن آخرتی آتامك وآنامك حالندن ودنیادن
خیرلی کوردم رجوع ایتمم دیمکلە حالت اولاسنە رجعت ایتدی
کذلك صحابەدن جابر رضی الله عنه حضرتلری اصحابدن بر جماعتە
ضیافت ایتدیکی قیونك کمکلری اوزرینە ید شریفلرینی وضع ایلە
برابر قیون قالقوب قویروغنی صاللایەرق کیتدی وغزواتدن
برندە اصحاب کرامدن بر ذاتك کوزینە اوق اصابت ایدوب
چیقارمش ایکن حضرت نبی ذیشان مسح ایلە رد ایلدی و بر
اعمایە بر دعا تعلیم ایدوب قرائت ایتدکدە درعقب اعمانك کوزلری
آچلدی (حادی عشر) انواع جرایح و امراضە شفابخش
اولملری معجزەسیدر کە بر قبضە ترابە توکروب جریحەیە مسح
و یا ربط ایتدکدە ویاخود شرب ویا اکل ایتدردکدە بالدفعات
شفابخش اولدی و کوزلری علیل و بیاض اولمش بر پیرفانینك
کوزلرینە نفخ ایلدکدە درحال شفا بولوب اول پیر کندی اثوابنی
دکدی و فتح خیبر کونی حضرت علی کرم الله وجهه دردمد
ایلە مضطر الحال اولوب لوای سعادتی تحمله اقتداری یوغیکن
جناب نبی ذیشان مسح ایتمکلە کوزلری فی الحال سالم اولوب
انك یدیلە خیبر قلعەسی فتح اولندی ومدت عمرندە بر دخی کوز
اغریسنە اوغرامدی وبر دلشمز صبی مجنون کتوردیلر بقیۀ وضوء

شريفنى ايچوردكارنده عاقل ومتكلم اولدى وبر صبينك قوللرى
ياندى ريق سعادتدن مسح ايله درساعت كسب صحت ايلدى
وقوللى چولاق بر صحابه حالندن شكايت ايتمكله دلك ايدرك صحيح
اولدى انس حضرتلرينه فقير وبيكار ايكن دعا ايتدى اولادلرى
يوزدن ومالّلرى حسابدن زياده اولدى وكسراى عجم اولان هرمز
پرويزك نامۀ نبوى يى شق وتمزيق ايتمكله (اللهم مزق ملكه كما
مزق كتابى) ديو عليهنه دعا ايتمكله از مدتده سلطنة پرويز
زيرزبر وخطۀ ايران اسلاميانه مقر اولدى اگرچه مطابقت لباس
وعرقدن گل ظهور ايتمش وباشنده دائما بر بلوت سايبان اولورمش
كبى نقل صحيحه مستند اولميان بعض معجزات مرويه حقنده
اختيار سكوت اولنه بيلور انجق اصابعدن اجراء ماء ونالۀ
منبر وسقوط اصنام وشفاى چشم عليل مثللو وقوعات خارق
العادات برقاچ بيك صحابئ كرام حضورنده وقوع وعنعنه
ايله شيوع بولمش امور ثابته دن اولمغله اجتماع تواترك الك بيوك
رتبه سنى طوتمشلردر نته كيم شجاعت على وسخاوت حاتم بو صورتله
شيوع وشهرت بولمغله انكاره كيمسه نك مجالى يوقدر امام رقس
ولوقانك نقل ايتدكلرى خبر واحد اوزرينه مبنى وكندولرك
ذات وزمانلرى ظنون وشكوكه مبتنى اولمغله اگر روايات اناجيلده
دخى احاديث حقنده علماء محدثينك اصول حديثده اتخاذ والتزام
ايتدكلرى قواعد تحقيق معتبر طوتلسه هيچ برى رسيدۀ مرتبۀ
وثوق ويقين اوله مز وطوغريسى ارانورسه اگر حضرت عيسادن
ابراء اكمه وابرص واحياء اموات كبى ظهور يافته اولان معجزات
قران كريم ايله مصدق اولمسه قاعدۀ اثباتنه هيچ بر خرستيان مجالى

بوله مز بررده معجزات محمديه يى انكار مقامنده ارباب اعتراض
(وقالوا لن نؤمن لك حتى تفجر لنا من الارض ينبوعاً او تكون لك
جنة من نخيل وعنب وتفجر الانهار خلالها تفجيراً او تسقط السماء كما
زعمت علينا كسفاً او يأتى بالله والملائكة قبيلا) آيت كريمه سنى
ايراد ايليوب مدعيلرك مطلوبلرينى عدم اتيان ايله حضرت محمد
ص ع معجزه اظهار ايتمدى ديرلر بو ايسه اصلا موافق انصاف
وحقانيت دگلدر زيرا معجزات كنديلرنده اثر قابليت ايمان اولانلرك
اطمينان قلوبى ايچون انبياء عظامك اقتضاسنه كوره اذن ربانى
ايله ابراز ايلدكلرى آيات اولوب يوقسه برقاچ ملعون معاندك
ايمانه گلمسى ايچون سمانك يره انمسى والله تعالى وملكلرى اظهار
شهادت ايتمسى كبى معجزه لرى هيچ بر پيغمبر اظهار ايتمامشدر
حتى شيطان حضرت عيسى عليه السلامدن معجزه لر ايستدكده
رد ايله جواب ويرديكى انجيلده مسطوردر نه غريبدر كه رهابين
اناجيل دنيلان مكتوباتك نه مؤلفلرى ونه ده تاريخ تأليف
وتحريرلرى صورت موثوقه ده معلوم اولمديغى وانجللرنده محرر
اولان رواياتك غرابات وتناقضاتى ميدانده طورديغى حالده
بونلرك هر آيتنى اساس ايمان واعتقاد ايدرلرده قرآن كريمك هيچ
بر حرفنه بيك ايكيوز بو قدر سنه دنبرو شائبۀ تحريف وتغيير عارض
اولمامش واحاديث مرويه نك صحيح وموضوعى قواعد مخصوصه
وسندات موثوقه ايله تفريق وتحكيم اولنمش وروايات اسلاميه نك
هر برى برنيجه دلائل مقنعه ايله مركز ثبوته گلمش اولديغى حالده
بونلره ايمان ايدنلره تعريض جرأتنده بولنورلر
پروتستانلرك گويا انجيلك تعليمات وتبليغاتى شريعت

موسویه نك تبلیغات و تعلیماتی اوزرینه فائق اولدیغنی کندی
کیفلرنجه اثبات ایتدکدن صکره قرآنك تعلیماتی دخی تبلیغات
انجیلیه اوزرینه فائق وراجح اولوب اولمدیغنك تحقیقنه تصدی ایله
دیرلر که هر بر دعوانك قدر و اهمیتی اولبابده ایراد اولنان
دلائلك متانت وقوتی نسبتنده اولمغله جمیع ذوی العقول مصالح
یومیه لرینی بو قاعده یه تطبیقاً تسویه ایده کلمشلردر مثلا بر استاد
بودفعه اختراع اولمش ایکنه لی تفنکلردن قوت ودفع مرمیجه
دها ایلروده واستعماله اصلح مجدداً بر تفنك ایجاد ایتمش اولدیغنی
ادعا ایدر ایسه اسلحهٔ حربیه سنك اکمالنه مقید اولان بر دولت آنی
تجربه ایتمکسزین قبول ایتمدیکی کبی ایشته اسلامیتك دخی
خرستیانلق اوزرینه فضل و رجحانی ادعاسی دخی بعینه بوکا
مقیس بر دعوی اولمغله بو بابده دین مذکور سنجیدهٔ میزان وامتحان
اولمدقجه علی العمیا قبولنه مسارعت ایتملك کار عقل ومقتضای
حکمت دکلدر فلهذا تبلیغات قرآنیه تعلیمات انجیلیه دن افضل
اولوب اولمدیغنك محققانه تجربه وتحقیق ایتمك وفی الحقیقه قرآنك
تعظم شانی تبین ایدر ایسه بلا توقف انجیلی ترك ایله قرآنه تمسك
ایتملك واجب اولور اکر بو سوزلری یازان کمسنه نك جمعیت
معلومه طرفندن موظف اولدیغی ایچون قلمه المیوبده مجرد اظهار
حق مقصدیله تشبث ایتدیکنی بیلسه لك شو عبارهٔ اخیره سنده کی
قول منصفانه دن طولایی کندینه تشکر ایدر ایدك لکن حال ومقصد
عالمك معلومی و کندو سنك دخی معترفی اولدیغندن معیشت غرضیله
یاپدیغی بر ایشه باری ریاقارشدرمامسنی اخطار ومع مافیه شو سرد
اولنان موازنه طوغری بر سوز اولدیغندن بزده ممنوناً قبول ایدرز

انجق تطبیقات آتیه ده ایراد اولنه جق ادله یه توطئهٔ اولمق ایچون
انجیل وقرآنده بولنان بعض آیاتك اولوجهله تطبیق ومقایسه سی
اقتضا ایدر

﴿ اناجیل ایله قرآن عظیم الشانك تطبیقی ﴾

اناجیل اربعه یی قصص واقوالدن عاری قیلدیغمزده تهذیب
اخلاق ومعاملات دنیویه وامور روحانیه واخرویه یه متعلق
اولان مذکورات شونلردن عبارتدر (دنیادن بوسبوتون اعراض
ایله فقر وفاقه یه رضا وقناعت جناب اللهی بتون قلبندن جانندن
فکرندن زیاده سومك کذلك قومشوبی نفسی کبی سومك محزونلره
تسلی مظلوملره مرحمت واطفاله محبت وتصفیهٔ قلب وایکی مؤمنك
بینی اصلاح ودین یولنده اذیت چکن صبر ایتمك قتل سرقت غضب
شتم ایتمامك کندی کوزنده کی مرتکی کوروب ایلاك کوزنده کی
چوپی تعیب ایتمامك ونصیحت ایتدکجه طاشلمغه تحمل کوسترملك
اللهك امرینی بوزمامق مؤمن قرنداشنی انجتمامك زنا ایتمامك
شهوت نظریله عورته باقمامق بلا سبب عورته طلاق ویرمامك
آند ایچمامك کوتولکه قارشو طورمامق بر یناغنه اورورلر ایسه
اوتکینی دخی چویرملك خفتانینی استیانه قاپوطی دخی ویرملك
بددعا ایدنه خیر دعا ایتمك حاصل هر کوتولك ایدنه ایولك ایتمك
صدقه و اوروج ودعاده ریادن احتراز ایتمك ودعا ایتدیکی وقتده
چوق اوزاتمامق پاره جمع ایدوب قلبنی اکا باغلمامق رزق والبسه
ایچون غم چکممامك حقدن صدق ایله نه استنور ایسه ویرر شردمت
یولی طار جهنم یولی واسعدر الله تعالینك امرینه انقیاد ایدن

جننه کیدر تبلیغ احکام ایدر ایکن پاره المیك براوه کیردیکزوقتده
سلام ویرك بر یرده سزی قبول ایتمزلرسه اوره‌ده طورمیك برامری
سویلر ایکن سویلیان سزدکل سکز سویله‌دن الله تعالیدر وتبلیغ
احکام ایدرکن کیمسه‌دن قورقایك کیمسه‌یی محاکمه وجزا تعیین
ایتمایك هرجنحه‌یی عفو ایدك الچق کوکلی اولك بن صلح ایتمکه
کلدم نفاق وسیف وضمنه کلدم اناسنی باباسنی ونفسنی بندن زیاده
سون بندن دکلدر ایو عمللر ایله آخرتده ایو حکم اولنور کتو عمللر
ایله مجازات حکم اولنور الله تعالی‌یه اطاعت ایدن بنم قرنداشمدر
اشتدیکی حقی قبول ایدنه آخرتده مکافات وقبول ایتمیانه مجازات
اولنور انایه وبابایه اکرام ایدك آغزدن کلان شیء ایله انسان
نجس اولمز بلکه چیقان یرامز شیلر ایله یعنی قتل وزنا ویلان شهادتی
کبی شیلر انسانی نجس ایدر سزدن سالیانه ویرکوایسته‌دکلری
وقتده ویرك مخالفتده بولنمیك تواضع ایدك عندالله بیوك تکبرایدن
کوچکدر مالکی صدقه‌یه خرج ایله حقك عندنده بولورسین
ادخار اموال ایدن اغنیانك جننه کیرمسی کوچدر بز خدمت اولنمق
ایچون کلمدك خدمت ایتمك ایچون کلدك) حاصلی انجیلده اولان
کرك اوامرونواهی وکرك اخلاق حمیده واخلاق ذمیمه‌یه متعلق
اولان احکامك مجموعی اشبو تحریراولنان مسائلدن عبارت اولوب
حالبوکه افضل واکمل کتب الهیه اولان قرآن کریم اشبو مسائلك
مجموعنی اکمل وجهله مشتملدر اکر تطبیق ایچون جمله‌سی بیان
اولنسه قرآن کریمك نصفی مقدارینی ایراد وتفسیر ایتمك لازم
کلور بز نمونه اولمق ایچون برمقدارینك تطبیقیله اکتفا ایدرز
مثلا انجیلده دنیلمشکه نه موتلی روحده فقیر اولنلره زیرا

کوکلرك ملکوتی آنلردر قرآن کریمده بیوردیکه (اعلموا انما الحیوة
الدنیا لعب ولهو وزینة وتفاخر بینکم وتکاثر فی الاموال والاولاد)
یعنی دنیا نفع قلیل وسرعت زوال وعدم فائده اویون وعبث
وزینت وبین البشر اموال واولاد ایله تفاخر وتکاثردن عبارتدر
(وما الحیوة الدنیا الا لعب ولهو وللدار الاخرة خیر للذین یتقون
افلا تعقلون) یعنی دنیانك حیاتی انجق اویون وعبث شیئه شغلدر
ودار الاخرة متقی اولنلره خیرلودر تعقل ایتمزمیسکز (المال والبنون
زینة الحیوة الدنیا والباقیات الصالحات خیر عند ربك ثوابا وخیر
املا) یعنی مال واولاد دنیانك زینتیدر واعمال صالحه رب تعالی
عندنده مال واولاددن وامل دنیادن ثواب وامن جهتیله خیرلودر
(یاقوم انما هذه الحیوة الدنیا متاع وان الاخرة هی دار القرار من عمل
سیئة فلا یجزی الا مثلها ومن عمل صالحا من ذکر او انثی وهو مؤمن
فاولئك یدخلون الجنة یرزقون فیها بغیر حساب) یعنی ای قوم
بوحیات دنیا سریع الزوال براز تمتع وتعیشدن عبارتدر وتحقیق آخرة
بی زوال دار قراردر برکناه ایشلیان کمسنه انجق آنك مثلیله
جزا اولنور ارکك وقادینلردن برکمسنه که مؤمن اوله‌رق ایو عمل
ایشلمسه اول کمسنه‌لر جنته ادخال اولنوب آنده حسابسز رزقلرله
جزا اولنورلر (له مقالید السموات والارض یبسط الرزق لمن یشاء
ویقدر انه بکل شیء علیم) یعنی سموات وارضك مفتاحلری
الله تعالی نکدر دیلدیکنك رزقنی زیاده وآزویرر توسیع وتضییق
رزق خصوصنده وهرشیده قوللرینه خیرلو اولانی او بیلور
(فما اوتیتم من شیء فمتاع الحیوة الدنیا وما عندالله خیر وابقی للذین
امنوا وعلی ربهم یتوکلون) یعنی مال دنیادن سزه ویریلان یالکز

حياتده بولنديغكزجه آنكله كچنمكدر شونلر كه ايمان ايتديلر
وربلرينه توكل ايدرلر آخرتده الله تعالى عندنده طعام دنيادن
خيرلو و دائمى ثواب واردر اشبو ذم دنيا حقنده چوق آيت
كريمه‌لردن ماعدا پك چوق احاديث شريفلر وارد اولمشدركه
جمله‌دن برى عبدالله ابن عمر رضى دن مروى اولان حديث
شريفدر (لايصيب عبداً من الدنيا شىء الانقص من درجاته
عندالله وان كان عليه كريماً) يعنى برقوله دنيادن برشىء قليل
اصابت ايدر ايسه عندالله درجه‌سندن برمقدار تنقيص اولنور
هرنقدر اوآدمه اصابت ايتمزدن اول عندالله كريم ايسه‌ده وديكر
حديث شريفنده بيورديكه (حب الدنيا رأس كل خطيئة) يعنى
دنيايه محبت هرخطانك باشيدر وابوهريره دن مرويدركه رسول
اكرم افندمز دعا بيورديلر (اللهم اجعل قوة آل محمد كفافاً) يعنى
يارب امت محمدك رزقنى كفايت مقدارى قيل وينه حديث شريفده
كلمشدركه (كن فى الدنيا كانك غريب اوعابر سبيل وعد نفسك
من اهل القبور) يعنى دنياده سن كنديكى غريب ياخود يولجى كبى
طوت ونفسكى امواتدن عد ايله اشبو دنيايى ذم وفقره ترغيب حقنده
وارد اولان آيت كريمه‌لر واحاديث شريفه ايله برابر دين اسلامده
صنعت وتجارت وادخار امواله دخى رخصت وامر وترغيب
اولنمشدر زيرا بر جمعيت مدنيه‌نك صلاحى يالكز فقر ايله اولميوب
اعمار خيرات ومبرات وانفاق عجزه ومساكين مال وثروتله‌در مال
وثروت دخى سعى وتجارتله حصوله كلور نته كيم قرآن كريمده
(يا ايها الذين امنوا لاتاكلوا اموالكم بالباطل الا ان تكون تجارة
عن تراض منكم) يعنى اى مؤمنلر ماللريكزى ربا وقمار كبى شرعك

حلال ايتمديكى باطل ايله اكل ايتميك مكر بر بريكزك بيننده رضا
وخشنودى اوزرينه تجارت طريقيله اوله وينه قرآن كريمده
(احل الله البيع وحرم الربوا) يعنى جناب الله بيع وتجارتى حلال
وربوا دنيلان فاحش فائضى حرام ايتدى بيورلمشدر (زين للناس
حب الشهوات من النساء والبنين والقناطير المقنطرة من الذهب
والفضة والخيل المسومة والانعام والحرث ذلك متاع الحيوة الدنيا
والله عنده حسن المأب قل اؤنبئكم بخير من ذلكم للذين اتقوا عند
ربهم جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها وازواج مطهرة
ورضوان من الله والله بصير بالعباد) يعنى نسادن واولاددن
وقنطارلرله التون وكومشدن ونشانلو اعلى آتلردن ودوه وبقر
وغنمدن واكيندن اولان شهوت وارزوى نفسه ميل محبت ناس
ايچون تزين اولندى بونلر ايسه دنيا متاعيدر ونهايت قرار كاهى
الله تعالى عندنده‌در يا محمد بونلره ديكه بوزينت دنيادن خيرلوسنى
سزه خبر ويره‌يم مى اصحاب تقوى ايچون ربلرى عندنده اشجارى
التندن ارماقلر اقار جنتلر واردر وانلر آنده مؤبدرلر وعيوبدن طاهره
زوجه‌لر واردر ورضاء الله واردر الله تعالى مؤمنلرك احوال واعمالنى
كوريجيدر (وجعل النهار معاشا) يعنى كوندزى وقت معاش
قيلدق تاكه كوندزلرى اسباب تعيشكزى استحصال وامورىكزده
تصرف ايده‌سكز (ولقد مكناكم فى الارض وجعلنا لكم فيها
معايش قليلا ماتشكرون) يعنى سزى يريوزنده سكنا ووزراعتله
تمكين ايتدك وسزك ايچون تجارت وكسب ايله معيشتلر قيلدق سزه
ويريلان نعمتلره از شكر ايدرسكز واقرا ادبخاريده شو حديث شريف
مذكوردر (ماأكل احد طعاما قط خيرا من ان يأكل من عمل يده)

يعنى بر كيمسه كندى كسب يدى ايله اولان طعامدن دها خيرلو بر طعام يمدى و ينه حديث شريفده (نعم المال الصالح للرجل الصالح) بيورلدى يعنى خيراته صرف ايليان رجل صالح ايچون حلالدن كسب اولنمش مال نه كوزل مالدر بيورلمشدر و ديكر حديث شريفده (التاجر الصدوق يحشر يوم القيمة مع الصديقين) بيورلمشدر يعنى صادق تاجرلر روز جزاده صديقلرله برابر حشر اولنور و بو تجارتده حرام و حلال اولان قسملرى و هر برينك اسبابنى فخر كائنات افنديمز آيت كريمه لر و احاديث شريفه لرله تفصيل و بيان ايلدى و انجيلده ايسه تجارت و جمع امواله اصلا رخصت و يرلميوب بالعكس هر نيه مالك ايسه كز صاتك ده صدقه و يرك ديو جمع اضداده امر ايدلمشدر

و انجيلده دنيلمشكه نه موتلو محزونلره زيرا متسلى اوله جقلردر و قرآن كريمده ايسه بر بلا ايله مصاب و محزون اولوب صبر ايدنلر حقنده برچوق آيات كريمه نازل اولمشدر جمله دن برى (و لنبلونكم بشئ من الخوف و الجوع و نقص من الاموال و الانفس و الثمرات و بشر الصابرين الذين اذا اصابتهم مصيبة قالوا انا لله و انا اليه راجعون اولئك عليهم صلوات من ربهم و رحمة و اولئك هم المهتدون) بيولمشدر معنى شريفى اى مؤمنلر غزاده دشمندن خوفله و صوم و ياخود قحط آچلغى ايله و زكات و ياخود اصابت ضرردن مال نقصانلغيله و مرض و ضعفدن نفس نقصانلغيله و آفات سماويه و ارضيه دن ميوه لريكزك ياخود ميوه مثابه سنده اولان اولادلريكزك محو و نقصانلغيله امتحان ايدرم يا محمد سن صابرلره كرملريمى تبشير ايله اول كمسه لركه آنلره بر مصيبت اصابت ايتديكى

زمانده قلباً تسليم و رضا كوسترەلر بز اللهك عبد مخلوقيوز و بعد الوفات اكا راجع اولورز ديديلر انلرك اوزرينه ربلرندن رحمت و نعمت واردر و انلر هدايتى بولمشلردندر

ينه انجيلده نه موتلو حليملره زيرا انلريدى ميراث ايده جكلردر دنيلمشدر و جناب حق قرآن كريمده (و الكاظمين الغيظ و العافين عن الناس و الله يحب المحسنين) بيوردى يعنى شونلر كه غضبلرينى هضم و ناسدن مؤاخذه يه مستحق اولنلرى عفو ايدرلر و جناب الله احسان ايديجيلرى سور و ينه (فبما رحمة من الله لنت لهم و لو كنت فظا غليظ القلب لانفضوا من حولك) وارد اولدى يعنى يانكده اولانلره لينت و ملايمت ايله معامله ايتمك اللهك سكا كرم و رحميدر اكر بد اخلاق اولوب سخت دل اوليدك انلر سنك اطرافكدن طاغلورلر ايدى و فخر كائنات افنديمز دعالرنده بيورديلر كه (اللهم اغنى بالعلم و زينى بالحلم و اكرمنى بالتقوى و جملنى بالعافية) يعنى يارب بنى علم ايله غنى قيل و حلم ايله تزيين ايت و تقوى ايله مكرم و عافيتله جميل ايله ينه انجيلده نه موتلو مرحمتلولره زيرا آنلره مرحمت اولنه دنيلمشدر و قرآن كريمده رحم و شفقت حقنده وارد اولان آيت كريمه لردن بريسى بودر (لقد جاءكم رسول من انفسكم عزيز عليه ما عنتم حريص عليكم بالمؤمنين رؤف رحيم) يعنى اى ناس بشريتده سزك جنسكزدن سزه بر رسول كلدى سزك معصيت و كراهتده بولنمكزدن اول مشقتده در كه سزك اسلامه كلمكزه و صلاح حالكزه حريصدر جميع مؤمنلره رأفتلو و مرحمتلودر و ديكر اصحاب كرام حضراتنك شيمهٔ لطف مرحمتلرينى بيان صددنده جناب الله (محمد رسول الله و الذين

معه اشداء على الكفار رحماء بينهم تريهم) بيورمشدر يعنى محمد
اللهك رسوليدر وانكله برابر اولنلر كفاراوزرينه غليظ وشدتلو
و بينلرنده بربرلرينه مرحتلو و شفقتلودرلر و حديث شريفده
(من لم يوقر كبيرنا ولم يرحم صغيرنا ماهنا) بيورلمشدر يعنى مسن اولان
ذاتلره توقير و صغير اولانلره مرحمت ايتميان بزدن دكلدر انجيلده
نه موتلى پاك قلبلولره زيرا آنلر اللهى كوره جكلردر ديمشدر
قرأن عظيم الشانده (يوم لا ينفع مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب
سليم) وارداولمشدر يعنى روز جزاده اموال و اولادفائده ويرميوب
طاهر و سليم قلب ايله كلانلر منتفع اولورلر حديث شريفده
(الا وان فى الجسد مضغة اذا صلحت صلح الجسد كله واذافسد
فسد الجسد كله الا وهى القلب) بيورلمشدر يعنى جسدده بر كوچك
ات پارچه سى واردر كه انك صلاحيله جسد صالح اولور وانك
فساديله جميع جسد فاسد اولور تحقيق او مضغه قلبدر انجيلده
نه موتلو صلح ايديجيلره زيرا انلر ابناءالله ديو چاغريله جقلردر
دنيلمشدر قرأن كريمده (انما المؤمنون اخوة فاصلحوا بين اخويكم
واتقوا الله لعلكم ترحمون) وارداولمشدر معناى شريفى جمله مؤمنلر
انجق قرنداشدرلر وقت منازعه لرنده قرنداشلر يكزك ارەسنده
صلحه سعى ايدك و اللهدن اتقا ايدك رحمت اولنمكز مأمولدر
وينه (لا خير فى كثير من نجويهم الا من امر بصدقة او معروف او
اصلاح بين الناس ومن يفعل ذلك بين الناس فسوف نؤتيه اجراً
عظيماً) نازل اولمشدر يعنى چوقلرك كيزلو ايشلرى امر خير دكلدر
مكر بركمسه صدقه ايله ياخود شرعده مستحسن و معروف احسان
ايله ياخود ناس بيننده اولان عداوتى اصلاح ايله امر اينه كيمكه

شومذكور اولى اللهك رضاسن طلبيله ايشلرسه بز آخرتده اكا اجر
عظيم ويررز (و جزاء سيئة سيئة مثلها فمن عفا واصلح فاجره
على الله) كوتولكك جزاسى مثلى قدر عقوبتدر كيمكه كوتولكى
عفو ايله ترك انتقام ايتسه وخصميله صلح ايلسه انك اجرى الله
تعالانك اوزرينه در انجيلده نه موتلو صلاح ايچون جفا اولنانلره
زيرا ملكوت انلركدر بنم ايچون سزه شتم ايله جفا ايدوب يالان
سويليه رك سزه قارشو هر كونه فنا سوزلر سويلدكارى زمان
نه موتلو سزلره سوينك ومسرور اولك زيرا سماواتده اجريكز
چوقدر چونكه سزدن اول اولان پيغمبرلره بويله جفا ايتديلر اما
صبرك انواعى وهر برينك مكافاتى اوزرينه قرأن كريمده برچوق
آيت كريمه نازل اولمشدر (ليس البر ان تولوا وجوهكم قبل المشرق
والمغرب ولكن البر من آمن بالله واليوم الاخر والملائكة والكتاب
والنبيين وآتى المال على حبه ذوى القربى واليتامى والمساكين وابن
السبيل والسائلين وفى الرقاب واقام الصلوة واتى الزكوة والموفون
بعهدهم اذا عاهدوا والصابرين فى البأساء والضراء وحين البأس
اولئك الذين صدقوا واولئك هم المتقون) يعنى يوزيكزى مشرق و
مغرب طرفلرينه دوندرمكز خير وطاعت دكلدر ولكن خير وطاعت
الله تعالايه و آخرته وملائكه يه و كتب منزله يه وانبيايه ايمان
كتورمكدر والله تعالايه محبتله مالنى كندى اقرباسنك فقراسنه
وفقرا يتيملره ومحتاجلره وغريب يولجيلره ياخود مسافرلرينه وسائل
فقرايه ومكاتب يعنى بهاسى قطع اولنوب ادا ايتمكده اولان اسيرلره
ياخود عتاق ايچون اسير اشتراسنه ويرمكدر ودخى صلوة مفروضه يى
وزكاتى ادا ايتمك وعهد ايتدكلرى حالده وفا ايتمك وفقر وفاقه ده

ورنج و محنتده و جهادده صبر ایلمکدر بومنفعتلرله موصوف
اولان صنفه متابعتده صادقلردر ومتقیلردر (یاایها الذین آمنوا
اصبروا وصابروا ورابطو واتقوا الله لعلکم تفلحون) یعنی ای
مؤمنلر صبر ایدك ومحاربه نك هواکزك مخالفنده ثبات ایدیجی
اولك وسرحدلرده کفاره قارشو طوروب دفع و الله تعالی دن
اتقا ایدك که فلاحه ایره سکز (و لنجزین الذین صبروا اجرهم
باحسن ما کانوا یعملون) یعنی صبر ایدنلرك اجرلرینی جناب الله
ایشلدکارینك اك کوزلیله البته جزا ایدر (انما یوفی الصابرون
اجرهم بغیر حساب) یعنی صابرلر روز جزاده حسابسز اجرلرینه
نائل اولورلر (یاایها الذین آمنوا استعینوا بالصبر و الصلوة ان الله
مع الصابرین) یعنی ای مؤمنلر صبر و صلوة ایله جناب اللهدن
معاونت طلب ایدك تحقیق الله عظیم الشان صابرلرله برابردر
(والذین صبروا ابتغاء وجه ربهم واقاموا الصلاة وانفقوا مما رزقناهم
سرأ و علانیة ویدرؤن بالحسنة السیئة اولئك لهم عقبی الدار)
یعنی هم شونلر که ربلرینك رضاسنی طلبله صبر ایتدیلر وآنلره
ویردیکمز رزقدن کیزلو وآشکاره انفاق ایتدیلر وحسنه ایله سیئه یی
رفع ایدرلر آنلر ایچون عاقبت جزای عملرینه دار حسنی وراحت
واردر والله تعالی حضرتلری حدیث قدسیده بیوردیکه (یاابن آدم
من یرض بقضائی و لم یصبر علی بلائی ولم یشکر علی نعمائی ولم
یقنع بعطائی فلیطلب رباً سوائی یاابن آدم من صبر علی بلائی فقد
رضی عنی) معنای شریفی الله تعالی حضرتلری بیوردیکه ای آدم
اوغللری برکیمسه بنم قضامه راضی اولمز وبنم طرفمدن کلان بلایه
صبر وویردیکم نعمته شکر ایتمز واحسان ایلدیکم نعم دنیویه یه

قانع اولمزسه بشقه بر تکری آره سون ای ابن آدم برکیمسه بنم بلامه صبر
ایدرسه بندن راضی اولمش اولورکه یعنی ربوبیتمی مصدق اولورینه
انجیلده بن سزه دیرمکه اکر عدالتکز کاتبلرك وفریسیلرك عدالتندن
زیاده اولمز ایسه هیچ کوکارك ملکوتنه کیده مزسکز دنیلمشدر
اشبو عدالت خصوصنده الله عظیم الشان حضرتلرینك قرآن
کریمده بیوردیغی آیات عدیده دن بری بودر (واذا حکمتم بین الناس
ان تحکموا بالعدل) یعنی بین الناس حکم ایلدیککزده عدالتله
حکم ایتمه کز ایله جناب الله امر ایدر ودیکر آیتده دخی بیوردیکه
(ان الله یأمر بالعدل والاحسان وایتاء ذی القربی وینهی عن الفحشاء
والمنکر والبغی) یعنی جناب الله عدل واحسان واقربایه بولنمق
ایله امر و فحشا ومنکر وبغی دن نهی ایدر ودیکر آیتده دخی بیوردیکه
(یاایها الذین آمنو کونوا قوامین لله شهداء بالقسط ولا یجرمنکم
شنأن قوم علی الا تعدلوا اعدلوا هو اقرب للتقوی واتقوا الله
ان الله خبیر بما تعملون) یعنی ای مؤمنلر الله تعالی ایچون اعمالکزده
واقواللکزده عدل وصدق ایله قائم اولك وخصماکزه اولان بغضکز
سزه عدالت ایتدیرمامکه باعث اولوبده کندیکزه وبال تحمیل
ایتمسون یعنی دشمنلریکز حقنده بیله عدالت ایدك دوست ودشمنکزه
عدالت ایتمك تقوایه اقربدر اللهدن قورقك الله سزك عملریکزدن
خبرداردر وعادل اولمیوب ظلم ایدنلرك تهدیدی حقنده دخی قرآن
کریمده بیوردیکه (والظالمین اعد لهم عذاباً الیماً) یعنی ظالملره بکز
المویریجی عذاب حاضرلدی اشبو عدل وظلم بحثی انجیل کبی مجمل
اولمیوب قرآن کریم و احادیث شریفه ده کمال درجه تفصیل
اولدیغندن اکر تسطیر اولنمش اولسه عظیم برکتاب اولور

انجیل متی نك بشنجی بابنك یكرمی برندن یدنجیه قدر اولان
آیتلرك حاصل مآلی قرنداشنه اینجنمامك عرض حاجت ایلدكده
كندی ایشنی براقوب اكا اعانه ایتمك و خصمك دخی اولور ایسه
اكا دوستلك ایتمك حاصلی دائما حسن خلق صاحبی اولوب رفق
ایله معامله وایولك ایتمكدن عبارتدر بونلرك جمله سنی مع زیاده
شو آیت كریمه جامعدر (واعبدوا الله ولا تشركوا به شیئا
و بالوالدین احسانا وبذی القربی والیتامی والمساكین والجار
ذی القربی والجار الجنب والصاحب بالجنب وابن السبیل وما
ملكت ایمانكم ان الله لایحب من كان مختالا فخورا) یعنی الله
تعالی یه عبادت ایدك اكا برشیئی شریك ایتمیك و والدینكزه قول
وفعل ایله احسان ایدك واقرباكزه صلهٔ رحم ویتیملره دلنوازلقله
وفقیرلره صدقه ایله و اقرباكز اولان قومشولر یكزه شفقت
ومرحمتله ویبانجی قومشولریكزه ارادهٔ خیر ایله ودفع ضرر ایله
ودوست ومصاحب وشریككزه رعایت حقوق ومودت ایله
ویولجی ومسافر یكزه اطعام واكرام ایله وملك یمینكز كوله
وجاریه لریكزه اكسا وملایمتله جمله سنه الیكزدن كلدیكی قدر
ایولك ایدك تحقیق الله عظیم الشان بومذكوره احسان ایتمیوبده
متكبرانه صالنه رق فخر ایده نی سومز قرأن كریمده (ولا
تستوی الحسنة ولا السیئة ادفع بالتی هی احسن فاذا الذی بینك
و بینه عداوة كانه ولی حمیم) یعنی حسنه ایله سیئه مكافات
ومجازاتده براولمز سن سیئه یی احسن صورتله دفع ایت یعنی
غضبنی صبر ایله واسائتی عفو ایله اكرسن بومعامله یی ایدر ایسه ك
سنكله انك بیننده عداوت اولان كمسنه سكا دوست صدیق كبی

اولور (لا ینهیكم الله عن الذین لم یقاتلونكم فی الدین ولم یخرجوكم
من دیاركم ان تبروهم الیهم ان الله یحب المقسطین) یعنی جناب الله
دیننده سزكله مقاتله ایتمیان وسزی دیاریكزدن اخراج ایتمیانلره
بر واحسان ایتمه كزدن سزی نهی ایتمز تحقیق الله تعالی عدل و
احسان ایدنلری سور واحادیث شریفه دن رفق حقنده عبادة ابن
صامت روایتیله رسول الله ص ع م حضرتلری بیورمشلر كه بن
سزه عند الله شریف اوله جغكز شیلردن خبرویره یمی اصحاب
رسول الله نعم یارسول الله دیدكده بیوردیلر كه (تحلم علی من
جهل علیك وتعفو عن من ظلمك وتعطی من حرمك وتصل من
قطعك) معنای شریفی عند الله شریف اولوب علو درجه یه نائل
اولمق ایستر ایسه ك سكا غضب ایلیانه سن حلم ایدوب رفق ایله
معامله ایله سكا ظلم ایدنی عفو ایله سندن الفت زیارتی قطع ایدنلری
سن زیارت ایله واباهریره رض ع حضرتلری روایت ایلدیكه
رسول اكرم افندیمز حضرتلری بیوردیلر كه سزه برقاچ كلمه
تعلیم ایده یم كیمدر سزلك ایچیكردن آنكله عمل وآنی تعلیم ایدر
ابوهریرة بن تعلم ایده رم یارسول الله دیدكده اللندن طوتوب
بیوردیكه (اتق المحارم تكن اعبد الناس وارض بماقسم الله لك
تكن اغنی الناس واحسن الی جارك تكن مؤمنا وحب للناس ماتحب
لنفسك تكن مسلما) معنای شریفی الله تعالی حضرتلری نك حرام
ایلدیكی شیدن قاچ ناسك زیاده عابدی اولورسین حق تعالی
حضرتلرینك سكا نصیب ایلدیكی شیئی هرنه قدر آز اولور
ایسه راضی اول جناب حق غنای قلب ویروب ناسك اك
غنیسی اولورسین قومشوكه قولا وفعلا احسان واعانه ایت مؤمن

كامل اولورسين نفسكه نه يي سور ايسه‌ك هر كس ايچون انى
سومسلم اولورسين انجيلده زنادن نهى وشهوتله عورته باقق
دخى زنا اولديغى بيان اولنمشدر اشبو خصوصده جناب حق
قرأن كريمنده بيورديكه (ولا تقربوا الزنا انه كان فاحشة وساء
سبيلا) يعنى زنا طرفنه ميل ايدوب يقلاشميك زيرا اول زنا بر قبيح
عمل اولوب غايت چركين طريق اولدى شو نكته سزاوار
دقتدر كه شريعت موساده صاقن زنا ايتميه سكز ديو صراحة
فعل زنادن نهى وارد اولمشدر شريعت عيساده فعل زنادن
نهى ايله برابر شهوت كوزيله باقق دخى زنادن عد اولنمشدر
اكمل شرايع اولان شريعت محمديه‌ده ايكيسنى دخى ابلغ وجه
ايله شامل اوله‌رق زنايه تقربدن نهى ايدلمشدر زيرا تقربدن
احتراز اولنجه فعلدن و نظردن بالطبع حذر ايدلمش اولور
وآيت آخرده دخى زنادن قچانلرك تبشيرى حقنده انجيلك بش
اون آيتنى جامع اولان بو آيت كريمه وارد اولدى (ان المسلمين
والمسلمات والمؤمنين والمؤمنات والقانتين والقانتات والصادقين
والصادقات والصابرين والصابرات والخاشعين والخاشعات
والمتصدقين والمتصدقات والصائمين والصائمات والحافظين
فروجهم والحافظات والذاكرين الله كثيرا والذاكرات
اعد الله لهم مغفرة واجرا عظيما) يعنى ذكور و اناثدن حكم
الهى‌يه ايمان ايله مسلم اولنلر و طاعته مداومت ايدنلر صادق
وصابر وخاشع ومتصدق وصائم اولنلر و فروجلرينى زنادن حفظ
ايدنلر والله تعالى يى چوق ذكر ايدنلر ايچون جناب الله مغفرت
وطاعتلرينه اجر عظيم حاضرلدى وشهوت نظريله غيره نظر

ايتمك زنا كبى منهى اولمسى حقنده (العينان تزنيان) حديث
شريفى وارد اولمشدر يعنى ايكى كوزلر زنا ايدرلر وديكر
حديث شريفده دخى (لعن الله الناظر والمنظور) بيورلمشدر
يعنى شهوت نظريله بقان رجله و باقديران عورته الله تعالى لعنت
ايلدى وحد زنا دخى قرأن كريمده مصرحدر

❁ استطراد ❁

اناجيل متداوله‌ده احكام توراتك جمله‌سى نسخ وابطال
اولنوب يالكز بر زنانك حرمتى قالمشدى انك ايچون دخى انجيلده
بر حد بيان اولنمديغندن او دخى بين الناس منسوخ حكمنده
اولديغى اوروپا احوالنه مطلع اولانلرك معلوميدر زيرا شهوت
نظريله باقق عين زنا اولديغى حضرت عيسى عليه السلام
تصحيح ايتمش ايكن طائفهٔ نصارا نسوانلرينى ستر ايلميوب اجنبيلر
ايله اوتوروب قالقق شويله طورسون بالولرده استه‌ديكى كنجلرله
قوجاق قوجاغه رقص ايتملرينه دخى مساعده ايتدكلرندن
حضرت عيسى عليه السلامك قولى اوزره زانى وزانيه اطلاقى
هر بر شخصه صادق اولور اما بونلر جهلهٔ عوامدر انلره
نصيحت تأثير ايتميور وعلماى دين نصارا دخى انلرك بو حاللرندن
ناخشنوددر دينورسه يا كليسالرده جمع اولان ذكور ونسوان
حليات وتزينات كونا كون ايله بربرلرينه كوستردكارى شيوه
ومعاملات وبالخصوص كناه چيقارمق لازم اولان كليسالرده
او كنج كنج پاپاسلر او تازه تازه عورتلر يوز كوزه آچيق ديز ديزه
اوطوروب مشتهياته دائر كناهجقلرى پاپاس ديكلمك وكليسالردن
چيقيلوركن كنج اوغلانلر كنج عورتلره اوقونمش صو تقديم

ایتمك كبی حالاته باقیلورسه دكل عوام ناس هیچ بر پاپاس
بیله كوزڭ ناسندن قورتیلمق ممكن اولەمز شو تفصیلاتدن معلوم
اولدیكه جمیع كتب الهیه ده حرام اولان بر چوق منهیاتی
پاپاسلر صكره‌دن تأویل ایله استحلال ایلدكاری كبی زنایی دخی
بو مساعدات ایله رایكان ایلدیلر اما دین اسلامده شرعك تعیین
ایتدیكی اعضادن بشقه نسوانك عرض جمال ایتمسی ورجال ایله
دوشوب قالقمسی منهی اولمغله آنلردن بورادهٔ الهیه یه تبعیت
ایدنلرك پردهٔ حفظ الهیده قاله‌جقلری و اوروپا نسوانی كبی
هر شهوت پرستك آغوش حرص و طمعنده رذیل اولمیه‌جقلری
دركاردر آرتق عرض و حمیتی اولان عقلا شو ایكی دینك
قنغیسی كتب الهیه و اداب انسانیه یه موافق اولدیغنی الله ایچون
سویلسونلر انجیلده دنیلمشدر كه هر كیم كندی عورتنی بوشادرسه
اكا اطلاق نامه‌یی ویرسون اما بن سزه دیرمكه هر كیم عورتنی
زنا سببی یوق ایكن بوشادرسه آنی زانیه ایدر و هر كیم بوشانمشی
تزوج ایدرسه زنا ایدر اشبو طلاق خصوصنده شریعت محمدیه ده
اولان احوال زیرده طلاق بحثنده اولان اعتراضك جوابنده تفصیل
و بیان اولنه‌جغندن بوراده ذكری اقتضا ایتمز لكن شمدیلك شو
برقاچ سؤالی ایراد ایدرز (اولا) مادامكه آیت سابقه‌نك ماصدقی
اوزره شهوت نظریله باقق عین زنا اولدیغنی حضرت عیسی
تصریح ایتمش و زنا سببیله طلاق ویرمك اشبو آیت ایله ثابت اولمشدر
بین النصارا قاچ كوچ اولمیوب هر قادین استدیكی كنج اركك
ایله و هر اركك دیلدیكی عورتلرله آچیقده كیزلوده كورشمك
معتاد ایكن زنا نظرندن نصل قورتیله بیلورلر (ثانیاً) اوروپا

تاریخلرنده مسطور اولدیغی اوزره بر چوق حكمدارانك
زوجه‌لرنده فعل زنا ثابت اولمامش ایكن پاپالق مسندنده لایخطی
بولنانلر انلرك طلاقنه نصل مساعده ایتدیلر (ثالثاً) الیوم اوروپا
قانونلرنده طلاق بحثی مسطور و مرعی الاجرا اولوب زنادن بشقه
افراط و زیاده شدت و غضب و حتی رضای طرفین دخی موجب
طلاق اولدیغی و اگر زوج یكی معشوقه‌سنی خانه‌سنده طوتار
ایسه زوجك ادعای طلاقه صلاحیتی و رضاء طرفین ایله اولان
مفارقتده زوج و زوجه اوچ سنه مرورندن صكره آخر یله ازدواج
ایده بیلملری و تمامیله مفارقت وقوعنده اون آی صكره ایكیسی
دخی دیكرلریله تزوج ایتملری احكام قانونیه‌دن اولمغله انجیلك بو سوزی
نره ده قالور انجیلده دنیلمشدر كه و دخی ایشتدیكز كه قدیملره
دنیلمشدر یلان یره آند ایچمیك امان آندایچدیككشیئی ربه ادا ایله
امابن سزه دیرمكه بالكلیه آند ایچمه نه كوك ایله زیرا اللهك تختیدر
نه یر ایله زیرا اللهك ایاقلرینك باصمغیدر نه اورشلیم ایله عظیم
ملكك شهریدر و باشك ایله آند ایچمه زیرا سن صاچك برقلنی
آق و یا قره ایتمكه قادر دكلسك سوزكز اوت اوت یوق یوق اولسون
زیرا بونلردن زیاده اولان شریردندر (انتهی) اشبو آیتلردن
مستفاد اولان اصلا یمین ایتمامك امر قطعیدر حالبوكه بر جمعیت
بشریه ایچنده اعظم اسباب معاملاتدن اولان بویله بر وسیلهٔ امنیتك
بوسبوتون لغوی عقلا و حكمة ممكن و مناسب اولەمیه‌جغندن
بونك دخی تحریفاتدن بری اولمسی مظنوندر شریعت موسادە
اولدیغی كبی دین اسلامده دخی یمین واردر و اوچ درلو اولور
اولكیسی بیله‌رك یلان یره یمین ایتمك كه بوكا یمین غموس دیرلر

کبیره دندر بو قسمده کفارت اولمز ایکنجیسی یمین لغودر که بر ایشی ایشلمش ظنیله سهواً ایدیلان یمیندر بعده ایشلمدیکی ظاهر اولدقده هیچ حکمنه کیرر اشبو لغو قسمی معفودر اوچنجیسی ایمان معقوده درکه مثلا برکسه یارین شو ایشی کوررم دیو وعد ایلیوب والله دیه رك یمین ایلسه وبعده ثبات ایلیوب او ایشی ایشلمسه حانث اولور اشبو قسمده کفارت ویرمسی حقنده جناب حق جل وعلی حضرتلری قرآن کریمنده بیورر که لا یؤاخذکم الله باللغو فی ایمانکم ولکن یؤاخذکم بما عقدتم الایمان وکفارته اطعام عشرة مساکین من اوسط ما تطعمون اهلیکم او کسوتهم او تحریر رقبة فمن لم یجد فصیام ثلثة ایام ذلك کفارة ایمانکم اذا حلفتم واحفظوا ایمانکم) یعنی جناب الله سزی یمین لغو ایله مؤاخذه ایتمز ولکن عقد ایتدیککز یمینلرده مؤاخذه ایدر وانك کفارتی سزك طعاملریکزدن اوسط طعام ایله اون نفر مسکینك قارنلرینی طویورمق ویا لباسلریکزدن اوسط البسه ایله اون فقیره لباس کیدرمك یاخود بر قول ازاد ایلمك وبو اوچ کفارتدن برینی اجرایه مقتدر اولمیان اوچ کون متوالیاً صائم اولمقدر اشته بو مذکورلر سزلرك یمینلریکزه کفارتدر یمین ایتدیککز زمانده یمینلری حفظ ایدك یعنی بوزمیك اسم اللهدن غیری بر کوك وباشك ایچون واولادك ایچون دیه رك مخلوقاته یمین ایتمکی فخر کائنات افندیمز احادیث شریفه لر ایله منع ایلدیکندن شرعاً جائز دکلدر

متی انجیلنده یازلدیغی وجهله حضرت عیسی توراتده اولان قصاص آیتنی نقل ایلدکدن صکره دیر که اما بن سزه دیرمکه کوتولکه قارشو طورمیك صاغ یناغکزه اورورلر ایسه صولنی

دخی چویرك بریسی خفتانکی المق ایسترسه قاپوطنی دخی براق کتمکه اجبار ایدن ایله ایکی میل کیت سندن دیلنه ویرد شمنلریکزی سووب بد دعا ایدنلره خیر دعا ایدك هرکسه سلام ویرك) اشبو قصاص مسئله سی کتب سابقه ده مشروع اولدیغی مثللو قرآن کریمده دخی (ان النفس بالنفس والعین بالعین والانف بالانف والاذن بالاذن والسن بالسن والجروح قصاص) معنای شریفی نفس نفس ایچون وعین عین وبرون برون ایچون وقولاق قولاق ایچون ودیش دیش ایچون وجروحلر ایچون دخی قصاص اولنور (ولکم فی القصاص حیوة یا اولی الالباب) یعنی ای ذوی العقول سزك ایچون قصاصده حیات واردر بیورلمشدر ولکن میتك وارثی ومجروحلر قصاص طلب ایتمیوب عفو ایتملری افضل وپك چوق خیرلو اولمسی حقنده آیت کریمه لر واحادیث شریفه لر وارد اولمشدر انجق انجیلك خلاف ظاهر اوله رق قصاصی کلیاً عفو ایتمسی محرف اولدیغنه بر دلیل قویدر زیرا بو عصره کلنجه قدر هر شریعت وهر قانونده قصاص وار ایدی وممالك نصاراده دخی قصاص اجرا اولندی اکر بو انجیلك صحتنه اعتقاد ایتسه لر ایدی قصاص ایتمزلر ایدی بر شمار اورانه دیکر یناغنی دخی طوت وخفتانکی استیانه قاپوطکی ده ویر هر کیدملم دین ایله برابر کیت امرلری عینیله قصاص مسئله سی کبی محرفاتدن اولملیدرلر زیرا بویله بر شریعت ایله دنیاده بر قوم دوام ایده من وبونك دلیلی دخی اوروپالونك بو اساسلره اعتبار ایتمملری حسبیله ایلرویه کیتملریدر انجیلده هرنه مالك ایسه ك صاتوب تصدق واحسان ایله دیو امر ایدر اما قرآن کریمده صدقه واحسانه

ترغيب ايله برابر تبذيردن دخى نهى بيورلمشدر نته كيم بو آيت
كريمه اكا دلالت ايدر (وآت ذا القربى حقه والمسكين وابن السبيل
ولا تبذر تبذيراً ولا تجعل يدك الى عنقك ولا تبسطها كل البسط
فتقعد ملوماً محسوراً) يعنى اقربايه ومسكين وعاجزه وفقير يولجى يه
حق وجهله احسان ايله وحقندن زياده ويروبده اسراف ايتمه
والكى بوينكه باغلمه وآنى بوسبتون ده اوزاتمه كه مظهر لوم وأسف
اولهرق قالورسك الكى بوينكه باغلمه بخل ايتمه معناسنده اصطلاحدر
متى انجيلنك التنجى بابنده ديمشكه صدقه ويرديكده صول
الك ايتديكنى صاغ الك طويمسون حتى كزلوده اولان پدرك سكا
آشكاره مكافات ايده) واقعاً ريادن احترازاً صدقه نك كيزلو ويرلمسى
مناسب ايسه ده تشويق امثال ايچون ريا مقصديله اولميهرق آشكاره
ويرمكده دخى بأس اولهمز بوكا مبنى قرآن كريمده صدقه نك آشكاره
ويرلمسى دخى نهى اولنميوب فقط كيزلو ويرمك دها افضل اولديغى
اشبو آيت كريمه ده بيان بيورلمشدر (ان تبدوا الصدقات فنعما هى
وان تخفوها وتؤتوها الفقراء فهو خير لكم ويكفر عنكم من سيئاتكم
والله بما تعملون خبير) حاصل معناى شريفى صدقه لرى آشكاره
ويررسه كز نه كوزلدر اكر اخفا ايدرسكز وآنلرى فقرايه ويررسه كز
حقكزده دها خيرلودر وكناهلريكزه كفارت قيلار وفى سبيل الله
انفاق مالدن حاصل اولهجق اجر ومثوبات حقنده اشبو آيت كريمه
نازل اولمشدر (مثل الذين ينفقون اموالهم فى سبيل الله كمثل حبة
انبتت سبع سنابل فى كل سنبلة مائة حبة) يعنى اول كيمسه لر كه
ماللرينى طريق حقده انفاق ايدر انلرك ماللرى شول بر تخم دانه سنه
بكزر كه اكيلدكده يدى بشاق بتوروب هر بر بشاقده يوز حبه اولور

وصدقه نك اطيب مالدن ويرلمسى حقنده شويله بيورلمشدر (لن
تنالوا البر حتى تنفقوا مما تحبون) يعنى سز خير صحيحه نائل
اولهمزسكز تا كه سوديككز شيدن صدقه و انفاق ايتمدكجه
و صدقه نك مقوله كسنه لره ويرلمسنى بيان ضمننده دخى بو آيت
كريمه وارد اولمشدر (للفقراء الذين احصروا فى سبيل الله
لا يستطيعون ضرباً فى الارض يحسبهم الجاهل اغنياء من التعفف
تعرفهم بسيماهم لا يسئلون الناس الحافاً وما تنفقوا من خير فان الله
به عليم الذين ينفقون اموالهم بالليل والنهار سراً وعلانية فلهم
اجرهم عند ربهم ولا خوف عليهم ولا هم يحزنون) يعنى سزك
ايده جككز صدقه حاللرى فى سبيل الله جهاد ويا تحصيل علوم
وعبادت كبى بر امر خيره منحصر اولوب يريوزنده سير وحركتله
تجارت و صناعت مثللو بر مدار تعيشه وقت وقدرتلرى اولميان
فقرا ايچوندر انلرك سائللكدن عفت واستغنالرى سببيله بيلميان انلرى
اغنيا صانور سن انلرى سيمالرندن بيلورسك آنلر ابرامله صدقه
استمزلر سزلك خير ايله انفاق ايتديككزى جناب الله بيلور شونلر كه
كيجه وكوندوز كيزلو وآشكاره ماللرينى تصدق وانفاق ايدرلر
انلرك اجرلرى ربلرينك عندنده در وانلره قورقو وحزن يوقدر
و حديث شريفده دخى بيورمشدر كه (سبعة يظلهم الله تعالى
يوم القيمة فى ظله يوم لا ظل الا ظله احدهم رجل تصدق بصدقة
فلم تعلم شماله بما اعطا ويمينه) الخ مآل شريفى يدى كسه واردر كه
ظل الهيدن غيرى ظل اولميان يوم قيامتده حق تعالى انلرى سايه سنده
سايه لندرر آنلردن برى شول كسنه دركه صدقه ويرديكنده
صاغ الينك ويرديكنى صول الى دخى طويمامشدر لكن بوندن

صدقه یی آشکاره ویرمك بتون بتون منهی اولمیوب بلکه
اخفاسی افضل اولدیغنی بیاندر وبعض محللروار درکه نیت خالصه
ایله ریادن محافظهٔ نفس ایله خیرك اظهاری دها افضل اولدیغی
(الدال علی الخیر کفاعله) حدیث شریفیله مثبتدر یعنی بر خیره
دلالت ایدن اشلیان کبیدر اشبو حدیث شریفه ماصدق اولمق
ایچون آشکاره ویرمك ایکی قات مثاب اولور که بری اعطا ایلدیکی
صدقه ایله بری دخی ناسی مشوق اولدیغی حیثیتله در بویله نیت
خالصه ایله اولان اظهار عقلا وشرعاً البته اضماردن مرغوبدر
واقعاً انجیلده اضمار ایچون صراحت وبداهت وار ایسه ده ملل
نصارا احکام انجیل ایله عامل اولمدقلرندن آشکاره صدقه ویرنلری
دخی بولنور حتی کسر نفس ایتمك مقصدیله خیری سور بعض
کشی زاده لر و بعض کوزل مادامه لر جمع صدقات ایچون رسماً
عربه لره بنه رك صدقه طوپلامق اوروپانك اسکی مودهلرندندر بنه
انجیل مذکورك التنجی بابنده حین دعاده ریا ایتمامك محرردر قرآن
کریمده (فویل للمصلین الذینهم عن صلوتهم ساهون الذینهم یراؤن)
یعنی شدت عذاب نمازلرینی غفلتله لاشیٔ عد ایدنلر ونمازلرینی
خلق یاننده نفاقانه وریا ایله قیلوب تنهاده ترك ایلیانلر ایچوندر
بیورلمشدر وینه قرآن کریمده (فمن کان یرجوا لقاء ربه فلیعمل عملا
صالحاً ولا یشرك بعبادت ربه احداً) وارد اولدی معنی یی منیفی
برکسه که ربیسنه وصلت وملاقات استر عمل صالح ایشلسون
وربیسنه عبادتده ریا ایله برکسه یی شریك قیلماسون بو آیت کریمه
مقتضاسنجه ریا ایچون عبادت شرك حکمنده اولور زیرا مرائی
عبادتنده معبوده بر آخرینی تشریك ایتمشدر وبو معنایی مؤید اوله رق

حضرت رسول اکرم افندیمز بیورمشلرکه (ان اخوف ما اخاف
علیکم الشرك الاصغر قالوا وما الشرك الاصغر یا رسول الله
قال الریاء) معناء شریفی امت واصحابم سزك اوزرینه پك زیاده
قورقدیغم کوچك شرکدر صوردیلرکه یا رسول الله کوچك شرك
نه در بیوردیلرکه ریادر انجیلده دنیلمشدرکه دعا ایتدیککز زمان
طائفه لر یمی سوز چوغلتمالیز زیرا آنلر صانورلرکه چوق سویلدکلری
ایچون مستجاب اوله جقلردر ایمدی آنلره بکزه میه سکز زیرا باباکز
سز اندن استمزدن اول حاجتلریکزی بیلور ایمدی سز بویله دعا
ایلیك ای کوکلرده اولان بابامز اسمك مقدس اولسون ملکوتك
کلسون ارادتك کوکده نیجه اجرا قلنورسه یرده دخی اویله قلنسون
هر کونکی اتمکمزی بزه بو کون ویر وبزه صوچلریمزی باغشله
نیجه که بز دخی بزه صوچلی اولانلره باغشلارز وبزی اغوایه ادخال
ایتمه اما بزی شریردن قورتار چونکه ملکوت وحکومت وعزت ابداً
سنکدر آمین) معلوم اوله که انجیلده بوندن بشقه بر دعا اولمیوب نصارا
هر کون بو دعای ذکر ایتمکله مأموردرلر اهل اسلامك هر کونکی
دعاسی فاتحهٔ شریفه در که بش وقت نمازك هر رکعتنده تکرار ایله
یومیه قرق کره اوقورلر اول سورهٔ جلیله بودر (بسم الله الرحمن
الرحیم) یعنی جمیع صفات کمالیه یی جامع وکافهٔ صفات ناقصه دن
منزه دنیاده عامهٔ مخلوقاتنه رزق ومنفعت احسانی وقیامتده خاصة
مؤمنلرك عقوبته مستحق اولنلرینی عفو وجنته ایصالی رحمت
ایدیجی الله عظیم الشانك اسم شریفیله باشلرم (الحمد لله رب
العالمین) یعنی اکمل حمد وثنا جمیع عالملری خلق ایله نظام بند ترتیب
ایدن الله تعالی یه مخصوصدر (الرحمن الرحیم) یعنی دنیاده

وآخرتده مرحمت ایدیجی (مالك یوم الدین) مالك وحاكم روز جزا وقاضی وعادل محكمهٔ كبرا كه اول كونده قوللرینه حق اوزره حكم ایدوب جزا ومكافاتلرینی ویریجیدر (ایاك نعبد وایاك نستعین) اشبو اوصاف جمیله ایله متصف اولان ای رب ذو الجلال بز سكا عبادت ایدرز كه سندن غیری عبادته لائق ومستحق یوقدر وسندن یاردیم طلب ایدرز (اهدنا الصراط المستقیم) بزی طوغری یوله كوتور (صراط الذین انعمت علیهم) اول كسنه لرك یولی كه آنلری فضل واحسانكله نبوت وولایت وصدیقیت نعمتنه نیل ایله مكرم بیوردك (غیر المغضوب علیهم ولا الضالین) آنلرك طریقی دكلكه آنلر مقدما سنك معرض غضبكده بولنمشلر وضلالته دوشمشلر ایدی بوندن ماعدا قرآن كریمده نیجه ادعیهٔ مأثوره دخی واردر كه هر برینك خواص جلیله سی كتب تفسیرده مبسوطدر انجیلده ادعایی كیزلو ایت كیزلوده ناظر اولان پدرك سكا آشكاره مكافات ایدر وسماواتده اولان پدریكز كندیسندن دیله ینلره نقدر زیاده احسانلر ویره جكدر دنیلمشدر قرآن كریمده (ادعونی استجب لكم) یعنی بكا دعا ایدك سزه اجابت ایدرم بیورلمشدر (واذا سألك عبادی عنی فانی قریب اجیب دعوة الداع اذا دعان فلیستجیبوا لی ولیؤمنوا بی) یعنی قوللرم بنی سندن سؤال ایدر ایسه بن قریبم اوزاق دكلم بكا دعا ایدنك دعاسنه اجابت ایدرم ایمدی بندن اجابت طلب ایتسونلر وبكا ایمان ایلسونلر انجیلده دنیلمشدر كه اكر سز آدملره صوچلرینی باغشلارسكز كوكده بابا كز دخی سزه باغشلار اما اكر سز آدملره صوچلرینی باغشلامزسكز باباكز دخی سزه باغشلامز قرآن كریمده (ولیعفوا ولیصفحوا الا تحبون

ان یغفر الله لكم والله غفور رحیم) یعنی جرملری عفو واغماضدن اغماض ایتسونلر آیا سز سومزمیسكز كه الله تعالی سزی مغفرت ایده وجناب الله مغفرت ومرحمت ایدیجیدر (الذین ینفقون فی السراء والضراء والكاظمین الغیظ والعافین عن الناس والله یحب المحسنین) یعنی اول كیمسه لر كه مسرت ومضرت كثرت وقلتده انفاق وصدقه ایدرلر وغضبلرینی هضم ایدرلر یعنی طارغنلغنی اجرایه قادر ایكن صبر وترك ایدرلر وناسدن مؤاخذه یه مستحق اولانلری عفو ایدرلر وجناب حق احسان ایدیجیلری سور (ثم كان من الذین آمنوا وتواصوا بالصبر وتواصوا بالمرحمة اولئك اصحاب المیمنة) یعنی بوندنصكره مؤمنلردن اولوب بربرلرینه صبر ومرحمتله وصیت ایتدیلر آنلر اصحاب یمیندن یعنی اهل جنتدندرلر وحدیث شریفده بیورلمشدر كه (من لا یرحم لا یرحم) یعنی ناسه رحمت ایتمیان سزاوار رحمت اولمز

انجیلده دنیلمشدر كه اوروج طوتدیغكز زمان مرائیلر كبی یوزلریكزی محزون كوسترمیكز زیرا آنلر آدملره كورونمك ایچون یوزلرینی بوزارلر حقا سزه دیرمكه آنلر مكافاتنی آلمشلردر اما اوروج طوتار ایكن باشكی باغلیوب یوزیكی یقه شویله كه آدملره دكل اما كیزلوده اولان پدریكه اوروج طوتدیغنی كوستره سین) حضرت عیسی ع م خالصاً لوجه الله صیام ایله امر ایلیوب ریادن نهی بیورمشلر شریعت محمدیه ده ریادن احتراز حقنده وارد اولان آیات كریمه واحادیث شریفه دن برمقدارینی آنفاً بیان ایلدیكمزدن تكراره لزوم كورنمز استغراب اولنه جق ماده شودر كه انجیلك اشبو آیتلرنده صوم ایله امر مصرح اولدیغی حالده حضرت

عیسی علیه السلامدن برچوق سنه صکره آنك یوزینی کورمیان
وآنك اصحابنه نه درلو اهانتلر ایلدیکی نصارانك دخی معترفی اولان
معهود یهودی پاولوس صکره‌دن سائر احکام انجیلی تغییر ایلدیکی
کبی بو صومی دخی تغییر ایتمشدر والی الله المشتکی   انتهی

انجیل متانك باب سادسنده مال جمع ایلیوب قلبکزی باغلیك
ملبوسات مأکولات ایچون غم چکمیوب حقه توکل و اعتماد ایله
توصیه اولنمش و قوشلرك صورة تعیشلرینی و زیتون چیچکنك
کسوهٔ طبیعیه‌سی کبی برقاچ مثال ایراد ایدلمشدر) قرآن کریمده
دنیایه عدم رغبت حقنده وارد اولان آیات کریمه و احادیث شریفه
بالاده سبقت ایلدی اما توکله متعلق اولان آیات کریمه پك چوق
اولدیغندن یالکز برینك ایرادیله اکتفا ایدرز که (ومن یتق الله
یجعل له مخرجا و یرزقه من حیث لا یحتسب و من یتوکل علی الله
فهو حسبه) آیتیدر یعنی هر کیمکه جناب حقدن اتقا ایدر حضرت
الله آکا بر مخرج فوز و یسر احسان ایدر و هیچ بر مأمول ایتمدیکی
یردن آکا رزق ویرر و هر کیم جناب اللهه توکل ایدرسه او آکا
کفایت ایدر

انجیلده یازیلودر که نیچون قرنداشنك کوزنده اولان چوپی
کورورسین و کندی کوزکده اولان مرتکی باقازسك قرآن کریمده
دخی تجسس عیوبدن نهی ضمننده (یا ایها الذین آمنوا اجتنبوا کثیرا
من الظن ان بعض الظن اثم ولا تجسسوا ولا یغتب بعضکم بعضا
ایحب احدکم ان یأکل لحم اخیه میتا فکرهتموه واتقوا الله ان الله
تواب رحیم) وارد اولمشدر یعنی ای مؤمنلر ظنك چوغندن اجتناب
ایدك زیرا ظنك بعضیسی کناهی موجب اولور و احوال مسلمینی

تجسس و بر بریکزی غیبت ایتمیك یعنی غائبانه سنده ذم ایتمیك
سزدن بریکز میت قرنداشنك لحمنی اکل ایتمکی سورمی بلکه تکلیف
اولنسه اکراه ایدردی و الله تعالیدن قورقیکز تحقیق الله ذو الجلال
توبه ایدنلرك توبه‌لرینی قبول ایله رحمت ایدیجیدر و فخر کائنات
افندیمز حدیث شریفنده دخی بیوردیلر که (من ستر عیوب الناس
ستر الله عیوبه) یعنی ناسك عیوبنی ستر ایدنلرك عیوبنی جناب الله
ستر ایدر و ناسك عیوبنی کشف ایدنلرك عیوبنی الله تعالی کشف ایدر
و ینه بیوردیکه (علیکم انفسکم) یعنی نفسکزك عیوبنی تجسس
ایتمیه ملازمت ایدوب غیرك عیوبنی آرامیك انجیلده محرردر که طار
قپودن کیرك زیرا اهلاکه کتورن قپو و یول واسعدر و چوغی آندن
کیررلر اما حیاته کتورن قپو طار و یول اکسزو آنی بولانلر آزدر قرآن
کریمده وارد اولمشدر که (زین للناس حب الشهوات) یعنی ناس
ایچون شهوات نفسانیه‌یه محبت تزیین قلندی که مزین اولان شیئه
رغبت طبیعیه حسبیله بو طریق واسعدر و حدیث شریفده دخی
فخر کائنات افندیمز بیوردیکه (حفت الجنة بالمکاره و حفت النیران
بالشهوات) یعنی جنت مکاره و مشاق ایله و جهنم شهواتله احاطه
اولندی حاصل معنا جنت یولی طار و غایت مشقتلی و جهنم یولی
واسع و زینتلودر ینه انجیلده محرر اولدیغی اوزره حضرت
عیسی دیر که بکا یارب یارب دینلرك هر بری کوکلرك ملکوتنه
کیرمز اما کوکلرده اولان بابانك مرادینی ایدن کیدر چوق کمسه‌لر
بکا اول کونده دیه‌جکلردر که یارب یارب بز سنك اسمك ایله
پیغمبرلك ایتمدکمی و سنك اسمك ایله جنلر چیقارمدقمی و سنك
اسمك ایله چوق معجزه‌لر ایتمدکمی اوزمان بن آنلره دیه‌جکمکه

بن سزی هیچ بیلمدم بندن کیدك ای ظلم ایدیجیلر او زمان بن انلره
تعریف ایده جکم انتهی بو مقامده بیان اولنان ملکوت
پروتستانت پاپاسلرینك اکلادقلری کبی کلیسا اداره سی اولمیوب
بلکه یوم قیامتده قوریله جق محکمهٔ کبرا و اول اثناده ظهوره
کله جك عدل و انتقام جناب کبریادر انجیلك بو آیتنه مقابل
قرآن کریمده آیات عدیده اولوب ازجمله آیة الکرسیده واقع
(له ما فی السموات وما فی الارض من ذا الذی یشفع عنده الا باذنه)
آیهٔ جلیله سیدر معنای منیفی سموات و ارضك جمله سی الله تعالینك
ملکیدر و اذن الهی اولمدقجه روز محشرده بر کمسه شفاعت ایدوب
غیری بی قورتارمز حتی فخر کائنات افندیمز حضرتلری کریمهٔ
محترمه لری سیدة النساء حضرت فاطمه یه بیوردیلر که روز جزاده
الله تعالینك اذن الهیسی اولمدقجه بندن سکا دخی فائده اولمز
ایشته اسلامك اعتقادی بودر اما طائفهٔ نصارا حضرت عیسانك
سمایه رفعندنصکره بابانك صاغ طرفنه اوطوروب بتون بتون
حکومت الهیه بی النه الدیغی و قیامتده دخی حاکم مطلق حضرت
عیسی اوله جغی اعتقادنده بولنورلر و بو اعتقادك نص انجیله
صراحة مغایر اولدیغنه دقت ایتمزلر حضرت عیسی انجیلده
حواریونه خطاباً الله تعالی حضرتلرینك امرینه انقیاد ایتمیانلره
بندن فائده اولمز بکا یالواروب چاغرانلره بن امداد ایدهمم دیوب
طورر ایکن شمدی طائفهٔ نصاری حضرت عیسی نفسنی بزم ایچون
فدا ایتدی بز جهنمدن قورتلدق زعمنده بولنملری و کیسه دن
وعظکزه مقابل پاره المیکز دیو تنبیه ایتمش ایکن پروتستانت
میسیونرلرینك سنوی بیك بیك بشیوز لیرایه قدر اجرتله نشردین

ایتدکاری و فرق سائره دن بعض پاپاسلرك دخی تعرفه سینه اوزره
هر کناهك جسامتنه کوره بر بدل مقابلنده عفو ایتملری و حتی
بعضیسنك اراضیٔ ملکوتی عرصهٔ خالیه کبی آرشون آرشون
صاتملری و بو صنعت و تجارت یوزندن نیجه یوز بیك پاپاسك
نیجه عصرلردنبرو فریح و فخور تعیش ایتملری حقیقة حیرت بخش
عقول اوله جق حالاتدندر بونك الك شاشیله جق یری شودرکه
ترقیات بشریه ده و عقل و حکمت و فطانتده جهانك ملتلرینه
تفوق ادعاسنده بولنان اوروپالولرك همان ثلثانی حالا بو اعتقاد
اوزره ثابتدرلر (ومن یضلل الله فلا هادی له) متی انجیلنده
یازلدیغی وجهله حضرت عیسانك شاکردانه تبلیغ ایتدیکی
وصایا صره سنده (بر اوه کیردیککزده سلام ویرك اول اکا لائق
ایسه سلامکز انك اوزرینه کلسون اما اکر لائق دکل ایسه
سلامکز سزه دونسون و هر کیم سزی قبول ایتمز ایسه و سوزلریکزی
دیکله مز ایسه اول اودن ویا اول شهردن چیقوب آیاقلریکزك
توزینی سلکك) دیمشدر و قرآن کریمده (یا ایها الذین آمنوا لا تدخلوا
بیوتاً غیر بیوتکم حتی تستأنسوا و تسلموا علی اهلها ذالکم خیر
لکم لعلکم تذکرون وان لم تجدوا فیها احداً فلا تدخلوها حتی
یؤذن لکم وان قیل لکم ارجعوا فارجعوا هو ازکی لکم والله بما تعملون
علیم) بیورلمشدر معنای شریفی ای مؤمنلر کندی خانه کزدن
غیری کمسه نك خانه سنه کیرمیك تا که اول خانه نك اهلندن اذن
آلوب و سلام ویروب کیره سکز بو اذن و سلام ایله کیرمکز سزه
خیرلودر که اهل خانه ستر عورت و دفع مکروهات ایده لر بونلری
ملاحظه ایله متعظ اوله سکز و اکر سزی قبول ایتمیوب رجعت

ایدك دیدكلری وقتده رجوع ایده‌سكز كه اشبو رجوع ایتمكز
ادبكزی اشعار ایده‌جكندن سزك ایچون پك كوزلدر الله تعالی
سزك ایشلدكلریكزی بیلور متانك اوننجی بابنده كوندریلان
شاكردلرك تبلیغ احكامده اذا وجفا كوره‌جكاری بیان و بر شهرده
جفا كوررلرسه بر غیریسنه قاچه‌لری و الله تعالادن ماعدا بر كسه‌دن
قورقامه‌لری توصیه بیورلمش و سویلین آنلر اولمیوب الله تعالی نك
روحی اولدیغی و هلاك ایدیلورلرسه هلاك اوله‌جق جسد فانی
اولوب روحه تعرض ایده‌میه‌جكاری تذكار اولنمشدر) قرآن
كریمده (الذین یبلغون رسالات الله ویخشونه ولا یخشون احدا
الا الله وكفی بالله حسیباً) یعنی شول كسه‌لر كه الله تعالی حضرتلرینك
رسالتنی ناسه تبلیغ ایدرلر نجق الله تعالادن قورقارلر غیری بر كسه‌دن
قورقازلر و الله تعالی عمللرینك حسابنی كورمكه كافیدر (ومارمیت
اذرمیت و لكن الله رمی) یعنی یامحمد یوم بدرده بر آوچ طپراغی
كفار كوزینه سن آتمدك كرچه صورتا سن آتدك اما حقیقتده
الله تعالی آتدی و شهدانك جسدلری اولوب روحلری حیاتده اولمسی
حقنده قرآن كریمده (ولا تقولوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات
بل احیاء ولكن لاتشعرون) یعنی سز فی سبیل الله قتل اولنانلر
ایچون موتالردر دیمكز بلكه دیریلردر و لكن سز آنلری
آكاه مز سكز آنی ادراك عقلدن خارج بیورلمشدر و باب
مذكورك اوتوزنجی آیتنده دخی حضرت عیسی دیمشكه سزی
قبول ایدن بنی قبول ایدر و بنی قبول ایدن بنی كوندرنی قبول ایدر
ایشته بو آیتده حضرت عیسی علیه السلام كندوسی مبعوث
من عند الله اولدیغنی و اكا اطاعت ایدن الله تعالایه اطاعت

ایتدیكنی تصدیق ایدر و بوكا مطابق قرآن كریمده (من یطع
الرسول فقد اطاع الله) معنای شریفی رسوله اطاعت ایلیان الله‌ه
اطاعت ایتمش اولور بیورلمشدر متانك اون برنجی بابنده شویله
یازیلودر حضرت عیسی دها جمعیتلره سویلر ایكن والده‌سیله
قرنداشلری آنكله سویلشمك استیوب طوررلر ایدی و بر كسه آكا
ایشته والدهك و قرنداشلرك سنكله سویلشمك استیوب خارجده
طوریورلر دیدی اول دخی جواب ویروب والدهم كیمدر و قرنداشلرم
كیملردر دیدی جناب حق قرآن كریمنده حرمت ابوین حقنده (فلا
تقل لهما اف ولا تنهرهما وقل لهما قولا كریما واخفض لهما جناح
الذل من الرحمة وقل رب ارحمهما كما ربیانی صغیراً) بیورر یعنی انا
و بابایه اف دیمه و اغر سوز سویلمه و یوزلرینه باغرمه و آنلره لطیف
سوز سویله و آنلر ایچون فرط ترحمدن تذلل و تواضع قنادینی ایندر
یعنی لطف و ملایمت ایت كبر ایتمه و یارب بونلر بنی چوجوق ایكن
نصل تربیه ایتدیلر ایسه سنده آنلره رحمت ایله دی حضرت عیسی نك
والده‌سی حقنده بو معامله‌سی یوحنانك ایكنجی بابنده دخی بر بشقه
مقامده ذكر اولنمشدر یعنی فنا شهرنده‌كی ضیافتده مسیحك والده
دخی برابر بولنور اثنای طعامده والده‌سی شراب بتمش دیو اكا خبر
ویرمسی اوزرینه عیسی آكا خطابا أقاری سنكله بنم آره‌مزده نه علاقه
واردر دیو جواب درشت ویرر وایشته اول مریم حضرتلری بدركه
بر قاچ یوز سنه صكره عیسانك می یوقسه الله‌ك می والده‌سیدر دیو
قونسیل دنیلان رهابین جمعیتلرنده موضوع ایدیلوب آخر الامر
الله اناسی اولمسنه قرار ویریلور و حالا قاتولیكلر اعتقادنده درجهٔ
اولوهیتده مریمه دخی عبادت اولنور نصارانك اساس عقائدی

بومقوله تضاد طفلانه اوزرینه مبنی اولدیغنی کورلدکجه مجدیلر جناب حقه نقدر شکر و تحدیث نعمت ایلسه‌لر آزدر

واون اوچنجی بابنده حضرت عیسی بر تمثیل ایراد ایدوب مألنده امر الهی‌یی اشیدن اشخاصی درده تقسیم ایله هربرینی اکیلن تخمك بر حالنه تشبیه ایدر اولکیسی کلام الهی‌یی اشیدوب مزایاسنی اکلیاندر که یول کنارنه اکیلوب انتفاع اولنمیان محصوله مشابهدر ایکنجیسی کلامی اشیدوب وآنی قبول ایدوب برمدتدنصکره انکاره دوشندر که طاشلق یره اکیلوب کوك باغلمیان مزروعاته بکزر اوچنجیسی کلامی ایشیدوب قبولدن صکره دنیا شغلی وتکثیر مال غائله‌سی عملده ثباتسزلغنی موجب اولانلردر که دیکنلی یره اکیلوب دیکن بوغوب قلیل النفع اولان تخمه مماثلدر دردنجیسی کلامی ایشیدوب اکلیان و مقتضاسی اوزره حرکت ایدنلردر که منبت یره اکیلان دانه‌یه مماثلدر) دین محمدیده بو صنفلرك برنجیسنه کافرین ایکنجیسنه منافقین و اوچنجیسنه مذنبین دردنجیسنه مؤمنین متقین تعبیر اولنور بو اصناف اربعه‌نك هربری حقنده وعدو وعیدی شامل اولان آیات قرآنیه‌نك جمع وایرادینه بومجله‌نك تحملی اولمدیغندن فقط هربرینه دائر برآیت ایله اکتفا ایدرز کافرین حقنده (ان الذین کفروا سواء علیهم انذرتهم ام لم تنذرهم لا یؤمنون ختم الله علی قلوبهم وعلی سمعهم وعلی ابصارهم غشاوة ولهم عذاب عظیم) معنای شریفی تحقیق اول کسه‌لر که نور ایمانی قبول ایتمیوب ظلمت کفر ایله متصف اولانلری سن عذابیله اخافه ایدوب ایتمامك مساویدر آنلر ایمان ایتمزلر الله عظیم الشان آنلرك قلبلری وقولاقلری

وکوزلری اوزرینه مهر وضعیله پرده چکمشدر آنلر ایچون عذاب عظیم واردر منافقین حقنده (و من الناس من یقول آمنا بالله و بالیوم الاخر و ماهم بمؤمنین) معنای شریفی ناسدن بعضیسی بز الله تعالی‌یه و قیامت کوننه ایناندق دیر حالبوکه آنلر ایمان ایتمش دکللردر و مذنبین حقنده دخی تبشیری متضمن (قل یا عبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لا تقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعاً) بیورلمشدر یعنی ای نفسلر اوزرینه ظلم واسراف ایدن قوللرم اللهك رحمتندن امیدیکزی کسمیکز تحقیق الله عظیم الشان هردرلو کناهی مغفرت و مؤمنین متقین حقنده (والذین یؤمنون بما انزل الیك وما انزل من قبلك و بالاخرة هم یوقنون اولئك علی هدی من ربهم واولئك هم المفلحون) بیورلمشدر یعنی سکا نازل اولان قرآن کریمه وسندن مقدمکی پیغمبرلره انزال اولنان کتابلره و آخرته که شبهه‌سز ایناتورلر بوکسه‌لر الله تعالانك توفیق ومودتندن طوغری یول اوزره درلر وعقابدن فلاح بولمشلردر وینه باب مذکورده عیسا برقاچ مثال ایراد ایدوب آنلرده شیطانك اغواسیله واکدیکی تخم فساد سببیله فاسقلرك حالنی وروز جزاده اعمال قبیحه‌لریله مجازات اولنوب جهنمده یانه جقلرینی بیان ایدر قرآن کریمده اول احواله دائر نیجه نیجه آیات کریمه واردر ازجمله (ان الشیطان عدو فاتخذوه عدواً) بیورلمشدر یعنی شیطان دشمندر دشمن اتخاذ ایدلکوینه (یا ایها الذین امنوا لا تتبعوا خطوات الشیطان انما یدعوا حزبه لیکونوا من اصحاب السعیر) بیورلمشدر یعنی ای مؤمنلر شیطانك اثرینه تابع اولمیك او کندینه متعلق اولانی اهل جهنم اولمق ایچون دعوت ایدر ینه متی انجیلنك اون

سكزنجی بابنده حضرت عیسی ایله شاکردانی بیننده سبقت ایدن
مکالمهٔ طویله‌نك خلاصه‌سنده عیسی آنلری تکبردن منع و تواضعه
سوق ایدر قرآن کریمده (ولا تمش فی الارض مرحا انك لن تخرق
الارض ولن تبلغ الجبال طولا کل ذالك كان سيئه عند ربك
مکروهاً) بیورلمشدر معنای شریفی یریوزنده صالنه‌رق فضوللق
ایله یوریمه سن البته ارضی یاره‌مزسك وطول قامت کوستروب
طاغلره برابر اولمغه‌ده قادر دکاسك بو شیلرك هپسی سنك ربك
عندنده مکروه اولدی رسول اکرم افندیمزك حدیث شریفنده
بیوردیلر که (من تواضع رفعه الله ومن تکبر وضعه الله) یعنی برکمسه
تواضع ایدرسه حق تعالی حضرتلری قدرینی ترفیع ایدوب عالی
قیلار و تکبر ایدرسه الله تعالی تذلیل ایدر و متی انجیلنك اون
طقوزنجی بابنده یلان یره شهادت ایتمیه‌سك بابا که انا که حرمت
ایلیه‌سك قومشوکی کندك کبی سوه‌سك دنیلمشدر قرآن کریمده
بو خصوصاته دائر آیات عدیده وارد راز جمله (فاجتنبوا الرجس
من الاوثان واجتنبوا قول الزور) بیورلمشدر یعنی رجس اولان
بتلردن ویلان شاهدلکدن و یاخود یلان سوزدن اجتناب ایدك
وینه (والذین لا یشهدون الزور و اذا مروا باللغو مروا کراماً)
یعنی هم شونلر که یلان شاهدلکی ایتمزلر ویلان وباطل برشیئه
اوغراسه‌لر کریمانه صاوشوب چکرلر بونلر صبرلری سببیله جنتك
اعلا مقامنده مجازات اولنور حرمت ابوین وحق جواره دائر
بعض مقالات بوندن اوجه بیان اولنمش ایدی متانك یکرمنجی
بابنده حضرت عیسی دیدیکه (ارا کزده کبیر اولمق استیان
سزك خدمتکارکز اولسون) قرآن کریمده (ان اکرمکم عند الله

اتقیکم) بیورلدی یعنی عند الهیده سزك الڭ بیوککز تقواده زیاده
اولانکزدر و حدیث شریفده وارد اولدی که (سید القوم خادمهم)
یعنی بر قومك اولوسی انلرك خدمتنده بولناندر یکرمنجی بابده
عیسادن قیصره جزیه و یرمك خصوصی استفسار اولندقده
قیصره عائد اولانی اکا و حقه متعلق اولانی حقه ادا ایلیك دیدی
حکومته اطاعت خصوصنده قرآن کریمده (اطیعوا الله واطیعوا
الرسول واولی الامر منکم) بیورلمشدر یعنی الله تعالی حضرتلرینه
ورسولنه وصاحب امر اولان حکمداره اطاعت ایلیك انجق بو
اطاعت علی الاطلاق اولمیوب اکر حکمدارك امری موافق
شرع اولورسه قیدیله مقیددر نته کیم حدیث شریفده لا طاعة
فی المخلوق عند معصیت الخالق) یعنی خالقه معصیتی موجب اولانه
بر ده مخلوقه اطاعت یوقدر جناب رب متعال قرآن کریمنده
(یا ایها الذین آمنوا علیکم انفسکم لا یضرکم من ضل اذا اهتدیتم)
بیورر یعنی ای مؤمنلر نفسکزك محافظه و اصلاحی سزك اوزریکزه‌در
سز الکزدن کلدیکی قدر نهی منکر ایله اهتدا ده اولدیغکز
حالده کمراه کیمسه‌نك ضلالتی سزه ضرر ویرمز زیرا شریعت
محمدیه‌ده امر بالمعروف و نهی عن المنکر هر مسلمك اوزرینه فرض
کفایه‌در نته‌کیم قرآن عظیم الشانده (ولتکن منکم امة یدعون الی
الخیر ویأمرون بالمعروف وینهون عن المنکر واولئك هم المفلحون)
بیورلمشدر یعنی سزدن خیره دعوت ومعروف ایله امر و منکردن
نهی ایلر بر طاقم اولسون و نعمان بن بشیردن مروی حدیث شریفده
(مثل القائم علی حدود الله والواقع فیها والمداهن فیها مثل قوم
رکبوا سفینة فاصاب بعضهم اسفلها واوعرها وشرها واصاب

بعضهم اعلاها فكان الذين فى اسفلها اذا استقوا الماء مروا على فوقهم
فاذوهم فقالوا لو خرقنا فى نصيبنا خرقا فاستقينا منه ولم نؤذ
من فوقنا فان تركوهم وامرهم هلكوا جميعاً وان اخذوا على
ايديهم نجوا جميعاً) بيورلمشدر يعنى حدود الهيه ايله عامل وغير
عامل واوامر الهيه خصوصنده مداهن ومسامح اولنلرك حاللرى
شول قومه بكزركه بر سفينه يه راكب اولديلر انلردن بر طاقمى
سفينه نك طبقهٔ سفلاسنده و صرب وكوتو محلنه اصابت ايتديلر
و ديكر فرقه طبقهٔ علياسنه دوشديلر ايمدى طبقهٔ سفلاده اولانلر
صو الмق استدكجه يوقارو چيقوب اوراده كى اولنلرى ادعاج
ايتديلر وديديلركه اكر بز اشاغيده بر دليك آچوب اندن محتاج
اولديغمز صويى المش اولسه ق اوزريمزده بولنانلرى ادعاج ايتمزدك
ايمدى اكر يوقاروده بولنانلر آنلره كمى يى دلمك ايچون مساعده
كوستررلر ايسه جمله سى هلاك اولورلر و اكر اللرينى طوتوب
كمى يى دلدرمزلر ايسه جمله سى نجات بولورلر وينه حضرت پيغمبر
(اذا رأيت امتى تهاب الظالم ان تقول له انت ظالم فقد تودع منهم)
بيورمشدر يعنى بنم امتمى بر ظالمه سن ظالمسك ديمكدن خوف ايدر
كورديكك زمان انلردن وداع اولنمش يعنى خير قالمامش وايشلرى
بتمشدر و ينه حضرت نبى ذيشان (ان الناس اذا رأوا المنكر
فلم يغيروه اوشك ان يعمهم الله بعذاب) بيورمشدر يعنى ناس
بر كوتولكى كوروب ده تغيير ايتمزلر ايسه جناب الله عذابنى
جمله سنه تعميم ايتمك مأمولدر وينه حديث آخرده (لتأمرون
بالمعروف وتنهون عن المنكر او ليسلطن الله شراركم على خياركم
فيدعوا خياركم فلا يستجاب لهم) وارد اولمشدر يعنى سز البته

معروف ايله امر والبته منكردن نهى ايتمليسكز يوقسه جناب الله
سزدن اشرار اولنلرى اخيار اولنلريكز اوزرينه البته مسلط ايدر
اوزمان اخيار اولنلريكز انلرك دفعى ايچون دعا ايدرلر ايسه ده
دعالرى مستجاب اولمز . ينه باب مذكورده محرردركه شريعتك
الثيبوك وصيتى ندر ديو صوردقلرنده حضرت عيسى جواب
ويروب اللهك اولاندربى بتون قلبندن وبتون فكرندن سومسك
قرأن كريمده (يحبهم ويحبونه) بيورلمشدر يعنى اول قوم مؤمنكه
الله تعالى آنلره محبت ايدر آنلر دخى الله تعالى يه محبت ايدرلر
وحديث قدسيده دخى بيورمشكه (يا ابن آدم ان اردت حبى فاخرج
حب الدنيا من قلبك فانى لم اجمع حبى وحب الدنيا فى قلب واحد
ابداً يا ابن آدم كيف تطمع فى حبى مع حب الدنيا فاطلب حبى
ورضائى فى ترك الدنيا يا ابن آدم تضرع لعبادتى املأ قلبك بمحبتى)
حق جل وعلى حضرتلرى بيورديكه اى آدم اوغلى بكا محبت
مراد ايدرسه ك حب دنيايى قلبكدن چيقار زيرا بن بكا محبت ايله
دنيايه محبتى بر يرده جمع ايتمم اى آدم اوغلو دنيايه محبتله برابر بكا
محبتى نصل طمع ايدرسك اويله ايسه بنم رضاو محبتمى ترك دنياده
آره اى آدم اوغلو نفسكى بكا عبادته حصر ايت بن سنك قلبكه
محبتمى طولدوريرم

متانك يكرمى دردنجى بابنده علائم قيامتى بيان صددنده
حضرت عيسى ديركه كونش قراروب آى دخى كندى ضياسنى
ويرميه يلديزلر دخى سمادن دوشوب سماوانك قوتلرى صارصله
بعده ابن الانسانك علامتى سماده كورنمكه يرك بالجمله قبيله لرى
اوزمان زارى يه دوشوب سماوانك بولودلرى اوزرنده قدرت

وعظيم جلال ايله ابن الانسانك كلديكنى كوره جكلردر اولدخى
صورك عظيم صداسيله ملائكه سنى كوندروب سماواتك براوجندن
تا او براوجنه قدر منتخبلرينى درت روزكاردن جمع ايده لر بو نسنه لرك
جمله سى واقع اولمينجه بو نسل زائل اولمز نهايت اول كونى وساعتى
كمسه بيلمز سمانك ملكلرى بيله بيلمز الا يالكز پدريالور) اما قرآن كريمده
بو احوال دائر آيات جمع ايدلسه اناجيل اربعه دن زياده اولور فقط
شو سوزلره همان عيناً كبى مطابقت ايدنلردن برقاچنى ذكر ايده لم
(اذا الشمس كورت واذا النجوم انكدرت) (اذا السماء انشقت
واذنت لربها وحقت واذا الارض مدت والقت مافيها وتخلت)
(قلوب يومئذ واجفة ابصارها خاشعة) (وجاء ربك والملك صفا
صفا) (ونفخ فى الصور فاذاهم من الاجداث الى ربهم ينسلون)
(يومئذ يصدر الناس اشتاتا ليروا اعمالهم فمن يعمل مثقال ذرة خيرا
يره ومن يعمل مثقال ذرة شرا يره) (يسئلك الناس عن الساعة
قل انما علمها عند الله ومايدريك لعل الساعة تكون قريبا) يعنى
كونشك نورى زائل ويلديزلر قراروب منكدر اولديغى زمان)
(سما امر الهى يى اشيدوب حق ولائقيله انقيادا منشق اولديغى
وقتده) (وارض دخى امر الهى يى حق اوزره استماع ايله
هموار اولوب ايچنده كيلرى اخراجيله تخليه اولندقده) (او
كونده قلبلر مضطرب وخائف اولوب كوزلرى اهوالدن ذليل
اولورلر) (عرصهٔ محشرده ربك جل شانه نك علامات قدرت
وآثار حيبتى ظاهر اولوب ملكلر صف صف دوردقلرنده)
(صور چالندقده ناس قبرلرندن قالقوب ربلرى عز شانه طرفنه
سرعتله كيدرلر) (اول كونده ناس عمللرينك جزاسنى كورمك

ايچون پراكنده كروه كروه موقف حسابه رجوع ايدرلر كيمكه
ذره قدر آغرلغجه خير ايشلمش ايسه آنى كورر كيمكه ذره مقدارى شر
ايشلمش ايسه آنى كورر) (يا محمد سندن ناس قيامت نه وقت
قوپاجغنى صورارلر سن ديكه انى انجق الله تعالى بيلور نه بيلورسك
شايد يقين اوله بو نلردن ماعدا قرآن كريمده تهذيب اخلاق وتصفيهٔ
باطن واعمال اوزرينه مكافات ومجازات وتبيين حقوق ومعاملات
واوصاف جنت وجهنم واحوال قيامت وتوحيد ذات كبريا
وتعيين صفات واسما اوزرينه اولقدر ايات بينات واردر كه هر بر
صنفى ايريلوب تفسير وبيان اولنسه هر برى اناجيلك برقاچ مثانه
بالغ اولور قرآن كريم ايله انجيلك موازنه سى بحر محيط ايله بر حوض
صغيرك مقايسه سى قبيلندن اولور حقيقتده اشبو موازنه نك مثالى
اكا بكزر كه بر ادمك قرق اللى قدر اشجار ثمره يى مشتمل وفقط
شجون واغصانى منكسر بر باغچه سى اولور وقومشونك ايسه
برقاچ يوزبيك اشجار ميوه دارى مشتمل وباغچهٔ صغيره دن اولان
اللى اغاج دخى منقح وملقح اولدقلرى حالده انده داخل وهر
برك وشاخى تر وتازه بر عظيم باغچه سى بولنور ايمدى كوچك
باغچه نك صاحبى كندى باغچه سنك قدمنه واغاجلرنده كى برقاچ
نوع ميوه يه مغرور اولوب ديكر باغچه نك احوالندن يا قطعا خبردار
اولمديغندن ويا خود بر مقدار محلنى كورمش ايسه ده كمال حسدندن
ناشى البته بنم باغچه مده اولان لطائف اثمار سنك باغچه كده يوقدر
وبنم باغچه م سنككندن معمور ومنتظمدر سنده بو كا اينانمليسك
هر كسده بويله بيلمليدر ديو ادعا ايدر شويله بر ادعايه قارشو نه معامله
ايتمك لازم كلور وظيفهٔ انسانيته كوره اوادعه اول امرده حقيقتى

بیلدیکی ایچون اجیلی و کندی باغچه‌سنك و دیکرینك حاللرینی رأی العین کندوسنه کوسترملی اکرانك اوزرینه ینه عناد ایدوب اولیکی ادعاسنده مصر اولورسه کولوب کچیویرملی‌در

پروتستانلر قرآن کریم ایله انجیلی مقایسه ایچون بش مبحث انتخاب ایدوب برنجی مبحثده قرآن کریمده اقانیم ثلثه‌یه دائر سوز بولنماه‌سنی انك نقصاننه عزو ایدرلر واشبو تثلیث بحثی کتب متقدمه‌ده رمز ایله افهام اولنمش ایدی دیو ادعا ایدرلرینه کندولرینك نشه ایتدکلری بعض کتابده بو مطلب عظیمك توراتده مبهم اولدیغنی اعتراف ایتدکدنصکره اثبات ایچون یالکز یوحنا انجیلندن و اعمال حواریون و نامهٔ رسولاندن بشقه بر دلیل ایرادینه مقتدر اوله‌مزلر بوسندلرك ایسه اصل و اساسی معلوم اولمغله قطعاً اعتباره شایان دکلدر ایمدی مسئلهٔ تثلیثی توضیح ایچون اول امرده عشاء ربانی اوزره بعض تحقیقات بیانه لزوم کورینور بوقاروده دخی بالمناسبه برنبذه بیان اولندیغی اوزره اشبو عشاء ربانی نصارانك اساس معتقداتندندر چونکه زعملرنجه حضرت عیسی اوچ نوع اصل الهك بری اولمغله انك اتنی یيوب قانی ایچمکله کویا انکله اتحاد ایدرلر و مرتکب اولدقلری معاصی بو وجهله ابن اللهی ذبیحه ایدرك معفو اولور یعنی مایه‌لو یاخود مایه‌سز بر پارچه اتمك ایله بر مقدار شرابه پاپاس اوقودیغی آنده اتمك عینیله عیسانك اتی و شراب دخی قانی اولور انلری تقسیم ایله اکل و شرب ایدرلر بو خصوصده یعنی اتمك و شرابك لحم و دمه تحولی مسئله‌سنده نصارا کلیسالری اراسنده تأویلات مختلفه اولوب بعضیلری اعتقادنجه یالکز خبز و باده مسیحك جسدینه

و دمنه تحویل اولنوب کاملاً مسیح اولور بو تقدیرجه یعنی اتمك ناسوت و لاهوت ایله برابر مریمدن ظهور ایدن مسیحه کاملاً تحویل اولندیغی حالده جسمه مخصوص اولان عوارض دخی اتمکده مشاهده و النوب اعضادن جلد و دم و عظم کبی شیلر دخی اتمکده بولنمق لازم کلور حالبوکه اتمکده انلرك بریسی بولنموب بر شخص بو اتمکی اکل ایلسه و یاخود طوتسه اتمکدن غیری بر شی حس ایده‌مز و صاقلاسه آ کا اتمك جنسنك شانندن اولان فساد عارض اولوب جسم انسانی‌یه عارض اولان فساد عارض اولمز اکر مسیحك جسدی اتمکه تحول ایدر دیسه‌لر هر نقدر حضرت مسیحك لاهوتیله آن واحدده امکنهٔ متعدده‌ده متجزی اولماسی آنلرك زعملرنده ممکن ایسه‌ده لکن ناسوتی اعتباریله ممکن دکلدر زیرا بر ایچرا اولورو یهودیلردن اختفا بیوردر بر جسمك امکنهٔ غیر مخصوصه‌ده آن واحدده تعدد ایده‌میه‌جکی بدیهیاتدندر روی ارضده بر قاچ بیك پاپاس ان واحدده تقدس ایتدکارنده هر برینك تقدمه‌لری اول انده عذرادن تولد ایدن مسیحه تحول ایلسه ایکیدن خالی دکلدر یا هر بری دیکرلرینك غیری یاخود عینی اولور غیری اولمق انلرك اعتقادنجه باطلدر عینی اولمق دخی نفس الامرده باطلدر زیرا هر برینك ماده‌سی دیکرینك ماده‌سنه مغایردر و بر پاپاس اتمکی اوچ پارچه ایدوب هر برینی بر شخصه ویردکده یا مسیح قطعه قطعه اولورو یا اتمکك هر بر پارچه‌سی بر کامل مسیح اولور صورت اولایه کوره مسیح کامله تحول ایتمش اولور. صورت ثانیه‌ده چونکه تقدمه ایله انجق بر مسیح حادث اولدیغندن حین تقسیمده متعدد مسیحلر نره‌دن چیقار و زعم نصارا اوزره حضرت مسیح

ذبحهٔ واحده ایله ناسی تخلیص ایچون عالمه کلدی و نفسنی فدا ایلدی
ایمدی عشاء ربانی ذبیحه سی صلیب اوزرینه حاصل اولان ذبیحه نك
عینی اولور ایسه اکل وقوعیله خلاص کافی اولوب صکره
یهود الیله خشبه اوزرینه صلب اولنمغه حاجت یوغیدی و عیسانك
ابطال کناه ایچون کندینی قربان ایدرك بر کره ظهور ایلدیکی
رسالهٔ عبرانیه دن باب تاسعك آخرنده محرردر بروده اکرمسیحیلرك
ادعا ایتدکلری شو تحویل ماده سی صحیح اولسه انلرك یهوددن زیاده
عدوی مسیح اولملری لازم کلور زیرا یهود حضرت عیسایی بر کره
تعذیب ایدوب بعده ترك ایتدیلر انی عدیلرقانی ایچمدیلر بونلر ایسه
مسیح ایچون ابتدا چین اقلیمنه ایکی ژزویت پاپاسی کتمش ایدی بونلر
قانتون شهرنده بر مدت اقامتله اورانك والیسنه عرض حال و نشر دین
حقیقی ایچون کلدکلرندن خلقه وعظ ایتمکه رخصت التماس ایلدیلر
والی بر وقت قولق اصمدی ایسه ده پاپاسلر استدعا و تصدیعدن
خالی اولمدقلرندن بالاخره کیفیتی خاقان چینه عرض ایلدی
اول دخی پاپاسلری بالذات کوروب نشر دینی مراد ایتدکلری دینك
احوالنی استماع ایتمك مرادیله انلرك دار السلطنهٔ چین اولان پکین
شهرینه کوندرلملرینی جواباً تحریر ایتمکله پاپاسلر اورایه کوندرلدیلر
اول اثناده بت پرست پاپاسلری کیفیتی طویوب بونلر چینك خلقنی
اضلال ایچون کلمشلر دیو کفتکو چوغالمغه نهایت ژزویتلر پکینه
واصل اولدقلرنده خاقان بالجمله ارکان دولتندن و مأمورین
روحانیه سندن مرکب بر مجلس عالی ترتیب ایدوب پاپاسلری اوراده
رسما قبول ایله کندیلرندن نه قوله دینك نشری ایچون کلدکلرینی
سؤال ایلدی انلر دخی عقائد نصارانك اساسلرینی خلاصه وجهله

بیانه اغاز ایدوب دیدیلر که سما و ارضی یارادان جناب الله بردر
و اوچدر یعنی انك ابن وحیدی ایله روح القدسی دخی بعینه الههدرلر
اشبو الله ادم و حوایی خلق ایدوب انلری جنته قویدی و هر درلو
نعمتلر ایله متنعم قیلوب فقط جنت اغاجلرندن برینك میوه سنی یمامك
ایچون انلره تنبیه ایلدی هر نصلسه یلان حوایی ازدیروب و حوا
دخی ادمی اضلال ایدوب بونلر نهی الهی یه مخالف اوله رق اول
شجره میوه سندن اکل ایتدیلر بو وجهله تنبیه الهی یه مخالف
حرکت ایتدکلرندن جناب الله انلری جنتدن طرد ایلدی بعده بونلرك
اولاد و احفادی ظهوره کلوب نوع بنی ادم انلرك نسلندن منشعب
اولدی و سلاله لرندن کلان هر شخص بابالرینك ایتمش اولدیغی
کناه ایله ملوث اوله رق بو حالده التی بیك سنه قدر زمان مرور
ایلدی اول زمان جناب الله باقدی که نوع بشر جمله سی الوده چرك
و معصیت اولمشلردر بونلرك عفو و مغفرتی ایچون برچاره ملاحظه
ایدوب ابن وحیدینی کوندروب قربان ایتمکدن بشقه وسیله
اولمیه جغندن انی کوندردی که اکا مسیح دینور عربستانك
کوشهٔ غربیسنده ارض فلسطین نامنده بر اقلیم واردر انك داخلنده
قدس دیرلر بر مملکت و انك نواحیسندن جلیل اسمنده بر قطعه
و او قطعه ده ناصرت نامنده بر قریه بولنور اشبو قریه ده بوندن
بیك سنه مقدم مریم اسمنده بر باکره قز وار ایدی اکرچه یوسف
نامنده بردلکره نکاحلی ایسه ده هنوز ازدواج وقوعبولمامش
ایدی بو قز بر کون تنها بر محلده ایکن روح القدس کلوب اکا ابن
الهی القا ایلدی یعنی قز باکره ایکن کبه قالدی بعده بر اخور ایچنده
طوغوردی اول ابن الهی یی یمامك ایچنه قویدیلر شرقدن

كاهنلر آنك طوغديغى يلدزك ظهورندن بيلديلر هديه لرله كلوب
آخورده آنى بولديلر و سجده ايتديلر اوتوز ياشنه قدر ملكوت
الله اوزرينه وعظ ايلدى هر نقدر بن اللهك اوغلويم سزى
قورتارمغه كلديم ديدى واولولرى ديرلتمك ومصروعلردن جنلرى
طرد ايتمك اعماللرى ابرصلرى طوبالرى استمه‌لولرى ابو ايتمك
بر سورى خنزيره جنلرى كوندروب دكزده بوغمق صويى شراب
ايتمك موسممز ايمش ويرمديكى ايچون ظاهر ايلوب بر انجير اغاجنى
قورتمق كبى بر چوق معجزه‌ده كوستردى ايسه‌ده يالكز بش اون
قدر فقير بالقجى ايله كسب صحبت ايدن برقاچ ار وعورتدن بشقه
كيمسه اينانمدى نهايت ملعون يهوديلر كا غرضلرندن آنى طوتوب
چارميخ اوزره هلاك ايتديلر لكن مسيح وفاتندن اوچ كون
صكره شاكردلرينه كوروندى بعده سمايه چيقوب پدرينك صاغ
يانندە اوطوردى پدرى دخى جمله امور عالمى انك النه تفويض
ايدوب كندوسى كيرو چكلدى اشته بزم تبليغ و وعظايده‌جكمز
دينك اساسلرى بوديدكمز شيلركه بونلره اينانانلر نعم اخرويه ايله
مثاب و اينانميانلر اخرتده ابدى مستحق عذاب اولور خاقان
چين بونلرك سوزينى تماماً ديكلدكدنصكره انلره جواباً سزهم الله
بر همده اوچ ديورسكز بو ايسه ايكى ايله ايكى بش ايدر ديمك
كبى بر معناسز سوزدر بونك حقيقتى نه ايسه انى سويلميك ديدكده
پاپاسلر اوراسى اسرار الهيه‌دندر اكا عقل بشر واقف اوله‌مز
ديديلر تكرار خاقان سوزه كلوب مادمكه بيان ايتديككز الله
يرى كوكى وجمله اشيايى خلق ايتمشدر بوقدر قدرته مالك ايكن
مخلوقاتندن بر عاجزك مرتكب اولديغى معصيت ايچون هيچ

او تهمتده بولنميان سلاله سنى متهم طوتمق وصكره انلرك عفوينه
كندى اوغلنك قانى دوكمكدن بشقه چاره بوله‌مامق نقدر نقيصه‌در
ديدكده پاپاسلر اوراسى ده اسرار الهيه‌دندر ديديلر خاقان ينه
سؤال ايدوب عيسى جنلرى كوندروب صويه غرق ايتمكله معجزه
كوستردى ديورسكز اوحيوانلرك صوچى نه ايدى وصاحبلرى
بونى كوردكده تضمين ادعا ايتمديلرمى ديدكده پاپاسلر اورالره دائر
انجيللرده صراحت يوقدر ديديلر ينه خاقان سؤال ايدوب ياأو
انجير اغاجنى قورتمق موافق حقانيتميدر موسمى اولمدقچه انجير
ويرمك اغاجك يد اختيارنده اولمامغله اكا كوجنوب قوروتمق
عادتا ظلم صريح دكلميدر ديدكده پاپاسلر جواب صددنده بو ايشلر
امور معنويه‌دندر ظاهره تطبيق اوله‌مز ديديلر بعده خاقان
بونلره چينك هر طرفنده ديلدكلرى كبى وعظ ايتمك ايچون رخصت
ويردى واشكاره مجلسه خطاباً بن چينده بو مثللر خرافاته اينانه‌جق
بر احمق تصور ايده‌مديكمدن بونلرك وعظ ايتملرنده بر بأس
كورەمم بلكه عالمده نه غريب مثللر نه احمق قوملر اولديغى
بونلردن استدلال ايله چين خلقى بولندقلرى دينك قيمتنى دها زياده
بيلورلر ديه‌رك ختم كلام ايلدى

مذهب تثليثك بطلاننه دليل اوله‌رق اناجيل موجوده ايچنده
پك چوق آيات واردر ازجمله يوحنا انجيلنك اون يدنجى بابنده
عيسى ديركه اى پدر حيات حقيقيه الله الوحيد الحقيقى اولان
سنى وسنك كوندرديكك عيسى المسيحى بيلملرندن عبارتدر بو آيتده
اللهك وحيد حقيقى اولديغى و مسيحك مرسل من عند الله ايدوكى
مصرحدر بووجهله اعتقاد حيات حقيقيه اولنجه عكسى اولان

تثلیث اعتقادی موت ابدی اولدیغنی تنبیه ایدر ایدر اشته بو حیات
ابدیه بفضل الله انجق اهل اسلامه درز یرا نصارا تثلیث ورطه سنه
دوشدکلرندن و طائفهٔ بنی اسرائیل نبوة عیسایه ایمان ایتمدکلرندن
واهل شرک ایسه هر ایکیسنی منکر اولدقلرندن آنلر ایچون حیات
حقیقیه اولهمز انجیل مرقسک اون ایکنجی بابنده حضرت عیسی
جمله وصیتلرک باشی اللهمز رب واحددر و سن اللهکی بتون قلبندن
بتون جانندن بتون فکرندن سوه سک بونلردن بیوک غیر وصیت
یوقدر دیدی متادن یکرمی ایکنجی بابده دخی بو وصیت بتون
شریعت و پیغمبرلره منوط اولدیغی محرردر اشته توراتده و کتب
انبیاده مصرح اولان وصیتلرک اولی توحیددر اکر تثلیث اولیدی
انبیاء الله انی رمز و ابهام ایله دکل اچیقدن بیان ایدرلردی انجیل
مرقسک اون اوچنجی بابنده عیسی دیرکه اما بو کون و بو
ساعتی کمسه بیلمز نه کوکده ملکلر و نه اوغل الا بابا بیلور و انجیل
متی نک یکرمنجی بابنده حضرت عیسی زبده اوغللری ایچون
بنم صاغمده و صولمده اوطورسون بنم المده دکلدر که ویره یم
اما بابادن کیمه حاضرلنمش ایسه اکا ویریردی اشته بو آیتلر تثلیثک
ابطالنی بلند اواز ایله ندا ایدر زیرا بونلر حضرت مسیح علم
و قدرتی نفسندن سلب ایله الله تعالی یه تخصیص ایدر و ینه انجیل
متانک اون طقوزنجی بابنده محرر اولدیغی اوزره بر کمسه حضرت
عیسایه خطابا یا معلم الکریم حیات ابدیه یه نائل اولمق ایچون
بن نه خیر ایشلیم دیدکده اول دخی نیچون بکا کریم دیورسک
واحد اولان اللهدن غیری کریم یوقدر دیو جواب ویردی اشته
بو آیت تثلیثک کوکنی قوپاریر انجیل متادن یکرمی یدنجی بابده

یازلدیغی اوزره حضرت مسیح چارمیخ اوستنده ایکن بلند
آواز ایله چاغروب ایلی ایلی لما شبقتانی یعنی اللهم اللهم بنی نیچون
ترک ایتدک دیدی و انجیل لوقادن یکرمی اوچنجی بابده ینه عیسا
چارمیخده ایکن بلند آواز ایله چاغروب ای بابا روحمی اللرینه
اصمارلدم دیدی اشته بو آیتلر الوهیت مسیحی کنایا و صراحة
نفی ایدرلر

انجیل یوحنادن یکرمنجی بابده یازیلمدر که حضرت عیسی
مزاردن قالقوب مریم المجدلیه یه کورندکده بکا یاپشمه زیرا بابامه
هنوز چیقمدم لکن قرنداشلریمه سویله که بنم پدرم و سزلک پدریکز
و بنم اللهم و سزلک اللهکزه بن عروج ایدرم دیدی بو آیتدن منفهم
اولورکه حضرت عیسانک کندینه ابن و اللهه اب تعبیر ایتدیکی
خصوصی اولمیوب بلکه متکلم اولدیغی شیوه سندن اولهرق
بر تعبیر مجازیدر زیرا بو کلامنده اللهه اوغل اولمقده و الهی معبود
طانیمقده نفسیله آنلری تشریک ایلمشدر انجیل یوحناده اون دردنجی
بابنده حضرت عیسی پدرم بندن اعظمدر دیدیکی محرر و عیسی
نفسکی آنکله برابر طوتمیجه نصارانک مسیحه عین الله دیملری
بداهتک ضدینه اولدیغی اظهردر

انجیل یوحنادن اون دردنجی بابده حضرت عیسا دیرکه
اشیدیککز کلاملر بنم دکل بلکه بنی بعث و ارسال ایدن بابانکدر
اشته بونده رسالتنی و وحی الهی ایله متکلم اولدیغنی تصریح ایلمشدر
انجیل متانک یکرمی اوچنجی بابنده حضرت عیسا دیرکه یرده
کندیکزه اب طلب ایتمه یک بلکه باباکز سماواتده بردر و معلملر
ارامیک زیرا معلمکز یالکز مسیحدر بو آیتده دخی اب لفظنک معنای

مجازی ایله مستعمل اولدیغی و عیسانك مرتبه سی مقام الوهیت
اولمیوب بلکه معلم و مربی ایدوکی ظاهردر یته متانك یکرمی
التنجی بابنده یازیلمودر که حضرت عیسا چتشمانه دینلن محله
کلدکده شاکردلرندن یاننه اوچ کمسه الوب سز بوراده اوطورك
بن واره یم دعا ایده یم دیدی و زیاده سیله صیقلمغه و محزون اولمغه
باشلادی اوزمان آنلره جانم همان زیاده سیله اولوم درجه سنده
محزوندر دیدی بوراده طوروب بنمله اویانق اولك دیدی و براز
ایلرو کیدوب یوزی قویون قاپاندی و دعا ایدرك ای پدرم اکر
ممکن ایسه بو کار بندن کچسون نهایت بنم مرادمکه باطل انجق سنك
مرادك اولسون دیدی اشته حضرت مسیحه ناحق عزو و افترا
ایدیلان الوهیت خصوصنك بطلانی ایچون انجیللرده هیچ بشقه
بردلیل اولمسه یالکز بوایتلرده عیسانك بیان اولنان احول و اقوالی
کفایت ایدر اکر عیسا نصارانك زعمی کبی اللهك ابن وحیدی
اولوب خلاص بشر ایچون کلمش و کلدیکنی بیلوب خبر ویرمش
اولسه خوف موت ایله مضطرب و محزون اولورمی و یرلره قاپانوب
ممکن ایسه بو کاسه بندن کچسون دیو تضرع ایدرمی حاشا طائفهٔ
نصارا اشبو تثلیثی اناجیلده کوردکلری اب و ابن تعبیرندن استدلال
واختراع ایتدکلرندن بونك تحقیقی دخی مقامه اوفقدر معلومدر
هرلسانده کندینه مخصوص برطاقم تعبیرات مجازیه واردر اکر
بونلر حقیقته حمل اولنسه خلاف مقصد اولور مثلا اکثر لسانده
محبت و محرمیت و کلفتسزلك مقامنده برکمسه اصلا اقرباسندن
اولمیان برآدمه اوغلم بابام قرنداشم دیه بیلور لکن بویله دیمکله
یبانجی اولان ادم اوکمسه نك حقیقته اوغلی باباسی و قرنداشی

اولمق و بو تقریب ایله میراثنه داخل بولنمق لازم کلز لسان عبرانیده دخی
اب لفظی الفاظ تعظیمیه دن و ابن دخی ادات نسبت و اختصاصدن
اولمغله حضرت عیسا مقام تعظیمده و عبودیتده بو تعبیرلری
استعمال ایتمشدر و انجیلرده محرر اولدیغی اوزره برچوق محللرده
حواریونی دخی تشریك ایله سزلك باباکز دیو جناب اللهی مراد ایلمش
و متی نك بشنجی بابنده نه موطلی صلح ایدیجیلره زیرا آنلر ابناء الله
دیو چاغریله جقلردر دیدیکی کبی قاچ یرده دخی حواریون ابن الله
دیمشدر و برده حضرت عیسا نفسنه یالکز ابن الله دیمیوب بك
چوق محللرده ابن الانسان دخی تعبیر ایتمشدر نصارا اشبو تثلیث
مسئله سنی یوحنانك مشکوك المعنی بعض عباراتندن استنباط ایدب
حالبوکه معلوم اولدیغی اوزره یوحنایه نسبت اولنان انجیل
دیکرلردن پك چوق صکره و یونانستانده یازلدیغندن ایچنده
مضوعانه پك چوق اقوال واردر حتی اظهار الحق مؤلفی مقدمه
سنده یوحنانك کلامی مجاز ایله مملو اولوب ازفقره سی موجوددر که
تأویله محتاج اولمیه دیمشدر ذاتا حضرت مسیحك اقوالی اکثریا
تشبیهات و تمثیلات ایله معما کبی قپالیجه مجمل سویلندیکندن
کندی تفسیر ایتمدیکی کیجه برطاقنی تلمیذلری دخی فهم ایلمك ممکن
اوله مزدی مع مافیه حضرت عیسا آخر عمرینه قدر بن اللهك ازلی
ابدی اوغلیم بن اویم اوبنم برماده دنوز کبی هیچ بر کلام تفوه
ایتمدی و اکثر عباراتده حضرت عیسانك اشبو اب تعبیرینی عبادی
حقنده ارحم و اشفق اولان الطاف و مغفرت بی پایانی اولمق اعتباریله
رب و مربی یرنده و ابن لفظنی دخی اوامر الهیه یه انقیاد و نواهیدن
اجتناب ایله یوزینی درکاه الهیه یه توجه ایدن ارباب صلاح و تقوی

مقامنده استعمال ایلدیکی قرائن حالیه ایله مستدلدر حتی انجیل مرقسدن اون بشنجی بابده یازلدیغی وجهله حضرت مسیح چارمیخده تسلیم روح ایتدکده قارشوده طوران ضابط حقا که شو انسان ابن الله ایمش دیدیکی و لوقا انجیلنده دخی بو بر صالح آدم ایدی دیدیکی مسطور اولمغله لوقه نك دیدیکی مرقسك تفسیری اولور وانجیل متادن باب خامسده حضرت مسیح نه مو طلو صلح ایدنلره زیرا آنلره اللهك اوغللری دینه جکدر و سزه جفا ایدنلره دعا ایدك تا که سماواتده اولان پدریکزك اوغللری اوله سکز دیدیکی مصرحدر و انجیل یوحنادن سکزنجی بابنده حضرت مسیحك یهودیلرله مناقشه سنی شو وجهله بیان اولنور مسیح آنلره بنم قتلمی ارایورسکز یعنی سزه اللهدن ایشتدیکنی سویلین آدمك قتلنی ارایورسکز ابراهیم بونی ایتمدی سز کندی باباکزك اعمالیله عاملسکز دیر یهودیلر اکا بز زنادن طوغمش دکلز بزم بابامز واردر یعنی اللهدر دیدیلر عیسی آنلره خطاب ایله اکر سزك پدریکز الله اولیدی سز بنی سوردیکز زیرا بن اللهدن کلدم کندیلکمدن کلمدیم بنی ارسال ایدن اودر سز باباکز اولان شیطاندن سکز و باباکزك شهواتنی اجرا ایتمك استرسکز دیدی اشبو معارضه نك سیاق و سباقنه نظرا یهودیلر بز زنادن طوغمدق بابامز وار دیملرندن مقصدلری بابامز اللهدر دیمك اولمیوب بلکه عیسانك بابامز اولمسنه تعریض ایله برابر کندیلری عادتا صلب پدرلرینی مراد ایتدکلری و یوحنا حضرتلری عادتی اوزره مسئله یی تحریف ایله بشقه بر قالیه دوکدیکی امور ظاهره دن ایسه ده مادامکه اعتقاد نصارا اوزره انجیل یوحنا موثوق در بزده آنکله استشهاد ایده رز

بو حالده یهودیلر کندولرینه ابن الله تعبیر ایتدکلرینه و عیسانك آنلری رد ایله ابن شیطان دیدیکنه باقلنجه بو تعبیرلرك مجازی اولدیغی تبین ایدر

یوحنا رساله ٔ اولیسندن باب ثالثده در که هر کیم من طرف الله تولید اولندی ایسه کناه ایشلمز اللهدن هر بری اولاد الله ایله اولاد ابلیس شو جهتله بللودر و باب خامسنده شویله دیر مسیحه ایمان ایدن اللهدن طوغمشدر شو حال ایله اولاد اللهی سوریز رساله ٔ رومیه دن سکزنجی بابده اون دردنجی آیت شویله در روح الله ایله ارشاد اولنانلرك جمله سی ابناء الله در اهل فیلیسه پاولوس رساله سنده باب ثانیده شویله دیر هر شیئ بلا مجادله ایشلیك که ملازمتسز و عیبسز اولاد اوله سکز ابن لفظندن دخی تماميله حال بویله در نه کیم لوقا انجیلنده اوچنجی بابنده نسب مسیحی بیان ایدر کن مسیح ابن یوسف و آدم ابن الله دیمشدر ادم علیه السلام معنای حقیقی اوزره ابن الله دکلدر لکن اناسز و باباسز تولد ایتدیکندن لوقا انی اللهه و حضرت مسیح یالکز بلا اب مخلوق اولدیغندن انی دخی یوسف نجاره نسبت ایلدی افرین لوقا و بو تعبیرات کتب متقدمه ده دخی وار ایدی نه کیم سفر خروجك باب رابعنده شویله دیر رب دیدیکه اسرائیل بنم ایلك اوغلومدر بنم اوغلومی براق بکا عبادت ایتسون و کتاب ارمیادن اوتوزنجی بابك طقوزنجی ایتی شویله در بن اسرائیلك باباسی یم و افرام بنم ایلك اوغلومدر سفر صموئیل ثانیدن باب سابعده شویله دیر که بن سلیمانه بابا و او بکا اوغلدر و کتاب استثنادن اون دردنجی بابدن اولکی ایتی او توز ایکنجی بابدن اون طقوزنجی ایتی و کتاب

اشعيانك باب اولندن ايكنجى ايتى واوتوزنجى بابدن اولكى ايتى
والتمش اوچنجى بابدن سكزنجى ايتى وكتاب هوشعك باب اولدن
اونجى ايتلرده ابناءالله اطلاقى جميع انبياء اسرائيل اوزرينه
وارد اولمشدر ايمدى اكر ابن‌الله تعبيريله حقيقة الله اوغلى
معناسنده مراد اولنورسه اسرائيل افرام سليمان و سائر انبياء
اسرائيل هب اله اولمق لازم كلوردى لكن يهوديلر لسانلرى اولان
عبرانى يى ايو بيلدكلرندن بو تعبيراتك مجاز اولديغنى پك اعلا
بيلديلرو غلطه دوشمديلر لكن حواريوندن صكره انجيل يعنى مواعظ
حضرت مسيح صحيفه صحيفه شونك بونك النده قالوب بشقه
لسانلره ترجمه اولنديغى ومترجملر ايسه جهله دن اوله‌رق لسان
عبرانى شيوه‌سندن بيخبر اولدقلرى جهتله متنده هرنه كورديلرسه
عينيله ترجمه ايتديلرو صكره او ترجمه‌لرى كورنلر الفاظى حقيقتندن
بشقه بر معنايه صرف ايتمكه جرأت ايده‌ميوب اشته بوقيل وقاللر
وباطل ذهابلر وعقل وحقيقتك خلافنده غريب اعتقادلر هب
بوندن نشأت ايلدى بونك اوزرينه عيسادن برعصر صكره
هرمملكتده بر درلو اعتقاد وهر جمعيت خفيه‌ده بركونه انجيل
ظهور ايتمكله بونلرك ايچنده كلان هر غيرتكش متعصب دخى
كندى مذهبنك ترويجى و اخرينك ابطالى ايچون ال يازو سيله
اولان نسخه‌لردن استنساخ ايتدكلرنده مقصدينه اويغون برقاچ
كلمه صوقشدردى اناجيل نسخه‌لرى اويله برحاله كلدى و بينلرنده
اوقدر اختلافات كورنديكه يالكز ازنيق جمعيتنده اللى قدر متداول
انجيلك ابطالنه قرار ويرلدى بناء على ذلك موجود اولان اناجيلك
هيچ بريسى استدلاله شايان سند اوله‌ميوب فقط مادامكه عقائد نصارا

شمديلك بونلر اوزرينه مؤسسدر انلرى اقناع ايچون بزده انلردن
استدلاله تنزل ايدرز نصارانك تأسيس ثالوث حقنده كتب
عهد قديمدن هيچ بر استناد كاهلرى اولميوب الڭ قوتلى دليللرى الڭ
مشكوك ومشوش اولان يوحنا انجيلى ايله متفرعات انجيلدن برقاچ
عبارۀ مبهمدن عبارتدر مثلا انجيل يوحنانك سكزنجى بابندن
يكرمى اوچنجى آيتنده حضرت عيسى سز بو عالمدنسكز بن بو
عالمدن دكلم ديمسندن در حال الوهيت معناسى چيقارديلرو ياقشدرمق
ايچون كوكدن ايندى وتجسم ايلدى ديو شرح ايلديلر حالبوكه
آيتك معناسى سز علائق دنيويه ايله مقيدسكز بن دكلم ديمكدر
بو معنادن الوهيته دائر بر مناسبت چيقميه جغى ظاهردر انجيل
يوحنادن اون بشنجى واون يدنجى بابده حضرت عيسى او سوزك
نقيضنى سويليوب ديركه بابدن اون طقوزنجى آيت شويله‌در سزلر
بو عالمده دكل سكز بن سزى او عالمدن اختيار ايلدم بن بو عالمده
اولمديغم كبى آنلر دخى بو عالمدن دكلدرلر اشته بو آيتلرده حضرت
مسيح كندى ايله تلميذلرينى مساوى طوتدى ديو دليل ظاهردر كه
آيات مذكوره‌ده بولنان عالمدن اولمق تعبيرى طالب دنيا مائل فانى
اولمق ايله مأمولدر وبويله اصطلاحات هر لسانده جارى اولوب
حالا بزم لسانمزده ولسان عربده بيله ابن الوقت ابو الوقت وابناء
زمان ابناء سبيل تعبيرلرى موجوددر

تثليث ايچون نصارانك تمسك ايتدكلرى دليللرك بريده
اوچنجى انجيل يوحناده باب عاشردن اوتوزنجى آيتدر آنده
حضرت عيسى وبابا بز زديدى ديو مرويدر ايمدى بو عبارەدن
دخى الوهيت وعينيت معناسى اصلا چيقه مز زيرا عيسى بو لفظى

سویلدی فرض ایتسهك سویلدیکی حینده نفس ناطقه صاحب
بر انسان اولدیغندن عیناً اتحاد ممتنعدر اما انلر تأویل ایدوب
مسیح انسان کامل اولدیغی کبی کذلك اله کاملدر حالبوکه
بنه صفت انسانیه کندوسندن منفك اولهمهمق حیثیتیله اتحاد
حقیقی تصور اولنهمز همده بو تعبیر حضرت عیسی طرفندن
منحصراً کندی نفسی ایچون استعمال اولنمیوب حواریون حقنده
دخی وارداولدی نته کیم انجیل یوحنادن اون یدنجی بابدهشویله دیر
٢١ جملهسی براولسون ایچون نته کیم سن ای بابا بندهسین و بن دخی
سندهیم آنلر دخی بزده اولسونلر ٢٢ بکا ویردیکك مجدی انلره
دخی ویردك که بز براولدیغمز کبی انلر دخی براولهلر ٣٣ بن انلردهیم
انلر دخی بندهدر سن دخی بندهسین مکمل بر اولسونلر ایچون الخ
٥١ اشته اتحاددن مراد احکام دینیهیه کمال اطاعت و اعمال صالحه
ایله عمل اولمغله بوندن الوهیته متعلق بر شائبه تخطر اولنهمز
دلیللرندن بری دخی انجیل یوحنادن اون دردنجی که شو فقرهدر
فلبیس اکا یارب پدری بزه کوستر بزه بو کفایت ایدر دیدی عیسی
اکا دیدیکه بو قدر زمان بن سزك ایله برابر اولوب سن بنی بیلمدکمی
ای فلبیس بنی کورمش اولان پدری کورمش ایکن نصل انی
کوستر دیه بیلورسین ایمدی بو دلیل دخی ایکی وجهله باطلدر
وجه اول دنیاده الهی کورمك ممتنع اولدیغی عندالنصارا دخی
ثابتدر حتی اظهار حقك مقدمهسنده بونی معرفت ایله تأویل
ایدر و مسیحی بیلمك جمیتی اعتباریله اتحاد افاده ایتمدیکندن
ناشی باعتبار الالوهیت والحلول معرفت معناسنهدر دیدیلر و بو
تأویل اهل تثلیثك جمهوری عندنده واجبدر دیدیلر حالبوکه

بو تأویل دخی باطلدر زیرا تأویل براهین عقلیه و فصوص قطعیهیه
مخالف اولمامق لازمدر بو تأویل ایسه برهان عقلیه مخالفدر
چونکه حضرت عیسانك کیجه و کوندوز یانده بولنانلر بیله
عیسانك بو خاصیتنی بیلمزلر ایکن اندن هنوز برهان طلبنده بولنان
و پدری بزه کوستر کفایت ایدر دیان فلبیس کبی بر اهل شکه
بن بو قدر زمانلردر سزکله برابرم حالا بنم بابامله بر اولدیغمی
بیلمدکمی دیمك و بونی دیمکله الوهیت و حلول اعتباریله بنی بیلدکمی
دیمکی مراد ایتمك موافق عقل و حکمت اولهمز و برده دلیل
سابق جوابنده بیان اولندیغی اوزره بو تعبیراتده حضرت عیسی
حواریونی دخی کندبنه مساوی طوتدیغندن مذکور آیتدن
نصارانك زعم ایتدکلری معنا اصلا چیقهمز معلوم ارباب تاریخ
اولدیغی اوزره اشبو اقانیم ثلثه سوزی یکی بر شیء اولمیوب
آلهات متعددیه پرستیش ایدن اقوام عتیقه اعتقاداتندن متشب
بر فکردر الهلرك کثرتی جهلهٔ عوامك نظر انتباه و دقتنی جلب
ایدهجك بر مرتبهیه کلدیکی اثناده علمای مشرکین انلری تشریفات
مخصوصه اوزره بر ترتیبه قویوب ایچلرندن بعضیلرینی اصل
و کوچکلرینی فرع و تابع منزلهلرینه تقسیم ایتدیلر و بو تقسیمك تحقیقی
بیلنلرنده اسرار خفیهدن عد ایدوب بعض معتمدلری کال تکلفات
ایله اکا محرم و عوام ناسی بیکانه طوتدیلر زردشت بونلرك ارهسندن
تعین ایدوب یزدان و اهرمن نامليله ایکی اقنوم اثبات و یزدان
اله الخیر و اهرمن اله الشر یاخود یزدان نور و اهرمن ظلمت اولمق
اعتقادینی اختراع ایلدی هند طرفلرنده کی بت پرستلر ارهسندن
براهمه مذهبی ظهوره کلوب ابتداء اقانیم ثلثه تعبیری بونلردن

ایشدلدی بونلر (یارابراهم) نامنده براله اصل اعتقاد ایدرلر که
زعملرنده الڭ بیوك کامل دائم السکوت اصل کل شیٔ اودر اما
بو اله دیکر ایکی اله واسطه‌سیله اجرا ایدر که بری نیجنو ودیکر
سیوادر بونلر صاچ ایاق اوج نوع ظهوردن عبارت اوله‌رق
براله‌در براهمه ماضی‌یه وبرکره وجوده کتورلمش اولان فعله
ناظردر انڭ علامتی کونشدر ویجنو دخی عقلدر وافی وحافظ
ومسافه‌در وحاله ناظردر انکده علامتی صودر سیوا ایسه
اله مخربدر زمان یاخود استقباله ناظر وعدالت منتقمه‌در انڭ
علامتی آتشدر اقانیم ثلثه سوزینی ابتدا غربده میدانه چیقاران
تیمه حکیمدر که میلاد عیسادن بشیوز سنه اول لوقرس شهرنده
توطن ایدر ایدی بعضلرڭ قولنجه تیمه فیثاغورث شاکردانندن
اولوب بوفکری اوستادندن اخذ ایتمشدر هرنه ایسه تیمه روح
العالم نامنده‌کی کتابنده یازار که جمله‌دن اول مخلوقاتڭ فکر
مثال دائمیسی واردر که کلمهٔ اولی واقنوم اول اودر کندیسی
باطنی وقابل التعقلدر ایکنجی مرتبه ماده غیر منتظمه‌در که کلمهٔ
ثانیه ومتلفظه‌در واقنوم ثانیدر آندن نصکره ابن یاخود عالم حساس
یاخود معنای عالمدر وجمیع کائنات بواوج صنفدن عبارتدر که
ابن در الله‌ڭ کوزل بر الله یاپمق مراد ایدوب مخلوق برالله یاپدی
بوسوز افلاطون زمانه قدر قاریشق واکلاشلمز برحالده اغزدن
اغزه طولاشوب صکره افلاطون اکا برڭ وشاخ ویره‌رڭ بربشقه
صورته قویدی افلاطون اوچ اصل الهی اثبات ایدوب برنجی
اصل اب وعالی وحاصل ایدیجی وسائر الهلرڭ باباسی برنجی
اقنومدر ایکنجی اصل کورنور اولان الهکه کورنمز اولان

الهڭ وزیری وکلمه ولوغوس وادرالنوبوك شیطاندر اوچنجی
اصل دخی عالم کائناتدر دیدی اکا کوره اشیاده معاندن بشقه
حق یوقدر ومعانی یالکز بزم قوهٔ متخیله‌مزده قائم اولمیوب غیر
جسمانی اوله‌رق کندونه مخصوص برقیام وحیاتی واردر علوی
اولان معنای خیردر که الهڭ عیندر سائر معانی علویه اکا
تابعدرلر وسفلی اولان معنای شردر که شیطانڭ عیندر سائر معانی
سفلیه اکا متعلقدرلر قالب عنصری برزندان اولوب روح مقدما
معانیٔ مجرده‌ده مستغرق اولدقدن نصکره بوزندانه اتلمشدر
وحکمتڭ وظیفه‌سی ممکن اولدیغی روحه تعلقات جسمانیه‌دن
تخلیصدر سقراطڭ قولنجه طریق سعادت یالکز اکتساب فضائل
وکمالاتدر لکن افلاطونه کوره سعادتڭ کمالی عینا فضیلتده موجوددر
وفضیلت وکمال روحڭ صحت وسلامتی واهنکیدر سعادت ایچون
منافع متصوره‌دن دخی مکافات اخرویه قصدندن بیله وارسته
اوله‌رق یالکز کسب فضیلت کفایت ایدر مذهب رواقیونه کوره
یالکز ایولك فضیلت ویالکز کوتولك فسقدر صحت علت ثروت
فقر حتی حیات وممات دخی حد ذاتلرنده نه ایودر نه ده کوتودرلر
انلری ایو ایتمك انسانڭ ید تصرفنده‌در وانسان قدر الهی‌یه توکل
اوزره کندی اراده‌سنی ارادهٔ الهیه‌یه تابع قلمق لازمدر ونوع بشر
برسوری‌یه مشابه اولوب انڭ چوبانی عقل عمومیدر یعنی لوغوس‌در که
قوهٔ خالقهٔ طبیعتدر بتون انسانلر قرنداشدرلر انلرڭ پدر مشترکلری
زوز یعنی الهدر زوز عالم کائناتڭ روحیدر قدیمدر واحددر
سائر الهات انڭ اجزاسیدر اشراقیون صلح ومرحمتی زیاده
توصیه ایدرلر وحتی برکسه اخره احسان ایتمکده اولان لذت

کندینه اخرك احسان ایتمسندن زیاده دردبرلر وانجیلده عیسایه
نسبت اولنان (ویرمکده اولان لطافت المقدن زیاده‌در) دیدی
اشبو اقانیم ثلثه فکری آتنه‌دن اسکندریه‌یه کچدی وحضرت
عیسانك ظهوری اثنالرنده اسکندریه مدرسه‌لرنده موضوع بحث
ایدی حتی اول عصرده بنی اسرائیل علماسندن اولوب اسکندریه‌ده
مشهور اولان فیلونه‌دخی بو فکری دین موسی عقائدی ایچنده
بولمق استیوب دیر که توراتده دنیانك التی کونده یارادلمش اولدیغی
طوغریدر زیرا اوچ عددی التینك نصفی وایکی عددی دخی التینك
ثلثیدر وبو عدد هم ارکك وهم دخی دیشیدر والله قوهٔ عاقله ایله
ازدواج ایدوب عاقله‌دن سودیکنی ابن تولد ایتدیکی دنیادر
وفیلون ملکاره کلمهٔ الهیه دیدیکی کبی دنیایه‌دخی کلمهٔ الهیه تعبیر
ایدر که افلاطون مسلکیدر اشبو افاده‌دن مستبان اولور که بعض
صفات اثبات ایله انلری کندینه عین ومساوی عد ایتمك وتصفیهٔ
قلب وتهذیب اخلاق ایله مظهر سعادت اولمق وقدر الهی‌یه تسلیم
وتوکل اوزره بولنمق ونوع بشر اللهك اولادی منزله‌سنده اولوب
الله جمله‌سنك مشترك پدری اولمق یالکز انجیللرك خبرویردیکی شیلر
اولمیوب انلردن نیجه یوز سنه‌لر مقدم حکمای یونان بیننده موضوع
بحث اولمش وبنابرین بو سوزلر اناجیل عتیقه‌ده بولنمیوب دین مسیحك
یونانستانه واسکندریه‌یه انتشارندنصکره یازیلان جمله اناجیل
متفقدر که حضرت عیسی دین موسی ایچنده طوغدی آخر عمرینه
قدر آیین موسوی اوزره حرکت ایتدی اسرائیل بیراملرینی انلرله
برابر اجرا ایتدی سیناغولرده وعظ واحکام توراتی تبلیغ دین
موسادن انحراف ایدنلره تعلیم دین وادب ایدردی وینه تقید ایتمش

بنی اسرائیله انلرك نسلی دیو تعزیر ایلردی سائر یهودیلر کبی
ویحیی ایله اردن صوینده تعمید وحین ولادتنده ختان اولندی
ومدت عمرنده کندیسی بر کمسه‌یی تعمید ایتمدی اورج طوتدی
وخنزیراتی یمدی الله بکا حلول ایتدی بن اللهك ازلی وابدی
اوغلویم بنم شخصم طبیعتدن یعنی ناسوت ولاهوتدن مرکبدر
روح القدس بابامك وبنم مشترکا امریمزله اجرا ایدر ثالوث اقدسه
ایمان ایدیکز دیمدی بن شریعتی تغییره کلدیم تحکیمه کلدم دیدی
وکلیسایه دائر اولان تاریخلرك جمله‌سی متفقدر که نه حضرت
مسیحك حیاتنده نه‌ده حواریون زمانلرنده ثالوثه دائر نصارا
بیننده بر فکر دخی یوغیدی اناجیلك تحقیق بحثنده بر تفصیل
بیان اولنه جغی وجهله اقانیم سوزی بین النصارا میلاددن
ایکنجی عصر اواخرنده ظهوره کلوب بو فکر ایسه دین
مسیحك تماميله خلافنده اولدیغندن بر مدت اواعقادك اصحابی
انی نصارادن کزلدیلر وحفظ صورة محرمانه‌ده نشرندن دخی
فارغ اولمدیلر ایشته بو اثناده ایدی که ثالوث اعتقادنده بولنان
ترویج مذهبلری ایچون یوحنا انجیلنی والهامات رسائلیله پاولوسدن
منقول رسائلی نشر ایتدیلر بوندن طرف طرف ملت نصارا بیننه
اختلاف دوشوب نیجه مجادلات ومنازعات حدوثنه سبب اولدی
وایکی طرفدن اهل قلم اولنلر کندی طرفلرینك اعتقادینه رواج
ویرمك وغلبه ایتمك ایچون کونا کون انجیللر وحواریونه منسوب
حسابسز رساله‌لر یازدیلر نهایت اوچیوز تاریخلرنده ایش جسامت
کسب ایدوب ملت نصارا ایکی بیوك فرقه‌یه منقسم اولدیلر بر
فرقه عیسانك بلافرق عین الله اولمسنی ادعا ایدرلردی وبونلرك

رئیسی استانبول پسقپوسی اطناس ایدی دیکر فرقه عیسانك اول
مخلوقات ومبعوث من عندالله اولمسی اعتقادنده ایدیلر وبونلرك
رئیسی عاریوس نامنده بر راهب ایله ازمید پسقپوسی اوسب
ایدی اشبو ایکی فرقه ارەسنده منازعات چوغالوب افكار ملت
تشویشه و امور دولت دخی اختلاله واردیغندن استانبول
ایمپراطوری قسطنطین مباحثاته بر قرار قطعی ویرلمك ایچون اوچیوز
یکرمی بش سنه سنده ازنیقده بر عظیم جمعیت رهبانیه تشکیل ایلدی
بونلرك جمله سی او جمعیتده بولنوب برچوق محاوراتدن صکره
اطناس طرفی غلبه ایتمکله ایکیوز اون سکز پسقپوسك اتفاقیله
عیسا اللهك ابن وحیدیدر اللهك صلبندن کلدی یعنی پدرینك
تخمندن حاصل اولدی که اللهك الاهی نورك نوری الله حقیقینك الله
حقیقیسیدر روح القدسه دخی ایمان ایدرز اساسلری قرار پذیر
اولدی اشبو جمعیتك احوالنی بیان ایدن (نیسفور) تاریخنك
سکزنجی کتابندن یکرمی اوچنجی فصلده (وبارونیوس) تاریخنك
برنجی جلدنده دیرلر که محاوراتك دوام ایتدیکی مدتده اعضای
جمعیتدن (قریزانت) ومیزونیوس نامنده ایکی پسقپوس وفات
ایتمشلر ایدی قرارنامه نك امضاسی اثناسنده دیریلوب مزارلرندن
قالقدیلر وبعد الامضا ینه وفات ایتدیلر انتهی ایشته قلم اوجیله
اولورلر دیرلتمك سهل ورایکان اولدیغی عصرلرده کلیسامور خلری
کبی معتمد ومؤمن اوله جق ذاتلر بیله سوق حمیته بویلانی ارتکابندن
کندولرینی اله مامشلر ودین مسیح کبی بر دین صحیحی کویا رواجنه
مدار اولور اعتقادیله بو مثللو غرائب ایله طولدیروب مسخره
عقلای دوران ایتمشلردر ینه جمعیت مذکوره یه دائر مضبوط

اولان ضمیمه ده بیان اولندیغنه کوره اول عصرده هر طرفده
برچوق انجیللر بولنوب بونلرك حق وباطلی فرق اولنه مدیغندن
بونلردن اللی درت قطعه مختلف اناجیل حضور جمعیتده محرابه
وضع ایله جمله حضار متوجه اولدقلرنده انلردن اللی قطعه سی
کندولکلرندن یره دوشوب فقط درت قطعه سی دوشمدیکی بناء
علیه اشبو دردك حق ودیکرلرینك باطل اولدیغنه جمعیتجه
قرار ویرلدی واوزماندنبرو اشبو اناجیل اربعه دن ماعداسنه
اعتبار اولنمدی وااله یکن نسخه لر محو ایدلدی هرنه ایسه ذکر
اولنان جمعیتده ایکی بیك قدر دها زیاده رهابین موجود اولوب
بونلر بالجمله عاریوس اعتقادنده اولدقلری حالده اطناس استانبول
پسقپوسی اولمق ملابسه سیله اکثر پسقپوس رتبه سنده اولانلر
اکا رعایت طرفنی التزام ایتمکله امر دین کبی بر مهمهٔ عظیمه نك
تحقیق و تمییزنده بیله نفوذ و اقبالك تأثیریله عاریوس طرفی
مغلوب اولدی بونك اوزرینه عاریوس نفی ایدلدی بعده اطناس
نفی اولنوب عاریوس استانبوله دعوت قلندی وقسطنطینك اوچیوز
اوتوز یدی سنه سنده وقوعبولان وفاتندنصکری اطناس فرقه سیله
عاریوس کروهی ارەسنده عظیم بر قتال اولوب نهایتده عاریوس
فرقه سی غالب اولمغله مدت مدیده انك مذهبی تقرر ایتدی لکن
صکره دن ینه اطناس طاقمی فرجهٔ نفوس بولوب عاریوس مذهبنده
بولنانلری انواع تعذیبات ایله پریشان ایلدیلر هرنقدر مذکور
جمعیتده اساس تثلیث تأسیس اولندیسه ده روح القدس مبهم
براغلمش اولدیغندن اکا ده بر محل تعیینی لازم کلمکله اوچیوز سکسان
بر سنه سنده استانبولده عقد اولنان جمعیت رهبانیه ده آکا دخی

قرار ویرلدی یعنی ذکر اولنان ازنیق جمعیتنك قرارلری اوزرینه (روح القدس الله محیی در ابن دن اجرا ایدر واب وابن ایله برابر اکا عبادت اولنور اساسی علاوه قلندی بوندنصکره روما کلیساسی ابی دخی علاوه ایدوب روح القدس اب و ابن دن اجرا ایدر اعتقادینی تأسیس ایلدی بو قراری ابتدا ایمنی در تیوز قرق سنه سنده اسپانیا پاپاسلری ومؤخراً بیك ایکیوز یتمش درت سنه سنده لیون شهرنده عقد اولنان جمعیت رهبانیه تصدیق ایلدی روح القدس موقعی اولوجهله تعیین اولندقدنصکره نوبت حضرت مریمه کلوب انك دخی صحیحاً اللهك والده سی اولدیغنه وعیساده لاهوتی وناسوتی اوله‌رق ایکی طبیعت و برشخص بولندیغنه انسوس شهرنده در تیوز اوتوز برنجی سنه سنده عقد اولنان جمعیتده قرار ویرلدی حتی اول جمعیتده بولنان استانبول پسقپوسی نسطوریوس مریم ایچون مسیحك والده سیدر دنیلمسنی استکراه ایتمکله اکا مخربوطی یهود القبنی ویره‌رك بتون حقارت ایلدی بو عربده‌لردن صکره برده صور و اشکاله پرستش جائز اولمدیغی نزاعی چیقوب چونکه دین موساده اشکال مرتسمه‌یه عبادت منهی اولدیغی جهتله دین مسیحك بدایت ظهورنده دخی عامهٔ حواریون شاکردلری اندن توقی ایتملری اوزرینه پروتستان وایتالیا اهالیسی اسکی بت پرست دینی اوزره عبادت اصنام واشکاله مائل اولدقلرندن دین مسیح اول حوالی‌یه کلدکده بعض رهابین حضرت مسیحك و والده سنك رسملرینه تعظیم اولنمغه مساعده کوسترمشلر وسائر جماعات مسیحیه بونی اساس دینه مخالف کوروب منازعه‌یه قیام ایتمشلر ایدی بو کشاکش یدی یوز سکسان یدی سنهٔ میلادیه سنه قدر دوام ایدوب

نهایت سنهٔ مذکوره‌ده ازنیقده عقد اولنان جمعیت رهبانیه ایله اشکاله پرستش اولنمق اوزره قرار ویرلدی وفرقهٔ مخالفه ایسه بو قراره موافقت ایتمیوب منازعات ومجادلات سکزیوز قرق ایکی سنه سنه قدر سوردی واو سنه‌ده ایمپراطور میکل ایله اناسی امریله استانبولده بر جمعیت رهبانیه دها تشکیل اولنوب اوراده عبادت صور واشکال اساس عقائد مسیحیه‌دن اولمغله قرار ویرلدی وعبادت اشکاله مخالف اولانلر تکفیر اولندی سکزیوز اللی سکز سنه سنده شرق کلیساسی روما کلیساسندن آیریلوب باشقه‌جه برمذهب تأسیس و برچوق اساسلرده روما کلیساسنه مخالفت ایلدی مثلا شرق خرستیانلری پاپانك ریاست روحانیه سنی وروح القدسك اب وابندن اجرا ایتدیکنی وآخرتده اعراض مقامنی انکار ایدرلر عشاء ربانی‌یی مایه‌لو اتمکله یاپارلر پاپاسلرك تأهللرینه مساعده کوستریرلر قاتولك کلیساسی پاپالرك کبر ونخوتی سببیله شرق اهالیسنی تفریق وتنفیر ایتمکدن بر بیوك درس عبرت وانتباه المق لازم کلورکن بالعکس پاپالرك غرور عظمتی وقاردینااللرك رعونتی وسفاهتلرك کیتدکجه تزاید ایدوب بشیوز تاریخلرنده پروتستانلق ظهور ایله روما کلیساسی اولکندن زیاده متفرق اولدی بیك بشیوز اون سنه سنده پاپا مسندنده حکمدار اولان اونجی لیمان برمعتاد المانیا اهالیسنه توزیع عفو معاصی مأموریتنه دومنیق پاپاسلرینی تعیین ایدوب اوکستن پاپاسلری ایسه دیکرلرك ترجیح اولنمسندن متأثر اولمغله لوتر نامنده برراهبی پیشوا اتخاذ ایلدیلر لوتر دخی پاپانك عفوی مسئله سنده اعتراض ایله برابر طقسان بش تکلیفاتنه المانیا حکمدارلرندن برچوقلری اتباع ایلدیلر لوتر مذهبنده اناجیلدن

غیری شیئه اعتبار اولنمیوب پاپاطانیلمز پاپاشلق یعنی ترك دنیا ایله مناستر
نشینلك و پاپاسلرك تأهل ایده مامه‌لری کناه چیقارمق کبی شیئلر بو قدر
آندن براز صکره قالوین ظهوره کلوب پروتستانلغه بعض
الحاقات ایدرك باشلیجه بر مذهب احداث ایلدی قالوینك مذهبنده
عبادات ظاهریه بو قدر پاپالق پسقپوسلق پاپاسلق کبی مراتب
دخی یوقدر عشاء ربانیده عیسانك وجودی بولنمسنه اعتقاد
ایتمز واعزهٔ اسلافه پرستش اولنمغه مساعده کوسترن انساندن
ارادهٔ جزئیه‌یی بوسبتون سلب ایدوب سعادت وشقاوت مقدرات
ازلیه دندر اعتقادنده بولنور بعده لوتر وقالوینك مذهبلری دخی
فرق متعدده‌یه منقسم اولوب الیوم المانیا وانکلتره قطعه‌لرنده
پروتستان نامیله لا اقل بشیوز قدر فرق و مذاهب بولنور اشته
بو تفصیلات تاریخدن آشکار اولورکه مسیحیلرك الیوم اساس
معتقداتی اولان تثلیث مسئله‌سی و اقانیم ثلثه‌نك تعیین مواقع
و وظائفی و عبادات باطنیه‌یی حصر وظیفه ایله ظاهر انجیل ایله
عمل ایدلمامسی کبی شیلر انجیلدن استنباط اولنمش فرائض
صحیحه‌دن اولمیوب بلکه شکوك متنوعه واغراض عدیده اوزره
صکره‌دن تشکیل اولنان جماعات رهبانیه‌ده غلبهٔ نفوذ جسمانیه
ایله قرار ویرلمشدر وعشاء ربانی و پاپانك و کالتی واعزهٔ اسلافك
مقدسیتی و پرهیزلر و یورطیلر و حضرت مریمك صورة امیتی
وعبادت اشکال و اصنام وعفو کناه و اعراف کبی مسائل
اساسیه‌ده قاتولکلر ایله پروتستانلر ارەسنده اولان تضاد وتباین
بر حده بالغ اولمشدرکه یکدیکری نظرنده هر بری اهل جهنمدر
و اما اهل توحید وعرفانه کوره مادامکه ایکی طرفك دخی قولنجه

هر برینك اجتهادی روح القدسك الهامیله‌در ایکی طرفی دخی
بو ادعالرنده صادقلردر ملت مسیحیه‌نك عقائدنه دائر کتابلری
اوقوندقده کوریلیورکه اشبو اقانیم ثلثه حقنده تا بدایتدن یعنی
میلاد عیسادن ایکیوز اللی سنه مرورندن شمدی‌یه قدر متعدد
کلیسالر بیننده ظهوره کلان اختلافات کثیره‌یه حد و نهایت
یوقدر واقعا الله تعالی اب وابن و روح القدس نامیله اوچ
اصل و اقنومدن عبارت جوهر واحد اولدیغنده جمله‌سی
اتفاق ایدرلر لکن اول اوچ اصلك طبیعت واتحاد وامتزاجی
بحثنه کلنجه هر بری بر زعمه ذاهب اولورلر بعضیلرینك قولنه
کوره اقانیمدن مراد هر بری شخص مخصوص اولمیوب بلکه
بر ذات اصلك صفاتیدر بعضیلر دیدیلرکه اقنوم علم کلمه‌در جسد
مسیح ایله متحد اولدی و علی طریق الامتزاج تدرع ایلدی صونك
خمر ایله امتزاجی کبی عند الملکانیه شمسك بللور اوزرینه اشراقی
کبی علی طریق الاشراق متحد اولدی عند النسطوریه الله دم و لحمه
منقلب اولوب عین مسیح اولدی عند الیعقوبیه لاهوت ناسوتده
ظاهر اولدی ملکك صورة بشرده ظهوری کبی و بعضیلره کوره
لاهوت ناسوت ایله ترکب ایتدی نفسك بدنله ترکیبی و کذا و کذا
بو عقائدك بطلانی ایسه علم کلامده عقلا و قاعدة اثبات اولنمش
اولمغله تفصیل و تحقیق مراد ایدنلر مراجعت ایتسونلر اما
پروتستانت مذهبنك علم کلامده ایراد اولنان اجوبه و اعتراضاته
مقابل بو مسئله اسرار الهیه‌دن اولوب عقل بشرك آنی احاطه‌دن
عاجز اولمسندن غیری بر جوابی اولمغله بو جوابك ارباب عقل و تمییز
نظرنده نقدر قیمتی اوله‌جغی وارستهٔ بیاندر ایمدی حال بویله

ایکن پروتستان علماسنك اشبو تثلیث ماده‌سی مذکور اولمامسنی
قرآن کریمك عدم حقیقتنه دلیلدر دیو ادعا ایتملری بر افیون
تریاکیسنك قیومجی دکاننه کیدوب آفیون سؤال ایتدکده بو
دکانده اویله حسیس شیلر بولنمز بوراده مجوهراته دائر قیمتلو
اشیا بولنور جوابنی ویرلمسی اوزرینه اویله ایسه سنده تجار دکاسك
دیمه‌سنه شبیه بر معنادر غداء الملاحظاتك مبحث ثانیسنده طریق
عباده عطف کلام ایدوب انکله دین مسیحك دین محمدیه تفوق
ورجحاننی استدلال ایتمك ایستر و کویا دین اسلامك اصول
عبادتی اوقات معینه و امکنهٔ مخصوصه‌یه متعلق برطاقم رسومات
خارجیه و آداب صوریه‌دن عبارت اولدیغی حالده دین مسیح
عبادتك بالروح والصدق ایفاسنی تعلیم دن ظاهریه‌یه بدل بر ناجی‌یه
ایمان کتورمك و تجدید حال ویاخود تولید جدید یعنی تبدیل
قلب و تهذیب اخلاق ایتمك اساسی اوزرینه مبتنی قلنمشدر حالبوکه
کناهکارلرك ایمان کتورمك و تولید جدیده نائل اولمق حقنده
قرآنده بر خبر صحیح صریح و علم صحیح یوغیمش و متی انجیلنده
ربك ملکی یوسفه کورینوب سن آنك آدینی عیسی یعنی ناجی
تسمیه ایلیه جکسك دیمش ایکن قرآن انك منجی المذنبین اولدیغنی
پردهٔ سکوت ایله ستر ایلدیکی شویله طورسون سائر رسوللر
کبی آنی بر پیغمبر پایه‌سنه تنزیل ایلمش و اقعا انسانك حال حضر
جهل و خطادن عبارت اولسه بر پیغمبرك ارشادی کفایت ایدر
ایسه‌ده لکن بالطبع انسان جاهل و خاطی اولدیغندن بشقه
کناه و شیطانك تحت اسارتنده و بار تهمت آلتنده اولدیغی اجلدن
معلم و منذر کافی اولمیوب انسانك دخی روحی باقی اولدیغی صورتده

اسارت و تهمتدن نجات ایچون البته بر ناجی‌یه محتاج ایمش
و انجیل جلیل نوع بشری کناه و شیطانی ید تسلطندن یالکز
اول منجیٔ وحیدك کندی مبارك قاننی فدا ایتمکله خلاص
ایده بیله جکنی بیان بیورمش ایکن قرآن اول ذاتك صفت ناجیسندن
اغماض عین ایدوب سیئاتدن نجات بولمق ماده‌سنی کلمهٔ توحید
وشهادت کتورمك و برطاقم رسومات و عادات دنیه‌یی تماميله
ایفا ایتمك اساسنه مبتنی ایلمش انجیل جلیل انسانلری توبهٔ صادقه
و ناجی المذنبین اولان ایمان کامله و مجدد القلوب اولان الله تعالی
حضرتلری تحمید و تمجیده ترغیب و تشویق ایلدیکی مثللو
جمیع مواجبنی حضرت مسیحك عصر سعادتلرنده بین الیهود
جاری معمول به اولان کافهٔ سنن رسومات و عادات ظاهریه و صوریه
دن معاف و طریق عبادتی معقول و مقبول بر طرز اوزره ارائه
و بیان بیورمش ایکن قرآن تکرار کمالدن عاری و روحانیتدن بری
بر دینك مادی و ظاهری اولان مراسم و عاداتنی التزام ایلمش
و صلوة و قبله و وضوء و حج و صیام کبی عبادات ظاهریه‌نك
لفیفهٔ دردنه تعلقلری اولمدقلرندن ماعدا اجرالرنده بعض کلفت
اولدیغندن دین محمدی روی ارضده بولنان هر قومه موافق
اوله‌مزمش خلاصهٔ مقال الله تعالی عبادمذنبینك کناهلری عفو
و آنلری شیطاندن خلاص ایتمك ایچون ابن وحیدینك قاننی
دوکدورمکدن بشقه چاره بوله‌مدیغنی قرآن کریمك تصدیق
ایتمامسی منزل من عند الله اولمدیغنه دلیل ایمش و آنده بیان
اولنان احکام یالکز عبادات ظاهریه‌یه مقصور اولوب تبدیل
قلب و تهذیب اخلاقه دائر تعلیماتدن عاری اولمسی و واجبات

وفرائض بی لزوم ایمشلر مؤلفات بو اعتراضی کتب اسلامیه یه وقوفی
اولمامسندن ناشی اولمغله بر درجه یه قدر معذوردر چونکه قوجه
راهب واسطهٔ جبریل ایله حضرت نبی ذیشانه وحی اولنان قرآن
کریمی متی یوحنایه عزو اسناد اولنان بر طاقم رهابینك تدمین و تفرد
قصدیله جمع ایلدکاری بر قاچ اوراق پریشانه قیاس ایدوب
حقایقندن بی خبر اولدیغی خصوصات اعتراضاته جرأت ایدر
راهب افندی بیلملیدرکه قرآن عظیم الشان کلام اللهدر انده کذب
و مذاقه اولمز اکر انده حضرت عیسانك اعتقاد نصارا اوزره
اللهك صلبی اوغلی اولوب مخلوقاتك کناهنی عفوه بشقه چاره
بولمدیغندن انی مریمك رحمندن کوندره‌رك بر قاچ اراذل یهودك
النده زبون و یوزنه توکوره‌رك و یوزینه شمار اوره‌رق چارمیخه
اوردقدنصکره جهنمده یاقوب ملعون ایتمش کبی هذیانلر بولنمش
اولسه تماميله انجیللره بکزر و الله کلامی اولمقدن چیقار ایدی و برده
راهب مؤلف براز تفسیر و حدیث کتابلریله الفت ایدوب انلرده
اتخاذ و بیان اولنان اصول و احواله واقف اولیدی حضرت
عیسانك ناجی الامم اولمسی ایچون متایه منسوب اولان و تحریفات
کوناکون ایله مملو بولنان بر حکایه کتابنده بولدیغی مبهم المآل
سوزی محمدیلره قارشو دلیل مقامنده ایراد ایتمکدن حیا ایدردی
واکر کتابنك مقدمه سنده دعوا ایتدیکی کبی بی غرض و منصف
اولیدی قرآن کریمده بو مقوله خرافات بولنمدیغندن حدت ایدوب
کویا اصلی وار ایمشده قرآن انی کتم ایتمش کبی پردهٔ سکوت ایله
ستر ایلدی عبارهٔ بی ادبانه سنی یازمغه جرأت ایتمزدی اما انجیل
مذکورده بولنان عباره‌یه کلنجه بونده کی ناجی تعبیری علی

طریق الاستعارة اولوب حضرت عیسی نبوتی حسبیله کنهکاران
امتی حقنده اخرتده شفاعت ایدرك انلره وسیلهٔ نجات اولمسندن
کنایه‌در یوقسه کندیسی بالذات و بالفعل ناجی اولمدیغنی و کندیسی
عبد عاجز اولوب کافهٔ قدرت و قوت شریك و نظیری اولمیان
واجب الوجودك اولدیغنی مکرراً صحابنه بیان ایلمشدر نته کیم متی
انجیلنك یکرمنجی بابنده زبده اوغللری ایچون حضرت عیسی
(لکن صاغمده صولمده اوتورمق بنم المده دکلدر پدرم کیمه
تقدیر ایلمش ایسه انلره ویریلور) دیمشدر و یوحنانك بشنجی
بابنده حضرت عیسی (بن کندیلکمدن برشی ایده‌مم بن ایشتدیکمه
کوره حکم ایده‌رم بنم و حکمم حقدر زیرا کندی ارادتمدکل انجق
بنی ارسال ایده‌نك ارادتنی طلب ایدرم) دیمشدر و ینه یوحنا
انجیلنك اون دردنجی بابنده (پدرم بندن اعظمدر) دیمشدر ایمدی
بویله سویله‌ین حضرت عیسی ایچون اللهك ابن وحیدی و عینیدر
و قاننی دوکه‌رك کناهلری عفو ایتدی دیمك قدر حمق و جهالت
و کفر و ضلالت اولور می اکر جناب الله عباد مذنبینك کناهنی
عفو ایتمك مراد بیورر ایسه ابن وحیدینی دم حیض ایله بسلیه‌رك
بر خاتونك صلبندن دنیایه کتورمك و مدت نبوتنده بو نجه معجزاته
قارشو بش اون عجزه‌دن بشقه بتون بنی اسرائیلی اکا خصم ایدوب
آنلرك خوفندن شورایه بورایه قاچمغه محتاج و عاقبت اراذل امم
اولان یهودیلره آنی مغلوب ایدوب انواع رذالت و حقارتله چار
میخلرده باغره باغره اولدرمك و بوده کفایت ایتمیوب آنی جهنمده
اوچ کون احراق و فضله اوله‌رق ملعون ایتمك کبی تکلفلره حاجت
نه ایدی کیمدن قورقوسی وار ایدی و انواع انسان خلقتنده کناه

و معصیتله تخمیر اولنمشده مطلقا بویله بر ناجی یه محتاج ایسه
یا انك ارسالنده التی بیك سنه مدت جناب الله نیچون تأخیر ایتدی
همان قابله برادر اوله رق کلوب مادامکه قابلك دخی برینی قتل ایتمسی
مقدر ایمش انك الیله قتل اولنمه لی و بو قدر ملیون نفوس جهنمدن
و بیچاره قابل دخی قتلدن قورتولمیدی ابن وحید کلنجه یه قدر روی
ارضه کلوب کتمش بونجه صلحاء و خصوصا مهبط روح القدس
اولمش بونجه انبیا کندیلرینك صنعی اولمیه رق فقط خلقتلرنده
مخمر اولان معصیت معنویه سببیله بو قدر بیك سنه لر جهنملرده معذب
اولملری ارحم الراحمین اولان جناب اللهك عدالت و مرحمتنه
توافق ایدرمی و اکر بو معصیت خلقیه حضرت آدمك شجرهٔ
منهیه دن اکلیله ظهوره کلان ذله سی ایسه انك جنتدن اخراجی
جزای کافی اولمدیمی یا صکره دن صلبندن کلان اولاد و اخفادك
صوچی ندر بابانك جرمیله اولاد و انسابنك مجازات کورمسی
قنغی قانون عدالتك احکامندندر عرصهٔ عالمه بونجه ظالم و غدارلر
کلدی قنغیسنك بویله بر فعلده بولندیغنی قنغی تاریخ بیان ایتدی
جناب ارحم الراحمین بو مقوله لردنده می اظلمدر بو تقدیرجه ظلمك
بر بیوك جهتنه دخی حضرت عیسایی قتل ایدن یهودیلر مظهر
اولمش اولوب چونکه روز جزاده بونلر جهنمه حکم اولندقلرنده
یارب مادامکه سن ابن وحیدکك قانی دوکلدکجه خلق ایتدیکن
نوع بشرك طینتنده کی کناهی عفو ایده مزدك و بوکا مبنی آنی دنیایه
کوندردك بزده سنك بو مرادك حصوله کلمك ایچون انی اولدردك
و اکر اولدرمسه ایدك بو قدر عالم نجاة بوله میه جقلر ایدی بز انجق
سنك ارادهك یرینی بولمق و خلقی جهنمدن قورتارمق ایچون فدای

نفس ایدوب قتل فعل شنیعنی اختیار ایله منفور عالم اولدق
بو قدر فداکارلغه مقابل بزه مکافات اولنه جغنه مجازات سنك
عدالتکه یاقیشورمی دیرلرسه اهل محشر انصاف ایتمزلرمی برده
حضرت آدم اول نوع بشر اولوب هنوز شیطانك عداوت
و خیانتنی بیلمز و دار النعیمه اویله بر مطرود الهینك دخول ایدوب ده
کندونی اضلال ایده جکنی خاطره کتورمز ایکن توراتده محرر
اولدیغی اوزره شیطان اولا حوایی انواع وساوسله اضلال و او
دخی حضرت آدمی اغفال ایدوب بیلمزلکندن بر کوچك کناه
صادر اولمش بو کناه نزد الهیده اعظام اولنه رق یالکز کندوسنه
دکل تا ابن وحیدینه کلنجه یه قدر اولاد و اخفادنه سرایتله جمله سنك
اهل نار اولمسنی استلزام ایلمش و الك صکره ابن وحید کلوب
قانی دوکلدکجه عفو اولنمامش ایکن یا تورات و انجیلده قتل
و زنا کبی قطعیاً نهی اولنان معصیتلری ارتکاب ایدن نصارا
بر پاپانك بش اون غروش الوب عفو ایتدم دیمسیله یا خود اللهك
اتنی ییوب قانی ایچرك الله ایله اتحاد ایتمسیله یا خود باشنی آچوب
کوزلرینی سمایه دیکه رك طورمسیله نصل مظهر عفو اولورلر
و علی الخصوص روحنی فدا ایتمك حسن رضا و اختیاره موقوف
و حضرت عیسانك قتلی کندی اختیاریله می اولمشدی از جمله
اناجیلده محرر اولدیغی اوزره بو کاسه یی بندن رفع ایت دیو
حقه نیاز ایتمش اختفا ایدوب یریمی خبر ویرمایك دیمه سی و یارب
سن بنی نیچون ترك ایلدك دیه حین صلبده نیاز ایتمسی رضاسیله
اولمدیغنی اثبات ایتمزمی مثلا برکسه رضا و اختیاریله ملت اغورنده
برقاچ یوز غروش ویرسه فلان آدم فداکارلق ایتدی دینور تحت

مجبور شده و یردیکی سالیانه ایچون کیسه فدا کارلق ایتدی دیمزلر
اناجیل موجوده ده روح القدس علیهنده کتو سویلیانك عفو
ایدلمامسی تخصیص اولنوب آندن ماعدا کناهلر حقنده هیچ
برحد بیان اولنمامغله قاتولك پاپاسلری کناهك جسامتنه کوره
بر مبلغ معین الهرق همان عفو ایدرلر لکن قرآن کریمده وارد
اولان آیات بینات مقتضاسنجه عند الاسلام معصیت اوچ نوعدر
قسم اولی اکبر کبائر اولان شرکدر که بونك عفوی کفرندن ندامت
ندامت ایله اسلامی قبوله منحصردر (کقوله تعالی ان الله لا یغفر ان
یشرك به ویغفر مادون ذلك) یعنی جناب غافر الذنوب کندینه
شرك قوشمغی مغفرت ایتمز و آندن اشاغی اولان کناهلری عفو
ایدر قسم ثانی مؤمنلر طاعت الهیه دن یعنی حدود شرعیه دن
تجاوزله ارتکاب ایتدکلری معاصیٔ کبیره در قتل و سرقت کبی
بونلری مرتکب اولان اهل کبائر مؤمنی کناهی مقداری آخرتده
جزا کوروب بعده کندیلرنده اولان نور توحید ایله مظهر عفو
اولورلر قسم ثالث کبائردن معدود اولمیان معصیتلر اولوب بونلرده
ایکی نوع اعتبار اولنور نوع اول حقوق الهیه یه تعلق ایدن
معاصیدر ترك فرائض و واجبات و ارتکاب محرمات نفسیه کبی
بونلری ارتکاب ایدن مؤمنلر توبهٔ نصوح ایله تائب اولدقلرنده
جناب غفار الذنوب دیلرسه عفو ایدر دیلرسه ایتمزانجق (توبوا
توبة نصوحا و ان الله یحب التوابین) مثللو مبشرت قرآنیه
وحدیث پیغمبریده وارد اولان (التائب من الذنب کمن لا ذنب له)
مبشرهٔ نبویه ایله استدلال اولندیغنه کوره مظهر عفو الهی
اولمسی اغلبدر و نوع ثانی حقوق عباده متعلق اولان معاصیدر

غصب اموال و ظلم عباد کبی بو نوع معصیتده بولنانلر محکمهٔ کبرای
محشرده خصم ایله بالمحا که خصم راضی اولدقجه مظهر عفو
الهی اولمیوب جزا کوررلر شو قدر که مؤمن اولدقلری حالده کناهلری
مقدارنجه عذاب اولندقدنصکره جناب ارحم الراحمین تا خصملرینه
راضی اولنجه قدر نعمتلر احسان بیوروب آنلرك رضالریله عفو
الهیه شایان اولورلر ایشته بوندن ظاهر اولور که دین محمدیده
معترضك ظن و افترا ایتدیکی کبی عفو کناه یالکز توحیده و شهادت
و عبادته منحصر اولمیوب بلکه رحمت الهیه یه موقوفدر زیرا
دین محمدی جناب الهه بر مثل و نظیر و شریك و کیل اثبات ایتمیوب
آخرتده شفاعت مذنبین دخی کندینك اذن و ارادهسیله اوله جغندن
اهل اسلام قرآن مبیند اولان آیات مبشراته ایمان ایله بین الخوف
والرجا منتظر الطاف رب بی همتا اولورلر لکن مسیحیلر قنغی
کناه اولورسه همان پاپاسك عفو ایتدم دیمسیله عفو اولنوب
ملکوت الهیه واصل اولدق زعم ایدرلر ایمدی بو ایکی اعتقادك
قنغیسی موافق شایان الوهیت و مطابق آداب عبودیت اولدیغی
انصاف ایله ملاحظه اولنسون غداء الملاحظات مؤلفی یوز قرق
بشنجی صحیفه سنده قرآن حضرت مسیح نجابتبخشك صفت
ناجیانه سندن اغماض عین ایله آنی بر پیغمبر محض درجه سنه تنزیل
ایلدیکندن ماعدا کرفتار رقبهٔ اسارة معنویه اولان انسانی بر طاقم
وسائل ظاهریه یه دلالت و امر نجاتنی حضرت عیسی المسیح کبی
سماوی پدرینك مرادینی اجرا ایچون جاننی سوریسی او غورینه
فدا ایدن بر ذات دکل الا اهل سیرك شهادتیله کندوسنك حفظ
جان و اجرای مرامی ایچون سائرلرینك کندوسنه فدا اولمسنه

راضی اولان برذاته تعلیق ایلمشدر (انتهی) انسانك رقبهٔ اسارهٔ معنویه پروتستانترلك مؤخرا تصنیع ایلدکاری تعبیرات غریبه‌دن اولوب اناجیلده بویله برعباره اولمدیغندن حلنه اتعاب ذهن ایتمك عبثدر و دین محمدی انسانك یالکز وسائل ظاهریه‌یه دلالت ایتمیوب نیجه اسباب باطنیه‌یه دخی سوق ایلدی (یوم لاینفع مال ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم) یعنی یوم قیامتده مال و اولاد منفعت ویرمز انجق تصفیه اولنمش قلب سلیم ایله اللهه کلن مظهر نجات اولور آیت کریمه‌سی کبی نیجه آیات کریمه ایله مستدل اولدیغندن مؤلفك کذبی یاخود جهلی ظاهردر و حضرت مسیحك دخی سماوی پدرینك مرادینی اجرا ایچون جانینی سوریسی اوغرینه قربان ایتدیکی بینه انجیللرك شهادتلری اوزره انفاذ کر و بیان اولنمشدی یعنی قبل الصلب اولم درجه‌سنده اضطرابه دوشوب ویره قپانوب ای پدر بو کاسه‌نك بندن کچمسی ممکن ایسه کچسون دیو جناب اللهه یلوارمسی و دها اوله یهودیلرك سؤ قصدینی درك ایدرك قاچوب کیزلنمسی و یرینك کیمسه‌یه خبر ویرلمامسی ایچون اصحابنه تنبیه ایلمسی و صکره‌دن صلیب اوزرنده یارب یارب نیچون بنی ترك ایتدك دیو فریاد ایتمسی کبی دلائل بدیهیه ایله حضرت مسیحك صلبی اختیاریله اولمدیغی تبین ایتمشدی وسائرلرك کندوسنه فدا اولمسنه راضی اولان تعبیریله مؤلف مومی الیه ایله هجرتده حضرت علینك فراش جناب نبویده اشارة وزیر صحیفه‌ده شرح ایدوب بونکله حضرت مسیحك نبی آخر الزمانه رجحانینی کوسترمك ایسته‌مش و حقیقتده کندی مقصدی علیهنده بردلیل کتورمشدر چونکه مؤلف مومی الیه

رساله‌سنك یکرمی طقوزنجی صحیفه‌سنده حضرت مسیح بنی اسرائیل اره‌سنده ظهور ایدوب منزلنی مهیا بولدیغنی بیان ایتدکدنصکره یوزاون ایکنجی صحیفه‌سندن یوز اون اوچنجی صحیفه‌یه قدر قوم عربك بت پرست اولوب قبول دینه مهیا اولمدقلرینی اثباته سعی ایتمش ایدی ایمدی بنی اسرائیل جناب موسادن نیجه معجزات کوردکاری حالده کوناکون آیرلمق ایله جمله‌سی بوزاغی‌یه طاپدیلر و حضرت عیسا دخی قبول هدایة منهی بولنان بوقومك اره‌سنده ظهور ایدوب منزلنی مهیا بولدیغی حالده بوقدر معجزات کوسترمش اولدیغنه مقابل بش اون ار ایله صرعه‌دن قورتلمش برقاچ عورتدن بشقه کیمسه کندینه ایمان ایتمدی وزعم نصارا اوزره اکا ایمان ایدنلر الوهیتنی تصدیق ایلمش ایکن و جناب عیسی انلری ایمان تام و توکله ترغیب ایله ذره قدر ایمانکز اولسه طاغی یرندن قالدیریرسکز دیه‌رك تأمین و صلبندن برقاچ کون مقدم خاصة خطاب ایله سزلك ایچکزدن بریکز بنم ایچون جانینی فدا ایلرسه حیات ابدیه‌یه مظهر اولور دیو تبشیر ایتمش ایکن انلردن بریسی بو امره انقیاد ایلمیوب خصوصا نبوت رتبه‌سنه حائز اولان خواص اصحابندن یهودا جان فدا ایتمك شویله طورسون بلکه یهودیلردن اوتوز مثقال رشوت الوب اللهی تسلیم ایلدی و نبوت رتبه‌سنده بولنان جمله شاکردان حضرت عیسی طوتلدقده اطرافدن طاغیلوب قاچدیلر و جمله‌سنك سرفرازی اولان قوجه بطروس مقدما سنك حقنده بکا عارضهٔ اشتباه کلز دیو حضرت مسیحه قارشو یمین ایتمش ایکن اول قاریشقلق اره‌سنده عیسایی کوتوریرلر ایکن اوزاقدن کیدوب

فقط بر خروش اوتنجه دك اوچ كره ايمان غليظه ايله عيسايى انكار ايلدى اما دين قبوله غيرتمند اولان قوم عربدن اولوب حضرت نبى ذيشانك فقط نبوت و عبوديتنى تصديق ايدن خواص اصحاب كرامك هر برى دين مبين اوغورينه جان و ماللرينى فدا ايلديلر و الله تعالى اعلم حضرت پيغمبرك ليلهٔ هجرتده جناب على يه بو قدر كارلغى تكليفدن مقصد دخى بر كون كاورده عندهٔ نصارا نيچون نبى آخر الزمان قبول دينه مهى بر قومدن ظهور ايتمدى ديه رك اعتراض ايدرلر ايسه آنده قيامته دك دليل اسكات اولمق و دين اسلام يالكز اسباب ظاهريه و قوهٔ قاهره ايله منتشر اولدى ديانلره مقابل حواريون ايله اصحاب كزينك احوالى مقايسه ايدنجه بر عبرت عليه ايله معترضين و مخاصمينى سر بزمين حجاب ايتمك ايچون جملهٔ معجزات نبويه دن اوله رق اصحابندن برينى اول وجهله امتحان بيورمش اولملرى دخى وارد خاطر اولور پروتستان راهبلرى نشر ايتدكلرى اعتراضات صره سنده ديرلر كه انجيل جليل جميع مؤمنينى حضرت مسيحك عصر سعادتلرنده بين اليهود جارى و معمول به اولان كافهٔ سنن و رسومات و عادات ظاهريه و صوريه دن معاف و طريق عبادتى معقول و مقبول بر طرز اوزره ارائه و بيان بيورمش ايكن قرآن تكرار كمالدن عاريدر و روحانيتدن برى بر دينك مادى و ظاهرى اولان مراسم و عاداتنى التزام ايلمشدر. ايمدى اكر انجيل عصر مسيحده جارى اولان كافهٔ سنن و رسومات و عادات صوريه دن مؤمنى معاف ايتمش ايسه حضرت عيسانك بن شريعتى ابطاله كلمدم بلكه اكماله كلدم زيرا ير ايله كوك زائل اولمدقجه شريعتدن بر حرف و ياخود

بر نقطه تا جمله سى اتمام اولنجه دكين زائل اولمز متانك بشنجى بابنده بيورمسنك معناسى ندر و كنديسى دين موسوى اوزره نيچون ختان اولمش و سبب ندر كه آخر عمرينه قدر شريعت اسرائيليه ده معين اولان بيراملرى تماميله اجرا ايتمش و ندن طولايى بنى اسرائيل ايله سبقت ايدن معارضاتده آنلرى احكام موسويه اوزره عامل اولماملرندن ناشى تعزير ايلمشدر بوندن معلوم اولور كه پروتستانلرك بو ادعالرى تماميله احكام انجيله و اوامر مسيحه مغايردر و قرآن كريمك كمال و روحانيتدن عارى بر دينك ظاهرى اولان مراسمنى التزام ايتديكى دخى تفصيلات آتيه دن مستبان اولور چونكه بونلر مقام اعتراضده جمله دن اول مسئلهٔ طهارتى هدف تعريض ايدوب ديرلر كه اكر وضوء خلقك نظافت و طهارت بدنيه لرينك فوائد مسلمه سى مصقدينه مبنى اولمش اولسه بر شى دنيله مزدى اما اكر الله تعالى يه عرض اولنان عبادتلرك صحتى اعمال مذكوره يه موقوف و مشروط اولوب وضوسز نماز مقبول دركاه الهى اولمزسه بوراسى جاى ملاحظه در چونكه توراتده (رب آدم باقديغى كبى باقمز زيرا آدم ظاهره رب قلبه باقر) دنيلمش اولديغندن نمازدن اول ابدست آلمق تصفيهٔ قلبك بر رمزى اولوب حقيقت نمازه بر تأثيرى ياخود صحت و قبولنه بر فائده سى اوله مديغى اكلاشيلور بو حالده قرآن عبادته مقتضى اولان خلوص و حضور معنويه هيچ بر فائده سى اولميان رسوم و عادات اوزرينه وضع ايتمش اولور و برده اللرينى و اياقلرينى ييقامق ممالك حاره باديه نشينلرندن بولنان يالين اياق كزنلره مفيد و مقبول ايسه ده وزياده مدنى و نازك اندام اولوب برودت اقلملرى جهتيله اياقلرى چوراب

و پاپوش ایله محفوظ بولنانلرده عادت مذکوره پك چوق مضر و مخل
صحت بر مجبوریتدر و باخصوص اراضی شمال اهالیسنه کونده بش
دفعه بوزلری قیروب ییقامق نقدر مشقت و مخل صحتدر و نه درجه
مغایر عدل و حقانیتدر و استقبال قبله دخی بنی اسرائیله تقلیددر
معلوم اولکه دین مبین محمدی اکمل و اتم شرایع یعنی ظاهر و باطنی
جامع بر طریق توحیدو نافع اولمغله آنده نوع بشره مضرت ایده جك
بر حکم یوقدر و هر حکمی انسانلر ایچون صوری و معنوی نیجه
فوائده شاملدر و شریعت احمدیه نك من قبل الرحمن کوندرلدیکنه
بر دلیل صریحده بودر که آنده نقدر ظاهری و صوری کورینان
احکام وار ایسه هر بری بر نیجه معنای حقیقت و نوع بشر ایچون
کوناکون فوائدو منفعت اوزره مبتنیدر و اقماعمای جهل ایله بسته
چشم اولنلر بو حقائق ادراکنده معیوب یالکز صورته نظر ایدرلر
بونلر (من کان فی هذه الدنیا اعمی فهو فی الاخرة اعمی) سرینه
مظهر اولمشلردر شرعیله عامل اولنلر آخرتده بوسبتون محروم
اولمیوب درجهٔ اخلاصلرینه کوره مکافات کورورلر اما کوزلری
نور عرفان ایله آچلمش و مراتب ادراك جبلیلری نسبتنده اول
نعمت عالم شمول الهیه دن مرزوق اولمش اولنلر ایچون آخرتده
موعود اولان درجات عالیه نیجه آیات قرآنیه ایله بیان بیورلمشدر
بو حالده ارباب تحقیق و عرفانه لازم اولان شرع شریفك امر
ایلدیکی اعمال ظاهریه یه تمسکله برابر احکام باطنیه سنی دخی کشف
و تجسس دن خالی اولمامق و پك چوق کتب تفسیر و احادیث
مطالعه سیله برابر علمای اهل تحقیقك کتابلرینه دخی مراجعت
و تصفیهٔ باطن یولنی کوسترن طرق علیه یه انتسابه مراجعت ایلمك

لازمدر بعض مقدسین بیاننه کوره وضوء و طهارت معترضك
اعتراف و تسلیم کبی ظاهراً صحت بدنجه نیجه فوائدی مستلزم
اولدیغی کبی معناً دخی تصفیهٔ قلبك بر رمزیدر و صلوة دیوان الهی
اولمغله حضور باری یه چیقلدقده تصفیهٔ قلبك لزوم و مشروطیتی
ایسه بدیهیدر زیرا قلب ناپاك ایله حضور ربانی یه چیقلمز نته کیم
ظاهرده دخی آلودهٔ اوساخ اولان بر شخص دیوان پادشاهی یه
رخصت دخول بوله مز بوندن عیان اولور که معترضك ظن ایتدیکی
کبی وضوء و طهارت حضور و خلوص معنوی ایچون فائده سز
دکلدر و قرآن کریم بی فائده رسوم و عادات اوزرینه وضع اساس
ایتمامشدر اما مدنی و نازك اندام اولانلر و شمال اهالیسندن بولنانلر
ابدست المق ایستدکلرنده یالکز صباحلین صیجاق صو ایله بالتوضوء
چوراب و مستلرینی کیرلر و دیکر درت وقتده و یاخود آبدستنی وقایه
ایده بیله جکنه کوره ایکی و یا اوچ وقتده مست اوزرندن مسح ایده
بیلور کونده بش دفعه بوز قیرمغه هیچ حاجت یوقدر و بونکله دخی
صحته خلل کلمز و اکر بر کیمسه نك وجودی مریض اولورده بویله
محللرده آبدست آلمق کندنجه موجب تهلکه اولور ایسه تیمم دخی
ایده بیلور چونکه اصل مقصد مجرد ال و یوز و ایاق ییقامق اولمیوب
بلکه تصفیهٔ درون اولمغله اویله ضرورت محللرنده دین اسلام قطعاً
کوجلك تکلیف ایتمز نته کیم حدیث شریفده (لا حرج فی الدین)
بیورلمشدر یعنی دین اسلامده کوجلك یوقدر قرآن کریمده
(لا یکلف الله نفساً الا وسعها) وارد اولمشدر یعنی جناب الله
بر نفسه کوجی یته بیله جکنی تکلیف ایلر کوجی یتمدیکنی تکلیف ایتمز
و بو بابده عدالت و حقیقت ارانیله جق اولور سه چونکه (افضل

الاعمال احمزها) حدیث شریفی موجبنجه عندالله اعمالك افضلی
نفسه الزیاده زحمتلی اولانلردر آنك ایچون ایمان کامل صاحبی
اولانلر تحصیل رضای باری و شوق حب الهی ایچون هوای
نفسلرینه موافق کلمیان بعض زحمتلری اختیار ایله آخرتده زیاده
درجاته نائل اولمغی عین عدالت و حقیقت اتخاذ ایدرلر و اقعا یالکز
باشنی آچوب کوزینی سمایه دیکرك نیاز ایدرك و طهارت بدنیه یه
چوقلق ایلشمامك ملوث طونله کزمك و قوندره لر ایله کلیسایه
کیدوب ایستدیکی قدر یللنمك و فقط بر لقمه اتمکله بر یودم شرابی
جسمنه ادخال ایدرك الله ایله همان برلشی ویرمك کبی صور
و رسومات مجردهیه الشمش و بو رسومات عادیهیی وسیلهٔ تصفیهٔ
قلب ظن ایتمش اولانلر ایچون فرائض اسلامیه نك حقایقنی اکلمق پك
اوزاقدر هله طهارت بدنیهیی رسومات عادیهدن و تصفیهٔ باطنیهیی
مهمه دن عد ایدن معترضك بوکره صرتنده کی قولالی کوملك
و اایاغنده کی اوتولی پانطلون چیقاریلور ایسه ظاهر و باطننده ن
قنغیسنده زیاده طهارت و صفوت اولدیغی ظاهر اولور
اعتراضات رهاییندن بری دخی صلوةدر دیرلر که تکبیر و قیام
و رکوع و سجود دخی غیر روحانی و ظاهریدر دوشونمزلر که مادی
و معنوی جناب معبوده عبادتدن مقصود ندر بو بحثده عامهٔ محققینك
بیانی شویله در که هر نه صورت ایله اولور ایسه اولسون خالق
معبوده عبادت تعظیم و الطاف بی نهایهٔ الهیه سندن طولایی حمد و ثنا
و کندی عجز و مسکنتنی اعتراف ایله رحمت الهیهیی نیازدن
عبارتدر ایمدی اسباب تعظیمی تفحص ایتدیکمزده ارکان صلوةدن
قیامده اللر قاوشدیریلوب خضوع و خشوع ایله حضور باری یه

چیقمق و بسمله و سورهٔ فاتحه ایله حمد و ثنا ایتمك و رکوع و سجودده
حضرت واجب الوجودی تسبیح و هر حرکتده الله اکبر جملهٔ
تکبیریه وسیله شان جلیل کبریایی تهلیل ایلمك معبوده تعظیم
دکلمیدر و استقبال قبله دخی بر مدت انبیای بنی اسرائیل سنتلری
اوزره بیت المقدس جانبنه ایکن مؤخرا کعبة الله بنای ابراهیم
و بیت عتیق جناب رب رحیم اولمغله (فول وجهك شطر
المسجد الحرام) امر الهیسی ایله اول طرفه تحویل قبله بیورلدی
دین اسلامده شریعت موسیدن ابقا قلنان دها نیجه احکام واردر
ذبح قربان ختان لحم خنزیر و میته دن زنا و قتلدن اجتناب و قصاص
و سائره کبی اکرچه شمدی میدانده اولان مسیحیته حضرت
عیسانك خلاف امری اولهرق شریعت موسیدن اکثریسی
تبدیل و تحریف اولنمش ایسه ده زنادن قتلدن نهی و استقبال قبله
کبی بر طاقم احکام اسرائیلیه الیوم مسیحیونده دخی باقیدر و خصوصا
غرائبدن اولهرق حکمیله عامل اولمدقلری توراتك کافهٔ احکامی
مصدق و معتبردر اما لوتر نامنده و بش مجهول پاپاس بشیوز
تاریخلرنده چیقوب قبلهیی لغو ایتمشلر ایسه آنك نه اهمیتی اوله بیلور
سائر نیجه ملیون خرستیان حالا قبلهیی شرقه توجه ایدرلر
هیچ بریسی پروتستانلرك لغویاتنه قولاق اصمزلر و چونکه
عبادتدن مقصد اصلی جناب حقه تعظیم ایله حمد و ثنا و تضرع
و استدعادن عبارتدر حضور قلب ایله بر جهت معینهیه توجه
ایتمکده محل تعظیم نه تصور اوله بیلور بلکه جهت معین اولنجه
حضور قلبه دها زیاده مداری اولور شمدی بر کره ده پروتستانلرك
عبادتلرینه بقالم بونلرك خلاصهٔ عبادتلری ارککادین منجس

طونلریله طوپلانوب باشلری اچیق اولەرق پاپاسك اوقودیغی
انجیلی کویا دیکارلر وقیام ورکوع و سجود کبی اداب عبادت
اولمیوب یالکز بربرینك یوزلرینه بقارلر وهله کنج اوغلانلر ایله
قیزلر هرنقدر کوز زناسندن نهی اولنمش ایسەده بربرلرندن
کوزلرینی آیرمزلر بعده پاپاسك اوقودیغی اتمك پارچەسنی حضرت
عیسانك اللهك عین لحمی و شرابی دخی عین قانی دیەرك ییوب
ایچوب روح القدس ایله همان اتحاد ایدرلر ایمدی عبادتدن
مقصد جناب خالقه تعظیم ایسه بو ایکی صورتك قنغیسنده بولنور
دین اسلامده نمازدن اول اذان اوقنور و اقامت اولنور مؤذن
بلند اواز ایله الله اکبر الله اکبر اشهد ان لا اله الا الله واشهد
ان محمداً رسول الله حی علی الصلوة حی علی الفلاح الله اکبر
الله اکبر لا اله الا الله یعنی الله تعالی پك بیوکدر پك بیوکدر و بن شهادت
ایدەرمکه الله عظیم الشاندن غیری عبادته مستحق اله و معبود
یوقدر و حضرت محمد انك رسولیدر صلوته کلین نجات و سلامته
کلین الله تعالی حضرتلری پك بیوکدر الله تعالی دن ماعدا عبادته
مستحق بر اله یوقدر دیو مؤمنینی نمازه دعوت ایدر نصارا دخی
کلیسایه دعوتلرنده چان تعبیر اولنور چالغی چلارلر عجبا بو ایکیسنك
قنغیسی جناب واجب الوجوده تعظیم و روحانیدر بعده نمازه
شروعلرندن اول صلاتك موقوف علیهیسی اولان شروط
ستە که اولکیسی حدثدن طهارتکه اعضاء وضوئی کوزلجه
یيقامق ایکنجیسی نجاستدن طهارتکه بدننی و البسەسنی و نماز
قلدیغی محلی نجاستدن تطهیر و تنظیف ایتمك اوچنجیسی استقبال
قبله که کعبهٔ مکرمه جانبنه متوجه اولمق دردنجیسی ستر عورت که

کرك رجال و کرك نسوان حین صلاتده شرعك بیان ایتدیکی
محل عورتی ستر ایتمك بشنجیسی وقتکه هر بر ملتك بعض عبادتلرنده
وقت معینه اولدیغی کبی صلوة مسلمینده دخی جناب حق اوقات
معینه تخصیص بیورمشدر التنجیسی نیتدر که قلدیغی نمازك
بر غرضه مبنی اولیوب انجق رضای الهی ایچون اولدیغنی
قصر ایتمکدر ایمدی کلیسادرونلرینه هرکس قوندرەلریله و البسهٔ
غیر طاهره و اعضای ملوثەلریله کلمك و بر جهت مخصوصه توجهله
حضور قلب التزام اولنمیوب هرکس بربرینه کوز قاش ایله
اشارتلر ایتمك وقادینلر الطف حلیاتلریله تزین ایدوب وسینه صاف
و بی وش و بنا کوش شفافلرینی آچوب عرض حسن و جمال
ایتمك و عبادتدن زیاده محبوب و محبوبه سیر و تماشاسی نیتیله
کلیسایه کیتمك ایله بر ده محمدیلرك شروط مذکورەسی معاینه
و تطبیق اولندقده قنغیسی دها روحانی و عبادته مناسب اولدیغی
بللو اولور شمدی ارکان صلوة نه اولدیغنی بیان ایدەلم بر مسلم
نمازه داخل اولور کن ابتدا اللرینی قالدیرەرق ماسوی اللهی
کیرویه اتوب حضور قلب ایله دیوان الهیه چیقدیغنی تخطرله
(الله اکبر) دیر که معناسی الله تعالی حضرتلری هرشیٔ یعنی
ذهنه کلان صور و خیالاتدن هر نه کونه تعبیر اکمال ایله وصف
ایدلسه اندن پك بیوکدر دیمکدر ثانیاً کمال خشوع
و ادبله حضور حقده اللرینی باغلیوب طورر ثالثاً الله تعالینك
اسم شریفیله فاتحهٔ شریفی قرائت ایدر که معناسی انفا
بیان اولندیغی وجهله جناب حقه حمد و ثنا و تعظیمات
جناب کبریا ایله هدایت و سلامت ایچون دعادر رابعا

سرفرو برده رکوع اولوب سبحان ربی العظیم دیر که معناسی
جمله دن عظیم اولان ربمی عیب و نقصان و برن جمیع صفتلردن منزه
و مقدس بیلورم دیمکدر خامسا زمینه وضع جبین تضرع و ابتهال
ایله سجده ایدوب سبحان ربی الاعلی دیر که جمله دن اعلا اولان ربمی
جمله اوصاف ناقصه دن منزه و مقدس بیلورم دیمکدر دین اسلامده
رکوع و سجود ایله تعظیم انجق واجب الوجوده مخصوص اولوب
بر بشر حقنده اجراسی جائز دکلدر زیرا انسان نسخهٔ کبرا و اشرف
مخلوقات جناب خدا اولوب خلقةً هیچ برینک آخرندن فرقی یوقدر
و مراتب صوریه ایسه انسانک ماهیتنی تغیر ایده مز بو زینی بره قویه رق
تعظیم ایتمک کشی کندی ذلتنی و تعظیم ایتدیکی ذاتک رفعت و علو
شاننی اعتراف ایتمکدر بویله بر تعظیم ایسه منعم حقیقی اولان جناب
خالق کائناتدن بشقه سنه لائق دکلدر حتی بو مثللو تعظیمات شویله
طورسون حضرت نبی ذیشان افندیمز اصحاب کرامنی کندی کلدیکجه
قیام ایتمکدن نهی بیورمشدی صکره مجلسه اوطورمیوب لاعلی
التعیین اصحابی آره سنده اوطوردقلرندن کندینی طانیمیانلردن مجلسه
کلنلر آنی بیلمیوب حضرت رسول قنغیسیدر دیو سؤال ایدرلردی
جناب پیغمبر بو وجهله حرکت ایدنجه سائر جزءٔ ناس تصور اولنمیدر
خامسا باشنی سجده دن قالدیروب قعده ده التحیات لله و الصلوات
و الطیبات السلام علیک ایها النبی و رحمة الله و برکاته السلام علینا
و علی عباد الله الصالحین اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمدا عبده
و رسوله اوقور یعنی تعظیمات و تکریمات عبادات جناب اللهه
مخصوصدر و ای نبی ذیشان سلامت و اللهک رحمة و برکاتی سنک
اوزرینکه و سلامت بزم اوزریمزه و بتون صالح قوللر اوزرینه

اولسون بن شهادت ایدرمکه اللهدن غیری عبادت ایدوب طاپیله
جق اله یوقدر و حضرت محمد اللهک قولی و حق رسولیدر اشته
محمدیلرک بش وقتده اداسیله مکلف اولدقلری صلوة مفروضه نک
ارکانی بودر اکرچه هر پیغمبر صلوة ایله مأمور اولدی ایسه ده
اشبو هیئته ادیه و ارکان تعظیمیه ایله صلوة انجق حضرت نبی آخر
الزمانه امر و احسان بیورلدی ایمدی بونلرده الله تعالینک شان
الوهیتنه نقیصه و یا رو مخل تعظیم بر شی وارمیدر نه غریبدر که
دین محمدینک شو ارکان اوزره اولان عبادتنی روحانی دکلدر
صوریدر ادعاسنی درمیان ایدن پروتستانلرک واقنیر و ذبیحه و قرائت
انجیلدن ماعدا ارکان عبادتلری یوقدر و صلوة اسلام روحانی
دکلمشده بونلر روحانی ایمش واقنیر که تعمیددر مدة عمرنده حضرت
عیسا کیمسه یی تعمید ایتمدی و تعمید ایدک دخی دیمدی بونده روحانیته
دائر بر معنی حس اولنمز ذبیحه که عشاء ربانیدر بونک تفصیلاتنی بالاده
مرور ایلدی قرات انجیل دخی روحانی اولمز زیرا بو انجیللر
حضرت عیسایه انزال بیوریلان کتاب مقدس اولمیوب بلکه
مجهول الاصل اشخاصک مؤلفاتیدر پروتستانلر فرض حجه
دخی اعتراض ایدوب دیرلر که بو عادت ابتدا یهودیلرک سکینة
العهدی و مؤخرا سنه ده اوچ دفعه قدس شریفده واقع بیت
المقدسی زیارت ایتمک عادتلرینه مشابهدر زیرا الله تعالی اول مقام
مقدسده تجلی بیوره جغنی وعد ایتمشدی لکن مؤخرا قوم مرقوم
جنایات واقعه لرندن ناشی مظهر مجازات قهاری اولوب منقرض
الحکومته اولدقلرنده جناب حق معنای هیکل قدس اولان جنابیه
مسیحک جسدینی کندوسنه بیت الله تخصیص و اول واسطه ایله

ابنای بشره عرض جمال ایدوب مؤمنینی دخی مظهر تأییدات روح القدس ایدەرك هر بری بر بیت الله الحی اولمق عنایت ربانیه سنه نائل اولدیلر چونکه بیت المقدس بوواقع اولان احوالك یالکز بر رمزی اولمغله جلال اللهیه تجلیگاه مخصوص اولمق اوزره آرتق انسان ایله بنا اولمش بر خانه نك تکرار انتخابی حکمت بالغهٔ الهیه دن مأمول اولەمدیغندن انجیلده بوکبی بر محل زیارتك تعیینه حاجت کورلمامشدر وحضرت مسیحك اول ساعت کلور که پدره نه بو طاغده و نه ده اورشلیمده سجده قیله جقسکز لکن حق اوزره سجده قیلانلر بالروح والصدق پدره سجده قیله لر زیرا پدر دخی کندینه بویله سجده قیلانلری طلب ایدر دیو محرر بولنان کلام الی آخر الزمان قائم ودائم اولمق کرکدر ایمدی قضیه بویله ایکن تکرار مطاف عموم اولمق اوزره ظاهری بر خانه و برکات متناهیهٔ الهیه نك امکان وصولنی یالکز اول مکانه تخصیص و خلقی انك زیارتنه ترتیب و تحریص ایدرسه خرستیان دیننك مرتبهٔ اعلا وروحانیتنه نسبتله الك ادنا بر درجه یه تنزل و تکرار اصول عتیقه اوزره ظاهری و صوری ملغی اولان بر عادته مراجعت ایتمش اولور بو اعتراض بالوجوه مجروحدر اولا جناب مسیحك جسد هیکل قدسك معناسی اولدیغی قنغی انجیلك قنغی آیتندن استنباط اولنمش ایسه آنی بیان ایتمك لازم کلوردی چونکه بش اون التون معاشله نشر خرافاته مأمور ایدیلان بر پاپاسك رأی خودی قانون دین اوله میه جغی بدیهیدر ثانیاً بو معنانك غلط اولدیغی انا جیلده محرر اولدیغی اوزره حضرت عیسانك مدت عمرنده هیکل قدس زیارتنه کتمسی و حتی انك ایچنده صاتیجیلری قوغوب تطهیره

سعی ایتمسی ایله ثابتدر اگر هیکل قدسك حکمی اولمیوب کندیسی آنك معناسی اولسه ایدی انك زیارتنه دوام و تطهیرینه اقدام ایتمزدی وشاکردلرینه دخی ارتق سز بو هیکله اعتبار ایتمیك انك معناسی بنم سزکده هر بریکز برر بیت الله الحیسکزدیر ایدی ثالثاً هیکلك خرابندن صکره بر خانه نك تکرار انتخابی حکمت اللهیه دن نیچون مأمول اولنمسون اهل اسلام اعتقادنده جناب اللهك شریك و نظیری یوقدر فعال لما یریددر بر وقت بیت المقدسی قبله کوستریر بر زمانده کعبهٔ مکرمه یی قبله قیلار اکا کیم قاریشور اما انجیلده بوکبی بر محل زیارتك تخصیص اولنمدیغنه سبب آره نورسه انجیللرك یازلدیغی اثناده بتون ملت عیسویه شریعت موسویه ایله عامل اولدقلرندن حواریون وانلرك شاکردانی بالجمله هیکل مقدسی زیارت ایلدکلری ایچوندر رابعاً جناب الله برکات نامتناهیهٔ الهیه سنك امکان و وصولنی یالکز اول مکانه تخصیص ایتمدی بو سوز پاپاسك تأیید مدعا حرصیله کندولکندن ترتیب و اسناد ایتدیکی بر افترادر برکات الهیه نك امکان وصولی زیارت کعبه یه مخصوصدر مآلنده قرآن کریمده واحادیث صحیحه ده بر خبر وار ایسه بیان ایلسون خامساً خلقی انك زیارتنه ترغیب و تحریض دخی مطلوب اولمیوب استطاعت شرطیله مقیددر پاپاسك بو فقره ده دخی غرض و بهتانی آشکاردر سادساً خرستیانلغك مرتبهٔ اعلا و روحانیتنه نسبتله الك ادنا بر درجه یه تنزلی دخی لازم کلمز زیرا انجیللرده عیسانك بیت الله اولدیغنی مشعر بر آیت یوقدر بو سببله علویت وروحانیت یالکز پاپاسك خیالنده قالور سابعاً صوری

وملغی بر عادته مراجعت دخی بو قدر چونکه دین مسیحده زیارت
هیکل لغو اولنمامشدی و کرك دین مسیحده و کرك شریعت محمدیه ده
احکام سابقه نك نیجه لری باقیدر بونلرك باقی اولمسی دین موسی یه
مراجعت دکلدر امامناسك حجك نه اولدیغنی بیلمیه رك عبادت
صوریه در دیمك جهلنی میدانه قور بو قدر حجك اداب ظاهریه سی
بر کیمسه حجه نیت ایلدکده هرشیدن اول خلوص ایله توبه ایتملی
واوزرنده حقوق ناس و امانت وارایسه ردایتملی کیدوب کلنجه
قدر متعلقاتنك محتاج اولدیغی نفقه یی حاضرلمق و کندینك عزیمت
وعودتنه مقتضی اولان اقچه یی مال حلال دن اوله رق استصحاب
ایتمك واصحاب خیر و صلاحدن رفیقلر اتخاذو انلردن خلقا احسن
واوفق اولان کیمسه ایسه آنی بینلرنده امیر نصب ایدوب انك
تدبیرینه مخالفت ایتمامکدر و فرائض حجدن بری احرامدر که مکهٔ
مکرمه یه تقرب اولندقده مواقع معلومه ده حجاج لباسلرینی
براغوب یالکز براحرامه بورینورلر یعنی نقاط ماسوادن تعری
وعرصهٔ حشره کیدرکبی بابی و کذابلا فرق یالین ایاق باشی
قباق کیدر
ایکنجیسی دخی کعبهٔ مکرمه یی حضرت ابراهیم و اسماعیل
علیهما السلامك سنت شریفی اوزره طواف ایدرك الله تعالی نك
ورسولینك تعلیم ایتدیکی دعالری اوقومق و اوقونان دعالرك
معنای شریفه سنی الله تعالی یه کمال درجه تعظیم ایدرك رحمتنی
طلبدن عبارتدر اوچنجیسی کبائر و صغائر و ملوك و فقرا
بالجمله برهنه پاوسر ارقه لرنده بر احرام اولدیغی حالده اهل
محشره مشابه بر هیئتده ایکندیدن اخشامه قدر منتظر رحمت

رحمان اولورلر و لبیك اللهم لبیك اللهم لبیك لاشریك لك لبیك
ان الحمد و النعمة لك و الملك لاشریك لك دیو مرة بعد اخری سکسان
یوزبیك کشی براغزدن دعا ایدرلر یعنی ای ذات واجب الوجود
سنك امر شریفکه امتثال و ارادهٔ الهیه که اطاعت ایدرم
سنك شریك و نظیرك یوقدر جهت معنویه یه کلنجه ارباب
تحقیق هر بر نسك حج ایچون نیجه معانی بیان ایتمشلردر ملل
قدیمه ده خلقدن انقطاع ایله انس بالله ایچون طاغلرده تجرد ایدیلوردی
جناب الله امت محمدیه ده بو رهبانیتی امر ایتمیوب اکا بدل حجی
امر ایتمشدر حج ایدن کیمسه نك ذهنی تجارت مثللو مشاغل دنیویه دن
خالی اولوب صرف طاعة اللهیه منحصر ریا و سمعه دن ازاده اولمق
واهل و وطنندن خروج ایله بوادی و صحاری یه دوشدکده
موت دنیادن چیقوب میقات قیامتی و مابینده کی اهوالی تخطر
و صو یونوب احرامه کیردکده اهل قیافتنه بکزه مز بر شکلده
کفنیله حضور باری تعالی یه کتدیکنی تذکر ایتمك و اثنای
تلبیه ده رجای قبول و خوف و عدم قبول ایله استدعای رحمت
و مغفرت ایتمك و حرم شریفه وصولنده مستجیرك ذمتی ضایع
اولمیه جغی و حق زائر مرعی اولدیغی جهتله عقوبت الهیه دن امان
دیلمك و استلام حجرده طاعت الهیه ده دائم اولمق اوزره بیعت
ایتدیکنی و بو عهده وفا ایده جکنی و استار کعبه یه تعلق ایتدکده
بر مجرمك ولی نعمتنه و بر عاشقك معشوقنه دخالت و التجا ایتدیکنی
ملاحظه ایتمك اداب حجدندر اما حجاجك کمینك محلی یقین
و کمینك بعید اولدیغندن علی العموم امت محمدیه تکلیف حج
عدالت الهیه یه منافیدر دیو پروتستانلرك اعتراضی اصلا وارد

اولەمز چونكه حضرت عيسا بيله انجيلده ديدى كه حيات
كتورن قپو غايت طار اولوب جهنمه كتورن يول واسعدر بونك
معناسى باعث جنت اولان اعمال نفسه غايت مشقتلى اولوب باعث
جهنم اولان اعمال غايت سهولتليدر وپيغمبريمز بيورديكه (افضل
الاعمال احمزها) يعنى اعمالك افضلى نفسه مشقتليدر مشقت زياده
اولدقجه اجر و مثوبات زياده اوله جغندن محل بعيده دن كيدن
حاجينك اجر و مثوباتى زياده اولور بوده عين عدالتدر و دين
اسلامده كوجلك اولميوب بر نفسه وسعتندن زياده تكليف
اولنمديغندن و حج ايچون مشروط اولان استطاعت قدرت بدنيه
و ماليه يه شاملدر استطاعتى اولميانلر حجه كتمامكله مسئول
اولمزلر (وانما الاعمال بالنيات) (ونية المؤمن خير من عمله) حديث
شريفى مقتضاسنجه آرزوى حج ايدوب ده فقط استطاعتله مقتدر
اوله ميانلر نيتلريله مأجور اولورلر پروتستان راهبلرى فرض
صيامى دخى عبادات اسرائيليه دن مأخوذ اولسندن طولايى
اعتراض ايتدكدنصكره انجيل ايسه صيامه دائر برامر ويرمامش
وهر كسى بوبابده مختار براقشدر واقعا قاتوليك و روم و ارمنى
وسائر بعض خرستيان طائفه لرى بيننده بر نوع پرهيز وضع
اولنمش ايسه ده بو عادت قدمايه تقليد اولوب بو قسمه انجيلده
اصلا بويله ير يوقدر و پروتستانت جماعتى بويله بر بار كرانى
خلقه تحميلدن اجتناب و يالكز نيات فاسده و خيالات باطله دن
امساك و پرهيز اولنمسنى عموماً توصيه ايتمشلر اشته بوكبى ظاهرى
وبى لزوم عمللر خصوصنده عبادك كندى اختيارينه حواله
ايدن دينك البتده قوانين مؤكدهٔ شديده ايله انسانلرى اعمال

صوريه و رسميه يه مجبور ايليان ديندن افضل و اعلا و شرفجه
بالا اولمسنه اصلا شبهه يوقدر زيرا حسن رضا ايله عبادت ايلمك
كندى پدرينه مطيع اولان اولادك خلقى اما قوانين شرعيه نك
امر غير مستثناسنه بالمجبوريه اطاعت ايلمك افنديسنه مجبوراً
خدمت ايدن كوله نك صفتيدر برآى مدت و بالخصوص ايام
صيفده كوندوزلرى اكل و شرب ايتميوب برخلاف معتاد كيجه لرى
ييوب ايچمه نك صحته محل و اكثر علل و امراض متنوعه نك
حصولنه سبب مستقل اولمسى اطباى حاذقه طرفندن ادعا اولنديغى
شويله طورسون بو فرض كرهٔ ارض اوزرنده اختلاف ليل و نهار
مناسبتيله ممالك اهاليسى ايچون كيمى زياده كيمى نقصان صورتده
اجراسى لازم كلوب بو دخى عدالت الهيه يه موافق دكلدر
خصوصا التمش يدى درجه عرضنده اولان طلوع ايله غروب
آره سى برآى و التمش طقوز درجه ده ايكى و يتمش اوچ درجه ده اوچ
آى مدت مرور ايلديكندن بور الرده ساكن اولان اهالى ايچون اوروج
طوتمق ممكن اوله ميه جغى و بو وجهله هر حالده و محلده بولنانلره
مناسبت و موافقتى اولميان بويله بر دينك عموم ناسه تكليفى حكمت
بالغه و عدالت مطلقهٔ الهيه يه لائق اوليه جغى و حال و كه
بو مثللو محللرده بيكلرجه اشخاص دين محمديه تبعيت و بلا صعوبت
اجرا ايتمدكلرندن دين اسلامك خرستيانلقدن افضل اوله ميه جغى
دركاردر بو اعتراضاتك هر برى دلائل عديده ايله غير واقعدر
اولا شريعت موسادن بر طاقنك دين محمديه ده ابقا اولنمسندن
طولايى دين محمديه ده دخى بولنمسى جاى اعتراض اوله مز ثانيا
انجيل صيامه دائر اصلا بر امر ويرمامشدر و هر كسى مختار

براقشدر دیمك كذب صریحدر زیرا استیان اوروج طوتسون
استیان طوتمسون كبی بر انجیللرده تخییره متعلق بر آیت بیلمیورز
اكر وار ایسه پاپاس كوستەرسون بلكه ثالثا قاتولیك وروم
و ارمنی ملتلرنده پرهیزك اصلی دخی اورج اولدیغی حالده
مؤخراً معهود پاولسك تخفیفات و تحویلاتی صیره‌ده بو صورته
قونلمشدر بو قسه انجیلده اورج امری بو قدر دیمك انجیله دخی بهتان
صریحدر عیسا شیطان ایله چولده امتحان اولورکن قرق كون
صائم اولوب صكره آجیقدیغی و اورج طوتدیغكز وقتده یوزیكزی
اكشیدوب ناسه ریا ایتمیك دیو امر ایلدی و برجنی چیقاردقده
اصحابی تعجب ایتمكله بو مقوله شیطانی اورج چیقارر دیدیكی
انجیللرده مصرح اولمغله بونلردن هم حضرت عیسانك كندی
اورج طوتوب همده ریادن عاری و خالصاً لوجه الله اورج
طوتمغه امر ایتمش اولدیغی میدانده در حتی اون التی سنه
عیسایه ایمان ایدن مؤمنلری انواع عذاب ایله اعدام ایدن معهود
پاولوسك كندندن منقول اولان بر خیال عجیب اوزرینه كویا
نصرانیتی قبول ایلیوب صوم و ختان مثللو شریعت عیساده
واقع اولان احكامك كمسنی یهوده مشابهت لازم كلور دیه‌رك
و كمی سائر كونه تأویل بعیده‌لرله تأویل ایدرك نسخ و تبدیل
ایتدیكی اثناده زواللی باطروس مقابله‌یه قیام ایتمك صددنده
بولندیسه‌ده پاولوسك چكه‌سی چلكلی اولدیغندن باطروسه
نصل غلبه ایلدیكی و او ذات عالی قدر ایسه بر خروس اوتنجه‌یه قدر
حضرت عیسایی اوچ دفعه انكار ایده‌جك قدر ضعیف القلب
اولمغله خوفندن ناشی سكوتی اختیار ایلدیكی ائمهٔ نصارا كتابلرنده

مصرحدر رابعاً پروتستانت جماعتلرینك بویله بر بار كرانی
تحملدن اجتناب و یالكز نیات فاسده و خیالات باطله‌دن امساك
و پرهیز اولنمسنی عمومه توصیه ایتمكله اصلاحقلری بو قدر زیرا
دین من قبل الرحمن ایسه انك احكامنی نوع بشر تغییره مقتدر
اوله‌مز و اكر دكل ایسه شمدی‌یه دكین عقد اولنان نقدر قونسیللر
وار ایسه انلرده ویریلان قرارلرك جمله‌سی جای اعتراض اولمق
لازم كلور حالبوكه پروتستانلر انك چوغنی رد و انكار ایدرلر
یا بو حالده لوتر و یا قالوین كبی راهبلرك و یاخود معترض كبی
پروتستانت جمعیتلری طرفلرندن اجرتله طوتولمش پاپاسلردن مركب
جماعتلرك تنبیه و توصیه‌سنه نه اعتبار واردر خصوصا صیام
معترض پاپاسك ظنی كبی یالكز آج صوسز طورمقدن عبارت
اولمیوب انك احكام باطنیه‌سی اولمغله اویله الهی بر اساسه مبتنی
اولان فرضی دكل اویله پاپاسلرك نوع بشردن كیمسه‌نك تحریف
و تبدیله صلاحیتی اوله‌مز خامساً صیام ظاهری و بی ایوم
اعمالدن دكلدر معلوم ارباب عرفان اولدیغی اوزره بدن روحك
مطیه‌سی و هوای نفسانینك جولانكاهیدر مواد جسمانیه ده
نقدر غلظت اولورسه مكاشفات روحانیه ده او قدر كثافت
اولور بو قاعده هر دین و مذهبده متفق علیه اولوب هپسنده
ریاضت بدن وسیلهٔ تقرب الی الله اولور و ریاضتله بدنده قوتك
نقصانی شهوات نفسانیه‌نك انكسارینی استلزام ایدر دیو ریاضت
معتبر طوتلمشدر بین الاسلام صومك اوچ درجه‌سی واردر برنجیسی
صوم عمومیدر كه شرعك تعیین ایتدیكی زمانده اكل و شرب دن
و شهوتدن امساك ایله برابر اوامر الهیه‌یی اجرا و نواهیدن اجتناب

ایتمکدن عبارتدر ایکنجیسی صوم خصوصیدر که صوم عمومده مشروط اولان احوال ایله برابر کوز قولاق لسان ال ایاق جمیع جوارح و اعضانک مناهی و مکروهاتدن امساکندن عبارتدر اوچنجیسی صوم خصوص الخصوصیدر که ذکر اولنان احوالدن فضله قلبک هممِ دنیویه‌دن و تقرب الاهه مانع اوله‌جق افکاردن و بالکلیه ماسوی اللهدن منع و امساکندن عبارتدر ور. ایت بخاری اوزره حدیث شریفده (من لم یدع الزور و العمل به فلیس لله حاجة فی ان یدع طعامه و شرابه) بیورلمشدر یعنی صائم اولان کمسه کذب و زور ایله قول و عملی ترک ایتمزسه آنک یوب ایچمه‌یی ترک ایتمسنه جناب اللهک احتیاجی یوقدر بویله طوتیلان براوروجک اعمال ظاهریه‌دن و بی لزوم اولدیغی ارباب حقیقته عیاندر خامساً حسن رضا ایله عبادت اولادک پدره اطاعتی و امر شرع ایله عمل کوله‌نک جبراً افندی‌یه خدمتی قبیلندندر تشبیهی دخی برقاچ وجهله یرنده دکلدر اولا انسان نفس و شیطانه مبتلا اولدیغندن اکر اعمال دینیه‌ده مخیر براغلمش اولسه البته ترکی جهتنی اختیار ایده‌جکی درکاردر ثانیا پروتستانت جماعتلری بو خصوصده عمومی مخیر براقدقلری کبی واقتیر و ذبیحه کبی احکامده نیچون تخییر ایتمیوب اجبار ایده‌یورلر ثالثا دین محمدیده اعمال عبادتک درجات معینه‌سی واردر درجهٔ اولی فرائض و واجباتدر که ترکی کناه و معصیتدر درجهٔ ثانیه فرض کفایت و سنن مؤکده‌در که ترکی بیوک کناه دکل ایسه‌ده اجراسی لوازم ایماندندر درجهٔ ثالثه نوافل و مستحباتدر که اجراسنده خلق مخیردر فقط اجراسنده حسنات واردر صوم دخی نص قرآن ایله فرض اولمغله آنده تخییر

ممکن اوله‌مز زیرا شریعت احمدیه امر الهی اوزره مؤسس اولمغله انک تغییرینه بشر مقتدر اوله‌مز لکن شمدیکی دین مسیح ذاتا جماعت رهبانیه ملعبه‌سی اوله‌رق بیک کره تبدیل و تحریف اولنمغله آنی هرکس دیله‌دیکی کبی دکشدیره‌بیلور رابعاً بز الله تعالی‌نک حاشا اوغللری دکلوز بلکه عاجز قوللری یز او ایسه بزم خالق و رازقمز و افندیمزدر انک امریله عمل ایتمکدن بزجه اصلا حیا عارض اولمز جناب الاهه عبودیتدن استنکاف معترض و متکبر و مغرورلره مناسبدر برای مدت و علی الخصوص ایام صیفده کوندوزلری اکل و شرب ایتمیوب بر خلاف معتاد کیجه‌لری ییوب ایچمک صحته مخل و علل و امراض متنوعه‌نک حصولنه سبب مستقل اولدیغی اطبای حاذقه‌نک اخباریله ثابت اولمسی دخی بزجه مسلم دکلدر زیرا اداب صیامدن بری دخی حین افطارده تا بکاو معده‌یی طولدرمیوب هنوز اشتها باقی ایکن طعامدن کف ید ایتمک اولمغله بو وادی‌یه رعایت ایدنلرک علل و امراضدن سالم اوله‌جغی ینه طباً متحققدر و برده پروتستانت اطباسنک بو سوزلری صحیح اولسه ممالک اسلامیه‌ده رمضانده کثرتله وفیات وقوع بولمق لازم کلوردی حالبوکه صحیه استاتستیقلرنده هیچ تفاوت کورولمز و عقلا دخی دوشونلسه اکثر انسان صباح واقشام ایکی کره طعام ایدر طعامنک وقت معتاددن برقاچ ساعت اول اکلندن وجودجه نه قدر تغییر حصوله کله‌بیلور و بلکه بدایت صیامده بر ایکی کون براز تغییر حس اولنورسه‌ده بعده معتاد اولوب حس اولنمز بو جهتله صیامدن مزاجک تغییری نوادردندر اختلاف لیل و نهار اولان ممالکه کلنجه دیکرندن

برقاج ساعت زياده اورج طوتان عملی نسبتنده مكافات ربانيه يه
مظهر اوله جغندن عدالت الهيه يه قطعاً مخالف اولهمز قطبلر
جهتنده برقاچ آی تمادی ليل ونهار اولان محللرده دخی پاپاسك
تصور ايتديكی كبی اصلا كلفت بوقدر زيرا بالدفعات بيان
اولنديغی اوزره دين اسلامده كوجلك وبر نفسه وسعندن خارج
تكليف اولنمز مثلا ابدست اعضاسی درد ايكن برادمك ايكی
اياغی كسيك اولسه اوچه تنزل ايدر بركيمسه قياماً نماز فرضه مقتدر
اولمديغی صورتده قعوداً ادا ايدر بوكاده مقتدر اولمزسه قاشی
كوز يله ايما ايدرك قيله بيلور كذلك رمضان آينده صائم اولمق
فرضدر لكن برادم خسته اولسه ياخود اوچ كونلك ودها زياده
مسافه يه كيتسه فرض ساقط اولوب وقت آخرده راحت ايلدكده
قضا ايدر ليل ونهاری اوو جهله امتداد ايدن محللرده بولنان اهل
اسلام دخی مؤخراً وقت امكانده قضا ايتمك اوزره اوروج طوتمزلر
معلومدر كه جناب حقك تجليات وتكليفات الهيه سی عموم اوزره
مساوی دكلدر مثلا كيمنی غنی قيلوب اكاحجی فرض ايدر وكيمنی
فقير قيلوب فرض ايتمز كيمنه قدرت ويروب صومی فرض ايلر
وكيمندن قدرتی سلب ايله فرضی اسقاط ايدر كيمنه نصابه بالغ مال
احسان ايدوب زكات ايله مكلف قيلر وكيمنی فقير ايدوب اخذ زكاته
مستحق ايلر بومثللو محللرده بيكلرجه اشخاص دين مسيحه تبعيت
وبلا صعوبت اجرای آيين ايتدكلری دخی شبهه دن ازاده دكلدر
زيرا ذكر اولنان دائرهٔ قطب شماله قريب محللر امريقا منتهای
شماليسيله سيرانك اوجلريدر بوراده اسكيمود وساموييد قوملری
كبی قليل المقدار برقاچ قوم ذليل ساكن اولوب بالق وحيوانات

وحشيه شكاريله تعيش ايدرلر بغدای اوزوم كبی شيلر زراعت
ايده مدكلرندن اتمك وشراب بيلمزلر اوراده ذبيحهٔ مقدسه اجرا
ايدركن پاپاسك نه ياپديغی استرز چونكه عيسانك لحم ودمی
اتمك وشرابه تحول ايده جكندن بوراده كی خرستيانلر اللهلريني
ييوب ايچه مز ظن اولنور كه اتمك وشراب بولنمغله ذبيحه
فريضه سندن فراغت اولنه ميوب بالق وشكار اتلريله ايرمق
صولرينه تحويل اولنور ايمدی بوكلفتی اختيار ايله سقوط فرضی
تطبيق ايتمديكمزده بودينلرك قنغيسی سهل الاجرا اولديغی ير
يوزينك هر نقطه سنده بولنان هر قوم بلا تكلف دين اسلام ايله
متدين اوله بيلور وبنا برين تثليث اوزره تفوق رجحانی اوله جغی
كونش كبی ظاهردر پروتستانت راهبلرينك اعتراضاتندن بريده
قرائتدر ديرلر كه اركان صلواتدن اولان قرائت بعض مرتبه
روحانی اولمق لازمكلورسه ده لدی الملاحظه تأسف اولنور كه
بويولده قرائت دخی اركان سائره مثللو تمی وغير روحانی اولديغی
تبين ايدر مثلا بش وقت نمازده تكبير وفاقه والتحيات وسبحانه
ربی الاعلی وسبحانه ربی العظيم ودها بونلره مماثل برقاچ كلمه
وتسبيحاتدن عبارت اولوب بونلری مادام العمر هر كون اوقات
معينه ده تكرار ايدرلر بوندن طبعه اوصانق كلهجكندن
ورسميانه هر اعتنا ايله برطاقم قانی وغير مهم عمللر ايله اوغراشمقدن
بشقه برفائده كوره ميه جكی حضرت عيسانك انجيلده بيورديغی
شو ايكی آيتدن مستباندر (دعا ايلديككزوقت طائفه لر كبی بيهوده
سوزی چوغالتميك زيرا انلر چوق سويلدكلری ايچون مستجاب
اوله جقلريني ظن ايدرلر ايمدی اول محتاج اولديغكز شيلری پدر

بیلور) ارباب تحقیق و عرفانه خفی اولمدیغی اوزره بونك
مابه الحیاتی بدل مایتحلل اغذیه اولدیغی كبی روحك دخی
مابه التغذیسی ذكر اللهدر یعنی جسم غدا ایله قوت بولور روحه
دخی ذكر الله ایله وماسوی دن قطع علائقله قوت كلور و عبد
ایله معبودك اره سنده حائل اولان حجبات نفسانیه نك بالتدریج
ازاله سی ایچون قوای شهوانیه یه واسطهٔ ریاضتله ضعف
كتورمك و قوای روحانیه یه رابطهٔ ذكر ایله قوت ویرمكدن
غیری برچاره یوقدر ظاهرده برادمك اخر كیمسه یه درجهٔ میل
ومحبتی انی ذكر ایتمسندن اكلاشیلور زیرا كشی سودیكنی بالطبع
چوق اكار وعاشق شدهٔ مودتله معشوقده فنا بولوب هران وحالده
ذكرندن فارغ اولمز دین اسلامده دخی اقصای مطالب محبة الله
اولمغله انی هر كون بش وقتده نیجه كره ذكر ایتمك وسیلهٔ تقویهٔ
روح وتقویهٔ روح دخی رفع حجبات ایله سبب وصال معشوق اولور
صلوة خمسه ده قرائت اولنان تكبیرات و تسبیحات بالجمله بو
مقصد اسامی دائره سنده اولمغله بونلردن برموحدك طبعنه فتور
كلمیه جكی و رسمی وغیر روحانی اولمدقری اشكاردر خصوصیله
هر ركعتده تكرار اولنان فاتحهٔ شریفه نك معانیٔ باطنه سنه دائر
علمای محققین اولقدر تحقیقات بیان ایتمشلردر كه جمع و تعدادی قابل
دكلدر . ازجمله صدر الدین قنوی حضرتلری اوتوز جزؤدن
مركب بر كتاب مستطاب تألیف ایلیوب اشبو كتابده تحریر
اولنان معانیٔ فاتحهٔ شریفه نك مشتمل اولدیغی حقائق و دقائقك
اقل قلیلدر دیو ایراد معذرت ایلشدر .

پروتستانلرك نشر ایتدكلری رساله لرك برنده دین محمدی ایله

دین مسیحك صورت وضعیتی حقنده مفصلجه بر محاكمه بولنوب
بونك عباره بعباره شرح صورتنده جوابلری یازلمق توضیح مقصده
باعث اوله جغندن رساله نك متنلری قوسلر ایچنده النه رق اره لرینه
اجوبهٔ لازمه سی درج اولندی مذكور رساله ده دینور كه حضرت
عیسی المسیحك تعلیماتنجه ملكوت الله هر بر قومك وامتك مناسبات
دولیه وسیاسیه لرینه ویا هیئت اجتماعیه لرینك اصول و نظاماتنه
و حال و مسكنلرینه موافق و مساعد بر اداره اولوب بر مملكتك
نظامات بلدیه و سیاسیه سنه ایراث خلل ایتدرمكسزین اول
مملكتده تقرر ایده بیلور (فی الحقیقه اناجیل موجوده ده معاملات
مدنیه وسیاسیه یه دائر پك ازشی بولندیغندن مؤلفك دیدیكی كبی
اولمق لازم كلور ایسه ده شمدی یه قدر خرستیانلق ایاق باصوبده
اسكی اصول وحال ومسكنلرینی و نظامات بلدیه وسیاسیه لرینی
زیروزبر ایتمدیكی بر مملكت كورلمدیكندن و قوجه روما دولتنك
كتبخانه لرنده طوران قوانین سیاسیه وعادات ملیه لری خرستیانلق
سایه سنده محو اولدیغندن انك اویله قولایجه هر مملكتده تقرر
ایده بیلمسی تصور اولنه مز) زیرا بو دنیانك ملكوت وسلطنتنه
مشابه اولمیوب روحانی وحقیقی بر ملكوتدر انك حقیقت روحانیتی
وطبیعت مخصوصهٔ دینیه سی اقتضاسنجه انسانلرك بولندقلری
هر بر حال ومحللرینه مناسب اوله رق نه نظر اعتبار حكام واكابری
جلبه سعی و نه ده میل و ركونلرینی رد ایدر (واقعا بر دین
انسانلرك بولندقلری هر بر حال و محله مناسب اولنجه ارتق
حكام و اكابرك جلبنه لزوم قالمز زیرا اودین كندیسی كندینی
نشر ایدر فقط پروتستانلرك نشر دین اوغورنده نه درجه سعی

ایلدکلری میدانده اولمغله بو قضیه دخی واقعه مطابق دکلدر
و برده حکام و اکابرك جلبنه میل ایتامك بر نوع علو همت
ایسه ده میل ور کونلرینی رد ایتامکده عجبا نه معنی تصور اولنور
بوقسه مؤلفك نظرنده بوده می دینك روحانیت طبیعیه سندندر)
و بودنیاده انك مقصد مخصوصی بوملتك دائرهٔ قوت و قدرتنی
توسیع ایتمك اولمیوب اصل مرادی الله تعالی حضرتلرینك
عزت و سلطنتنی هربر آدمك قلبنه و هربر دودمانك اراسنه
وهربر مملکتك اهالیسنه ادخال و انفاذ ایتمکدر (حالبوکه
بو مؤلف ینه اورسالهنك سکسان یدنجی صحیفه دن یوز یدنجی
صحیفه یه خرستیانلغك اسلام اوزرینه رجحاننی اثبات صددنده
ممالك اسلامیه نك خرابیتنی و اوروپانك ثروت و معموریتنی
دلیل کتورمشیدی شمدی بوراده برملتك دائرهٔ قوت و قدرتنی
توسیع ایتمك مرادی دکلدر دیدیکی ینه اورا ده دیدیکی
خرستیانلقمیدر یوقسه بوده بشقه بردینمیدر) انك تأثیر و نفوذینی
قبول ایله اکا اعتنا ایدنلر لابد بودنیاده بر رابطهٔ مقدسهٔ اخوته
و سعادت حال ایله برابر عقل و کیاسته نائل و آخرتده کمال عبودیتدن
ذوقیاب اولمق نعمتنه واصل اولورلر (بو وصفه کوره انکلتره
و پروسیا دولتلریله امریقا جمهوریتلرینك خرستیان اولملرنده
بلکشبهه اولنور زیرا بونلرك اره لرنده اویله بر رابطهٔ مقدسهٔ
اخوت و سعادت اوله جق علامات کورلمیوب هپسی پولتیقه
منافعی اوغورنده مقتدر اولسه لر بربرینك کوزلرینی اویارلر
و اوتر فرقه سیله قالوین کروهی و سائر پروتستانت شعبه لرینك
بربرلرینه اولان خصومتلری سائرلردن از دکلدر) اکر دین

محمدیه نك خرستیانلقدن اعلا و رافع اولمق ادعاسی حق و صحیح
اولمش اولسه ایدی ملکوت الاهی بالاده وصف اولندیغندن
زیاده اعلا و روحانی کوسترمسی و یریوزنده بولنان ملل و طوائفك
حال و محللرینه انسب و انسانلری بودنیاده سعادت حال و حکمت
و کمال و عدالته ایصال ایتمکده اقوی اولمسی و انلری ترك غائلهٔ
دار فنا ایده جکلری زمان عزت و سعادت ابدیه یه دها زیاده امیدوار
قلمقده مؤثر بولنمسی ایجاب ایدر ایدی (محمدیلر عندنده ملکوت الله
شریعت غرای محمدیه در انك احکام جلیله سیله عامل اولنلرك
نه کونه نعم نامتناهیهٔ اخرویه یه نائل اوله جقلری و اکا متمسك
اولمیانلری نوجهله مظهر نکال و خسران اوله جقلری قرأن
کریمده و احادیث شریفه ده اول وجه اکمل اوزره وصف
اولنمشدر که اندن ایلروسی تصور بشرك وراسنده در فقط مؤلفك
درت انجیل ایله بطروس پاولوس مکتوبلرندن بشقه دنیاده
نه وار در معلوماتی اولمدیغندن بویله بر ادعای غریبده بولنمسی
جهلندن غیری برشیئه حمل اولنه مز و سعادت حال و حکمت
و کمال عدالته ایصال ایتمکده دین محمدینك درجه سنی بیلمك دخی
ملوك اسلامیه تاریخلرینی کوزلجه مطالعه یه موقوف اولمغله
بونیده کندینه خالصانه اخطار ایدرز (حالبوکه بو ایکی مسلکك
احوال و کیفیاتندن خبردار بولنانلره قضیه نك تمامیله برعکس
اولدیغی معلوم و آشکاردر اویله در برکره دین اسلام ایله
خرستیانلغك احوالنی و تاریخلرینی برآدم اوقودقده مؤلفك
دیدیکی عکسك تمامیله عکسی میدانه چیقار) هر بر خرستیان
اولان کمسه مسیحك امواتدن قیام ایلدیکنی کندی خلاصنه

بر كفيل عد ايدوب موتك خوفندن شويله امين اولمشلردر كه انلرجه
اولمك نائم اولمق كبيدر و موتى ضرر عد ايتميوب بلكه فائده
عد ايدرلر اكرچه مسلمانلرك پك چوغى اولمدن خوف ايتدكارى
حالده ينه اعتقادلرنجه كندولرينى اخرتده اميدوار ايده جك
بر چوق مواعيد بولنديغنى وباخصوص غزا چلغنلرى حال
نزعلرنده كندولرينى دراغوش ايلمك اوزره حور العينك روضهٔ
رضوانده صفا بستهٔ توقير اولدقلرينى بيله ظن ايتدكلرى بزجه
دخى منكر دكل ايسه ده مع هذا دم نزعده بعضيلرنده كوريلان
همان اول مسرت دين مذكورك خرستيان دينى قدر سماوى
وروحانى اولمديغنى اثبات ايدر زيرا مسلمانلرك بو فرحلرى آخرتده
احسان اولنه جق بر طاقم حلل لطيفه و اطعمهٔ نفيسه وحور العين
كبى حظوظات نفسانيه ولذائذ جسمانيه يه مستندر اما خرستيانلرك
اوحالده مسرتلرى كناهدن تطهير اولنمش ابدان جديدهٔ روحانيه
ايله جناب معبود حقيقينك حضورينه تقرب ايلمك امنيت
كامله سنه مبنيدر) عقيدهٔ اسلامده بعد الموت وقوعبوله جق نشر
وحشر جسمانى اولمغله اخرتده كى مكافات و مجازات جسمانى
و روحانى اوله جقدر و مكافات و مجازاتك دخى درجات اعماله
كوره مراتب عديده سى اوله جغندن عند الاسلام اعلاى مراتب
اخرويه وصلت الهيه در يوقسه يالكز جنت طعاميله حله وحوره
مقصور و منحصر دكلدر فقط بوراسنى سويلمك مؤلفك غرضنى
ترويج ايتميه جكندن يالكز جسمانى جهتنى بيان ايله كويا تعريضنه
قوت ويرر حالبوكه قدرت الهيه يه نهايت اولمامغله بو قدر افكار
و تعصبى ايله برابر مسلمينك وشهدانك حين موتده خرستيانلردن

زياده مستريح و مسرور اولدقلرينى ينه كندى اعتراف ايدر
(و انجيلده حضرت مسيح ايمانى اولميان بر آدمى ويا بر حكمدارك
تهديد و تنكيلنى امر ايتميوب بلكه حكمدار كافر اولسه دخى
اطاعتنى امر ايلمشدر) زيرا يتمش سكسان كشى ايله رومادولتنه
و بنى اسرائيله قارشو جهاد ايتمك ممكن دكل ايدى (انجيل جليل
حكام وسلاطينه اطاعت ايلمك وحتى مؤمن اولميان حكمدارلر
شويله طورسون خرستيانلغه بغض وعداوتى اولان حكمدارانه بيله
نظامات دنيويه جه سرفرو بردهٔ انقياد اولمق ايجابنى جمله يه
تعليم وتوصيه ايدر) لكن تعجب اولنور كه پروتستانلغك واضعى
اولان (لوتر) بسبللى خرستيانلقده بويله بر قاعدهٔ دينيه اولديغنى
بزم معترض قدر بيلمديكندن ويا خود كنديسى جمله ده داخل
اولمديغندن اصلا بوكا اعتبار و انقياد ايلمامشدر حتى انكلتره قرالى
سكزنجى هانرى حقنده يازديغى مقالات رديه ده غريب و عجيب
لسان احترام قوللانور مثلا ١٨٥٨ سنه سنده مطبوع اولان نسخه سنك
جلد سابعندن ٢٧٧ نجى صحيفه ده (ملت سلامتى ايچون بن ديوث
ايله سويلشيورم اوحماقتى سبيله عزت منصبنك حقوقنه حرمت
ايتمديكى حالده بن نيچون او ديوثك كذبنى بوغازينه طيقه مم
اى جاهل مشه اودونى سن ملكك مرخصى اولديغك حالده
نيچون ساخته كار ويلانجى وكفن صويوجى وسارق احمقسك
اشته انكلتره ديارينك فضائل وبركاتى ايله اداره سى بعد ذا سنك
الكه قالمشدر) وكذا وكذا اشته كوريليوركه پروتستانلرك امام
ومقتداسى اولان ذات خرستيانلغه اصلا بغض وعداوتى اولميوب
فقط لوترك تجديداتنه قولق اصمامق ايله نظرنده متهم اولان

هانری یه سرفرو ایتمدکدن فضله حقنده شو تعبیرات اخوتکارانه یی
استعمالدن قطعا تحاشی وحیا ایتمامشدر) وحضرت محمد جنك
ایدرك بر حکومت سیاسیه شکلنده کورینور ایدی (زیرا دین اسلام
مدینهٔ منوره ده جهاد ایتمك قوتنی بولمش وحضرت پیغمبر ذیشان
جناب موسی کبی جهاد ایله مأمور اولمش ایدی حضرت محمد
دینی و دولتی توأم و درهم طوته رق هم مرتبهٔ علیای نبوتی
و همده مسند بالای سلطنتی کندوسنه تخصیص ایلمشدر)
بو عباره نك نصف مقدمی صادق و نصف تالیسی کاذبدر واقعا
دین اسلامده شریعتدن بشقه حاکم و حکومت یعنی شریعتدن
خارج بر سلطنت یوقدر زیرا شریعت محمدیه ده جمله مؤمنین
احراردر زیرا بو شریعتده معاملات سیاسیه ایچون مقتضی اولان
قوانین اساسیه اولقدر مکملدرکه اندن زیاده سی متصور اوله مز
حتی بونلرك اساسی اویله قواعد رصینه اوزره مؤسسدرکه نیجه
بیك عصرلر دها کلسه و معاملات مدنیه دها نیجه بیك رنکلره
کیرسه ینه بو اساسلر اوزرینه هر عصر و زمانك ترقی واقتضاسنه
کوره تأسیس احکام ایتمك ممکندر اسلامده دین دولت توأمدر
چونکه دین اسلامده مشروع اولان حکومت معترضك ظن
ایتدیکی سلطنت قاهرانه وحکومت متغلبانه اولمیوب بلکه احرار
مسلمینك بیعت وحسن قبولی ایله نصب اولنمش بر اولی الامردر
فقط حضرت پیغمبر نبوتله سلطنتی کندینه تخصیص ایتدی دیمك
قدر جاهلانه بر سوز اوله مز زیرا جناب نبی ذیشان مدت عمرنده
اسباب سلطنته تنزل ایتمدی دائما قناعتله تعیش ایدردی حتی
وفاتنده بر زرهی دینه مقابل مرهون بولندی و وحی الهی اولمدقجه

هرنه زمان جهاد کبی بر امر عمومی یه مباشرت بیوره جق اولسه
اصلا رأی خودیله حرکت ایتمیوب (وشاورهم فی الامر) آیت
کریمه سی موجبنجه اصحابیله بالمشاوره هرکیمك رأیی احسن
ایسه مقتضاسی اوزره بیورردی واقعا لوتر وقالوین زمانلرینه
قدر خرستیانلغك حکومت سیاسیه ایله اتحادی اوروپایی بر حاله
کتورمشدی که بتون علمای سیاسیون بو دیندن بو دولتی آیرمدقجه
اضمحلال مقرردر دیو فریاد وفغانی عیوقه قدر چیقارمشلردی
صکره دن پروتستانلر پاپا حکومتنه رغماً بو مسئله یی التزام ایتدیلر
و خرستیانلق و بلکه بتون عالم انسانیت ایچون حقیقتده خدمت
کوستردیلر واکر شمدی یه قدر پاپالرك قوردیغی حکومت دوام ایده
ایدی هم خرستیانلغك وهمده دولتلرینك مضمحل اوله جقلری
محقق ایدی لکن بو حکم دین اسلام حقنده صحیح اوله مز چونکه
دین اسلام اوزره تأسس ایدن حکومتلرك احکام شرعیه ایله عامل
اولدقلری او آنده کسب ایتدکلری قوت و شوکت تواریخ
موجوده ده وبرچوق اثرلریده اسپانیا قطعه سنده حالا طوریور
(اسلامیت حکومت جسمانیه یه میلندن ناشی حقانیت وتقدس
وقرب الهیدن قوت وثروت دنیویه یه میال اولان اشخاص دنیا
پرستی جذب وجلب ایده کلدیکندن انتظام معنویهٔ دینیه کبی
اولمیوب تا اساسندن مشوش ومختلط بر حالده بولنمسی لازم کلمشدر
حالبوکه دین مسیحك طبیعت مقدسه و مجرده سی وحکومت
وعظمت دنیویه دن امتناعی ومتوکلا علی الله مدتلرجه دوچار انواع
مشکلات وکرفتار پنجهٔ قهر وغلبهٔ اعدا اولمسی تا ابتدادن اصحاب
اغراض وظاهر پرستانك دخوللرینه سد ممانعت اولمشدر)

حقیقت حال ایسه تمامیله بونك عکسنه در قبل الهجره مکه ده اقامته
کانلرك ایچنده قوت و ثروت دنیویه یه میل و دنیاپرست اشخاص
بولنمیوب جمله سی ضعفادن و دین اسلامك علیهنده بولنان صنادید
قریش ایسه اصحاب ثروت و قدرتدن و دنیاپرست اشخاصدن ایدیلر
اما لوقا انجیلنك یکرمی ایکنجی بابنده محرر اولدیغی وجهله
حضرت عیسانك موتندن بر کون اول حواریون ایله فصحی اکل
ایندکدنصکره انلره کندینك قتل اولنه جغنی و ایچلرندن بریسی
کندیسنی تسلیم ایده جکنی سویلسی اوزرینه حواریون ارهسنده
قنغیمز بیوك اعتبار اولنه جق دیو نزاع دوشدی و حین اخذنده
یاننده کیلر هپ متفرق اولدیلر و آنك دوستی چکینان بطروس
خروس او تنجه قدر اوچ کره عیسایی انکار ایتدی لکن حضرت
پیغمبر ذیشانك حیاتنده اصحابی ارهسنده برچوق عظمای قبائل
و اصحاب ثروت و اقتدار وار ایکن انلردن بو مقوله بر بادرهٔ بی ادبانه
وقوع بولدی زیرا بونلرك قبول اسلام ایتملری حطام دنیا ایچون
اولمامغله جمله سی دین مبین اوغورنده مال و جانلرینی بذل و فدا
ایتدیلر اشته حقانیت و تقدس قنغی طرفده زیاده اولدیغی و قوت
و ثروت دنیویه یه میال اولان اشخاص دنیاپرستی قنغیسنك جذب
و جلب ایتدیکی بوندن ظاهر اولور (اسلامك دینی دولتدن تفریق
ایتمامسی نقصانی برقاچ وجهله تبیین ایدوب نقایص مزبوره نك
هر برنده انسانلرك دنجه اولان احتیاجاتنی دائما خرستیانلغه نسبتله
زیاده سیله تناقصده بولندردیغندن دینك دکل اعلاسی الا ادنا
برنوعی اولدیغی ثابت و مبرهن اولور ایمدی بوصره ده دین
و پولتیقه اتحادینك انتاج ایده بیله جکی بعض مخاطراتك وجهی

بیاننه ابتدار اولنور) برنجی فقره ده بیان ایلدیکمز وجهله معترضك
نظری دائما دین اسلامی دخی متی یوحنا بطروس پاولوس کبی
جهلای یهود خرافاتندن مرکب برشی ظننه مبتنی اولدیغندن
بیان ایده جکی مخاطرات بتون او منبعدن منبعثدر (بو دخی امور
محققه دندر که خرستیانلق اسلامدن زیاده نشر اولندقده ماعدا
انی قبول و ایمان ایتمیانلر ایله نه مقاتله و نه ده ناموس و یا قدر
و حیثیتلرینی مخل اوله جق یولده بر معامله ایتمیوب ایمان ایدنلری
مظهر فیوضات کثیره ایده کلمشدر) غرناطه نك استیلاسندنصکره
انکلیزیسیون جبریله نه قدر اسلام و یهودلك جبراً خرستیان ایدلدیکی
و بونلر تحویل مذهب ایتمشلر ایکن نوجهله آتشلرده کباب
اولندقلری ینه پاپاسلرك قلمیله یازیلان اندلس و انکیزیسیون
تاریخلرنده اولا اوقوملی صکره بو اکاذیبی یازمغه جرأت ایدرسه
مظهر تقدیر اولملیدر (اما اسلام طبیعت احکامی اقتضاسندن
اوله رق دائما معارضین و غیر مسلملر ایله محاربه و مغلوبی جزیه
کذار ایدوب حقلرنده معامله استحقاریه یه مجبور در ایمدی موضوع
بحث اولان شو ایکی دیندن قنغیسنك طبیعت احکامی عاطفت
و شفقتجه و یا اویغونلق و مناسبتجه زیاده نوع بشر احتیاجاتنه
انسب و اوفق اولمق ادعاسنه مستحق و الیق بولندیغنی ارباب
زکا و اصحاب انصاف اولانلر ادنا ملاحظه ایله درك و تمییز
ایده بیلورلر) واقعا تاریخ میداننده اولمسه وه زسده معترض
پاپاسك بو اعتراضاتی الله ایچون اولمیوب مجرد تعصب و فکر
فاسدندن و یا اقچه طمعندن ناشی اولدیغی اکلامیه جق قدر حماقتده
بولنسه معترضك خرافاتنه قولاق اصار براوزون قولاق دخی بولنور

لكن تاریخلر میدانده و اندلس احوالی تاریخلرده اولدقجه هیچ
بر اهل ذکا و صاحب انصاف معترضك حیله لرینه الدانمز (فقط
ممالك اسلامیه نك الك معتناسی اولان ترکیاده بو یقین وقتلره دکین تبعهٔ
غیر مسلمه یه مخصوص اولان تعبیرات استحقاریه منع ایله انلرك دخی
حقوقجه مسلمانلره مساوی اولملرینه قرار و یرلدیکی قولمزی مثبت
بر کیفیتدر) تبعهٔ غیر مسلمه نك مساوات حقوقی تا فاتح سلطان
محمد زمانندن برو دولت علیه ده جاری و معتبر ایدی روم کلیساسنك
امتیازات قدیمه سی فاتح مشار الیه طرفندن نه مجبوریته مبنی
ابقا اولندی و فنارلو تعبیر اولنان روم فامیلیارینك شمدیکی
خارجیه نظارتی مقامنده اولان دیوان ترجمانلقلرنده و اولاخ
و بغدان پرنسلکلرنده استخداملری دولتك نه احتیاجنه مبنی ایدی
مؤخراً اعلان اولنان مساوات حقوق اولدن اولمیان بر شی
اولمیوب بلکه انی مؤیددر و تعبیرات استحقاریه دنیلان شیلر
ایسه تعیین مراتب و اشخاص ایچون تشریفاتجه اوته دنبرو
بر قاعده اولوب یوقسه بر کونه تحقیر مقصدینه مبنی اولمدیغی آنفاً
دخی بیان اولنمشدی حتی هر دولتده اولدیغی کبی دولت علیه نك
تشریفات معتبره سنجه دخی حکمدارندن هر برینك کندینه
مخصوص عنوان و القابی وار ایدی لکن بوندن حقارت معناسی
کیمسه تصور ایتمزدی (لکن حکومت اسلامیه نك بو بابده درجهٔ
مساوات و حقانیته ارتقاسی قرآنك فتوی و جوازی و یاخود
مسلمانلغك مقتضای طبیعتی اولمیوب اوروپانك خرستیان
حکمدارانه اقتفاء کندی ملك و تبعه لرینی راه ترقی و اصلاحاته
سوق ایتمك نیتیله متأخرین سلاطین عثمانیه حضراتنك فطانت

و حکمت فطریه لری تجویزیله اولدیغی بر امر جلیدر) معترضك
ذهننده کی مساوات کاملهٔ شرقیه یی نه قرآن کریم و نه بر عقل
مستقیم تجویز ایتمیوب فقط شرعك مساعد اولدیغی مساوات
فی الحقوقی دولت علیه اوروپا حکمدارانه تقلیداً دکل بلکه
احکام شرع شریفه تمسکاً اعلان ایلمشدر زیرا بو کونه قدر دولت
عثمانیه نك تبعهٔ غیر مسلمه حقنده مبذول طوتدیغی مساعداتی
اوروپا دولتلرندن کندی تبعهٔ اسلامیه سی حقنده اجرا ایتمش
بر دولت کورمدیکمزدن تقلید و اقتفا سوزی صرف هذیان
قالور (بناءً علیه سلاطین مشار الیهمك حسن همت و آثار حکمتلرندن
اوله رق ممالك مذکوره ده ایلرو کلان اصلاحات معلومه ظن
اولندیغنه کوره دکل اسلامك الا خرستیانلغك شرفندندر)
شو عباره پك کوزل یازلمش اولوب فقط اصلاحات یرینه تنزلات
و شرفندندر موقعنده دخی تأثیراتندندر دینلسه تماماً حقیقته
موافق اولوردی (اسلامیتده قوانین سیاسیه ایله احکام دینیه
آره سی تفریق اولنمیوب ایکیسنك قوتی بر اصلدن نشأت
ایتمکله بر حکومت اسلامیه نك فرائض دینیه یی حقوق شخصیه
مثللو قوهٔ قانونیه ایله ترویج ایتمسی ایجاب ایدر بو ایسه مسلمانلرك
استقامت افکاری یولنده تهلکه لو و مضر بر دامدر چونکه
ایفای فریضهٔ دینیه یه مجرد حباً لله و قربةً الی الله انقیاد و اطاعت
ایتمك الهه مقبول و بونك ماعداسی بر قصد و یا مجبوریتله اولور
ایسه او مثللو اطاعت حقیقی و دیندارلق اولمیوب یالکز تقلیدی
اولمش اولور که او ده بر نوع ریا دیمك اولور) اجرای فرائض
و ترك مناهی مقابله سنده مکافات و مجازات صوریه و معنویه

هم توراتده هم اناجیلده مملودر ازجمله متی انجیلنك یکرمی
اوچنجی بابنده حضرت عیسی کاتبلر و فریسیلری عذابلر و جهنملر
ایله تخویف ایدوب نیجه شتومات غلیظه سویلمشدی و سائر
محللرده دخی کندینه ایمان ایدنلرك نجات اخرویه نائل اوله جقلرینی
وعد ایلمشیدی خرستیانلرك اعمالی اشبو وعد و عیدلر اوزرینه
مبتنی اوله جغندن بونلرده خرستیاندن استقامت افکاری ایچون
بر دام تهلکه عد اولنمق اقتضا ایدر زیرا بونلرك وجودی ایله برابر
حباً لله قربة الی الله نیات صافیه‌سی بر یرده جمع اولهمز بو اعتراضه
معترض نه جواب ایله مقابله ایدرسه بزم طرفزدن کندینه جواب
اولور (دین اسلام مرتدی قتل و مفطره جزا ایدرك خلقی زور
ایله اسلامیتده طورمغه وریایه اجبار ایدر) یوقاروده دخی
دیدیکمز کبی دین اسلام بطروس پاولوس مصنوعاتندن اولمیوب
بلکه ظاهر و باطنی جامع اکمل شرایع اولمغله حدود الٰهی
محافظه و اخلاق علیه‌یی اخلال و افساددن وقایه ایدر زی اسلامده
بولنان برکیمسه علناً اظهار ارتداد ایتمدکجه اوزرینه حکم شرعی
لاحق اولمز و رمضانده بلا عذر علناً افطار ایدن کیمسه اعلان
فسق ایلمکله شرعاً تعذیر اولنور لکن فسق علنی اولمدقجه انك
جزا و کفارتی قرآن کریمده مبین اولان صورتله ایفا اولنور اصل
جزای شرعی اعلان فسقنده‌در بو دخی امت محمدیه‌یی فساد اخلاقدن
و اتحاد ملی‌یی انحلالدن محافظه حکمتنه مبنیدر فی الواقع (لا اکراه
فی الدین) ایتنده موافق حق و انصاف بر حکم بولنورسه‌ده
(فان تولوا فخذوهم واقتلوهم حیث وجدتموهم) ایتی انی نقض
ایتمشدر (لا اکراه فی الدین) آیتی دین آخرده بولنان برکیمسه‌یی

جبر و زور ایله اسلام دینینه دعوت مشروع اولمدیغنی و ایکنجی
آیت ایسه قبول اسلامدن صکره اعراض و ارتداد ایدنلر حقنده
قتلك وجوبنی مبین اولمغله انلرده ناسخ منسوخ یوقدر و بو معنانی
معترض کندی استنباط ایتملکله هر هنرندنماعدا برده آیات قرآنیه‌یی
دیلدیکی وجهله تفسیرایتمك فننده دخی آشنا اولدیغی ظاهر اولمشدر
(انجیلك مضمونی بوکا مخالف اولدیغی شوندن اکلاشیلور که
بر وقت تابعیندن بعضیسی بر ماده‌دن طولایی منفعل اولوب اختیار
مفارقت ایلدکلرنده سائرلره خطاباً سز دخی کیتمك ایسترمیسکز دیو
مخیر بیورمش ایسه ده انلردن جمله‌سی طرفندن بالوکاله بز کیمه کیده‌لم
حیات جاویدك کلامی سنده‌در دیمشدر) انبیای اولو العزمك
جمله‌سی قبل حضردن کتوردکاری احکام شرعیه‌نك تنفیذ و اجراسنه
بالذات قائم اولوب کندیلرینك فوقنده مؤمن و غیر مؤمن
بر حاکم ظاهری واسطه‌سی ایله دکل ایدی فقط حضرت عیسانك
تبلیغنه مأمور اولدیغی شریعت یالکز موسانك تأیید اکمالیله
بر طاقم عبادات ظاهریه و اخلاق حمیدهٔ پسندیده‌یه مبادرت
بنی اسرائیلك اهل ضلالنی تورات و انجیلك احکامنه دعوت
ایدر ایدی و کندینه ایمان ایدنلرك درجهٔ صلابتلری دخی عیسانك
حین اخذنده جمله‌سنك صاوشوب کیتملرندن یالك محرم و قویسی
اولان بطروسك بر کیجه‌ده خروس او تنجیه‌دك اوچ کره پیغمبرینی
انکار ایتمسندن معلوم اولمغله بونلردن ارتداد ایدنلری مجازات
جسمانیه‌یه اوغراتمق ذاتاً و طبعاً عیسانك اقتدارندن خارج ایدی
(دین اسلام قوانین سیاسیه و عقائد دینیه‌دن مرکب اولمغله
اکثر ناس اوائلده حکومت جسمانیه‌نك مظفریت و موفقیتی

دینك حقیقتنه بر دلیل قوی عد ایدرلر ایدی بو عصرده مسلمانلری بز آرتق دینمزك حقیقتنه نصل اعتماد ایده لم دینمزك برکتی اولان پولتیقه مز بر حاله کلشکه وقتیله ید تصرفمزده اولان بونجه ممالك و بلدانمز الیوم خرستیانلرك النه دوشمش و قرق ملیون قدر اسلام آنلرك تحت تابعیتنه چکمش دیملری لازم کلزمی) هیچ لازم کلمز زیرا یوقاروده دخی دینلدیکی کبی دول اسلامیه نك قوت و شوکتلری دین محمدی یه تمامیله تمسك و انقیاد ایلدکلری مدتده دوام ایتمش و صکره لری اخلاق ملیه بوزیلوب احکام شرعیه یرینه اجرا آت کیفیه قونلمش اولمسندن بالطبع اساسندن زوالیله مؤسسنك دخی اضمحلالی وقوعه کلشدر بالعکس خرستیانلر حکومتلرنده خرستیانلق دوام ایتدکجه پریشانلق دوام ایتمش و خرستیانلغی ترك ایله فیلسوفلغه میل ایتدکدن و احکام سیاسیه لرینی شرع محمدینك اکثر مسائلنه توفیق و تقلید ایلدکدن صکره کسب اقتدار ایلمشلردر بو حالك شاهد عدلیلری اولان تواریخ قیامته قدر بو حقیقتی دنیایه کوستره جکلر و دین اسلامك دشمنلری نقدر خلافنه ارتکاب کذب و حیله و افترا ایتسه او شاهد عادللر انلری عالمه قارشو تکذیب ایده جکلردر (حضرت مسیحك ظهوری ملکوت اللهده غایت مهم بر نقطهٔ تحویل اولوب ملکوت مذکوری بر طاقم مخصصات سابقهٔ ملیه دن تنقیح و ختان سنتنی رفع و الغا ایلدی زیرا انجه اولان ختانه رغبت ایتمیوب انك یرنده تقدیس قلب و تهذیب اخلاق یعنی خصائل مذمومه نك قطعنی طلب ایلدی اهل اسلام حالا سنت مذکوره یی اجرا ایتمکله جناب اللهك انجیل واسطه سیله الغاسنی امر بیوردیغی بر عادتی ابقایه

تصدی ایدیورلر) حالبوکه بزمتی انجیلنك بشنجی بابنده شو آیتلری کوریورز (بن شریعتی لغو و ابطال ایتمکه کلمه دم انجق اتمام ایتمکه کلدم زیرا حقا سزه دیرمکه یر ایله کوك زائل اولمدقجه شریعتدن بر حرف یاخود بر نقطه زائل اولمز تا جمله سی تمام اولمینجه) شو سوزلر انجیل مذکورده حضرت عیسانك کلامی دیو محرر اولدیغی و توراتده ایسه احکام دینیه نك باشلولرندن بریسی امر ختان اولوب حتی توراتده جناب حق حضرت ابراهیمه خطاباً (ختان اجرا ایله زیرا مختون اولمیان جنته کیرمیه جکدر) بیوردیغی و عصر ابراهیمدن جناب مسیحه قدر جمله پیغمبران عظام بو شریعتله عامل اوله رق حتی بالذات حضرت عیسی دخی مختون بولندیغی و ختانك ابطال و الغاسنه دائر بر کلمه سویلمیوب بلکه آیت مذکوره ده شریعتك بر حرفی بر نقطه سی زائل اولمز دیدیکی حالده بو شریعتی الغا ایدن قنغی انجیلدر دیو معترض پاپاسه سؤال ایتدیکمز ده جواب اوله رق حضرت عیسانك زمانته یتشمش ایکن ایمان ایتمیوب اون التی سنه امت عیسایه انواع اذا و جفا و حتی حواریوندن بر ذاتك دخی دریسنی یوزن و صکره دن بر رؤیا سببیله کویا ایمانه کلان معهود یهودی پاولوسك غلاطیه لولره یازدیغی مکتوبده کوریلان بر قاچ عباره دن بشقه بر سند ابراز ایده مز حضرت عیسانك نص قاطعی میدانده ایکن احوالی معلوم اولان بر یهودینك سوزی انی نه سبب رجحان و قوتله الغایه مقتدر اوله جغنی معترضدن سؤاله حقمز واردر اشته اهل اسلامك امر مسنون ختانه رعایتی سنت سنیهٔ ابراهیمه اقتفا و جناب حقك بو خصوصه دائر توراتده اولان امری

مسلمين حقنده دخی ابقا بیورلمغله حقیقتده ارادهٔ الهیه یه انقیاد واقتدادن عبارتدر لکن خرستیانلرك ختانی الغا ایتملری حضرت عیسانك امری و فعلا اقتداسی میدانده ایکن هم آنی همده حکم توراتی براغوب پاولوسك شو عبارهسنه اعتصامه مبنیدر بو حاله نظراً شو ایکی دینك قنغیسی احکام الهیه ایله عامل و قنغیسی دکل ایسه اهل انصاف تمییز ایلسون

پروتستانلر دین اسلام علیهنه ایتدکاری اعتراضاتدن بری دخی قرآن کریم و احادیث بالجمله لسان عرب اوزره اولوب لسان آخره ترجمه اولنملرینه ساعی اولمامغله اولسانی بیلمیان اهل اسلامك معنای قرآنی ادراکدن محروم ایتمسی و ادعیه و اورادهپ لسان عرب اولدیغندن خلقك نه دیدکلرینی بیلمیهرك عبادت و دعا ایتملری و سائر اقوامدن دین اسلامه داخل و حقایق قرآنیه یه واقف اولمق استیانلر ایچون اولسانك تحصیلی ایچون بر مشکله دوچار اولملریدر ودیکری دخی هر مسلمانك عمری ایچنده بر کره اولسون مکه و مدینهیی زیارتله مکلف اولدقلرندن ارض حجازك جمیع ممالك اوزرینه رجحانی و بو مجبوریتك بلاد بعیده اهالیسی ایچون موجب کلفت و زحمت اولمسیدر اشبو اعتراضلردن برنجیسی ایچون یالکز کتب عهد عتیق و جدیدی اورتایه قویوب بونلرك هر لسانه ترجمه ایدیلشلرنده شمدی یه دکین نه قدر تحریفاته اوغرادقلرینه باقوب جناب حق قرآن کریمی بو مثللو تحریفاتدن وقایه ایچون لسان عرب اوزره تنزیل بیوردی دیمك جواب کافیدر ایکنجیسنك جوابی ایسه یوقاروده بیان اولنمغله بوراده تکراری ایجاب ایتمز عبادات اسلامیهده اولان نکات خفیه حقنده علمای اهل تحقیق

نتیجه معنالر بیان ایتمش اولدقلرندن یالکز صدده مناسبتی جهتیله قرآن کریمك لسان عربیدن آخر لسانه ترجمه اولنمامسنده و زیارت مکهٔ مکرمه خصوصنده سویلدکلری حقایقدن برینی تبرکا بوراده ایراد ایدرز .

معلوم ارباب عقل و عرفان اولدیغی اوزره روی ارضده اقالیم مختلفه یه منتشر اولان نوع بشر بر بابا و انادن طوغمش و تکثری حسبیله برچوق قبائله منقسم اولمش و مرور زمان ایله قرابت اصلیهسنی اونوتمش بر بیوك خاندانه مشابهدر بو قبائل مختلفهنك بیننده جریان ایدن اختلافات و مجادلات ایسه اختلاف افکار و عقایددن و افکار و عقایدك اختلافی دخی السنه و عاداتك اختلافندن منبعثدر حب وطن دخی انسانده بر خصلت فطریه اولمغله هر کس کندی وطنی ترجیح ایتمکله دخی هر قوم و ملتك نقطهٔ منفعت و حمیتی مختلف اولور ایمدی هر نه زمان قبائل مختلفهٔ انسانیهنك علی الانفراد هر برینه مضر اولان شو اختلافك رفعیله اصلاحی مراد اولنورسه آنلرك آرهلرنده بولنان مواد اختلافیهنك تقلیل قوتی ایله یکدیکرینه تقریب ایدلمکدن بشقه چاره اولهمز یعنی (اولا) باعث اختلاف اولان لسانك منع مضرتی ایچون آرهلرنده بر لسان عمومی وضعی (ثانیاً) اسباب اختلافك اعاظمندن اولان تباین عادات و اصول مضرتنك تخفیفی و آنلرك یکدیکرینه تألیفی ایچون جملهسنك بر اصول و عادته ربطی (ثالثا) حب وطن کبی بر قوت معنیهنك بر مرکزه جمعی ایچون بر وطن عمومی اتخاذی اقتضا ایدر اشته دین مبین اسلامك دخی اصل وضعی و علت غائیهسی بین البشر دفع اختلاف ایله جملهسنك

منفعت وسعادتنی بنلرنده تشریك ایلمك قضیه‌سنه مبنی اولدیغندن
قرآن عظیم الشان احسن السنهٔ بشریه اولان لسان عربی مبین
اوزره نائل اولمش وفرائض واحکام عباداتده کافهٔ ملل واقوام
سیان طوتلمش وفریضهٔ حج ایله مکهٔ مکرمه عموم ملل اسلامیه‌یه
ام الاوطان و وطن مشترك اتخاذ قلنمشدر برمسلمان صغرسندن
قرآن کریم تلاوتنه آلشدیرلدقده پك سهولتله لسان عربی تحصیل
ایدر واول واسطه ایله جمله ملل اسلامیه ایله تعاطئ افکار
ایده‌بیلور و عبادات دخی جمله‌سنده یکسان اولمغله خصوصا
ارکان صلاتدن جمعه و جماعت و امامه تابعیت کبی اصول
عمومیه عادتجه مختلف اولان اقوامی تألیف وتقریب واتحاده سوق
ایدر مکهٔ مکرمه دخی مرکز اسلام و مجمع انام اوله‌رق کافهٔ
اهل اسلامك وطن عمومیسی اولمغله اکا محبت وآنك محافظه
ومدافعه‌سنه بذل مقدرت جمله‌یه لازمهٔ ذمت اولور زیرا شرق
غرب و جنوب و شمال اهالیسندن مدت عمرلرنده بربرینی
کورمامش و کورملری دخی محال قبیلندن بولنمش اولان نیجه
یوزبیك دین قرنداشلری هرسنه ایفای حج ایچون اوراده اجتماع
و ایتلاف اینوب تعاطئ افکار و تأکید مبانئ اتحاد ایدرلر
ایشته اساس مقصد اسلام بو وسائل ایله جمع واتحاد ملل واقوام
ایله عموم نوع بشری بر فاملیا شکلنه قویمق قضیه‌سی هرقنغی
عصرده و قنغی ملتده احکام شرعیه معتبر اولور ایسه اول
ملت اومدتده نائل عزت وسعادت اولور والیوم بو نقطهٔ اساس
منظور چشم اعتبار اولسه آز زمانده کرهٔ روی ارض اوزرنده
بولنان ایکیوز ملیون نفوس اسلامیه بر فاملیا اوله‌رق نیجه

عصرلردنبرو متواری پردهٔ کسوف اولان نیر جهانتاب اسلام
شعشعه افروز عالم آفاق اوله‌جغنده هیچ شبهه یوقدر

پروتستانت کروهی دین اسلامه عزو ایتدکلری نقایص
صره‌سنده وجهاد فی سبیل الله فرضنی درمیان ایدوب دین مسیحده
جهاد اولمامسنی آنك فضلنه بر دلیل عد ایدرلر حالبوکه امر
جهاد کتب عهد عتیقك هربرنده مصرح و موجود اولدیغی
وحضرت عیسا (بن شریعتی الغا وابطاله کلمدم اکماله کلدم)
دیمکله فرض جهادی امکان وقوعنده اجرایه مستعد بولندیغی
دوشونمزلر عهد عتیق کتابلرنده جهاد امرینه دائر آیات پك چوق
اولوب هربرینك ذکری موجب اطناب اوله‌جغندن بوراده بر
قاچنك ذکریله اکتفا اولندی کتاب مثنادن یکرمنجی بابده شویله‌در
(دشمنلرینه قارشو چیقدیغك وبرشهره آنی دوکمك وقتل ایتمك
ایچون یناشدیغك زمان اولا آنلری صلحه دعوت ایده‌سین اکر
صلح جوابنی ویروب سکا قپولری آچارلر ایسه جمله قوم سکا عبد
و خدمتکار ومالاً جزیه‌دار اوله‌لر اکر صلحه راضی اولمزلر
و سنك ایله جنکه مباشرت ایدرلر ایسه‌سن آنلری قتال و بلده‌لرینی
محاصره ایده‌سین وجمله ارککنی تیغ بران ایله قیره‌سین عورتلر
وصبیلر و حیوانلرینی وشهرده هرنه‌لری وار ایسه غارت ویغما
ایدوب عسکره تقسیم ایده‌سین و اعدالرینك کافهٔ متاعلرینی
رب سکا ویردی پك اوزاق اولان شهرلری دخی بویله ایده‌سین
ربك سکا میراث ایتدیکی بو مملکتلر اهالیسندن برجانی صاغ
براقیه‌سین) سفر عددك اوتوز برنجی بابنده حضرت موسانك امر
الهی ایله اهل مدیان اوزرینه محاربه‌یه کوندردیکی اون ایکی

بیك عسكرك طائفهٔ مغلوبه دن بالجمله ارككلری قتل و اولاد
وعیاللرینی اسیر واموال واشیالرینی اغتنام ایلدكلری بر تفصیل
محرردر وحضرت موسی علیه السلام وفاتنده حضرت یوشع
علیه السلامی خلیفه نصب ایدوب اودخی حكم تورات ایله عمل
ایدرك نیجه ملیون آدملر قتل ایلدی مراق بیوران كتابنك برنجی
بابندن اوتوز برنجی بابنه قدر مطالعه بیورسونلر سفر صموئیل
اولدن یكرمی برنجی بابنده شویله‌در (داود آدملری عمالقلوره
وسائره هجوم ایتدیلر داود ولایتی اوروب اروعورتی دیری
قومه‌دی وقویونلری وصغیرلری وجمیع امتعه‌لری آلوب دونوب
كلدی) وسفر صموئیل ثانینك سكزنجی بابنده حضرت داودك
ارام عسكرندن یكرمی ایكی بیك آدم اتلاف ایلدیكی واونجی
بابنده ینه حضرت داودك ارامیلردن قرق بیك آتلو اولدردیكی
مسطوردر سفر ملوك ثالثك اون سكزنجی بابنده ایلیا علیه
السلام بعل پیغمبرلری اولمق دعواسنده بولنان درتیوز اللی
شخصی قتل ایلدكلری مصرحدر وسادوم واموره اوزرینه
هجوم وغارت ایدن ملوكك احوالی ولوط علیه السلامی ومالنی
دخی اسیر ونهب ایتدكلری خبری ابراهیم علیه السلامه واصل
اولدقده آنلری تخلیص ایچون عسكر تجهیز ایدوب تا وانه‌دك
سكرتدیكی وآنلری شبخون ایدوب قیردیغی وجمله متروكاتی
وقرنداشی لوطی ومالملكنی وعورتلری وقومی كیرو كتوردیكی
سفر تكوینك اون دردنجی بابنده یازیلودر وپاولوسك رساله‌ٔ
عبرانیه‌سنده داود وصموئیل وسائر پیغمبرانك مملكتلر فتح
ایلدكلری وقلیجك اغزندن قورتیلوب ضعیفلر ایكن كسب قوتله

جنكده جسور اوله‌رق عساكر خصمی فراره مجبور ایتدكلری
محرردر اشته بونلردن ظاهر اولور كه انبیای سلف علیهم السلام
كفار ایله غزا وجهاده مأمور اولمشلر وشو قدر كه جهاد فی سبیل الله
محاربهٔ ملوك كبی توسیع بلدان وتحصیل نام وشان مثللو اغراض
دنیویه ومفاسد نفسانیه اوزرینه مبنی اولمیوب بلكه اعلاء كلمة الله
ایله عامهٔ نوع بشری منهج مستقیمه جلب وجمع ایچوندر ایمدی
بز پروتستانلره سؤال ایدرز كه انبیای مذكوره‌نك بو غزالری
عندالله مرضی وحلال می یوقسه مبغوض وحرامی ایدی
اكر مرضی وحلال دیرلر ایسه مطلوبمز ثابت اولور اكر مبغوض
وحرام دیرلر ایسه هم حضرت داود حقنده مقدس عدایتدكلری
پاولوس قولنده كاذب وهم تصدیق ایلدكلری كتب عهد قدیم
باطل اولور وفضله اوله‌رق نیجه بیك معصومك دملری داودك
ذمتنده قالمق لازم كلوب حالبوكه بر معصومك دمی بر مؤمنك
سوء حالنه كافیدر بو صورتده داود ایچون نجات اخرویه
نه وجهله حاصل اوله بیلور زیرا رساله‌ٔ یوحنانك باب ثالثنده
دیركه سز بیلورسكز كه نفس معصومینك قاتلی ایچون حیات
ابدیه یوقدر ومشاهداتك یكرمی برنجی بابنده دخی اراذیل
وقاتلین وزانیان وساحران وعبدهٔ اوثان كافه‌سی نار كبریت
ایله احراق اولنمش چاه غیاده اولدیغی مصرحدر

امافریضهٔ جهادك دین مسیحده بولنمامسی بحثنه كلنجه مشار
الیهك مدت دعوتی غایت قلیل اولمغله جهاد فی سبیل الله ایده‌جك
زمانی اوله‌مامشدر بش اون كشی وبرقاچ عورت ایله رومادولتنه
قارشو جهاد ایتمك طبعاً ممتنعدر حتی حضرت عیسی یهودیلرك

کندی حقنده سوء قصد اوزره اولدقلرینی استخبار ایله استشعار
ایتدکده زیاده تلاش و اضطرابه دوشدی و قبض اولنه جغی
اخشامك کوندوزنده لوقا انجیلنك یکرمی ایکنجی بابنده یازلدیغی
وجهله اصحابنه خطاباً کیمك قلیجی یوغیسه کندی لباسنی صاتوب
بردانه صاتون السون دیدی و بوراده ایکی قلیج وار دیدکارنده
اولدخی آنلره کفایت ایدر دیدی واقعا حین اخذنده اصحابی
کندینی ترك ایله طاغلدقلرندن بو قلیجلرك برایشه یرامدیغی ظاهر
ایسه ده بوندن حضرت عیسانك بلامدافعه نفسنی تسلیم ایتمك
نیتنده اولمدیغی و ممکن اولسه محافظۀ نفسه سیف ایله قیام ایده جکی
وجهاد اعدایه عدم عزیمتی اسباب ظاهره نك عدم کفایتندن ناشی
اولدیغی کونش کبی میدانده در و برده مادامکه جهاددن صراحة
منع ایتمامشدر کندیسی شریعت سالفه نك مبطلی اولمیوب
مؤید و مکملی اولمغله شریعت مذکوره ده بولنان امر جهادك
کندی امتی حقنده دخی شمولی اوله جغی قاعدةً مثبتدر پروتستانلر
نشر ایتدکلری بعض رسائلده دیرلر که (مسلمانلر تعلیمات دینیه لری
اقتضاسنجه طوائف غیر مسلمه یی عدو الله و دین دشمنی دیو عداوت
و کینه نظریله باقه رق جبراً آنلری دینه کتورمك و تحت تابعیتده
بولندیروب جزیه کذار ایتمك ایچون آرزو و غیرت ایدرلر) اوت
وحدت الهیه یی مقر اولمیان هر مذهب نظر اسلامده محقر و منفوردر
و آنلره عدو الله و دشمن دین دنیلور فقط جبراً آنلری دینه کتورمك
شرعاً ممنوع اولمغله بو بابده پاپاسلر اهل اسلامه افترا ایدرلر
برده اهل توحیدك نظرنده منفور اولان یالکز کندی دیننه دشمن
اولان طوائف غیر مسلمه اولمغله بونلرك بینلرنده منافرت و بعضاً

مقاتله و محاربه وقوعی دخی امور طبیعیه دندر لکن شو فرق
نصارا بیننده کوریلان منافرت و مخاصمت و تاریخلرده دهشتله
کوریلان مقاتلات خونریزانه عجباندن نشئت ایدیور و مغلوبلری
اولان ملل و اقوام حقنده ایتمش اولدقلری مظالم و تعدیات
ایله کتب تواریخك صحایفی نیچون مشحون طوریور اقوام دینیه یی
بیله امحا و افنا ایتمکه اجتهاد ایدرلر یهوده نسبتله تقریباً هجرتدن
اوچیوز سنه اقدم ایمپراطور قسطنطین ممالکنده بولنان یهودك
قولاقلرینی کسوب اقالیم مختلفه یه نفی ایلدی بعده اسکندریه دن
اخراج و معبدلری بالجمله هدم ایله قتل عام اولنوب جمیع اموالری
نهب اولندی اسپانیاده دخی انواع حقارت ایلدیلر و فرانسه
ممالکندن طولوسده عید فصح اولدقده تصادف ایتدکلری
یهودك یوزینه توقاد ایله اورمق و فرانسه نك سائر بعض مملکتلرنده
عید مزبورده یهودیلر طاشلنوب بوبله لکله برچوغی تلف اولدیغی
وحتی حاکم بلده دخی خلقی بو خصوصده تشویق ایلدیکی و بو قدر
حقارت و عذابدن صکره فرانسه دن یدی دفعه نفی اولندقلری
و نیچه ممالکنده دخی درلو درلو عذابلر ایلیوب کاه آتشلره کباب
کاه دریالرده غرقاب اولندقلری انکلتره ده دخی یهود قومی دوچار
اولدقلری کمال ذلته تحمل ایده میه رك بربرینی قتل ایلدکلری
و اسپانیاده (اوطورافه) نامیله ترتیب اولنان جمعیتکاه رسمیلرده
قراللر و ارکان دولت دخی حاضر بولندقلری حالده یهوددن
و دیننده شائبۀ الحاد استشمام اولنان اصحاب ثروت خرستیانلردن
نیچه بیك آدملرك آتشلر ایچنده دیری دیری یاقلدقلری و اول اثناده
سیرجی بولنان علمای نصارا و رجال دولت و مادامه لر بو بیچاره لر

الامان ديو چاغريشوب فرياد ايتدكجه اللرينى چيرپه رق كولشدكلرى تاريخلرده طوريبور مدت اسلام اولان شو بيك ايكيوز بو قدر سنه ظرفنده احوال مذكوره يه مماثل ولو بر وقعه نك اولسون طرف اسلاميادن خرستيان و يهود حقنده اجرا ايدلديكى وار ايسه ميدانه قونلسون اكر چكن يتمش بدى سنه سنده شامده سرزده ظهور اولان وقعه ده تلف اولان اوچ درتيوز خرستيانلره عطف كلام اولنورسه دول اجنبيه مأمورلرى دخى برلكده اولدقلرى حالده محلنده اجرا اولنان وحالا باب عالى اوراق خزينه سنده موجود اولان تحقيقات مضبطه لرندن معلوم اوله جغى اوزره او وقعه نك حدثى فرانسه دن جبل لبنانه وشام طرفلرينه كلوب القاى تخم فساد ايدن ژزويت پاپاسلرينك تحريكاتندن ناشى جبل درزيلرى شامه كله رك خرستيانلر حقنده معلوم اولان حركت غدارانه يى اجرا ايتمش و آنلرك اردسنده جهلهٔ اسلامدن دخى بعضيلرى بولنمش ودولت عليه اولبابده جنايتلرى ثابت اولنلردن هربرينى اعدام ونفى كبى برجزايه مظهر ايتدكدن فضله يالكز ايفاى وظيفهٔ عسكريه ايتامك تهمتيله شام واليسى احمد پاشا كبى بروزيرينى دخى علناً قورشونه ديزمشدر امااسباب جسمانيه و آلات جبريه يه مراجعتدن اجتناب وصرف روحانى اوله رق اللهه وقوكشويه محبت وشفقت اعلان ايدن دين مسيحده يالكز دين اوغورنده ينه مسيحيلرك بربرى حقنده وقوعه كلان معاملات وحشيانه تاريخلرده كوريلنجه صفت انسانيه ايله متخلق اولان برانسان يالكز دكل خرستيانلقدن بلكه بومقوله افعال سباعيه يه مصدر اولمق قابليتنده بولنديغى ايچون نوع بشردن بيله تنفر

ايده جكى كلور اوروپا حكماسندن برى خرستيانلرك دين مسيح اغورنده تلف ايتدكلرى نفوسك مجملاً بردفترينى ياپوب اوصره ده بعض معلومات تاريخيه دخى درج ايتمش اولمغله اخوان موحدينه يادكار اولمق ايچون على طريق الاجمال ترجمه ايله بورايه درج اولندى

بيك ايكيوز اللى بر سنهٔ ميلاديه سنده صكره دن پاپالق نامنى الان مسند ايچون (نواتين) نامنده برپاپاس ايله (قورنيل) اسمنده ديكر برپاپاس بينده رومه ده بر نزاع چيقديغى كبى قرطجنه ده دخى (سيپرين) و (نوات) اسملرنده ايكى پاپاس ارهسنده برمسند مجادله سى چيقوب رومه ده وقرطجنه ده برچوق آدملر تلف اولديلر فقط مقدار تلفات مضبوط اولمامغله مبالغه دن احترازاً ايكيوز نفوس وضع دفتر ايده لم

خرستيانلر برنجى قسطنطين زماننده خصملرندن اخذ انتقامه فرصت بولور بولمز ايمپراطور (غالر) لك اوغلى كنج (قوتدىدين) ى وايمپراطور (ماقسيمين) لك يدى ياشنده براوغلنى وينه يدى ياشنده برقزينى اولدرديلر وايمپراطورلك زوجه سى و بو ايكى چوجغك والده سنى دخى توابعاتيله سرايدن طرد ايدوب انطاكيه سوقاقلرنده سوريديلر و بعده جمله سنى ايرماغه آتديلر ذكر اولنان ايمپراطور (غالر) لك زوجه سى سلانيكده اعدام اولنوب دكزه آتلدى بوعربده لر اثناسنده دخى خيلى نفوس تلف اولدى ايسه ده مقدارى مضبوط اولمامغله آنلرى دخى ايكيوز فرض ايده لم

(دونات) نامنده افريقاده بر فرقهٔ مخصوصه تشكيل ايله اوچيوز تاريخلرنده روما كليسا سنه قارشو كلان ايكى پاپاسك

يوزندن ظهوره كلان اختلالاتده پاپاس قليج ايله قتله مساعده ايتميوب دبوس ايله باشلر ازلديكندن وبويله لكله تلف اولان نفوسك مقدارى دخى درتيوز دن اشاغى اولەميه جغندن او مقدارى بورايه وضع ايدرز

اب ايله ابنك اتحاد تام ماديلرى حقنده ازنيق جمعيت رهبانيه سنده ويريلان قرار اوزرينه طرف ممالك خرستيانيه ده ظهوره كلان منازعات ومقاتلات جمله تاريخلرده موجوددر بوندن مشتعل اولان آتش اختلال روماحكومتنك هرطرفنى بالدفعات رهين اشتعال ايدوب درتيوزسنه قدر دوام ايتمشدى اشته بونزاع اوزره وقوعبولان محاربات يوزندن مرتبهٔ ذل سؤاله كرفتار اولان نيجه يوز بيك خاندان حسابده داخل اولميەرق يالكز بومحاربەلرده تلف اولان نفوسك مقدار تقريبيسى اوچيوز بيك

(انقونوقلاست) و (انقولاتر) عربده سنده دخى هلاك اولان نفوسك مقدارى التمش بيك

ايمپراطور (تأوفيل) زوجه سى (تئودورا)نك زمان حكومتنده شرك وجودينى اثبات ايچون خيروشرك ايكى اصل اولديغى اعتقادنده بولنان (مانز) فرقه سندن يوز بيك نفوس يردن قتل اولندى زيرا تئودرانك كناهنى چيقاران پاپاس جنته دخولك چاره سنى بومثللو فرق ضاله نك قطع عرقنه تعليق ايدوب اول زمانه كلنجه قدر صلب وغرق ايديلان وقازقلانانلر ايسه طوبى يكرمى بيك قدر نفوس اولمغله استحصال جنت ايچون بومقدارى پاپاس جزئى عد ايتمشدى هرطرفده هرعصرده

پسقپوسلق و پطريقلق نزاع و جدالى اوزرينه محارباتده تلف اولنلرى دخى آزدن آز يكرمى بيك نفوس فرض ايدەلم

حرب صليبك دوام ايتديكى ايكيوز بوقدر سنه ظرفنده تلف اولان نفوس خرستيان ايكى مليون تخمين اولنورسەده بز تواضعاً نصفنى قويەلم برمليون

مقلدالسيوف تعبيراولنان پاپاسلردن بركروهك حرب صليب اثناسنده بحر بالطق سواحلنده يغما و غارت ايتدكلرنده هلاك ايلدكلرى نفوس خرستيان لااقل يوز بيك

لانقدوق عليهنده پاپانك اعلان جهادنده تلف اولوب كميكلرى ميدانده قالان وآتشلرده كوللرى مدت مديده كوريلان نفوسك مقدارى يوز بيك

پاپا يدنجى غريغواردن برى ايمپراطور عليهنه سوق اولنان جهادلرده هلاك اولانلر اللى بيك

اهالئ غربيه نك الحادى مسئله سندن طولايى اون دردنجى عصرده تلف اولان اللى بيك

وقعهٔ مذكوره عقيبنده (ژاهوس) و(جروم) نامنده ايكى راهب آتشده كباب ايدلمسى اوزرينه ظهورايدن محارباتده كى تلفانك مقدارى يوز اللى بيك

بووقايع عظيمه يه نسبتله (مربندول) و (غابرير) قتل عاملرى مهم دكل ايسه لر ده بونلرده تلف اولان نفوس معصومه نك برطاقى آتشده ياقلمش وهنوز ممه ده بولنان صبيلر آتشلره آتلمش بكر قيزلرك عرضلرى هتك اولندقدن صكره درد پارچه كسيلمش واختيار خاتونلر برايشه يرامدقلرندن فرجلرينه باروت ايله مملو

خارطوجلر صوقه‌رق هوایه آتلمش وبواجراآت بالجمله قاعدهٔ حکام اوزره اجرا ایدلمش و بووجهله تلف اولان نفوس معصومه‌نك مقداری اون سکز بیکه بالغ اولمشدر

اکر پاپا اوننجی (لیون)دن طقوزنجی (قلمان)ه کلنجه قدر قاعدهٔ حکامه تطبیقاً و آچیقدن جلاد الیله کسیلان پاپاس وعوام وپرنس باشلری وممالك متعدده‌ده اشعال ایدیلان آتشلره احراق اولنان جسدلر وفلمنك آلمانیا فرانسه انکلتره قطعه‌لرنده چلادلرك کسمکله اوصاندقلری نفوس و (لوتر)ك عشاء ربانی ایله اتحاد الهی و قدر و اوقونمش صو مسئله‌لرنده اختلافاتندن طولایی اوتوزدفعه ظهوره کلان اختلاللرده وسن بارتلمی ایرلانده دودوا سه‌دن شهرلرنده‌وسائر مواقعده وقوعبولان قتل عاملرده تلف اولانلر حساب ایدلدیکی حالده اوچ ملیون قدر مبتلای فقر ذلت اولمش خانداندن ماعدا لااقل ایکی ملیون تلفات بولورز

انکیزیسیون دنیلان جماعات رهبانیه یدیله قتل وصلب و احراق اولنان بش ملیون ایکیوز بیك

امر بقاده دین مسیح اوغرنده قربان ایدیلان نفوس بیکناه ایچون اشبودفترك مؤلفی تواضعاً بش ملیون نفوس وضع ایدر ایسه‌ده (لاس قاس) پسقپوسك قوانجه اون ایکی ملیون اولدیغندن تمام قونلدی

نشر دین مسیح ضمننده چاپونیایه کوندریلان حلیم ومشفق پاپاسلرك همتیله اشعال اولنان اختلال و محاربه‌ده تلف اولان نفوس اوچ ملیون

جمعاً یکون یکرمی درت ملیون یوزالتمش سکز بیك سکز یوز

نفوسدر

حکیم مشار الیه بودفتری ابراز ایتدکدنصکره بو دفترده کوستردیکی یکونلرك صحته نسبتله پك دون اولدیغنی اعتراف ایدر دیرکه ای بنم کتابمی اوقیان اوروپالولر اکرسنك خانه کده شجرهٔ انسابك موجود ایسه برکره آنی کوزدن کچور البته آباواجدادك ایچنده یادین غوغاسنده اولدرلمش برمقتول یاخود دین مجادلاتنده آخرینی اولدرمش برقاتل بولورسك یالکز ایرلانداده پروتستانلردن یوزاللی درت بیك نفوسك قاتولیکلر الریله قتل اولندیغی انکلتره پارلمنتوسنك بیك التی یوز قرق اوچ سنه‌سی حزیرانك یکرمی یکرمی بشی تاریخیله مضبوط اولان اعلاننامه‌سنده مصرحدر

(انتهی)

انجق قاتولیکلر ملل سائره و خصوصیله قرون وسطی اواخرنده پروتستانلره قارشو بومظالم وتعدیاتی اجرا ایدرکن پروتستانلردخی دیکر یناقلرینی طوتیوب آنلرده اللرندن کلان خونریزلکی ایفایه بذل مقدرت وبعض دفعه‌لرده قاتولیکلری مسابقت ایلدیلر (مرأت صدق)نام کتابده ٤١ و ٤٢ صحیفه‌لرنده محرر اولدیغی اوزره پروتستانت فرقه‌لری ابتدای ظهورلرنده التیوز قرق بش عمارت وطقسان مدرسه وایکی بیك اوچیوز کلیساویوز اون خسته خانه صویوب یغما ایتدیلر وبیکارجه عجزه ومساکینی تلف ایتدکدن ماعدا موتالره دخی ال اوزادوب کفنلرینی صویدیلر اللی ایکنجی صحیفه‌ده مسطور اولدیغی وجهله پروتستانلر قاتولیکلر علیهنده خلاف عدل و حقانیت یوزدن زیاده قانون یاپدیلر بوقانونلرموجبنجه قاتولیك مذهبنده بولنانلر پروتستانلردن

میراث الەمدیلر اون سکز یاشندن صکره پروتستانت اولمینلره
اراضی ویرلمدی و آنلره مکتب آچمغه مساعده ایدلمدی و وعظ
ایدنلری حبس ایتدیلر و جزیەلرینی ضم ایلدیلر و قتولك مذهبی
اوزره اجرای آیین ایدنلری جزای نقدی‌یه باغلدیلر پاپاس
اولورسه‌یدی یوز ربعیه آلوب حبس ایتدیلر دیار غربتده مدرسه‌یه
کیدنلری انکلتره خارجنده قتل ایلیوب ماللرینی آلدیلر ایام
مشهوره‌ده جمعیتلرینه حاضر اولمیانلرینه جزای نقدی طرح
ایدوب فقط لوندره‌دن بش قوناق خارجه چیقانلره مساعده
ایتدیلر حاصلی قاتولیك آیینندن برشی اجرا ایتدرمیوب سلاحلرینی
طوپلادیلر آنلری آته بندیرمدیلر پاپاسلردن پروتستانت اولمیانلری
و آنلری مسافرة خانەلرنده صاقلیانلری دخی قتل ایلدیلر
قتولکلرك شهادتلری قبول اولنمدی انکلتره قرالیچه‌سی (الیصابت)
پروتستانت مذهبنی انکلتره‌ده ترویج و ریاست روحانیه‌سنی
کندیسی درعهده ایدوب قاتولیکلر علیهنده هر درلو ظلم
وغدری رایکان ایلدی یالکز اشخاص مشهوره‌دن ایکیوز درت
شخص جلاد الیله اعدام و حبسده پسقپوس کبی اصحاب
رتبه‌دن طقسان پاپاس تلف اولدی قاتولیك اغنیاسندن کیمی
حبس و کیمی مؤبداً نفی اولندیلر پروتستانتلر قیرباجلر ایله
قاتولیکلره تصادف ایتدکلری وقتده ضرب ایدرلردی حتی
اسقوچیا قرالیچه‌سی استورات قتولیك اولمغله مدت مدیده
حبس اولندقدن صکره جلاد الیله قتل اولندی ینه قرالیچه
الیصابت وقتنده قاتولیکلردن برچوق علما و رهبانلری کمیلره
طولدیروب بحره غرق ایتدیلر و ایرلاندا قتولکلرینی جبراً

پروتستانت ایتمك ایچون قرالیچه عسکر کوندردی کلیسالرینی
یاقدیلر و علماسنی قتل ایتدیلر و اورمانه قچانلری وحشیلر کبی
اولادیلر و ایمان ایدنلری بعدالامان ینه قتل ایتدیلر (دسمردك)
قلعه‌سنك قرا و بلادك حرث و نسلنی هلاك و افساد ایتدیلر
بعده (پارلمنتو) مجلسی ١٦٤٣ تاریخلرنده قاتولیك ملتلرینك
اموال و اراضیلرینی جلب و سلب ایچون مأمور کوندردی
بوحال قرال (جیمس) زمانه‌قدر ممتد اولدی زیرا مومی الیه
(١٨٧٨) سنه‌سنده فی‌الجمله آنلره بسط مرحمت ایلدی لکن
پروتستانتلر تهور و غضبلری ایله قالقوب قرق درت بیك کشیدن
مرکب برجمعیت ایله عرضحال ویردیلر قوانین جوریه‌نك قتولك
ملتی حقنده بقاسنی استدیلر لکن (پارلمنتو) بو امالرینه التفات
ایتمدی آنلر دخی یوز بیك اولدیلر تکرار قاتولیك کلیسالرینی
و لوندره شهرنده قاتولیك محله‌لرینی یاقدیلر حتی برمحله‌ده اوتوز
آلتی یانغین کوروندی

اشته جهاد ایله مأمور اولمیان و صاغ یناغنه اوروررلرسه
اوبرینی ده طوت حفتانکی آلمق استیانه قابوطکی ده ویر
دشمنلریکزی سووب بد دعا ایدنلره خیر دعا ایدك قرنداشك خطا
ایدرسه یتمش کره‌یه‌دك عفو ایت قومشوکه نفسك کبی محبت
ایله دیو وعظ ایدن دین مسیحده بویله عجیب وقوعات اولدی
اما دین اسلامك امر ایتدیکی جهاد بویله حرکات ظالمانه و وحشیانه
اوزره مبنی اولمیوب حق قبولدن استنکاف ایدن معاندینك
قوت جسمانیه ایله تأدیب و تربیه‌لری اعلای کلمة‌الله مقصدی
اوزرینه مؤسسدر زیرا جهادك اداب مفروضه‌سندن برنجیسی

قبل المحاربه لسان معقول ایله تکلیف اسلام ایدیلور یعنی دین مبین اسلامك اکمل ادیان اولدیغی وجناب اللهك برلکی وشریك ونظیری بولنمدیغی وحضرت محمد صلی الله علیه و سلم اللهك عبدی و نبی مبعوثی ایدوکی لسان مناسبله تفهیم اولنور اکر قبول وایمان ایدرلرسه زمرهٔ موحدینه داخل اولوب قرنداش اولورلر و اکر بومروت و سعادتی بحسب الملیه کوره میوب (نحن وجدنا آبائنا) دائره سنده و اسکی جهل و حماقتلرنده قالمق استرلر ایسه تحویل دین ایتملری ایچون اصلا جبرو تضییق اولنمیوب ینه کندیلرینك ممالك اسلامیه ده حفظ مال و عرض وجان ایله صلاح ورفاهلری مصارفنه صرف اولنمق اوزره سنه ده بردفعه بر بچق و یاایکی بچق ویااوچ درهم کومش جزیه واعانه اعطاسیله صلحاً ذمتله توطنه دعوت اولنورلر اکر بوحالی قبول ایدرلر ایسه عرض ومال ودملری بعینها اسلامك عرض و مال و دملری کبی اولور که بر مسلم بغیر حق اولرینه کیروب نسوانلرینه بقامز وبراقچه لرینه مد یدایده مز وسوکه مز و محکمهٔ عدلیهٔ قرآنیه ده حقلری احقاق اولنور وچوبان ایله والی مساوات اوزره طوتیلورلر وبوحال امن وسعادتده مؤمنلرله برابر هم حال اولهرق یچنورلر اکر بوحالی دخی قبول ایتمیوب مؤمنلر ایله مقاتله یه تصدی ایدرلر ایسه کتب شرعیه ده محدود اولان اصول عدلیه اوزرینه آنلر ایله جهاد اولنور

اشته جهاد وغزا ایله مأمور اولان دین اسلامك امر جهادده اتخاذینه مجبور اولدیغی مسلك عدل و انصاف دخی بودر آرتق ایکی طرفك احوال تاریخیه و افعال ملیه سی میزان اعتبار

و انصافه قونیلوب اقتضاسی اوزره حکم ایتمك ارباب عقل وتمییزك محکمهٔ وجدانه محولدر وتفصیلات مشروحه دن بومعنی دخی اکلاشیلیور که دین اسلامك سرعت انتشاری جبر ویاطمع کبی برسببه مبتنی اولمیوب بلکه حقیقت دین وعدالت شرع مبین مقتضای طبیعیسیدر زیرا خوف سیف ایله ترك دین ایتمك قولای اولیدی قاتولیك ایله پروتستانت بیننده دوکیلان قانلر برقاچ ملیون نفوسه بالغ اولوب مذهبجه دخی بربرینه مناسبت موجود ایکن نه قاتولیکلرك تعدیاتی پروتستانتلری دینندن دوندره بیلدی نه ده پروتستانتلرك مظالم خونریزانه لری ایرلانده جزیره سنی قاتولیك مذهبندن آیره بیلدی و اکر برطاقم خلق جزیه طمعندن دین اسلامی قبول ایتدیدنیلورسه بوقارودهدخی تفصیل وافاده اولندیغی وجهله پروتستان طائفه سی دینلرینه کیرن اشخاصه لااقل ماهیه یارم کیسه دن بش بیك غروشه قدر معاش تخصیص ایدرلر ایکن یکرمی اوتوز سنه دنبرو بلاد اسلامیه ده بوقدر سعی واقدام ایتدکلری حالده اسمی بیلنور و دینی و کندینی بیلور قاچ مسلمانی پروتستانت مذهبنه دوندره بیلدیلر بوحالده نصارانك سنه ده جزیه نامیله ویردیکی بش اون غروشه طمع و ارتکاب ایله اسلامیتی قبول ایتدیلر دیمك قدر حمق و بلاهت اولهمز

پروتستانت پاپاسلری دین اسلام علیهنه تعریض صددنده عفو مسئله سنده زیاده اعتنا ایدوب نشر ایتدکلری رساله لرك برنده دیمشلردر که انجیل معاملات مخصوصهٔ شخصیه ده محبت وتحمل وعفوك درجهٔ اعلامنی شریعت موسویه دن زیاده اظهار ایتمش اولدیغی حالده اسلامیت بوخصوصده خرستیانلقدن

زياده بر فضيلت اظهار ايده جكى يرده شريعت موسويه دن دكل بلكه قوم يهودك شريعتى تأويل ايله يابدقلرى قوانين دها ادنا بر مرتبه يه تنزل ايلمديكنه تعجب اولنه مز تجويز و تقرير قصاصى وياخود اخذ انتقام حقنده سورة الاسراده مسطوردركه (ومن قتل مظلوماً فقد جعلنا لوليه سلطانا) يعنى بر كيمسه مظلوماً قتل اولنمه بزاول مقتولك وليسى اولان وارثنه قوت و تسلطو يررز وينه سورة البقره ده محرردركه (يا ايها الذين آمنوا كتب عليكم القصاص فى القتلى الحر بالحر والعبد بالعبد والانثى بالانثى) اى مؤمنلر سزك اوزريكزه قصداً مقتوللر ايچون قصاص فرض اولندى حر ايله حر عبد ايله عبد نسا ايله نسا قصاص اولنور بوراسى دخى دقته شايان مواددندركه قرأن تورات كبى بويله بر قانونك سوء استعمالدن وقايه سنى التزام ايلمديكى جهتله قبائل اسلاميه دن بعضيلرى دكل يالكز بالفعل قاتل اولان كمسنه يى بلكه قاتل مزبورك اقرباسندن برينى دخى مقتول يرينه قتل ايلمك قرأنجه جائزدر ظنيله بر بيكناهى قاتل يرينه قتل ايدرلر لكن قصاص حكمنى بو كبى سوء استعمالدن وقايه ضمننده تورات مثنانك يكرمى دردنجى بابنده صراحةً تنبيه اولنمشدركه اوغللرينه بابالر و بابالرينه اوغللر قصاصاً قتل اولنميه لر هركس كندى جنايتى ايچون اعدام اولنه قرأن قتل وقوعنده لازم كلان قصاصدن ماعدا جرائم جزئيه ايچون بيله قصاصى مقرر ايلمشدر نصل كه سورة الحجده محرردر (ومن عاقب بمثل ما عوقب به ثم بغى عليه لينصرنه الله) يعنى كيم كه كندويه عقوبت اولنديغى مثللو اكا مقابل عقوبت ايده بعده آنك يرينه بغى اولنور ايسه

الله تعالى حضرتلرى اكا نصرت ايدر بو مقوله تعليماتك نتيجه سى انجيلك مشوق اولديغى تحمل و محبت و عفوك خلافنه اوله رق يكديكرى عليهنه اظهار كينه ايدر اشته بو مثللو شيلر ظلم و تعدى اولديغنى حكومات عثمانيه دخى درك ايدرك (والسارق والسارقة فاقطعوا ايديهما) آيت كريمه سنك اجراسنى ترك ايلمشدر (انتهى) كورينوركه بو جمله ايله معترض انجيلده عفو و محبته دائر بولنان آيات قرأن كريمده بولنميوب بلكه ورثهٔ مقتوله قدرت و تسلط ويرلديكنه و آيت قصاصده تحديد بولنمديغندن سوء استعمالى موجب اولديغنه و مقابلهٔ بالمثله دائر اولان آيت كريمه نك دخى انجيلك مشوق اولديغى تحمل و عفو و محبتك خلافى بولنديغنه اعتراض و قطع يد امرينك عدم اجراسى دخى بو مثللو اوامرك ظلم و تعدى اولدقلرينه دليل اولديغنى ايراد ايدر عفو و محبت خصوصلرينه دائر اولان آيات كريمه و احاديث نبويه دن بر مقدارينى يوقاروده بيان ايتديكمز وجهتله بوراده تكرارينه حاجت كورنمز فقط آيت قصاص يالكز معترضك يازديغى قدر اولميوب مابعدى دخى بولنديغندن پاپاسلرك هر بحثنده عادتلرى اوزره كويا حيله ايله كتم حقيقت ايدرم صانمشدر آيت كريمه شويله در (يا ايها الذين آمنوا كتب عليكم القصاص فى القتلى الحر بالحر والعبد بالعبد والانثى بالانثى فمن عفى له من اخيه شئ فاتباع بالمعروف و اداء اليه باحسان ذلك تخفيف من ربكم و رحمة فمن اعتدى بعد ذلك فله عذاب اليم) يعنى اى مؤمنلر سزك اوزريكزه قصداً مقتوللر ايچون قصاص فرض اولندى حر ايله حر عبد ايله عبد نسا ايله نسا قصاص اولنور

ایمدی مقتولك برادرندن یعنی ورثه وولیسندن اول قاتل ایچون عفو اولنسه ورثه حقندن زیاده اولمیه‌رق معروف ایله دیت اخذینه تبعیت ایده وقاتل دخی ورثهٔ مقتوله دیت لازمه‌یی بلا تعویق حسن معامله ایله ادا ایده اشبو دیت اخذی ربکز طرفندن سزه برخفیفلك ومرحمتدر کیمکه بوعفو واخذ دیتدن صکره قاتل و یااقرباسیله مخاصمه و مقاتله ایدرسه اول کیمسه ایچون آخرتده عذاب الیم واردر اشته قصاص امری ایله برابر عفو دخی احکام جلیلهٔ قرأنیه‌دندر

شریعت موسویه‌ده قصاصدن عفوودیت اخذی اولماغله بو امر الهی موحدین اسلام حقلرنده موجب خفت برنعمت جلیله‌در ودیت خصوصی تسویه اولندقدن صکره مخاصمه‌یه متجاسر اولان ورثه حقنده دخی آیت مذکورده نهی وتهدید الهی مقرردر معترض حیله کار وارث مقتول حقنده اولان آیت کریمه‌دن دخی یالکز ایشته اویان جمله‌یی یازوب اول وآخرینی ترك ایتمش واکثر خرستیانك احکام اناجیلدن خبردار اولمدقلرینه قیاس ایله مسلمانلر دخی آیات قرأنیه‌دن غافلدرلر صانمشدر آیت کریمه شویله‌در (ولاتقتلوا النفس التی حرم الله الا بالحق و من قتل مظلوما فقد جعلنا لولیه سلطانا فلا یسرف فی القتل انه کان منصوراً) یعنی اهل ایمان وذمیٔ معاهددن برنفسی قتل ایتمیك که آنی الله تعالی سزه حرام ایتدی مکرکه شرعاً قتلی لازم کله برکیمسه مظلوماً خلاف شرع اوله‌رق قتل اولنسه بز آنك ولیسی اولان وارثنه قاتل اوزرینه اجرای احکام شرعیه ایچون قدرت وتسلط ویررز دیلرسه آنی قصاصاً قتل یاخود

یاخود دیتنی اخذ ایله عفو ایدر هرایکیسنه‌ده اقتداری واردر فقط اول وارث دخی بومساعدهٔ الهیه ایله منصور اولدیغندن اوتری قتلده اسراف ایتمسون اشته آیت کریمه‌ده ولی مقتوله ویریلان اقتدار ایله برابر قتلده اسراف ایتماسی دخی تنبیه وضمناً عفو جهتنه میلی توصیه قلنمشدر ووارثه اعطا اولنان بوقدرت دخی اجرای احکام شرعیه‌یه مأمور حاکم و والی بولنمیان محلاره مخصوص اولوب حکام سیاسیه بولنان مواقعده وارثك حق و اقتداری قاتل علیهنده اقامهٔ دعوی صلاحیتنه منحصر اولور اما ارنبودلق وچرکزستان وبعض قبائل عربان کبی احکام احکام جلیلهٔ قرأنیه‌دن بی خبر اقوام ایچنده خلاف شرع شریف وقوعبولان قان دعوالری و قتل نفس بوآیت کریمه‌یه استناده مبنی اولمدیغی اومقوله ناحق یره قصاص نامیله هرقبائل وحشیه‌ده قان دوکمك عادت قدیمه‌دن اولمسیله مثبتدر

اشته قرأن کریمده امر بیوریلان قصاص و عفو بووجه اوزره‌در لکن انجیلده قصاص اولمیوب یالکز عفو بولندیغندن اکا کوره هرقاتل هرسارق هرجانی مظهر عفو اولمق لازمدر بویله برقانون ایله برجمعیت مدنی یاشامق ممکن ایسه اکاهیچ دیه‌جك اوله‌مز فقط بوقاعده‌نك جریان ایتدیکی برخرستیان مملکتی کورمدکجه مجرد معترضك لقلقهٔ واهیه‌سنه‌ده قولاق ویره‌میز

اما توراتده ذکر اولنان آیته کلنجه یالکز قتل خصوصنده دکل هربر جنایتده شریعت محمدیه‌نك دخی حکمی تمامیله اکا موافق (ولاتزر وازرة وزر اخری) نص جلیلی دخی بومعناده واردر بعض وحشیلرك خارج ازشرع افعال وعادات

سباعیدلریله شرع اسلامه افترا معترض کبی ارباب غرض
و حسده یاقشور انصافسزلقلردندر واقعا بومقوله اکاذیب
و مفتریاتی کلیسالرنده مخاطبلری بولنان (اولئك كالانعام بل هم
اضل) مآلنه مظهر لا و نعم برجوابه مقتدر اولمیان بر کروه
حیوانه سویلدکلری حالده پاپاسلره اسناد اولنه‌جق شعار
یالکز کذب و افترادن عبارت قالوردی لکن بویله ملت اسلامیه یه
قارشو کتاب یازوب انده دخی علناً واقعك خلافنی ادعایه
جرأت کذب و افترانك اوزرینه بر ده حیاسزلق و بلاهت
علاوه ایدر

مقابلهٔ بالمثله دائر آیت کریمه‌نك سبب نزولی معلوم
اولنجه معترضك ویردیکی معنایه دلالت ایتمیه‌جکی ومعترضك
فن تفسیره عدم وقوفی ظاهر اولور زیرا فرقهٔ مشرکین
شهر حرامده مؤمنلر اوزرینه قتاله کلدیلر مسلمانلر شهر
حرامده قتالدن حزر ایدوب آنلری منع ایتمك استدیلرسه ده
چاره اولمیوب بالاخره تصدی ایتدکلرنده الله تعالی مؤمنلره
نصرت ایدوب غالب اولدیلر لکن مؤمنلرك قتاللری شهر
حرامده اولمسندن قلبلرنده ملالت واقع اولمشدی بوآیت کریمه
نازل اولوب ملالتلری دفع اولندی بوندن اکلاشیلورکه آیت
کریمهٔ مذکوره معترض جاهلك ظنی کبی جرآیم جزئیه ایچون
قصاصی مقرر ایلمامشدر بلکه خصم غدار مؤمنلر علیهنه
اضرار قصدیله بویله برفرصت اتخاذ ایده‌جك اولورسه مقابله
ایدلمکه رخصت الهیه‌و طرف ربانیدن عباد مسلمین حقنده
بر عنایت جلیله‌در زیرا قرآن کریم دخی فضیلت اسلامیه‌یی

یالکز عفوو محبته حصر ایدوب بومثللو مساعدات ربانیه‌یی شامل
اولمسیدی چونکه بویله برشریعتله عالم مدنیتده هیچ برقومك
یشامسی ممکن اولمدیغندن مسلمانلر دخی نصارا کبی کتاب مقدسك
احکامنی بسبتون یا ترك ایتمکه ویاخود معترض کبی کذب اختیارینه
مجبور اولورلر ایدی بونك الك تحفه‌سی بومثللو اوامر و تعلیماتك
نتیجه‌سی انجیلك مشوق اولدیغی تحمل و محبت و عفوك خلافنه
اوله‌رق یکدیکری علیهنه کینه ایدر دنیلشیدر حالبوکه انجیلك
مشوق اولدیغی تحمل و محبت و عفوك خرستیانلرك اخلاقنه نقدر
تأثیری اولدیغنی تاریخلر بزه عیاناً کوسترمش و آنلره دائر بعض
احوال صره‌سی کلدکجه بالاده یازلمش ایدی وحیرت ویره‌جك
بریری دخی عفوو محبت شیمهٔ انجیلیه‌سی ایله تخلق اولان معترض
بالاده‌کی آیت کریمه‌یه استنادایله قبائل اسلامیه‌دن بعضیلرینك
اقربای قاتلدن بریني قتل ایتدکلرینه تأسف و ترحم کوسترشیدر
انجق بویله برغدرك انسانلردن صدورینه آجیمق ایله برابر حضرت
آدمدن واقع اولان برذله‌نك التی بیك سنه مدتده عالمه کلوب کیدن
نیجه ملیون اولادینه و علی الخصوص انبیاء مرسلین حضراتنه
سرایتله بابالرینك مرتکب اولدیغی جنحه‌دن ناشی بونلر جزا کوروب
قتلدن نیجه بیك قات اشد اولان نار جحیمده عذاب اولملرینه
و مکوناتی یوقدن وار ایتمکه قادر جناب الله حاشا بو اوچ مخلوقات
عاجزه‌سنك مرتکب اولمدقلری کناهلری عفوایده‌میوب و ابن
وحیدی دخی بشقه برچاره بوله میوب رحم مریمدن کله‌رك و استمیه‌رك
کندینی انواع حقارتله چارمیخ ایتدرمسنده معترضك متانت ایمانی
برکمالدر یعنی بویله برظلمك بشردن ظهورینه مرحمتی قائل اولمز لکن

دیکر ظلمك حاشا الله عظیم الشاندن وقوعنی وجدانی تصدیق ایدر

سارق وسارقه حقنده قطع ید امرینك عدم اجراسی دخی یالکز دولت عثمانیه ده صکر دن ظهور ایتمیوب دول سابقهٔ اسلامیه ده دخی چوق زمانلردنبرو اجرا اولنمدی و بونك امثالی حد شرب و حد شهادت زور کبی حدود شرعیه ادارهٔ اسلامیه نك خلفای اربعه نك زمان عدالتلرنده کاملا اجرا اولندی لکن صکره سلطنت و دولت قواعدی ظهوریله تأویلات اوزره فتوالر ویره رك انلرك یرینه دیکر تعزیرات اقامه سنی کافی طوتدیلر فقط بر مملکتده اجراسنه رعایت اولنمامغله حدود الله تغیر و تحول ایتمز آخر بلده ده و دیکر عصرده ینه اقامه سی ممکن و شرع مبین احمدی قیامته دك عالمده باقی و دائمدر

پروتستانت پاپاسلرینك اعتراضلرندن بریده تملیك عبیدك دین اسلامده مجاز اولمسیدر دیرلرکه (شریعت موسویه اصول اسارتی کرچه کرکی کبی تخفیف ایله اسرایی قانونك زیر حمایه سنه آلمش ایسه ده ینه بیع و شرای اسرایی تجویزه مساعده ایلمشدر لکن خرستیانلغك روحی بتون بتون بوکا مخالف اوله رق احکامنك تأثیراتی نافذ اولدیغی هر یرده اسارت اصولنی الغا ایتمکده در) معترضك بو اعتراضی یالکز دین اسلامه مخصوص اولمیوب حضرت عیسانك اکمالنه مأمور اولدیغی شریعت موسویه یه دخی شامل اولدیغندن کندینك دین مسیح اصحابندن اولدیغنه شبهه اولنور زیرا اسارتك منعنه دائر اناجیل موجوده ده حرف واحد اولمامغله شریعت مسیحیه ده دخی بالطبع دوامی اقتضا ایدر اما معترض اوروپانك افکار جدیده اصحابندن اولمسیله اسارتی

مخل انسانیت کورمسیله آنك رفعنی آرزو ایدیور ایسه او حالده دینلری قاریشدیرمیوب یالکز عقلا اسارتك قبحیاتندن بحث ایتمك اقتضا ایدر ایدی بو جهتله اعتراض مذکور مباحثهٔ دینیه دائره سندن خارج اولمغله کندینه جواب ویرمك ایجاب ایتمزسه ده بین السلام جاری اولان اسارتله خرستیانلرك بیلدکلری اسارت ارەسنده اولان فرقی بیان فائده دن خالی اولمیه جغندن آنلردن بر مقدار بیان ایدرز معلوم عالم اولدیغی اوزره اشبو اسارت ماده سی نوع بشرك روی ارضده ظهورندن بری موجود اولوب هر ملت اسراسی حقنده بر کونه معاملهٔ سفلیه اجرا ایتمش و هیچ بر ملتده مالك ایله مملوکك حقوقی مساوی طوتلمامشدر عتیق یونانیلرك بو دائر مختلف قانونلری حالا کتابلرده یازیلودر عتیق روما لولرده ایسه اسرا حقنده اجرا اولنان شدائد و تحقیرات هیچ بر ملتده کورلمامش و اکا دائر اولان مفصل قانونلری کتابلرنده یازلمشدر کذلك آسیا و آفریقاده دخی پك قدیم زمانلردنبرو بو عادت جاری ایدی لکن اسرا الش ویرشنك الك زیاده کارجیسی قرون وسطاده ملت مسیحیه اولمشدی اولا اون دردنجی عصرده بو تجارته پورتکیزلولر باشلیوب صکره آمریقا کشف اولندقده بریاندن میسیونر پاپاسلری یرلو اهالئ وحشیه یی اتلاف ایله اراضی یی خالی براغور بریاندن پورتکیزلر و انکلیز و فرانسزلر افریقادن کمی کمی زنجی اسرا یوکلدوب آمریقا اسیر پازارلرنده سوری سوری صاتارلر و ملیون ملیون پاره قزانورلر ایدی حتی بو بیچاره لری طولدیردقلری کمیلر صورت مخصوصه ده یاپیلوب کمینك انباری بوسبتون بوش اولمغله اورایه بر بری اوزرینه

بوزواللیلر طولدیریلور و نفس الەمیوب اثنای راهدە نصفندن زیادەسی تلف اولسە دە بقیەسیلە ینە مطلوب اولان تجارت حصولە کاوردی و بوحال ذلتە طیانەمیوب کاشیجە کمینك انبارندەعصیان ایتدکلری دخی واقع اولمغلەاو حالدە قرەبیدەلر ایلە بوقارودن اتلاف ایدلملری ایچون کوکرتە تختەسندە مازغال دلیکلری براغیلوردی پروتستانلرك حامیەسی اولان انکلترە قرالیچەسی الیصابت اسرا تجارتنی ترویج و فرانسەدە دخی قرال اون اوچنجی لویی توسیع ایتمشیدی فقط ١٧٨٠ سنەسندە آمریقادە پانسلوانیا اهالیسی بونك منعنە تصدی و اندن اون ایکی سنە صکرە دانیمارقە واندن صکرە ١٨٠٧ و ١٨١١ و ١٨٢٤ سنەلرندەکی تنبیهنامەلر ایلە انکلترە دولتی و ١٨١٤ و ١٨١٨ تاریخلرندە دخی فرانسە و ١٨٤١ تاریخندەدخی پروسیا و روسیە دولتلری بیع وشرای اسرایی منع ایلدیلر آنجق بونلری صاتان تجار خرستیان اولدیغی کبی الانلردخی خرستیانلر اولمغلەزواللی زنجیلربونلرك اللرینەدوشدکلرندە اولا وافتیر ایدیلەرك دین مسیحە ادخال بعدە کیجە کوندوز ویاز و قیش انواع سفالتلر ایچندە چالیشوب افندیلرینە پارە قزاندرمق ایچون ترلالرە وچفتلکلرە و معدنلرە ارسال اولنورلر ایدی بوندن اون سنە مقدم آمریقای شمالی ایلە جنوبی جمهوریتلری ارەسندە اشتعال ایدن حرب و قتال دخی اشبو اسارت مادەسندن نشأت ایدوب مع مافیە حالا آمریقا قطعەسندە نیجە ملیون زنجیلر آلنوب صاتلقدە و نیجە خرستیانلر آنلرك یوزندن ملیونلر قزانمقدەدرلر شمدی اسارت دنیلدکدە بتون اوروپا اهالیسی آمریقادە مبتلای ذل

و خسران اولان زنجیلرە قیاس ایلە چهرۂ تنفر کوسترلر وممالك اسلامیەدە منعنە اوغراشدقلری اسارتی دخی اکا تطبیق ایدرلر حالبوکە بزدە اولان اسارتك حریتدن فرقی یالکز بربدل نقدی ایلە کاهی برالدن دیکر الە نقل ایتمکدن عبارت اولوب سائر معاملاتدە عادی خدمتکاردن فضلە هیچ برخدمت شاقەدە بولنمزلر و هرزمان استرلر ایسە آخرینك تملکنە کچمك ید اختیارلرندەدر اسرانك بزدە چکدکلری زحمت دخی تربیە وتحصیل علوم وآداب خصوصلرینە منحصر اولوب بونکدە مقابلندە رتب جلیلۂ دولتە نائل وحتی مقام صدارتە قدر واصل اولورلر ممالك عثمانیەنك بیوك خاندانلرندە خانم اولان اسیرلردر وحالا پادشاهمزك کوچە ومستفرشەلری بالجملە آنلردندر کولەسنی کندینە داماد ایتمش وجاریەسنی نکاح ایلە کندینەزوجە ایدوب مال وملکنە وارث قیلمش نیجە بیك ادم بولنور وبرآدم کولە وجاریەالدقدە البسە ومأکولاتدە وسائرخدمات ومعاملاتدە ایلقلی خدمتکاردن ایرو طوتمیوب اکادخی ایلق ویرمك والبسە یاپمق و کندینی خوش طوتمق مجبوریتندە بولنور اکرخوش طوتمزسە اسیر دنیلان شخص خدمتدن استنکاف ایدوب کندینی اخرە صاتدیرر و یدی سکزسنە خدمتدن صکرە ازاد ایدوب اولندرمك دخی عادات ملیەدندر ایمدی بونلرك حالی امریقا اسراسنك احوالنە قیاس وتطبیق قبول ایدرسە بزدە کلیاً منعی طرفندە بولنورز

پروتستانلرك تعریفاتندن بری دخی دین اسلامدە مشروع اولان تعدد ازدواج ایلە طلاق مسئلەلریدر ودیرلرکە (شریعت

موسویه‌د، ده تعدد ازدواجك منعنه دائر بر قانون وضع اولنمیوب طلاق جوازینه دخی صراحةً رخصت ویرلدیکی حالده عیسی المسیحك انجیلی طوغریدن طوغری‌یه ایکسنی ده منع ایلمشدر قرآن ایسه (فانکحوا ماطاب لکم من النساء مثنی و ثلث ورباع) آیتیله درده قدر نکاح ایله عورت اله بیلوب بوندن ماعدا کیف مایشاء اوطه‌لقلره دخی الغه مساعده کوسترمش و بو ایسه صنف نسایی الله تعالی‌نك تخصیص بیوردیغی حاله آدمك رفیقهٔ عادله و معاونهٔ موافقه‌سی اولمق مرتبه‌سنه دکل الا آرزوی نفسانینك خدمتنه مخصوص بر خادمه درجه‌سنه تنزیل ایتمشدر تعدد ازدواج صحیحه مخالف اولوب زوج و زوجه‌نك اتحاد کاملنی منع و خاندانك امنیت و سعادتنی رفع ایدر) معترض معتادی اولان فکر حیله کارانه‌یه مبنی بوراده دخی آیت کریمه‌یی ایشنه کلدیکی محله قدر یازوب مابعدندن سکوت ایدر آیت مذکوره بویله‌در (و ان خفتم الا تقسطوا فی الیتامی فانکحوا ماطاب لکم من النساء مثنی و ثلث ورباع و ان خفتم الا تعدلوا فواحدة او ماملکت ایمانکم ذلك ادنی الا تعولوا) یعنی اکر سز ایتام نسایی تزوجده عدالت ایده مامکدن قورقار ایسه کز انلرك غیری نسادن سزه حلال خوش اولانلری ایکیشر اوچر دردر تزوج ایدك اکر اول نسوان متعدده بیننده عدالت ایتمامکدن خوف ایدرسکز بردانه‌سی کافیدر یاخود ملك یمینکز اولان جواریدن تسری ایدك اشته بو مرأهٔ واحده ویاخود تسری سزك عدالتدن میل ایتمامکزه اقربدر آیت کریمهٔ مذکوره‌نك معناسندن منفهم اولور که ماسبقده تزوج نسوان ایچون بر حد معین اولمامغله

بش اون یکرمی قدر خاتونی بر کیمسه تزوج ایده بیلورکن شریعت احمدیه انی درده قصر ایتمش و فضله اوله‌رق اکا ده بر شرط عدالت قویمشدر

بین الازواج ایفای عدالتده اولان مشکلات پیش نظره کتورلدکده عقلی اولان و عدالتسزلکدن خوف ایدن کیمسه ایچون بر زوجه‌دن غیری المق ممکن اوله‌مز یعنی شریعت اسلام صورتده درده قدر جمع ازواجه رخصت کوستردیکی حالده درمیان ایتدیکی شرطله ضمناً بردن زیاده المامغی تنبیه ایدر حتی بین الازواج عدالت ندر دیو حضرت پیغمبردن صوردقلرنده برینك النده بر بارداق صو ایچرسه‌ك دیکرلرینك اللرندن دخی بر بارداق صو ایچمکدر جوابنی ویردی بو ایسه بر ادم ایچون محال اولمغله حقیقتده دین اسلام زوجه‌یی بره حصر ایتمش دیمك اولور

معترضك تعدد ازدواجی انجیلك طوغریدن طوغری منع ایتدی دیدیکی خلاف واقعدر زیرا اناجیلده برخاتوندن زیاده نکاح ایتمیك دیو بر نهی موجود دکلدر فقط متی انجیلنك اون طقوزنجی بابنده بیان اولندیغی اوزره فریسیلر حضرت عیسادن طلاق حلالمیدر دیو صوردقلرنده ابتداده یارادان الله انلری ارکك و دیشی یراتدیغی هم بونك ایچون ادم باباسنی و اناسنی ترك ایله کندی زوجه‌سنه یاپشوب ایکیسی بر وجود اولورلر دیدیکنی اوقومدیکزمی ارتق انلر ایکی دکل اما بر وجوددرلر ایمدی الاهك یاپشدیردیغی انسان ایرمسون جوابنی ویردی بوندن تعدد ازواجك نهیی اکلاشلمیوب بلکه هر زوجه ارککی

ايله هم موجود اعتبار اولنمغله امر طلاقده سماحت اولنماموق امری
استفهام اولنور حال بويله اولنجه معترض يالكز شريعت اسلاميه
دكل حضرت عيسانك اكمالنده مأمور اولديغی شريعت موسويه نك
دخی بطلاننی ادعا ايتمكله دين مسيح دائره سندن چيقمش اولور
امر طلاقده دخی حال بو منوال اوزره در واقعا طلاق خصوصنده
انجيلده زنادن بشقه بر جرم ايله تطليقدن نهی وارد اولمش
ايسه ده انجيللرك صحتی بزجه مشكوك اولديغندن بو نهيك حضرت
عيسايه وحی اولنان انجيل صحيح آياتندن اولديغنی تسليم ايده ميز
وبو كا بر قاچ دليلمز واردر (برنجيسی) بو بحثی يازان متی انجيلنده
كوريلان ايت غريبه دركه اوراده يازيلودر (فريسيلر حضرت
عيسانك يانينه كلوب هر نه سببدن اولسه كندی زوجه سنی بوشامق
ادمه حلالميدر ديو صوردیلر او لدخی انلره جواب ويروب ابتداده
يرادان الله انلری ارکك و ديشی ياراتديغنی هم بونك ايچون ادم
باباسنی وآناسنی ترك ايله كندی زوجه سنه ياپشوب ايكيسی بر
وجود اولورلر ديديكنی اوقومديكزمی ارتق انلر ايكی دكل
اما بر وجوددرلر ايمدی اللهك الصاق ايتديكنی انسان ايرمسون
ديدی انلر دخی اكا ايمدی موسی نيچون طلاق نامه ويروب انی
بوشامغه امر ايتدی ديديلر او ايسه انلره جواباً قسوت قلبلريكز
ايچون موسی زوجه لريكزی بوشامق اوزره سزه اذن ويردی
لكن ابتدادن بويله دكل ايدی بن دخی سزه ديرمكه هر كيم
زوجه سنی زنادن غيری بر سببله بوشايوب بشقه سنی تزوج ايدرسه
زنا ايدر هم بوشانمش عورتی تزوج ايدن دخی زنا ايدر ديدی
شاكردلری ايسه اكا اكر ادمك زوجه خصوصنده حالی بويله ايسه

اولنمامق خيرلودر ديديلر لكن او انلره ديدی كه بو كلامی هر كس
قبول ايده مز انجق كنديلرينه قبولی ويرلمش اولانلر قبول ايدر
زيرا بعض خصيات اولوب انالری رحمنده او يله طوغمشلردر و بعضيسی
ادملردن خدی قيلنمشدر بعض خصيات دخی ملكوت السماوات
ايچون كنديلرينی خصی ايتمشلردر قبول ايتمكه قابليتی اولان
ايتسون) ايمدی برنجی سؤال كه موسانك طلاقنامه ويرمسنك
سببيدر اكا حضرت عيسی طرفندن سزلك قسوت قلبكز ايچون
بو تنبيهی موسی يازمشدر جوابنی ويردير ملك اول ايكی نبی ذيشانك
ايكيسنه ده موجب شين اولور بر نقيصه اسناد ايتمك اولور زيرا
اول امرده بو جوابدن فرمان الهی اولمقسزين موسی كنديلكندن
امر و نهی ايده بيلورمش حتی ابتدادن بويله دكل ايكن بنی اسرائيلك
قسوت قلبلرندن ناشی طلاقه اذن ويرمش معناسی چيقار و ايكنجی
درجه ده قسوت قلب رخصت طلاقه باعث احوالدن اولمامغله
او يله بر صاچمه جوابی حضرت عيسی يه نسبت ايتمك فضاحتی
تبيين ايدر برغريبه دخی حضرت عيسی فريسيلر ايله مكالمه
ايدركن شاكردلری دهليزدن صحبت صدره قاريشور كبی سلسلهٔ
مكالمه يی بوزوب بويله زنادن بشقه بر سببله عورت تطليق
اولنه ميه جق ايسه عدم تزوج خيرلودر كلام معقولنی ايراد
ايتملريدر چونكه حواريون غايت مبتدی و حضرت عيسا ايسه
كتب متقدمه يه واقف اولمغله اكا قارشو مقام تعريضده بو مقابله يی
ايتملرينه تعجب اولنور چونكه بو حكم او قدر خلاف عقل و حكمت
و عادت كورنمش كه خصملرندن اول كندی شاكردلری كندينه
اعتراض ايتمشلرديمك اولور و ديكر غريبه شاكردلرك اعتراضنه

مقابل عدم تزوجی خصیلر قبول ایدر وانلر ایکی نوع اولوب
کیمیسی خلق کمی دخی عملی وبعضیسی دخی شوق ملکوت ایله
اختیاریدر تفصیلاتنی حضرت عیسایه اسناد ایمکدر خصیلرك
عدم تزوجی طبیعی اولوب اختیاری اولمامغله قبول وعدم قبوله
انلرجه هیچ محل یوقدر و خصوصا صددده اصلا مناسبتی
اولمیان تفصیل انواع خصیات ایسه بوسبتون هذیان اوله رق
اویله پیغمبر عالیشانك کعبی اندن بالاتر اولدیغنده اشتباه اولنه مز
(ایکنجیسی) حضرت عیسی بن شریعتی اکماله کلدم الغایه
کلدم دیوب طورر کن شریعت موسویه ده بولنان بویله بر اساسك
تغییرینه تصدیدن مصون اولمسیدر (اوچنجیسی) مرقس
انجیلنده متاده محرر اولان فقره نك مقدمی بولنوب صکره کی
شاکردلرك سؤالی وخصیات فقره سنك بولنمامسیدر زیرا اکر
بو خبر متواتر اولیدی مرقس فقرهٔ اولیبی یازدیغی کبی بریکیلری
دخی یازاردی (دردنجیسی) ایکی انجیل عباره لری بیننده معناجه
بولنان مباینتدر چونکه مرقس انجیلنده یازلدیغنه کوره حضرت
عیسایه طلاق خصوصنده موسی مساعده ایتمشدی دیدکلرنده
عیسی جواب ویروب قسوت قلبکز ایچون بو تنبیهی سزلره
یازمشدر اما یارادلشك ابتداسندن الله انلری ارکك و دیشی
یاراتدی دیمشدر متاده ایسه قسوت قلبکز ایچون موسی زوجه لرکزی
بوشامق اوزره اذن ویردی لکن ابتدادن بویله دکل ایدی
دیمشدی اشبو ایکی عباره آره سنده ایکی درلو مباینت واردر
متانك عباره سندن طلاقه اذن ویردی مفهومی ظاهر اولور
مرقسك بیانندن طلاقك تنبیهنی یازوب براقشدر مألی چیقار

دیکری دخی شودر که متانك عباره سنه نظراً شریعت موسادن
اول طلاق یوق ایمش صکره بنی اسرائیلك قسوت قلبلرینه بناء
حضرت موسی انلره اذن ویرمش امام مرقسك بیانه کوره ابتدادن
کلمه سی خلقته مصروف اولوب خلاصهٔ مفهوم ابتدای خلقتده
جناب الله انلری ارکك و دیشی یراتدی دیمك اولور که متانك
عباره سنه مخالفدر (بشنجیسی) حضرت عیسی داود سلاله سندن
اولمقله افتخار ایتدیکی و حضرت داودك ایسه ازواج متعدده
صاحبی اولدیغنی بیلدیکی حالده نهی ایتمسنه عقل قائل اوله مز
اشته بز بو دلیللر ایله اشبو آیتلرك انجیل صحیحدن اولمیوب بلکه
صکره دن صوقشدرمه اولدیغنی اثبات ایدرز اکر معترضك
نقیضنی اثباته اقتداری وار ایسه بیان ایلسون برده بو بحثده بزه
دها اغرب کورینان شو اعتراضك پروتستانلر طرفندن وقوعیدر
چونکه تاریخلرده بیان اولندیغی اوزره درتیوز تاریخلرینه قدر
خرستیانلر بیننده طلاقه دائر اصلا معارضه وقوع بولمیوب حکم
تورات ایله عمل اولنوردی اول عصرده (سن اوکوستن) نام
پسقپوس قطعیاً طلاقی نهی ایتمکله قاتولیك کلیساسی انك مقتضاسی
اوزره الحالة هذه حرکت ایدرلر اکرچه ملوك حکمدارلاندن
بعضیلری حقنده پاپالرك طلاقه رخصت ویردکلری دخی واقع
اولدی ایسه ده انلر پولتیقه یه مبنی اولدیغندن کلیسانك اعتباری
الیوم طلاقك عدم وقوعی جهتنده در لکن پروتستانلر بویله
اولمیوب لوتر سائر خصوصاتده قاتولیك کلیساسنه مخالفت ایتدیکی
کبی طلاق خصوصنده ارائهٔ رخصت ایتمشدر او حالده
پروتستانلرك طلاقه اعتراضی امام مذهبلری بولنان لوتره دخی

عائد اولور

معترض تعدد ازواج و طلاقك بعض احوالده موجب محسنات اولمیوب بالعکس نیجه مضراتك حدوثنه باعث اولدیغنی اوزون اوزون بیان ایله نسوان اسلامی دخی اغفال و اضلال یولنده خیلی تکلفلر ایتمشدر. مادامکه کندوسی نقلی براغوب عقل جهتنده دخی سوق سمند فساد ایتمکه همت ایتمشدر بزده خلافنده اولان محاذیری بیان ایده‌لم امور معلومه‌دن اولدیغی اوزره هر اقلیمك کندینه مخصوص طبیعت و هواسی اولدیغی کبی هر اقلیمده بولنان ملل و اقوامك دخی کندیلرینه مخصوص بر طاقم عادات ملیه‌لری واردر که نیجه عصرلردنبرو اول عادات ایله مألوف اولدقلرندن انی ترك ایتملری محالاتدندر زیرا بو عاداتك اکثری اول اقلیمك آب و هواسیله مخمر اولان طینتلرینك اقتضاسی اولمغله انلری اندن چکورمك تبدیل ماهیت ایتدیرمه‌نك مثالیدر اشبو تعدد ازواج و طلاق خصوصی دخی منطقهٔ حاره‌یه قریب اولان و هواسی پیوسته مائل بولنان ممالك و بلدان اهالیسی بیننده زمان خلقتدن برو متعارف بر عادت اولوب اصحاب اقتدارك نامعدود ازواج نکاح ایتملری عهد حضرت پیغمبره قدر مرعی ایکن نزول قرآن ایله درده قصر اولنمش و اکا دخی شرط عدالت وضعیله معناده بره تنزیل قلنمشدر بو حاله نظراً قوم عرب کبی تعدد ازواجه مألوف بر قومی بو مرتبه‌یه کتورمك معجزات نبویه‌دن عد اولنمغه شایاندر بونکله برابر اسیا اهالیسنك مشرب و خلقتلری اوروپالولره بکزه‌مدیکندن انلرده تعدد ازواج سببیله معترضك ظن ایتدیکی قدر اویغونسزلقلر تحدث ایده‌مز زیرا امر تزوج اوچ سبب اوزرینه

اولور برنجیسی تناسل ایله نوع بشرك بقاسی ایکنجیسی آخرك ملکنه تجاوزدن و زنادن احتراز ایله عفتله یشامق اوچنجیسی امور بیتیه‌سنك حسن تنظیمی ایله اموال و اشیاسنك محافظه سیدر ایمدی بر خاتون عقیمه اولوب چوجق طوغرمدیغی حالده سبب اول منتفی اولوب نسل بشرك انقراضنه باعث اولور و اکر زوجه بر علتله مبتلا و یاخود خلقةً بنیه‌سی غایت ضعیف اولدیغی حالده زوجی زیاده‌سیله قوی و مشتهی اولورسه سبب ثانی زائل و زنا کبی نیجه فسادی مستلزم اولور و اکر خاتون مسرفه و سفیهه و غیر مطیعه و خائنه و بدخوی و دلازار و ناشذه و سلیطه اولورسه اوچنجی سبب منعدم و عمری آخر اولنجه‌یه قدر ایکی طرفه دخی نکال و خسرانی مستلزم اولور ارباب ثروت و حیثیتدن نیجه خرستیانلر واردر که زوجه‌سی عقیمه و یاخود مسنه و سفیهه و بد اخلاق اولدیغندن انی تطلیق ایله دیکرینی اله‌مدیغندن طولایی دنیایه خرستیان کلدیکنه کونده بیك کره پشیماندر لکن مسلمانلرده عورتك تطلیقی زوجك ید اختیارنده اولمغله زوجه‌سی کندینه موافق اولمزسه تطلیقیله خلاص اولورو موافق اولدیغی تقدیرجه آخر عمرلرینه قدر برابرجه یکوجود کبی معمر اولورلر و بین الاسلام اکثریت بو صنفده‌در انك ایچون ملت اسلامیه‌دن کلدکارینه تأسف و ندامت ایده‌جك هیچ بر سبب یوقدر و اقعا خرستیانلرده قبل النکاح کورشمك ممکن اولمغله بر درجه‌یه قدر ایکی طرف دخی دیکرك اخلاق و اطوارینی نظر تحقیق و امعاندن چکوردکدنصکره طرفیندن موافقت اولورسه ازدواج اولنور فقط ایکی طرف دخی بربرینه خوش کورنمك ایچون اثنای اختلاطده نقدر احتیاطکارانه

طاورانوب اخلاق سیئه‌لرینی حس ایتدرمامکه چالیشه‌جقلری وتجربه‌سزلکك وشباب ایله نظر شهوتك حالی دوشونلنجه بونك دخی چوقلق لطفی اولمدیغی اکثر خرستیان فاملیالرنده بعد الازدواج کوریلان احوال نامرضیه ایله مستدللدر هر ممالکده وخصوصیله اوروپاده یالکز زوجه‌سیله آخر عمرینه قدر معمر اولوب آخره تجاوز ایتمامش اصحاب قدرتك ایچنده یوزده اون کشی بولنمق متعذردر وبو دخی امر طبیعیدر زیرا انلرده نسوان ایله اختلاط ممنوع اولمامغله هر کس زوجه‌سنی الوب بالوله‌ و مسافرلکه کیدر واوراده ارتق زوجه‌سیله برابر بولنمق معیباتدن اولدیغندن هر کس زوجه‌سنی دیکر بر آدمه تسلیم ایله کندیسی دخی بر آخرینك زوجه‌سنی آلوب رقص ومصاحبته مشغول اولور طبیعت انسانه هر شیدن مرور زمان ایله غنا کلمك دخی امور طبیعیهٔ بشریه‌دن اولوب بر آدمك زوجه‌سی نقدر کوزل ونقدر خوش اخلاق اولسه زمان ایله ابتداکی محبت آتشی تدنی ایده‌جکندن اویله بر محلده کرك ارکك بر دیکر قادینه وکرك زوجه بر دیکر ارککه ناچار میل ایدر اشته بو سهولت اختلاط سببیله‌درکه اوروپاده زنا ایتمیه‌رك عمر کچرمش بر ارکك ویا قادین پك نادر بولنور بونلر کویا مساعدهٔ اختلاط ایله طائفهٔ نسوانه حرمت وحقلرینی ایفا ایدییورز صاندقلری حالده انلری بو تهلکه‌لره کندیلری دوشوره‌رك حقیقتده تحقیر ایدرلر

اما مسلمانلرك ازواجی جوهر عرض وناموس اوله‌رق زوجلری عندنده محترم اولمغله انلری اومقوله مخاطراته القا حقارتنه لایق طوتمزلر هر کس الذی قیمتسو دیکی شیئی نفسی ایچون صاقلادیغی

کبی اهل اسلام دخی کندیلرینه هر شیدن عزیز ومحترم بیلدکلری زوجه‌لرینی اوچان قوشدن اسیرکرلر بوایسه کثرت محبتدندر اوروپالولر بو خصوصده بر درجه ایلرو کیتمشلردرکه اره‌لرنده زوج زوجه‌سنی زوجه زوجنی قسقانمق شایان ضحك واستهزا بر حماقت عد اولنور وبر کیمسه حقنده فلان قسقانج ایمش دنیلدکده تربیه‌سزلك حماقت معنالرینك هپسنی شامل اولور انجق اوروپانك اداب انسانیه‌یه طبان طبانه ضد اولان بو حالندن زیاده‌سیله مستفید اولانلر پاپاس کروهی اولمغله انلر ایچون بونك دوامنی استمك طبیعیدر وبزم بیلدیکمز ذواتدن بریسی المانیاده طوغوب بیومش وپروتستانت مذهبنده تربیه اولنمش ایکن یالکز بالوله همشیره‌لرینی کوتوروب آخرلرینك الینه ترك ایتمکه حمیتی قائل اولمدیغندن وطننی ودینی ترك ایله استانبوله کلوب شرف اسلام ایله مشرف اولمش والیوم دولتك امور مهمه‌سنده مستخدم بولنمشدر

اوروپایی کورمش اولانلرك معلومی اولدیغی اوزره اکثر کبار فاملیالرنده زوج وزوجه بینده صوری بر اتحاد واتفاق کورینوب خانه‌لرینه مسافر کلدکده وکندیلری مسافرلکه کتدکلرنده احبابنه قارشو کویا بر برینك دردندن باییلور کبی حسن معامله کوستررلر لکن براز مدت الفت واختلاط ایله طرفینك افکار صحیحه‌سی اکلاشیلور یعنی ایکیسی دخی بر برینی کورمك استمیه‌جك قدر بیقمش اوصانمش وحتی بعضیلرینك نه‌سن بکا قاریش نه بن سکا قاریشه‌یم مقاوله‌سیله زوجك بر قاچ معشوقه‌سی اولدیغی کبی زوجه‌نك دخی بر نیجه عاشق وافتاده‌سی اوله‌رق ایکیسی دخی کندی ذوق وصفالرنده وقت کچورمکده

اولدقلری کوریلور و نیجه‌لری دخی مفارقت جسمانیه ایله بربرندن
ایرو اولدقلری حالده یشارلر قاتولیکلرده طلاق قطعیاً ممنوع
اولمغله فرانسه قانوننده اکا بدل اشبو مفارقت جسمانیه واردر
لکن ایکی طرفدن بری برحیات اولدقچه ایکیسی دخی تزوج
ایده‌مدکلرندن بربرینك موتنه انتظار ایله وقت کچوررلر بعضاً
دیکرندن قورتلمق ایچون برطریق ایله جاننه قدر قصد ایدر حتی
طلاقك عدم جوازندن جمعیت مدنیه ایچون مترتب اولان مضراته
حدونهایت اولمدیغندن ١٧٩٢ سنه‌سنده رسماً طلاقی فرانسه قانوننه
درج ایتدیلر لکن ١٨١٦ سنه‌سنده پاپاسلرك اقدام و مساعیسی
ایله ینه الغا اولندی طلاقك تکرار اعاده‌سی ایچون ١٨٣٠ و ١٨٤٨
سنه‌لرنده حکومت و ارباب قانون و حکمت طرفلرندن پك چوق
اقدام اولندی ایسه‌ده پاپاسلرك انتریقه‌لری غلبه ایدوب موفق
اوله‌مدیلر اوروپالولر اسارتی مغایر انسانیت کوردکلرندن
الغاسی ایچون صرف ایتدکلری مساعی و هممات نقدر شایان
تقدیر ایسه کندیلرنده عمره سورن ومال ونسل وعفت ایچون
مضرات عدیده‌سی هرکون کورلمکده اولان عدم طلاق اسارتنی
حالا قالدیره‌مدقلری دخی اوقدر تعجبه سزادر نه دیمك مسنجه
برآدمك کنج زوجه‌سی آچیق مشرب اولوب استدیکی دلی قانلولر
ایله اختلاط ایتسه و اول آدم انی اختلاطدن منع ایده‌میوب
تحت شبهه‌ده بولنسه بو خاتونك طوغردیغی چوجقلر هرکون
کوزینك اوکنده قوشربکزر ایکن حریف ایچندن آه ایدوب
البته بونلر بندن دکلدر فقط بنم میراثمی تقسیم ایده‌جکلردر دیو
عمرینی غم وکدر ایچنده کچورمك کبی دنیاده بر عذاب اولورمی

یاخود عفیفه کنج خاتون فرض ایده‌لمکه هزار امثالی کبی
کندو رضاسی اولمیه‌رق اختیار بی اقتدار ویاخود هیچ حظ
ایتمدیکی برآدمه تزویج اولنسون بو خاتونك آوان شبابی بویله بر
عذاب جحیم ایچنده کچمك و اندن کله‌جك سلاله‌دن جمعیت
مدنیه‌یی محروم براقمق سزاوار حکمت و مقتضای مدنیتمیدر
آرتق بو خاتون جانندن بزوب زوجی برحیات ایکن بو بلادن
خلاصك چاره‌سی اولمدیغنی بیلنجه یا برکونه سوء قصد ایله
حریفی اورته‌دن قالدرمق فکرینه دوشسه یاخود ذاتاً عفیفه
ایکن یأس واضطراب وسوق شباب ایله بولدن چیقسه معذور
اولمزمی و مادامکه ارکك قادین جمعیت و اختلاط و خرستیان
دولتلرینك رسمی بالولرنده قادینلرك دوش و بنا کوشلری و سینه
و پستان سیمینلری کشاده اوله‌رق رقص ایتمك و کذا کلیسالره
هرخاتون حلیات و تزییناتله کلوب ذکور واناث قارمه قاریشق
اوطورمق مجازدر بورالرده کوزینی نظرزنادن محافظه ایده‌جك
قاچ ارکك وقاچ قادین بولنه‌بیلور اما اسلام خانه‌لرنده صیق
صیق سوقاغه چیقمق وارککلرله اختلاط و کولوب اوینامق
عادتلری اولمدیغندن برآدمك زوجه‌سی ولو چرکین وبدخوی
اولسه دخی چونکه کندیسی اندن بشقه قادین کورمدیکندن
اکا قناعت ایدر قادین دخی قوجه‌سی نقدر ناموافق ایسه‌ده
کندوسی آخر بر ارککله اختلاط ایتمدیکندن ینه تحمل ایدوب
کچنور والحاصل عندنده قسقانجلق عیب اولمیان برآدم ایچون
مسلمانلقدن بشقه یرده حضور قلبله یشامق ممکن دکلدر مع مافیه
آنفاً دخی سویلدیکمز اوزره هرقومك کندینه مخصوص بعض

عاداتی اولوب اندن آیرلمسی ممکن اولەمیەجغندن بز معترضە
عفت و عصمتك درجۀ لذت ولطافتنی تفهیمە اوغراشمیوز زیرا
بو بر لذت وجدانیەدر فقط انسان پك سودیکی بر بارداقدن آخرینك
صو ایچدیکنه بیله قلباً راضی اولماق امر طبیعی اولدیغی
حالده کندینك هموجودی و انسانك صندوقۀ امانتی اولان
منکوحەسنی مشتهیات نفسانیه مهالکنه القایه بر انسان عاقلك
نصل قائل اولەبیلەجکنی اکلامیورز واقعا بعضیلری بوکا
جواب مقامنده نسوانك تربیەسنه وقتیله اهتمام اولنوبده وظائف
زوجیت کرکی کبی تفهیم اولندقدنصکره هر نه درلو مجلسده
بولنسه انك یولدن چیقمسندن قورقلمز زیرا علم نفسه غلبه ایدر دیرلر
لکن بونی سویلیان ذاتی اوتوز یاشنده قوی البنیه و تربیەلو بر
ارکك و انك زوجەسی چرکینجه و بداخلاق لکن غایت تربیەلو
بر خاتون فرض ایدوب بونلرك بیننده طبیعی اولان عدم ایتلاف
ایله برابر ایکیسنی بر ضیافت سفرەسنده فرض ایلسەلك و ارکك
غایت کوزل و شیوەکار بر کنج خاتونك یاننه تصادفله الفت
و معاشرت و زوجەسی دخی ارکن بر توانادلی قانلو یاننه اوتوروب
انکله ادارۀ اقداح انس و معاشرت ایتدکلرینی کوزمزلك اوکنه
کتوردیکمزده کرك زوجك و کرك زوجەنك تربیەلری خاطرلرینه
کوناکون افکار شیطانیه خطورندن انلری منع ایدەبیلورمی
علم و تربیه بر درجەیه قدر مقتضیات طبیعیەیی زیر پردۀ زیاده
طوتەبیلور لکن وقت فرصتده حکم طبیعت تمامیله میدانه کلوب
تربیۀ اضافیه برطرف اولور سعدینك بو سوزی نه کوزلدر
(ملحد کرسنه در خانۀ خالی پر خوان عقل باور نکند کز رمضان

اندیشد) اوت اکر ارکك عنین و یاخو حضرت عیسانك دیدیکی
خصیاتدن ایسه اووقت امنیت ایدیلەبیلور لکن انده ده ملکوت
ایچون صورتده جبر نفس ایله مجازاً کندیلرینی خصی ایدنلر
مستثنی طوتلمق ایجاب ایدر زیرا بز بو قبیلدن نیجه پاپاسلر کوریورز که
فعللری مدعالرینه اصلا توافق ایتمیور اما روسیه ممالکنده بولنان
فرقۀ معهوده کبی صحیحاً ملکوت ایچون نفسنی خصی ایدن
اولورسه انده شبهه کونورر محل قالمز ملکوت ایچون بویله بر
جسمانی فداکارلق بزم معترض کبی دیندار و اعتماده سزاوار
بر ذاتدن ظهور ایدرسه دین نصارانك تأثیرات روحانیەسنه آرتق
بر دیەجك بولەمز

پروتستانت راهبلری رسالەلرینك برنده حضرت عیسانك
انواع حقارتله قتل اولنمیوبده بلکه حیاً سمایه رفع اولندیغنه
دائر اولان اعتقاد اسلامه اعتراض ایله دیرلر که (بو خصوص
جمله تواریخه مخالف اولدیغی کبی تواتره دخی مناقض اولمغله
نه کونه قبول اولەبیلور زیرا حضرت عیسانك صلبنده زلزلۀ
عظیمه واقع اولوب بر طاقم خوارق عادەلر ظهور ایلدیکی اناجیل
اربعەده مصرح و حواریون حضراتی رأی العین مشاهده ایتدکلری
تواتراً بزلره بالغ اولدیغی جهتله اشبو تواتری انکار ایلمك نصل
تجویز اولەبیلور) معلوم اولدیغی اوزره سلفده وقوعبولان بر
تواترك اخلافه مدار امنیت و اطمئنان اولمسی ایچون وقعۀ مرویەیی
بالذات کوروب روایت ایدن جم غفیرك کذب اوزره اتفاقلرینی
عقل تجویز ایتمیەجك مرتبه محل امنیت اولمسی لازمدر حالبوکه
حضرت عیسایی طوتدقلرنده یاننده بولنان شاکردانك جملەسی

فرار ایلیوب یالکز بطروس ارقه‌سی صره کیتدیکی و اودخی بر
خروس اوتنجه‌یه قدر اوچ دفعه ارتکاب کذب ایلدیکی و حضرت
عیسانك صلبندن اوراده حواریوندن هیچ بری بولنمیوب فقط
برقاچ عورت اوزاقدن سیر ایتدکلری متی و مرقسده محرر
و موجود و یوحناده ایسه بوسوزلر مفقود اولمغله معترضك
اناجیل اربعه‌ده مصرح و حواریون رأی العین مشاهده ایتدیلر
دیدیکی خلاف واقع و تواتر ایسه غیر ثابتدر هله معترضك دلیل
مقامنده ایراد ایتدیکی تاریخلر بالجمله بو ذاتلرك روایاتنی مأخذ
اتخاذ ایلمش اولدقلرندن انلر اصلا سزاوار اعتماد دکلدرلر
کالم بو خصوصده اناجیلك روایاتنه انجیل متانك یکرمی
یدنجی بابنده یازیلودر که (حضرت عیسی چار میخ اوزره
تسلیم روح ایلدکده هیکلك پرده‌سی یوقاریدن اشاغی‌یه‌دك
یرتیلوب ایکی پاره اولدی وزلزله ایله قیالر شق اوله‌رق مزارلر
دخی آچیلمغله نائم اولان نیجه مقدسلرك جسدلری قیام ایدرك
مزارلردن چیقوب انك قیامندنصکره قدس شهرینه کیروب
چوق کسنه‌لره کورندیلر) اشته بو حکایه اصلندن یلاندر فاضل
(نورتن) انجیلی حامی ایکن کتابنده بو واقعه‌نك کذب صریح
اولدیغنه دلیللر سرد ایلدی بعده دیدی که بو حکایه کاذبدر
و ظن غالب بودر که قدسك خراب ایدلمسی اوزرینه پریشان
اولان قوم یهودك هیکله عزو غرائب ضمننده تصنیع ایلدکاری
اکاذیبدن بری دخی بو فقره اولوب صکره‌دن بر ابله
فقره‌یی مسیحك صلبی زمانته مناسب کوره‌رك انجیل متانك
نسخهٔ عبرانیه‌سی کنارینه تبرکاً یازمش بعده کندی کبی

بر احمق کاتب او سوزی حین استنساخده متنك ایچنه المش
و بو متن دخی انلر کبی بر مترجمك یدینه چوب اولدیغی کبیجه
ترجمه ایدلمشدر حکایه‌نك اصلی اولمدیغی دیکر بر نیجه وجوه
ایله دخی استدلال اولنور (اولکیسی) متاده یازلدیغنه کوره
حادثهٔ صلبك ایکنجی کونی پیلاطوسه کیدوب (ای افندمز اول
مضل دها صاغ ایکن بن اوچ کوندن صکره قیام ایده‌جکم دیمش
اولدیغی خاطریمزه کلدی انك ایچون اوچنجی کونه دکین
مزارك حفظ اولنمسنه امر ایله شاید شاکردلری کیجه‌لین کلوب
انی سرقت ایتدکده موتادن قیام ایتدی دیو خلقه سویلملری ایله
صکره‌کی ضلال اولکندن فنا اولور) دیدیلر و بنه متانك قولنجه
پیلاطوس و زوجه‌سی حضرت عیسانك قتلنه قلباً راضی اولمیوب
یهودیلرك ابرامنه مبنی ناچار مساعده ایتمشدی ایمدی اکر حادثه
بویله اولیدی یهودیلرك پیلاطوسه صکره‌دن کیدوب بو سوزی
سویلملری ممکن اوله‌مزدی زیرا حجاب هیکل منشق اولمش و قیالر
یارلمش و قبرلر مکشوف اولوب میتلر آپ آشکاره قدس شهرنده
کزینوب طوررلر و پیلاطوس ایله زوجه‌سی عیسانك قتلنه راضی
اولمدقلری حالده بو قدر آثار معجزه‌یی رأی العین مشاهده ایدرلر ایکن
یهودیلر انك حضورنده حضرت عیسایه مضل دیه‌میه‌جکلری
و دیمش اولسه‌لر پیلاطوس انلری تکذیب ایده‌جکی امر ظاهردر
(ایکنجیسی) روح حواریونه نازل اولوب السنهٔ مختلفه ایله
تکلمه باشلادقلرنده کتاب اعمال باب ثانیسنده یازلدیغی اوزره
ناس تعجب ایدوب اوچبیك قدر آدم درحال ایمانه کلدیکی کبی
چونکه بو معجزات اندن زیاده اذهان ناسه دهشت ویره‌جکندن

ظهوری اکر صحیح اولیدی برنیجه بیك کشینك ایمانه کلمسی
اقتضا ایدردی حالبوکه بوقدر خارق العادهلر ظهوره کلمشیکن
انلری کورنلردن هیچ برکیمسه ایمانه کلدیکنه دائر اناجیلده
براشارت کورلمز (اوچنجیسی) مرقس ولوقا یالکز هیکلك
پرده سی منشق اولدیغنی سویلیوب زلزله وقوعنی وقیالرك
یارلدیغنی ومزارلر آچیلوب مقدسلرك جسدلری قیام ایله شهر
ایچنده کزدکارینی هیچ سویلمزلر ومعجزات مسیحیه یی اللدن کلدیکی
قدر مبالغهلی کوسترمکه اوغراشان انجیل رابع ایسه نه پردهنك
انشقاقنه نه زلزله وقوعیله قیالرك یارلدیغنه نه ده اموات مقدسهنك
قیام ورفتار ایلدکلرینه دائر حرف واحد یازمز اکر بووقوعاتك
صحت و شهرتی متحقق اولیدی اشبو اناجیل ثلثهنك سکوت
ایتمیهجکلری درکار ایدی (دردنجیسی) متانك یازشنه کوره
حین صلبده حضرت عیسی شاکردانندن هیچ بر کیمسه بولنمیوب
فقط جلیلدنبرو عیسایه پیرو اولمش عورتلر اوراده بولنوب
اوزاقدن باقشلر و انلرك ارهسنه مریم المجدلیه و یعقوب ایله یوسانك
اناسی مریم وزیدی اوغللرینك اناسی وار ایمش و مرقسك
بیاننه نظراً اینه اوراده عورتلردن بشقه شاکرداندن کیمسه بولنمیوب
بونلرك ارهسنده مریم المجدلیه و کوچك یعقوب ایله یوسانك اناسی
مریم وسالومی دخی وار ایمش و بونلردن ماعدا انك ایله برابر
اورشلیمه چیقمش دها نیجه عورتلر حاضر ایمشلر امالوقانك افادهسی
ذکر اولنان ایکی انجیله مخالف اولهرق حضرت عیسانك جمله
آشنالری جلیلدن کلان عورتلر ایله برابر حاضر ایمشلر و فضله
اولهرق بو سیره جمع اولان بالجمله خلق واقع اولان نسنهلری

کورمکله کوکسلرینی دوکهرك یرلو یرینه کیرودونمشلر ایمدی
متا ایله مرقسه کوره عیسانك حین صلبنده حاضر بولنانلر هم
برقاچ عورتدن عبارت اولوب همده بونلر اوزاقدن سیر ایتمش
اولدقلرندن اومثللو برقاچ ناقصة العقلك اوزاقدن کوردکلری
برمادهیه دائر شهادتلری اصحاب عقول نظرنده اعتقاد دینوضع
ایدهجك ادلهٔ بدیهیهدن اولهمز لوقانك آشنا تعبیرندنخی اوراده
بولنانلر عیسایی طانیان بعض اشخاص اولوب فقط کندینه
ایمان ایدنلردن اولمدقلری تفهم اولنور زیرا لوقا انجیلنك هریرنده
شاکردان وحواریون تعبیرلری وار ایکن یالکز بوراده آشنا کلمهسنك
استعمالی شاکرداندن اوراده کیمسهنك بولنمدیغنه اشارتدر اما
یوحنا انجیلی شاکرداندن وجلیللو عورتلردن کیمسهنك بولندیغنه
دائر برشی سویلمامکله برابر اوراده یالکز سودیکی شاکرد ایله
اوچ خاتون بولندیرر که انك بری حضرت عیسانك کندی
والدهسی مریم و دیکری تیزهسی مریم و اوچنجیسی مریم
المجدلیهدر و دیکر اناجیلدن فضله اولهرق چار میخ اوزره ایکن
مذکور شاکردی و والدهسنی یاننده کوروب حضرت عیسا
والدهسنه ای خاتون اشته اوغلك دیوب شاکردینه اشارت
وشاکرده دخی اشته والدهك دیوب والدهسنه ایما ایدر و دیکر
اناجیل ایسه بوفقرهدن بسبتون سکوت ایدرلر شبههیوقدر که
اکر کیفیت صلب صحیحاً وقوعبولمش و اوراده اثبات تواتر
ایدهجك قدر اصحاب مسیح بولنمش اولسهلر بین الاناجیل بومرتبه
اختلاف اولمیوب جملهسی وقوع حالی نهج واحد اوزره
یازارلر ایدی (بشنجیسی) متی انجیلنه کوره حضرت عیسی والی

قوناغنده قامچی ایله دوکیلوب باشنه تیکندن تاج و قرمزی خلعت
اکسا اولنه‌رق و یوزینه توکوروب باشنه اوره‌رق تحقیر ایدلدکدن
صکره چارمیخه کتورلمك اوزره قاپودن چیقارکن سمعون نامنده
قیرینالو بر آدم بولوب عیسانك خاچنی انقربه اوله‌رق اکا
طاشیدرلر اورادن جلجله نام محله کلدکلرنده اکا اود ایله
قاریشمش سرکه ویردیلر و چارمیخ اوزره ایکن یارب یارب
بنی نیچون ترك ایتدك دیدکده اوراده طورانلردن بری بر سونکری
سرکه‌یه باتیروب قامش ایله اکا اوزاتدی و مرقس انجیلنده
قامچی ایله دوکیلوب باشنه تیکندن تاج و قرمزی بر لباس کیدیره‌رك
و یوزینه توکوروب باشنه اوره‌رق تحقیر ایدلدکدن صکره
طشره چیقاررلر و اسکندر ایله روفسك باباسی قیرینالو سمعون
نامنده بر کیمسه دخی تارلادن کچرکن انك خاچنی بوکا انقاریه
اوله‌رق یوکلدیرلر صکره جلجله‌یه کلدکده اکا مر صافی ایله قارشمش
شراب ویررلر او ایسه قبول ایتمز و چارمیخده ایکن یانندن
کچنلر باشلرینی صالوب اکا کفر ایدرك واه هیکلی ییقوب اوچ
کونده بنا ایدن کندینی قورتاردیرلر وانکله برابر چارمیخ اولنان
ایکی خرسز اکا شتم ایدرلر بعده یارب یارب بنی نیچون ترك ایتدك
دیدکده طورانلردن بری سونکری سرکه‌یه باتوروب قامش ایله
اوزاتدی لوقا انجیلنده دخی پیلاطوس اولجه عیسایی هیرودسه
کوندردی هیرودس انی کوروب زیاده‌سیله مسرور اولدی زیرا
انك حقنده چوق شیلر ایشتمش اولمغله اندن بر معجزه اجراسی
مشاهده ایتمك امیدیله چوقدنبرو انی کورمك استردی اما عیسی
انك سؤاللرینه جواب ویرمدی هیرودس کندی و عسکری اکا

حقارت ایله استهزا ایدرك بر فاخر لباس کیدروب انی پیلاطوسه
کوندردی او دخی انی یهودیلرك النه تسلیم ایلدی بونلر انی
کوتورر ایکن تارلادن کلان قیرینالو سمعونی طوتوب عیسانك
اردندن خاچی کتورمك ایچون بوکا تحمیل ایتدیلر او اثناده
کرك خلقدن و کرك انك ایچون دوکنه‌رك اغلایان عورتلردن عظیم
بر جمعیت اردنجه کیدرلر ایکن عیسی مذکوره‌لره دونوب ای
اورشلیم قزلری بنم ایچون اغلامیك انجق کندیکز ایله اولادیکز
ایچون اغلایك زیرا ایشته کونلر کلیور انلرده نه موتلو عاقره‌لر
و طوغرمامش رحملر ایله امزرمامش ممه‌لره دیه‌رك اوزمان طاغلره
اوزرمزه دوشك و بایرلره بزی اورتك دیمکه باشلیه‌لر زیرا یاش
اغاجه بو نسنه‌لری کوستررلرسه قوروسنه نه واقع اولور دیدی
بعده عیسی بی چارمیخ ایتدکلرنده ای پدر انلری عفو ایله زیرا
نه ایشلدکلرینی بیلمزلر دیدیلر و عسکرلر انی استهزا ایدرك
یانشوب اکا سرکه تقدیم ایتدیلر و برابر صلب اولنان مجرملردن
بری اکا کفر ایدوب اکر سن مسیح ایسه‌ك هم کندینی هم بزی
قورتاردیدی اما دیکری جواب ویروب انی ازارلدی انك اوزرینه
عیسی اکا بوکون بنمله برابر جنتده اولورسك دیدیکی محرردر
یوحنا انجیلنده ایسه پیلاطوسك عیسایی قامچی ایله دوکدیکی
و عسکرلر دخی تیکندن بر تاج اوروب انك باشنه وضع و قرمزی
بر لباس اکسا ایلدکدنصکره اکاسله‌لر اوردقلری و باش کاهنلر
ایله محضرلر انی بو قیافتده کورنجه چارمیخ ایت دیو باغرشدقلری
و پیلاطوس انلره انی سز چارمیخ ایدك زیرا بن آنده بر جرم
بوله‌میورم دیدی ایسه‌ده یهودیلر اکا جواب ویروب بزم شریعتمز

موجبنجه قتله مستحقدر زیرا کندیسنی ابن الله ایتدی دیدکلری
وپیلاطوس دخی بوسوزی ایشتدکده دهازیاده قورقوب عیسایه
خطاباً سن نره دن سین دیدی ایسه ده عیسانک جواب ویرمدیکی
وتکرار پیلاطوس اکا خطاب ایله بکاسویلمزمیسین سنی چارمیخ
ایتمکه واطلاقه قدرتم اولدیغنی بیلمزمیسین دیدکده عیسی جواب
ویروب یوقاریدن ویرلمش اولمسیدی سنک بنم اوزریمه هیچ قدرتک
اولمزدی بونک ایچون بنی سکا تسلیم ایدنک کناهی بیوکدر دیدیکی
وبوسببدن پیلاطوس انک اطلاقنه جهد ایتدیسه ده یهودیلر باغروب
اکر بونی اطلاق ایتسه‌ک قیصرک دوستی دکلسین کندینی ملک
ایدن کمسنه قیصرک علیهنده سویلر دیمه‌لریله پیلاطوس عیسایی
خارجه چیقاروب یهودیلره تسلیم ایتدیکی وعیسی دخی کندی
خاچنی کندیسی طاشیه‌رق جلجله‌یه کیدوب اوراده چارمیخ
ایدلدیکی مسطوردر (اوتنجیسی) متی قولنجه اثنای چار
میخده تعلیق اولنان یافته‌ده (ملك الیهود عیسی بودر) مرقسه
کوره یالکز (ملك الیهود) لوقانک قولنه نظراً عیسانک اوزرنده
(یهودیلرک ملکی بودر) دیو یونانی ولاطینی وعبرانی حرفلرله
یازلمش برجرم‌نامه‌وار ایدی یوحنانک افاده‌سنه کوره پیلاطوس
بریافته یازوب خاچ اوزرینه قودی ایدی (یهودیلرک ملکی
ناصره‌لو عیسادر) دیو عبرانی ویونانی ولاطین لسانلری اوزره
یازلمش ایدی ایمدی یهودیلرک باش کاهنلری پیلاطوسه یهودیلرک
ملکی دکل انجق بوکشی یهودیلرک ملکی یم دیمش اولدیغنی یاز
دیدیلر پیلاطوس ایسه نه یازمش ایسه‌م یازمشم دیو جواب ویردی
(یدنجیسی) مرقسه کوره عیسایی چارمیخ ایتدکلرنده ساعت

اوچ ایدی ساعت التی اولدقده طقوزه قدر بتون یر اوزرنده
قرانلق اولدی دیو محرردر اماتی ولوقاده ساعت التی رادەلرنده
اولوب طقوزه قدر بتون یریوزنده قرانلق اولدی دیو مسطور
ویوحناده ایسه ساعت ماده‌سی وقراکلق فقره‌سی غیرموجوددر
(سکزنجیسی) یوحنا انجیلنده سبت کوننده جسدلر خاچ اوزرنده
قالمامق ایچون ایکی مصلوبک انجکلرینی قطع ایتدیلر اما عیسایه
کلوب ارتق فوت اولدیغنی کورمکله انجکلرینی قطع ایتمدیلر
دیو یازلمش وسائر اناجیلده بوفقره‌دن کلیا سکوت اولنمشدر
(طقوزنجیسی) بعدالصلب عیسانک اموادن قیامنه دائر
بین‌الاناجیل موجود اولان اختلافات کلیه اولوب بوکا دائر
اولان عبارات اناجیل بالاده اختلافات انجیل صره‌سنده
عیناً ذکر اولنمغله اورایه مراجعت اولنه اشته بو اختلافاته
نظر اولدقده حضرت عیسانک حقیقةً صلب اولندیغی تحت
اشتباهده قالوب علماء نصارا رفع شك ایده‌جك هیچ بردلیل
ایراد ایده‌مزلر اما اناجیل مذکوره بو اختلافات ایله بزجه
سزاوار وثوق‌ قدر دیرلرسه اووقت صدد تبدل ایدر زیرا برآدم
هرنقدر بداهتك خلافی ایسه‌ده بن بوخصوصده شووجهله
اعتقاد ایده‌جکم دیو اصرار ایدنجه انکله بحث ایتمك عبث
وخصوصا اهل کتاب اولمیان برحکیم ایچون اناجیل موجوده‌دن
عیسانک قتل وصلبی شویله طورسك عکسی اوله‌رق خلاصنی
اثبات ایده‌جك نیجه دلائل استخراجی ممکندر مثلا حضرت
عیسایی چارمیخ ایتدکارنده کمال الم واضطراب ایله بایلمش وانی
بوحالده کورنلر وفات ایتمش صانوب خصوصا سبت کوننه قالمامق

ایچون چارمیخدن ایندرمکه تعجیل اولندیغندن و یوسف نامنده کی
شاکردی انی الوب تنهاجه مزاره وضع ایتدیکندن برمدت
صکره عقلی باشنه کلوب قالقمش و اول اثناده شاکردلرندن
بری اکا بستانجی لباسی کیدروب بو شکلده مریم المجدلیه یه
کورنمش اولمسی و صکره دخی شاکردانیله ملاقات ایدوب
برازوقت مرورنده یاچارمیخ یاره‌لرندن و یاخود سائر بر خسته‌لکدن
تنهاده وفات ایتمسی ادعا اولنسه رد و جرحنه علمای نصاری
مقتدر اوله‌مزلر حتی بو مقوله شبهات اول اثناده دخی واقع
اولدیغی متی انجیلنده یهودیلرك پیلاطوسه واروب اوچ کونه
دکین مزارك حفظ اولنمسنه امر ایله شاید شاکردلری کیجه‌لین
کلوب انی سرقت ایتدکده موتادن قیام ایتدی دیو خلقه سویلرلر
دیملریله ثابت و متحققدر چونکه تحقیقات اناجیل صره‌سنده
بیان اولندیغی اوزره متایه منسوب اولان اشبو انجیل عروج
عیسادن قرق اللی سنه صکره یازلمش اولدیغندن اول زمانلرده
افواه ناسده دوران ایدن بو روایتی صاحب انجیلك کتابنه
بو شکلده درج ایتمش و دیکر اناجیل ایسه تحریك شبهه ایتمامك
غرضیله بو روایتدن تغافل ایتمش اولملری احتماله پك قریبدر
و متانك یهودیلرك واروب مزار طاشنی مهرلدیلر و بکجیلر قودیلر
قولی کبی رفع شبهه‌یه مدار اوله‌جق دلیللر کتورمکده کی
اختیاطی دخی شبهه‌یی ازاله‌دن زیاده تأییدایدر (ایکنجی شبهه)
یوحنا انجیلنده یازلدیغی اوزره مریم المجدلیه عیسایی مزاردن
قالقدقدنصکره کوروب بوستانجی ظن ایتمسیدر زیرا ینه یوحنا
قولنجه یوسف عیسانك جسدینی الدقده چارمیخ اولدیغی یرده

بر بستان بولوب اوراده هنوز بر کمسنه قونمامش یکی بر مزاره
قویمش ایدی ایمدی عیسی برمدت مزارده بایغین یاتدقدنصکره
عقلی باشنه کلوب یا کندوسی و یاخود اول اثناده کلان بعض
شاکردلری مزارك طاشنی قالدرمغله کفنلری چیقاروب بر بستانجی
لباسی کیدرملرندن ممکن اولمسون (اوچنجی شبهه) لوقانك
یکرمی یدنجی بابنده یازلدیغی اوزره عیسی مزاردن قالقوب
شاکردلرینه کورندکده شاشوب قورقه‌رق انی بر روح ظن ایتدیلر
انلرك بو ظننی دفع ایچون عیسی انلره دیدی که نیچون اضطراب
چکرسکز و قلبلریکزده انکار نیچون قوپار کندم ایم بکا یاپشك
و باقك زیرا بنده کوردیککز کبی روحك لحمی و کمکلری اولمز و بونی
سویلیوب اللری ایله ایاقلرینی کوستردی انلر دخی هنوز اینانه‌میوب
تعجب ایتدکلرنده انلره بوراده بر ییه‌جك نسنه کز وارمی دیدی اکا
بر پارچه بالق کبابی ایله برمقدار کومج بالی ویردیلر اودخی الوب
حضورلرنده اکل ایلدی ایمدی شو روایته چشم دقتله باقلدقده
عیسانك چارمیخ اوزرنده فوت اولمیوب بر تقریب ایله خلاص
اولدیغی و بعد القیام اجیقه‌رق یمك یدیکی اکلاشیلور (دردنجی
شبهه) بعد القیام اورشلیمده شاکردانیله کوریشه‌میوب جلیلده ملاقات
ایتمسیدر اکر قیام بعد الوفات اولسه ارتق یهودیلردن قورقغه محل
اولمدیغندن اورشلیمده ایکن عرض نفس ایده بیلوردی لکن هنوز
عالم عنصر و جسمانیتده اولدیغندن یهودیلر طوبوب تکرار قتل
ایدرلر خوفیله جلیل طرفنه صاوشمش اولدیغی متبادردر (بشنجی
شبهه) بعد القیام اجانبدن بعض اشخاصه کورینوبده برادرلرینه
و خصوصا والده‌سنه کورنمامسیدر زیرا حضرت عیسانك بونلره

محبت ایتدیکی انلرله عدم اختلاطندن و انلری سمتنه اوغراتمدیغندن معلومدر ایمدی انلره چندان امنیتی اولمامغله شاید یهودیلر خبر الورلر خوفیله ملاقاتنی یالکز شاکردلرندن برقاچ کمسنه یه حصر ایلمشدر (التنجی شبهه) نه حین دفننده نه حین قیامنده شاکردانندن کیمسه حاضر بولنمیوب دفن ایدن معهود یوسف و صکره قیامنی هر کسدن اول کورن مریم المجدلیه اولمغله یوسف انك وفات ایتدیکنی کتم ایتمك و مریم دخی انی مزارك خارجنده کورمکله بعد الوفات قیام ایتدی ظننده بولنمق محتملاتدندر (یدنجی شبهه) مصلوبلرك چار میخدن ایندرلمسنه تعجیل اولندقده دیکر ایکی مصلوبك انجکاری قطع اولنوبده یالکز عیسانك انجکاری کسلمامیسیدر معهود یوسف متانك قولنجه عیسانك شاکردانندن بر زنکین آدم اولوب و لوقانك افادهسنه کوره شوری اعضاسندن بولنوب پیلاطوس نزدنده البته بر درجه یه قدر محترم اوله جغندن یا اقچه یا خاطر ایچون انی بایغین حالنده ایکن سبت بهانهسیله انجکارینی کسدرمکسزین پیلاطوسدن المسی و صورتا مزاره قویوب فقط مزاریکی و لحد اولمغله حیاتنه مضرت ایراث ایتمیوب بعده کیجه کلهرك اورادن کتورمسی ندن عقله بعید اولسون (سکزنجی شبهه) عیسی بو احتمالاتدن بریله اولمکسزین چار میخدن خلاص اولدقده شاکردانك هر بری بر دلیکده مختفی اولهرق صکره دن انی کوردکلرنده چونکه صورت خلاصنی بیلمدکلرندن صحیحاً بعد الموت قائم اولدی ظننده بولنملری ندن استغراب اولنسون خصوصا بو آدملرك نقدر امی اولدقلری اناجیلده محرر اولان حاللرندن معلومدر اماماتانك اون ایکنجی بابنده محرر اولان (آدم اوغلی

اوچ کون اوچ کیجه جوف ارضده طوره جقدر) آیتیله حضرت عیسانك موتنی استدلال اصلا ممکن اولهمز زیرا جسد مسیح جمعه کونی اقشامی صلیبدن ایندیریلوب همان دفن اولندیغی و بازار کونی طلوع شمسدن اول جسدی مزارده بولنمدیغی اناجیل اربعهده مصرح اولمغله عند الحساب جسد مسیح فقط ایکی کیجه بر کون مزارده طوروب بعده قیام ایتمشدر بو حالده اوچ کون اوچ کیجه جوف ارضده طورمدیغندن قول مذکور خلاف واقع اولور و بر ده اکر بو سوزی صحیحاً حضرت عیسی شاکردانه سویلمش ایسه ارتق انك قیامنده شاکردان اصلا شك و شبهه ایتمیوب همان کوردکلری انده قبول ایتملری لازم کلوردی حالبوکه انك قیامنی خبر ویرنلری و هلهٔ اولاده حواریون جملةً تکذیب ایتدکلری و قیامنه اصلا ایناممقلری و حتی انلری ایناندرمق ایچون عیسی بالذات خیلی اوغراشوب نهایت اللرنده و ایاقلرنده بولنان اثر جریحهیی کوستردیکی و فضله اولهرق یانلرنده اوطوروب طعام ایتدیکی ینه انجیللرده مسطور دراشته کرك بو بولده و کرك سائر صورتلرده عیسانك چار میخده فوت اولمیهرق خلاصنه دائر متبادر اولان شبهاته قارشو علمای نصاری ایچون سکوتدن بشقه بر جواب یوقدر

اما اعتقاد اسلامده جمیع انبیای عظام علیهم الصلاة والسلام حضراتی معصوم اولوب کذب و حیله ارتکابندن مصون اولملریله بر حکیمك تصور ایده جکی محتملاته اهمیت ویرمکسزین جناب رب العالمین جلت قدرته حضرتلری قدرت الهیهسیله اثنای صلبده قوم یهودك کوزینه آخر بر شخصی حضرت عیسی

عليه السلام شكلنده كوستروب انى صلب ايتدرمك وحضرت
عيسى عليه السلامى رفع ايتمك دهاموجه وجناب مسيحك شان
نبوتنه دها اوفقدر وجمله مفسرين عظام رحمهم الله حضراتى
(وماقتلوه وماصلبوه ولكن شبه لهم) آيت كريمه سنى بووجهله
تفسير ايلمشلردر اما علماى نصارى (اذقال الله ياعيسى انى متوفيك
ورافعك) آيت كريمه سنى آيت سابقه يه مناقض صانوب متوفيك
لفظيله حضرت عيسى عليه السلامك وفاتنه استدلال ايتمك استرلر
حالبوكه متوفيك لفظى صفت اولوب اتوفيك معناسنه اولمديغنى
دوشنمزلر يعنى بو آيت كريمه نك معناسى بن سنى اولدررم ورفع
ايدرم ديمك اولميوب بلكه بن سنى اولدرمكه ورفع ايتمكه مقتدرم
مفهومنى مشعر اولمغله جناب قادر مطلق ايچون بو اقتدارى كيمسه
استبعاد ايده مز و مادامكه ديلرسه اولديررو ديلرسه رفع ايدر حضرت
عيسى عليه السلامك رفعنى ديليوب اولدرمكى ديله مامش اولمسى
دركاردر وبعض مفسرين توفى يه استيفا معناسنى ويروب يهودك
قتلندن حفظ ايچون يردن سنى كاملا اخذ وقبض ايدرم مأليله تأويل
ايلديلر نه غريبدر كه فرق نصارى حضرت عيسى عليه السلامه
ابن الله وعين الله ديدكلرى حالده انك حقنده يهود كبى بر ارذل
مخلوق طرفندن اشد عقوبت وتحقير وقتل وصلب وقوعنى تجويز
ايدرلر دين مبين جناب محمدى عليه الصلوة والسلام جناب مسيحى
نوع بشردن وانبياى ذيشاندن عد ايدر ايكن انك حقنده بو مقوله
مفترياتى رد ايله معززاً سمايه رفع اولنديغنى ويهوديلر انى بر قتل
وصلب ايتدك زعم باطلنده قالدقلرينى ادعا ايدر حضرت عيسى
عليه السلام ايچون بو ايكى اعتقادك قنغيسى شرفلى اولوب

و طوائف نصارامى صحيحاً عيسوى يوقسه محمديلرمى دها محب
عيسى عليه السلام اولدقلرى موازنه اولنسون ومحمديلر جناب
عيسى عليه السلامى شاننه شايان اولميان اكاذيبدن تبرئه ايچون
ايتدكلرى ادعايه مسيحيون طاريلوب عكسنى اثبات ايچون
چالشدقلرينه نظر عبرت و انصاف ايله باقيلسون و محمديلر
هم حضرت موسى همده حضرت عيسى عليهما السلامى مبعوث
بالحق پيغمبر طانيدقلرى اعتباريله هم موسوى همده عيسويدرلر
لكن فرق نصارى اكاذيب كونا كون ايله مملو ومحرف اولان
تورات موجوده وانده انبياى ذيشان حضراتى حقلرنده مندرج
اولان نيجه بهتان ومفتريانه اعتقاد ايتدكلرندن وحضرت عيسى
عليه السلام حقنده دخى آخورده طوغدى و يهود النده ذليلا
فوت اولوب جهنمه كيردى ملعون اولدى كبى الك تربيه سز
بر شخصك الك نفرت ايتديكى دشمننه بيله عزو ايتمكده تردد
ايده جكى اسنادات كفريه ايله تحقير ايتدكلرندن نه موسوى نه ده
عيسويدرلر فقط تثليث مسئله سنده ريزه خوار سفرهٔ افلاطون
اولمغله انلره افلاطونى ديمك دها مناسبدر اشبو قتل و صلب
خصوصنده نصارايه قارشو دها نيجه دلائل عقليه و نقليه بولنوب
انلرك تفصيلاتى اظهار الحق و شمس الحقيقه ده مسطور اولمغله
استك ايدنلر انلره مراجعت ايلسونلر

معترض معهودك اصل مدعاسى ايكى مذهب حقيقتنى موازنه
ايله قنغيسى احسن ايسه قبول ايلمسى قضيه سى اولديغندن قرأن
كريم ايله انجيلى موازنه بالاده مرور ايله ايلدى ايسه ده طرفينك
حقيقت عقايدينى موازنه يه لزوم كورلديكندن دليل نقليدن

صرف نظر ایله جزئیجه دلیل عقلی ایله مدلل اوله‌رق تفصیلنه
شروع ایدرز اولا نصارا عندنده الله اوچدر الله تعالی عیسی
علیه السلام روح القدسدر و حضرت عیسی اوغلویم دیدیکی
تواضعاً اولوب علم و قدرت و جمیع صفتده جناب حقه مساوی
ایسه‌ده بعد القتل سکز کون جهنمده یاتوب پاولوسك قولنجه
حاشا لعنت اغاجنه بنوب مؤخراً سمایه صعود ایدوب کرسیسنی
بابانك صاغنه وضع ایده‌رك خلق و ایجاد حضرت عیسانك
یدنده اولوب الان حکم اوغولده اولوب و قیامتده دخی حاکم
مطلق عیسی اوله‌جغندن حاشا بابا املدن ملغا بر متقاعد حکمنده
قالمشدر کالم اهل اسلام عندنده حق جل و علی حضرتلری بردر که
یعنی ذاتنده و صفاتنده شریکی و مثلی یوقدر قالدیکه وحدانیت
خدای بی همتایی اثبات صددنده امام رازیدن نقل اولندیغی
اوزره متکلمینك سرد ایلدکلری براهین عقلیه یکرمی یه قریبدر
اشهری (لوکان فیهما الهة الا الله لفسدتا) نص شریفنك
موجب اشارتی اوزره برهان تمانعدر یعنی صانع عالم ایکی
فرض اولنسه افعالده مختلف اولورلر یاخود متفق اولورلر
اختلاف صورتی فساد عالمی یعنی سموات و ارضینك اشبو نظام
محسوس بدیعدن خروجی یاخود عدم تکوننی یاخود اجتماع
اضدادی مستلزمدر مثلا بریسی زیدك حرکتنی و دیکری آن
مراد ده سکوننی اراده ایلسه الوهیت حسبیله قدرتلری مؤثر
اولمغله اجتماع ضدینی مستلزم اولورلر و صورت اتفاقده بینلرنده
مخالفتك یا صحت و امکانی اولور یا اولمز صورت اولی محالدر
زیرا تخالف مستحیلدر صورت ثانی عجزی مستلزمدر عجز ایسه

امارهٔ حدوث اولمغله شان الهیده محالدر صورت دیکر صانع عالم
ایکی فرض اولنسه احدهما یا تدبیرنده کافی اولور یاخود اولمز
صورت کفایت اولدده صانع ثانی ضایع و زائد اولمق اقتضا ایدر بو
ایسه نقیصه‌در ناقص ایسه صانع اوله‌مجغی کامله عیاندر صورت
کفایت ثانیده صانع اول ضایع و معطل اولور صورت آخر صانع
عالم ایکی فرض اولنسه تأثیر قدرتده یا هر بری آخره محتاج یاخود
مستغنی یاخود احدهما محتاج آخر مستغنی اولور صورة اولده
ایکیسنده حسب الاحتیاج نقصانلری لازم کلور نقصان ایسه
شان الوهیته منافیدر صورت ثانیه‌یه کوره هر بری مستغنیٔ
عنه اولمغله ایکیسندکده اله اولماسی لازم کلور زیرا محتاج الیه
و مستغنی به اولمغله مستغنی عنه اولماز صورت ثالثده محتاج ناقص
و مستغنا اله اولمق لازم کلور بیضاوی مرحومك تقریری بو کونه
درکه صانع عالم ایکی فرض اولنسه جمیع ممکنات هر برینه نسبتله
مقدوریتده مساوی اولور زیرا علت مقدوریت امکاندر امکان
ایسه جمیع ممکنات بیننده وصف مشترك اولمغله ممکناتدن بر شی
موجود اولمامق اقتضا ایدر زیرا موجود اوله‌جق شیئك وجودنده
یا صانعین مفروضیندن بریسی مؤثر اولماز یاخود بریسی مؤثر اولوب
آخری مؤثر اولماز ایکی صورتده دخی ترجیح بلا مرجح لازم کلور
صورت اولده ظاهردر زیرا ممکنك وجود و عدم طرفلرندن بری که
مفروضمزده عدم طرفیدر بلا مرجح ترجیح لازم کلور و صورت
ثانیده لزومینك وجهی بودرکه ذکر اولنان ممکن واقعك ایکی
صانعدن هر برینه نسبتی مساوی اولمغله احدهمانك تأثیری ایله

بولنمسی لا محاله ترجیح بلا مرجحدر ترجیح بلا مرجح ایسه
باطلدر و اکر هربری مؤثر اولور ایسه ایکی مؤثر مستقلك
بالشخص اثر واحد اوزرینه تواردی لازمکلور بوایسه محال
اولمغله صانعین فرضی صورتده ممکناتدن برشیئك وجودی
ممکن اولمز ملزوم ایسه لازم کبی باطل اولمغله صانعك وحدانیتی
ثابتدر صورت دیکر صانع عالم ایکی فرض اولنسه احدهما
زیدك قیامنی اراده ایلدیکی صورتده آخری ایچون زیدك قعودی
ممکن اولور ایسه وقوعنی فرض ایدرز زیرا ممکنك وقوعی
فرض محال دکلدر ایمدی ایکیسنکده مرادی حاصل اولور
ایسه زید آن واحده ده هم قائم وهم قاعد اولمق اقتضا ایدر
بوایسه اجتماع نقیضین اولمغله محالدر و اکر یالکز برینك
مرادی حاصل اولور ایسه آخرك عجزی لازمکلور آخرك عجزی
ازلی اولمق محالدر زیرا عجز وجودی صحیح وممکن اولان نسنه دن
معقول اولور ازلده مخلوقك وجودی ایسه محالدر پس عجز ازلی
محال اولدی عجز حادث اولمقده دخی محالدر زیرا عجز ازلده
قادر اولوب بعده قدرتك زوالیله محقق اولور بو ایسه قدیمك
زوالنی مقتضیدر و اکر آخر ایچون زیدك قعودینی اراده ممکن
اولمز ایسه ارادهٔ احدهمایی ارادهٔ آخر مانع اولمغله عجزی
لازمکلور عاجز ایسه اله اولمز قالدیکه آیهٔ مذکوره ده مسطور
اولان فیهما کلمه سی قرینه سی ایله مراد تأثیر اولمغله نفی تعدد
صانع بابنده حجت و ملازمت قطعیه در سعد الدین مرحومك
حجت اقناعیه وملازمه عادیه در کلامی موجب منطوقی اوزره در
بوتقریر اوزره حضرت واجب الوجود خالق جملهٔ موجودات

و واحد حقیقی اولوب شریك و نظیردن منزه اولدیغی ثابت
اولمشدر کذلك حکماء الهیونك دخی وحدانیت خالق بیچون
و چرایی اثبات معرضنده سرد و ایراد ایتدکلری براهین اون
عدده قریبدر متکلمون طریقهٔ انیه اوزره معلول علته استدلال
و حکما و تیرهٔ لمیه اوزره علتدن معلوله انتقال ایدرلر زیرا
انلر وجودك وجوب و امکان جهتنه نظر ایله واجبك ذاتنه
بعده وجوب و امکانك لوازمنه نظر ایله صفاتنه و صفاتندن
صدور و افعالی کیفیتنه استدلال ایلدیلر ابن سینا اشارتده بو
منهجی ترجیح ایتمشدر و وحدانیت ذات احدیته دال اولان
دلائل نقلیه ایله قرأن کریم مشحوندر (قل هوالله احد)
(والهکم اله واحد لا اله الا هو الرحمن الرحیم) وامثالها وقالدیکه
اهل لغت عندنده احد و واحد لفظلرندن هربری یکدیکری معناسنه در
لکن عندالتحقیق موقع استعماللری مغایردر زیرا احد ایله من
جمیع الوجوه واحدی مراد ایدرلر زیرا احدیت عدد یا ترکیباً
انجق تعددك جمله سندن عاریه بساطت صرفه در احد مطلق
متکثر و برشیئ ایله مشترك اولمیوب کیفیات وکمیات والوان
و اوضاع کبی اعراضی یوقدر و کندوسنه برنوع مجانس و بر
فرد مماثل اولمز حساً وعقلا تجزی وانقسامی قبول ایلمز اجسام
مختلفة الطبایع واجزای لایتجزی واجسام صغیرهٔ صلبه وماهوی
وصورت کبی اجزای خارجیه جنس وفصل کبی اجزای ذهنیه دن
مبرادر پس احد عنوانی انجق برشیئه مماثل و مشابه ومشارك
اولمیان فرد بسیطه اطلاق اولنور اولدخی ذات مقدسهٔ معینهٔ
الهیه در اما واحد انتفأ تعدد عددیه دن عبارتدر پس زید واحد

اولور احد اولمز قالدیکه حق جله و علی بو وجهله احدو هم واحددر
نهایت احدیتی اعتباری واحدیتی اعتبارینك غیریدر زیرا مرتبهٔ
احدیتده وجود حق سبحانه وتعالی جمیع سلوب و اضافات و اعتبارات
وصفاتدن بالتجرد اعتبار اولنور بو اعتبارك متعلقی بطون ذات
ربانی و اولیت و ازلیت سبحانیدر مرتبهٔ واحدیتده جمیع صفات
و اعتبارات غیر متناهیه ایله اتصاف اعتبار اولنور بو اعتبارك
متعلقی ظهور و ذات و اخریت و ابدیت صمدانیدر پس مرتبهٔ
احدیت کثرت نسبیهٔ وجودیه نك انقطاع و استهلاکی مقامیدر
مرتبهٔ واحدیتده کثرت عینیه هرنقدر منفی اولدی ایسه ده ینه
متعقل اولور و جمیع تعیینات وجودیهٔ غیر متناهیه بو نسبت
متعقله نك مظاهریدر ایمدی جهت احدیت ایله وجود حق مطلق
سبحانه وتعالی یه علم تعلقی بیرون حوزهٔ امکاندر زیرا حجاب عزتنده
محتجبدر پس بو اعتبار ایله معرفتنه خوض و انهماك و طلبنه تشوق
وتمنی ارزوی محال اولور نتکم حق جله و علی لسان رحمت ایله
(ویحذرکم الله نفسه والله رؤف بالعباد) بیورمشدر (بحث علم)
حق جل و علی حضرتلرینك علم بحثنده نصارا هرنقدر لساناً
اشیایی عالمدر دیمکله برابر انواع جهلی اسنادن دخی کیروطورمزلر
زیرا عدم تحریفیتنی ادعا ایله برابر کنیسالرنده قرائتنه دوام ایلدکلری
توراتده مصرح که جناب حق برنجی سمایی خلق ایلدی بقدیکه
کوزل اولمش ایکنجی سمایی خلق ایلدی بقدیکه کوزل اولمش ثم و ثم
اتصاف ایله یکّکه بر دولکر برخانه یی انشاء ایتدکده اولا او بنانك
حسن قبحنه علم تصور ایله عالم اولمسه او فعله شروعی صحیح
اولمیه جغی متفق فیه در جناب حق عبد عاجزی اولان دولکر

قدر ده می علمی یوق وینه توراتده یازار که جناب حق نوحه خطاب
ایلدیکه ای نوح بو انسان آزدی بن خلق ایلدیکیمه پشیمان اولدم
بویله آزه جقلرینی بیلسه ایدم خلق ایتمز ایدم و قوم نوحی صویه غرق
ایتدی و حضرت نوحی کیده ساکن اولمسنی امر ایتمش ایکن قرق
کوندنصکره حضرت نوح الله تعالینك خاطرینه کلدی بو دخی
انصاف اولنسونکه بر احمق آدم فعل جسیمی ایجاد ایلمش اولسه
قرق یلده نسیان ایتمز خلاق عالم اولان جناب الله نصل نسیان ایلدی
حاصلی نصارانك جناب الهه اسناد ایتدکاری جهلك حدو حسابی
یوق اما اهل اسلام ایله حکما عندنده حق جل و علی حضرتلری
بکمش و کله جك هر شیئه عالمدر اول شی کرك واجب اولسون کرك
معدوم کرك ممکن کرك ممتنع اولسون کرك موجود اولسون دائرهٔ
جلیلهٔ علم الهیدن بر ذره مقداری شی خارج دکلدر بونك بویله
اولمسنه اهل اسلامك دلیل عقلیسی پك چوق ایسه ده جمله دن بری
حق تعالینك فعلی متقندر یعنی محکمدر که وجوه خللدن خالی و حکم
مصالحی مشتملدر هر بر ذاتکه فعله متقن ایله محکم اوله البته او ذات
اجل اعلا عالمدر فعلی محکم متقن اولدیغی شول وجهله که بر کمسه
بدایع آیات سماویه و ارضیه یی و افلاکك خلقنی و عناصرده اولان
اعراض وجواهری و انواع معادن و نباتات و اصناف حیواناتی ایو جه
تفکر ایلسه بونلرك نو جهله حسن انتظام و اتقان و احکام اوزرینه
خلق و ایجاد بیورلمش اولمسنده مجموع عقول بشر حیرتده قالوب فهملر
هر وجهله ادراکدن عاجز قالوب بیان تفاصیلنه کافهٔ دفاتر اقلام
متحمل اولهمز نتکم علم هیئت علم تشریح علم آثار علویه و سفلیه و علم
حیوان و علم نباته عالم اولانلر عندنده اظهر من الشمس در باخصوص

عالم روحانیته ترقی ایلیانلر عندنده افعال الله نه کو نامتقن و محکم
اولدیغی بدیهیدر و افعال متقنه فاعلك علمنه دلالت ایلدیکی شو وجهله
درکه برکمسنه بر خط حسن کورسه کاتب و نقاشك علمنه البته
انتقال و استدلال ایدر نتکم آیهٔ کریمه ده استعیذ بالله (ان فی خلق
السموات و الارض و اختلاف اللیل و النهار و الفلك التی تجری فی البحر
بما ینفع الناس و ما انزل الله من السماء من ماء فاحیا به الارض بعد موتها
و بث فیها من کل دابة و تصریف الریاح و السحاب المسخر بین السماء
و الارض لآیات لقوم یعقلون) آیهٔ اخریده دخی سنریهم آیاتنا فی الافاق
و فی انفسهم حتی یتبین لهم انه الحق) بو آیهٔ کریمه ده آیات آفاقدن
مراد آیات فلکیه و کوکبیه آیات لیل و نهار و آیات اضواء و اظلال
و ظلمات و آیات عناصر اربعه مثللو شیلردر و آیات انفسدن مراد
ظلمات رحمده صبینك تکون اعضای عجیبه سی و حصول تراکیب
غریبه سی کبی شیلردر بو آیات بیناتی بیان و ارائه نك حکمی و غایتی
ضد و مثلدن منزه حکیم علیم قادر اولان الله تعالی حضرتلرینك
وجودنه عباد عالم اولسونلر ایچوندر حاصلی بو افعال متقنه فاعلی
اولان حق جل و علی حضرتلرینك کمال علمنه دلالت ایلر حکما
اثبات ایلدیلر که واجب تعالی حضرتلری مجرددر یعنی جسم جسمانی
دکلدر هر بر مجرد اولانده جمیع کلیاتی عالمدر ایکنجی دلیللری
واجب تعالی حضرتلری ذاتنی متعقل اولان ذات اجل ماعداینی ده
متعقل اولور اما ذاتنی متعقل اولدیغی ثابتدر که تعقل دیمك بذاته
قائم اولان شیء مجرد ایچون ماده دن مجرد اولان ماهیتك حضوریدر
بو دخی حق تعالی حضرتلرینك شان اجل و اعلاسی ماده دن
مجرد اولوب ذاتندن غائب دکل امر بویله اولدیسه ذاتنك

کنهنه عالم اولمق لازمکلور اما ذاتنه عالم اولانك ماسوایه عالم
اولمسی ثابتدر که واجب تعالی حضرتلری ماسوینك جمیعنه
واسطه ایله و واسطه سز مبدأ موجوددر علته علم معلوله علمی
ایجاب ایدر (بحث قدرت) اشبو نصاری لساناً جناب حقه قدرت
اسناد ایدرلر ایسه ده پك چوق عجزی دخی اسناد ایتدکلری ده غنی
عن البیاندر اولا تورات محرفده تحریر اولنمش که جناب حق
بو عالمی التی کونده خلق ایدوب یدنجیسنده کرسیسنه اوتوروب
راحت ایلدی عجبا حاشا دولکار کبی آلات ادوات ایله می ایجاد
ایلیوب بو تعب حاصل اولدی و ینه کتاب مذکورده تحریر
اولنمشکه جناب حق حاشا بر کیجه تبدیل کلوب یعقوب علیه
السلام ایله صباحه قدر کولش طوتوب ینه مدی صباح اولدقده
بیورمش که سن نصل انسانسك یرده کی آدمه غلبه ایتدکدن
صکره کوکده کی اللهه ده غلبه ایده یورسك درعقب حضرت
یعقوب الله اولدیغنی بیلوب یقه سندن طوتوب نسلنی تبریك
ایتدکدنصکره صالی ویرمدی انصاف اولنسونکه خلق ایلدیکی
قول ایله صباحه قدر آلت اوست کولش ایلیوب یقاسنی اله
ویروب قورتارەمز بویله عاجز آله اولورمی تعالی شانه عن ذلك
علواً کبیرا اما اهل اسلامه کوره حق جل و علی حضرتلری جمیع
ممکناته قادر اولوب و قدرت صفتیله متفقدر معلوم اوله که قدرت
بر صفت ازلیدر که لدی التعلق مقدوراته مؤثر اولور بو بابده
جمله اهل حق متفقلردر که حضرت حق تعالی جمیع مقدوراته
قادر و کافهٔ حوادث قدرتیله حادث اولمشدر که زیرا جمیع
مقدورات مقدوریتده مساویدر زیرا مقدوریت مصحح امکاندر

وجوب و امتناع مقدوریتدن ممتنعلردر و امکان جمله ممکنات
بیننده مفهوم مشترك اولمغله مجموع ممکناتك بعضیسندن صحت
مقدوریتی مقتضی اولان جمیع ممکناتده قائم اولمغله مجموع ممکناتك
مقدوریتی استواسی واجب اولور و قادریه نك مقتضیسی ذات
مقدس اولمغله ذاتك اقتضای قادریتده عامهٔ مقدوراته نسبتی
واحددر قادریتی بعضه مخصوص اولسه مخصصه محتاج اوله جغی
جهتله حاشا کمالنده غیره احتیاج لازم کلور بودخی ذات اجل
الیهیه نقصی موجبدر نصارا عندنده الله تعالی حضرتلری جمیع
اشیایه قادر دکلدر زیرا توراتده مسطوردر که بنی اسرائیل ایله
کنعانه برابر کیده جکم بوری بی قوتلو چالسونلرکه بن دخی
ایشیده یم اما اهل اسلامه و حکمایه کوره جناب حق جمیع
مسموعاته سمیع جمیع مبصراته بصیردر کوز و قولاق تعبیر اولنان
آلات جسمانیه دن منزه در نصاری عندنده جناب حق ذاتی
یاخود صفاتی حضرت عیسایه حلول ایلدیکی بالاده بیان اولندی
اما اهل اسلام ایله حکمایه کوره حق جل و علی حضرتلری
غیر شیئه حلول ایلمکدن منزه در زیرا بر شیئك شیٔ آخره حلولی
ایکی طریق ایله اولور اولکیسی شیئك مکانه حلولی ایکنجیسی شیئك
صفاتك موصوفه حلولیدر جناب حقك مکاندن حلولدن منزه
اولمسنه دلیل زیرا جناب حق مکان جزدن منزه در زیرا امکان ایله
جز اجسام و جسمانیاتك خواصندن اولدیغندن جناب حق
اجسام و جسمانیاتدن اولمدیغی مبرهن و بوخصوص حکما ایله
متکلمین بیننده متفقدر حلول صفات بالموصوف طریقیله حلولك
محال اولمسی زیرا بو صورتده و یاخود هر جهتده حلول وجوبه

منافیدر زیرا بر شیئه حال اولان البته اول شیئه فی الجمله محتاج
اولور کرك جسمك مکانه حلولی اولسون کرك عرضك جوهره
حلولی اولسون و کرك صورتك ماده یه حلولی اولسون حکمانك
رأینه کوره کرك صفتك موصوفه حلولی اولسون صفات مجردات
کبی والحاصل حال البته بر وجهله محله محتاجدر نصارا عندنده
جناب حق جوهر جسمدر زیرا توراتده یازار که حق تعالی
انسانی کندی شکلنده خلق ایتدیکندن ایچون سور و حتی
کنیسالرنده انواع تصاویرله تصویر ایلیوب پرستش ایدرلر
و سماواتده متمکن اولوب بر ایاغنك باصماغیدر اما اهل اسلام
عندنده بومذکوراتك جمله سندن منزه اولدیغی حکما ایله متفق
علیه اولوب دلیللری علم کلامده مسطوردر و ینه نصارا عندنده
بالاده سبقت ایتدیکی کبی حضرت آدم علیه السلامك ذله سی
ایچون جمله انسان و جمیع انبیاء عظام زمان عیسایه کلنجیه قدر
جهنمده معذب ایدیلر جناب حق بونلرك عفوینه بر چاره بولمیوب
بر بحك اوغلینی یهود النده انواع رذالتله قتل ایتدیروب و سکز
کون جهنمده یاقدن صکره بونلرك عفوینه چاره بولدی اما اهل
اسلام عندنده جناب حقك اوزرینه حاکم و سائل یوقدر غفور
الرحیمدر که بر قولنی دیلرسه عفوو دیلرسه عذاب ایدر بودخی
استغراب اولنان موادندر که جناب حق قوللرینك عفوینه اوغلونی
قتلدنماعدا چاره بوله مدیغی حالده حالبوکه پاپاسلر کو بکو
طولاشوب عفو کناه ایلیوب پاپا جنابلری دخی جنتك مفتاحلرینی
جبینه قویوب قارش قارش پاره ایله بر صاطار که لم انبیاء عظام
حضرتلرینه اولان حرمتلرینه هر بر پیغمبره بر درلو معصیت

اسناد ایدرلر که ادنابر پاپازه اسنادینی تجویز ایتمزلر مثلا حضرت
لوط علیه السلامك حاشا سکر حالنده کریمهٔ محترمه لرینه زنا
ایتمسی حضرت یهودانك کلیننه زنا ایتمسی حضرت داود
علیه الیه السلام اوریانك عیالینه زنا ایتمسی حضرت سلیمانك
بته طاپمسی مفتریاتی کبی وعلی الخصوص حضرت عیسی علیه
السلامك تلامیذلرندن اون ایکیلرك نبوت و رسالتلرینی اعتقاد
ایدرکن یهودای اسخریوتی اوتوز درهم رشوت آلوب حضرت
عیسانك بورننی ایصیره رق یهودیلره تسلیم ایتمسی پطروس رسول
برخروس اوتونجه قدر ایمان غلیظه ایله کذب ایده رك حضرت
عیسایی انکار ایتمسی و پاولوس رسول دخی اون التی اون
یدی سنه حضرت عیسایه ایمان ایدنلری انواع اذا ایله قتل ایلیوب
و تلامیذدن بر رسولك دخی دیری دیری جلدینی یوزوب و بعد الایمان
اعتقادلرنده حضرت موسادن افضل رسول اولوب ختانی و افتیرهٔ
و ینه انجیل و تورانده مصرح اولان صومی پرهیزه تحویل اکثر
احکام تورات و انجیلی تبدیل و تغییر ایتملری قضیه لری انبیاء عظامه
اولان اشبو مثللو افترالری کبی و معلوم اوله که حضرت عیسایه
الوهیت اثبات ایتمك ایچون هر پیغمبره بر نوع معصیت اسناد ایدرلر
حتی بر مجمع نصارا ده الوهیت عیسی ادعا ایدن بر راهبه علماء اسلامده
سؤال اولوندیکه دلیلك ندر جوابنده درت دلیلمز واردر دیه رك
تفصیله شروع ایلیوب دلیل اولم بلا اب خلق اولندی دیدکده
طرف اسلامدن جواب ویرلدی که حضرت آدم علیه السلام هم
اناسز و هم باباسز خلق اولندی خصوصا ملائکهٔ کرامده آبا و امهات
اولمیوب مومی الیهمك جمله سی حضرت عیسی علیه السلامه

قرنداش اولمسی لازمکلور دیدکده راهب دلیل ثانی یه انتقال
ایلیوب حضرت عیسی موتا احیا ایلدی طرف اسلامدن
جواب ویرلدیکه تورانده مصرح اولدیغی اوزره انبیاء بنی
اسرائیلدن برایکی پیغمبر موتا احیا ایلیوب خصوصا حضرت
موسی حیات شانندن اولمیان عصایی احیا ایلدی بونلر دخی
حاشا الله تعالی نك اولادی اولملری لازم کلور دیدکده و ینه
راهب دلیل ثالثه انتقال ایلیوب دیدیکه حضرت عیسی سمایه
رفع اولندی خواجهٔ مسلم دیدیکه زعمکز اوزره حضرت عیسی
انواع حقارات ایله قتل اولندقدنصکره رفع اولنوب ادریس علیه
السلام حال حیاتنده عزت و رفعتله سمایه رفع اولندیغی سزلك ایله
بزم بینمزده متفق علیه اولدیغندن مومی الیه الله عظیم الشانه اوغول
اولمق دها الیق اولمسی لازم کلور دیدکده راهب ینه دلیل آخره
انتقال ایلیوب هر پیغمبر معصیت ایشلدی الا حضرت عیسی
اشله مدی اشته بو الوهیت صفتیدر دیدکده خواجهٔ مسلم دیدیکه
قنغی پیغمبر معصیت اشلدی دیه سؤال ایلدکده جواب ایلدیکه
حضرت داود خواجهٔ مسلم دیدیکه ای راهب سنك یهودیدن
اشنع اولمقلغك لازم کلدی زیرا حضرت عیسی علیه السلام
اناجیل اربعه ده دائما ولد داود عیسی سزه دیرکه دیو نفسندن
حکایه ایتمسی مصرح ایکن حضرت داود حاشا زانی اولنجه
حضرت عیسانك ولد داودم دیمسی حاشا حاشا ثم حاشا ولد
زانی یم دیمش اولمسنده شبهه وارمی ای راهب حضرت عیسی
علیه السلامك قدرتنی برکره مقام الوهیته چیقاروب و برکره
دخی حاشا ولد زانی رتبه سنه تنزیل ایتمه بیننده نقدر منافات

وارديدكده راهب كمال خجالتله مبهوت اولهرق فرار ايلدى بودخى
غرائبدندركه الله تعالينك فضل وكرميله قوللرى بيننددن انتخاب
ايليوب ارسال ايلديكى رسل كرامك جملهسنه معصيت اسناد
ايده كلمشلر ايكن كندى اللريله انتخاب ايتدكلرى پاپانك معصوميتنى
اعتقاد ايدرلر زهى حماقت (فاعتبروا يااولى الالباب) اما كه لم
أهل اسلام عندنده انبياء عظام صلواة الرحمن حضراتى قبل
النبوه كناه كبائردن معصوم اولوب بعد النبوه كناه كبائر
و صغائردن معصوملردر شو تفصيلاتدن معلوم اولديكه اهل
اسلامك دين واعتقادى الله تعالىيى كمال درجهده بيوك بيلوب
جمله نقايصدن تنزيه ايله تعظيم و تبجيل انبياء عظام حضراتى
دخى بزلرى ضلالتدن قورتاروب ولى نعمتلريمز اولدقلرى ايچون
حرمت و تكريمدن عبارت نصارينك اعتقادى الله تعالىنك
شان الوهيتنه شئن ويرهجك انواع نقايصى اسناد ايله تضعيف
و تصغير و انبياء عظامه درلو درلو معصيت اسناد ايدهرك
تحقيردن عبارت اولديغنده شبهه ايدر ايسن اى راهب ايكى
ديندن خارج اولان فيلسوفلر وسائر طوائفلره اشبو موازنهيى
سؤال ايليوب غذاء الملاحظات نام كتابنده ايكى دينى موازنه
ايليوب احسن قنغيسنه قبول ايتمهلوديه توصيه ايتديكك
كلامنده ثبات ايتمه كى نياز ايدرز و بالله التوفيق
سبحانه ربنا رب العزت عما يصفون
و سلام على المرسلين والحمدلله
رب العالمين